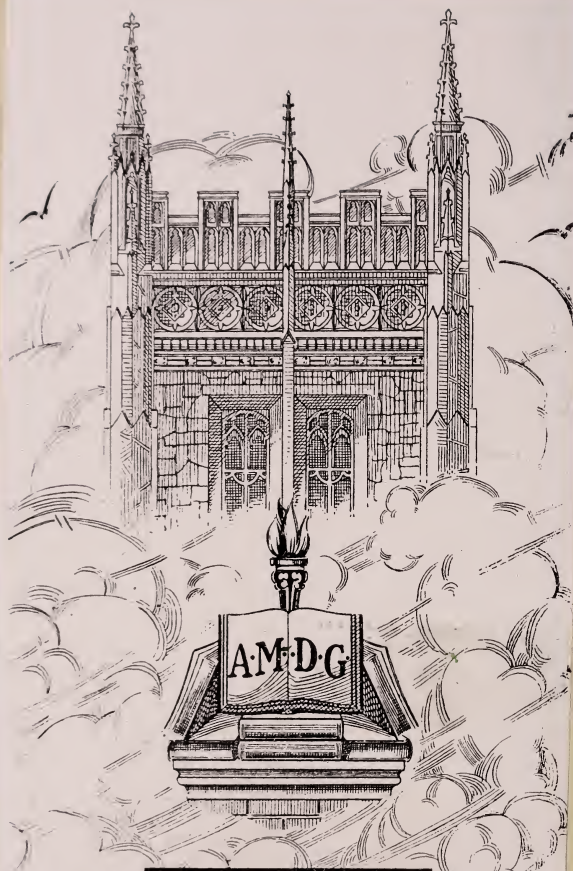

**COLLEGIUM
BOSTONIENSE**

SAOTAR FIIÐEACTA
AN ATAR PÁÐRAIGÍN HAICÉAD

SAOTAR filiðeacta
an aitar pádraigín haicéad
d'óro san doiminic

Ar n-a tiomairgadh asur ar n-a cúir i n-easair
do

taús ó Donncaða

.i. Torra.

BOSTON COLLEGE LIBRARY
CHESTNUT HILL, MASS.

Ar n-a cúir amaé

do

cumann buanchoimeáda na gaeóilge

a tíg

m. h. gill asur a míc, Teór.

1916

PB1399
H 18

158737

Don Δείμι
peadap ua laogaire,
Canónac,

an Saothar beas ro.

Agur go mbuaidé Dia lena éireaniamáctai
arí ron teangán dúctair
na hÉireann.

REAMRÁD

I

Níl tuairisc cruinn anois ar an mbliadain ina rugadh an tAchtair Pádraigín Haicéad, ná ní héol dúinn cá rugadh é. Mar rin, níl le déanamh againn a dtuairim do tadhairt; agus iré ir deallraicéise go rugadh é timcheall bliadain a 1600, i gCaireal Muman, nó comhgarac don áit rin.

Do péir mar do éitear inna láimheibinnib, do reibití a ainm ina lán rligte. Bíonn “Pádraigín,” agus “Pádraig” mar ainm bairte air. Bíonn “Haicéad,” agus “Hacceit” agus “Haccéit,” ghl., aca ar a fíoinnead. Do togar arctaran “Pádraigín Haicéad” do, ag leanamaint an gineallais reo a fuairtear i leabair a reibí Eógan Ó Caoimh:¹

“An tAicéadac ronn: Séamur mac Pádraicín, mic Séamur, mic Pilib, mic Pádraicín, mic Uilliam Óuib, mic Pádraicín, mic Bálainnir, mic an Ríoiré gíl ón bFáingce, 7c.”

Ir follur ar roin go mbíod “Pádraigín” coitceanta mar ainm bairte ar Aicéadaib, agus gur “Haicéad” an gaeóilz ir oireamnaise ar an fíoinnead. Bí “Pádraigín” i bfeidm ra gaeóilz mar ainm duine, a bfaod rairar táinig “Pádraig” coitceanta innti; agus “Pádraigín” atá air inna leabair ir rine ina bfaictar roinn dá cuio filideadta.

Fírbegán atá ar eólu againn i tsaob an tadhairt ruar a fuair pé. Ir dóca gur tórnais pé ar an léig-

¹ 23M30, lc. 50.

eann i gCaireal féin, mar caithir teann do b'ea é an uair rin. B'íod tairteal filirde agus luét léiginn ar an áit, agus ní fuláir nó táinig pádraigín féna n-anáil. Pé i nÉirinn é, do noct ré féit na filirdeacta go luac. Bliadain a 1622 atá tíor don aite¹ a ceap ré don mnaoi uairil nác geóbað, i n-áit ceapbaili uí Dálaig, le fear ná déanfað amháin go hobann. Agus ir dóca gur um an taca roin a ceap ré "Dálta an Nóinín,"² agus "Áirnéir³ tSagranac." B'i ré ós aerac an uair rin, agus dúil aige i meidir ir i gceól. Agus tá gac don dealpam air go faib taitige aige ar an gceuit.

Má'r creitde a cáinnt féin, duine "míait mion"⁴ do b'ead é. Agus tugann ré "rpreill" air féin i n-amhán Máire Tóibín.⁵ Ar an adbarran féadta a meap gur duine beag foirbte é; intleact aige a bí ní ba tpeire 'ná an colann gá hiomcúr; méin glan árdaiseantac aige; agus dúil i ngréann ir i gcuideactain aige—rud ir nádúrta d'aon Éireannac. Ní hiongnad féit na filirdeacta i nduine den tróro roin.

Act, pé áit i bfuair ré rcoluirdeact a óige, nuair a bí ré tuairim ir cúig bliadna rícead d'aoir do focruit ré ar beit ina fagart. Do ceangail ré é féin d'Orto San Doiminic. B'i clocaí acaran i gCaireal agus ir ann a tugad irteac é.

Do bí rcoil ar riuðal as an Orto i gCúil Ratain, i gCo. Dóire, agus do cuiread ann é cun tornú ar a léigean. Tá liorta an Cúigirde asainn do bliadain a 1627, agus ainm pádraigín Haicéad air, i bfocháir

¹ Uimhir a IV. ² Uim. a XI. ³ Uim. a XX. ⁴ Uim. a XX, l. 51. ⁵ Uim. a XI, l. 31.

tríúr eile a bhí ag foghlaim san áit sin. Duine den tríúr eile sin do b'éadó Eóin Bairte Haicéad. Ó Cairéal é sin leis; agus bhí árdainm air san Iodáil n-a díaitóran mar gheall ar a feadbur san Diadact. I ré ba tréig le Tomár Howard, a bhí ina Cáirdínéal n-a díaitóran, do tabairt i nOro San Doiminic. Pé aca an raið gaoil ior an dá Haicéadac nó nac raið, bíodair i bpochair a céile i gCúil Raáin, 1627. Agus b'rádair ann, an uair céadna, do b'éadó an tAd Séamur de Bult, ó Luimneac, do cuiread cun báir ra cádair sin, 1651.

II

Tá finné lí Eiríon agaimm air gur i Lobán a éiríodnuis rárdraigín Haicéad an léigean. Ní móir an t-eóluir do gheibtear aige sin ar an Haicéadac. Síodé an t-ionlán atá aige: Father Patrick Hackett, of the same community (of Cashel), studied at Louvain, and afterwards laboured at home with success in the vineyard of the Lord. He was Prior of his convent, and was held in great esteem by the people."¹

Ní ríor dúinn go cruinn cáin a cuairt ré go dtí Lobán, áct tá gac don dealtraim air gur ra bliadain 1628 a tug ré an turur roin. Bhí tíg ag an Oro i Londain an uair sin, agus ír dóca gur tug ré cuairt air. Bhí ré ar cuideactain Cáptadain Carr (nó Carí), ó Londain go Canterbury,² an bliadain sin, agus ír pollur dá réir sin gur ar a bódair amac a bhí ré.

¹ O'Heyne-Coleman, "Irish Dominicans of the Seventeenth Century," pp. 103-105.

² Féad Uim. a V.

1. Lóðán a rcpíð ré “ Ág ríoghráíð cé binnre do bárr ar céadó,”¹ 1 mbliaðain a 1630. Águr mura mbeadó é beic tamall ra tír águr a beas nó a móir den pléimionnair aise ní bainfeadó ré feiðm ar “ as er se ” mar do déin ré ann.

1 mbliaðain a 1624 do cuir Oíro San Doimíníc ó Éirinn rúta² 1 Lóðán ar dtúir. Bí tíg comnuiríte águr réirpéal beas aca comgharac don áit ar a dtugtar Longport áeaparr air. 1 mbliaðain a 1626 d’air-trigeadar go dtí tíg eile 1 n-aice le Easlaír San Seóirre, mar ar comnuigeadar ar feadó daíricioo bliaðain. Go dtí an tíg rin do cuairt pádraisín haicéad, ág fogluim na diaðácta; águr mura raib ré ar an rfeac toraig a cuairt ann, ní móir a bí ann roime.

Ácť dar liomra, d’fogluim ré ealaðna reocur an diaðáct 1 Lóðán. lena linn rin ann bí an áit lán de luct léisinn ar deórpaideacť ó Éirinn. Águr ba deocair don aicéadacť gan aicne a cuir ar cuir aca. Deárrainn gur annrúo a cuir ré eólu ar an Dán Dípeacť. Ón áit rin a cuir ré an aicte beas a-baile cun Cearrbaili Uí Dálais.³ Águr ba gñacť leir ceatramna⁴ a cuir ina leitpeaca cun daoine ra baile 1 nÉirinn. Terpeánar ríadran an t-uaisnear a bí air amuis, águr an gñacť éagmuire a bí ar lapað ina éroirde dá tír dútcair. Deir ré linn, dá méir a ríubail ré, nac feaca ré ar a cuarvaib tír mar Éire.⁵

¹ Uim. a VI.

² “ Irish Dominicans of the Seventeenth Century,” Appendix, p. 112.

³ Uim. a L.

⁴ Féacť uimpeaca III, VII, VIII, XXI, XXXIII, XLIV, XLIX, LII, LIII, LIV.

⁵ Uim. XLIV, l. 19, seq.

Ásúr nuair a éualaid ré a bpoio ré Scraffoio,¹ ba máirís leir san é féin páirtead ina haindeire do réir mar éirfead éirge. Connac ré fé ama na haindeire n-a díaidran í, muirfe.

Do réir na láimhceiribinn bí ré i Morlior, nó i Morlaix,² ra bliadain 1632. Ásúr ir dóca sur ar a éuairto a-baile a bí ré an uair rin. Dá réir rin ní mirtfe dúinn a páo sur ra bliadain rin a fuair ré Uirto Beannuisge. Níl tuairpce ágáinn air ra bfraingc don trát eile dá faogal, mura ndeágar ré trío an dtír rin ásur é ág fillfead ar Lobán i ndeiread a ré, nuair d'fás ré Éire. Níor b'iongnad liom dá dtugad ré tamall maic ra bfraingc ásur ra b'riocáin—bliadain bfeoir—ásur sur ó Morlaix nó ó San Malo a táinig ré i nÉirinn.

Bliadain a 1613 atá ran láimhceiribinn i gcóir “Mo cean d'Eógan Ó Eadac.”³ Ásur iré fát a bí leir an dán roin do rceiofad Eógan Ó nEadac, cruirfe, do feinim fáilte a-baile dó. Do cítear damra sur 1633 bad ceart ann i n-ionad 1613. Bí ré ró-óg ra bliadain 1613, cun don traagar filideadta a ceapad, ásur san an Rannaiagead Beag d'áiream. Ar an adbar ran bfeoir nac mirtfe 1633 a cur ríor don bliadain inar fill ré a-baile ina b'ráir Rialta. San ré bliadna roin 1632-3, a ceap ré an polácar uile ón bfraingc. A n-urmóir ran do ceapad ar Éamonn Buicléar, ar tigeapna Dún Búinne, iad; nó ir éirge rin a cuirfead iad, ré i nÉirinn é. “Sead ngeimrío” a bí fé amuis,⁴ dar leir féin; ásur má cuirimío geimread na bliadna 1626 ran áiream, tiocfaid a réirtead linn.

¹ Uim. a VIII.

³ Uim. a XLVI.

² Uim. a VIII

⁴ Uim. XLIV, l. 32.

III

Ar dteadct a-baile dón dlicéadac do d'ímis ré ar oibniú go d'útráctac i b'fionchor an Tigearna, mar aoir Ó hEirín é, agus bí cion as na daoimib air. Ní b'puiasmíó tuairisc le cruinneas air ar roin go dtí bliadain a 1640. Sa bliadain rin do caillead an pátrún ba mó a bí aige .i. Éamonn Mac Riadair, nó Éamonn de Buicléar, Tigearna Dún Búinne. Dóran a ceap ré "Druoidh ruar a éadine an éadointe."¹ I r pollur go raib árdcion as an mbeirt ar a céile. Éamonn an Cuirnín an ainm éana a bíod as an b'file ar a pátrún; agus i r minicí an ainm rin dá luad aige 'nā ainm don duine eile.

I mbliadain a 1641 do b'ur an cogad amac. B'é rin an bliadain nup ceapad "Eirge mo d'úitce le Dia,"² as g'íorú muinntir na hÉireann cun eirge amac ar ron a g'írt i r a g'ceiríom. Bí adbar éigin Saranac ina gcomnuide i gCairéal an uair rin, agus i mí na Nollas 1641, táinig g'arai gaebeal irteac ón tuait ann. Do bailigeadar na Saranaig i dteannta a céile³ agus do feóladar go Cluain Meala iad. Deirtear gur marbuisgead cuir aca. Ní dóca go raib baint ar bí as an b'file leir an obair rin. Adt terpeánann ré a méio a bíodar gaeoil i ndáiríuib i rtorac an cogad.

Adt má deinead drocobar ann ra bliadain 1641, do díolad go daor ar i mbliadain a 1647. Do g'uib Murcad an Tóiteáin, Tigearna Inre i Cuinn, an treod, agus d'imir ré léirreoir ar an áit. An tAdt.

¹ Uir. XXXIX.

² Uir. XLIII.

³ Depositions, 1641.

Rirteapto de Barra a b'í ina p'ríor ar clochar San Doimíníc ann, an bliadhain rin. Do ghabaó é rin, agus do loirceaó ina beataíó é. Do péir Uí Eiríon, do b'í an tAd. Pádraigín Haicéad ina p'ríor ann; aét ní neól dúinn caṡain.

Tar éir don cógaó b'pireaó amac do íocruig uac-taráin an Uirto air gan baint le polaitiṡdeacṡ, aét treóirú an cógaó agus cúram an éireoinṡ mar a baineaó roin le polaitiṡdeacṡ o'págaínt p'en gComairle Doirto. B'í roin go maíṡ go o'tí, i mbliadhain a 1646, gur tárla rcoilt roir an Comairle agus an Nuncio. Ar taob' an Nuncio do ghabaóar b'ráit're San Doimíníc. An bliadhain rin do ceap an tAicéadaó "Morcaíl do m'irneac a B'andá." ¹ Agus ón mbliadhain rin amac do cuirig ré ar a d'iceall ra cógaó le hÉógan Ruad Ó Néill agus leir an Nuncio. Do péir deallraimṡ do b'í d'lúṡbaint aige le Cornaíl Rirteapto Duicléar, Lieutenant General na Mumhan, go o'tí go b'fuair reiréan b'ár i mbliadhain a 1649. Ír pollur roin ón gcaoineaó a ceap ré dó. ²

Do ghabaó Cornaíl Rirteapto Duicléar ag Cnoc na nDor, 1647; agus ír d'ócá gur d'óran a t'asrann an file ran am'pán úo "An cuaine g'inn," ³ ar íon gur bliadhain a 1646 atá in'na leab'raib' dó. i mbliadhain a 1648 do d'éin f'eirólimiṡ, mac Tuataíl, Ó Néill g'níom' calmaéta i n-aice le Baile Áṡa Í, mar ar íábáíl ré clochar San Doimíníc ran áit rin. Agus do mói ⁴ an tAd. Pádraigín go hárho é, mar g'eall air.

An tAd. Éamonn Ó D'iomurais, d'Órho San Doimíníc, agus Earpos Leitglinne, do b'í ré rin go g'p'itileánaó

¹ uim. XLII.

² uim. XLI.

³ uim. a XL.

⁴ uim. XLV.

leir ar taobh an Nuncio. Tá dá airte,⁴ ar a laigead,
⁴ uimh. XXVII, agus uimh. XLVII.

ra leabhar ro a ceap an tAd. Pádraigín dó; agus ní
 fuláir nó bí coirpreadh móir aca lena céile.

Adt le linn an cógaidh níor cuireadh na Saebhail
 le céile i gceart. Annpoin táinig Crómáil, agus
 o'imir ré a toil orda. Do rcpior ré an tír, agus
 cuir ré ar na ndaoine. Agus an cléir, an méid nár
 marbhigeadh díobh, do muaisgeadh tar fáile iad. Do
 bí Éire doct i gcruthcár an uair rin go háirithe. Na
 haimpáin¹ a ceap an tAdicéadac ar cúrraí na haimpíre
 rin iriad an cuio ir bróndaise dá fadótar iad. A tír
 dútcáir rcpiorca tar fóir; na huairle imtígche uaid;
 barcad agus bpoio ar na daoimib; an muais ar fían-
 naid fáil; agus é féin, mar Oirín i ndiaid na féinne,
 n-a beataid gá gcaoineadh—ní mionghad téad an
 bpoio ra cláirrig aise.

Uair éigin le linn na drocoibhe a bí ar riubail i
 nÉirinn fé Crómáil agus a luct leanamha ireadh
 ofás an tAd. Pádraigín an tír reo. Óna filirdeact
 ní féidir adt tuairim a déanamh don bliadain. Adt
 má cuirimíto 1651 ríor dó ní dóca go mbeam abradh ón
 gceart. Bí ré i lobán ra bliadain 1652, pé i nÉirinn é.

IV

Na deóraidhte ó Éirinn a bí ar an Roinn Eórra an
 uair rin ir léir gur tusaodh leó cuio éigin den earaon-
 tur a bí ina mearc ra baile. Níor cailleadh ar an
 bfaiprge anonn don cuio den tceanfala, ná ní bfuair
 ré báir tall. Agus níor táire o'Orto San Doimínic é.

¹ féad XV, XVI, XVII, XVIII, XIX.

Ní ródeocair a mear gur dúine tearaidhe an tAd. Ráthraigin haicéad. Deir ré féin “dá réirdeadh an clampar faoi” go bfeadhfaid ré doir a ceapadh “nár gáire mar gaeóilg hum-ham ‘ná i.”¹ Tamall éigin rarra bfuair an ríle bár tárla eapantur ioir é féin agus Máigirtir General an Uirio, .i. an tAd. Eóin Dairte de Marínir. Duine uaral agus eadailreac clúmaíl do b’ead é rin. Ní raib de loct air, aet a gáire a bíod a teanga agus a peann, ag cur ríor do ar namair nó ar dúine ná beadh dá réir. Do ríolruig ré ó treib uarail i nGenóa; treib a buaid comáct agus gnamam doib féin le fabar na hEaglaire. Ongcail don Máigirtir General do b’ead an Cairtínéal Iurciniam; agus dearbádaí an Máigirtir, bí ré ina Árdearrog i nAbignon.

I mbliadhain a 1648 do toghadh an tAd. William de Búrc mar Chúigideac, no Provincial ar an Órto i nÉirinn. Ba daoine móra i dtuaisceart Chúige Connacht a muinntir rin. Agus ba dúine léigeannta é féin, agus riartóir ábalta. Agus ar cuma éigin do cuir ré Éireannais an Uirio i Lobán ré comaoim móir do.

Do réir blige an Uirio do tiocfadh a téarma ran cun críche i mbliadhain a 1652. Aet bí rcaipeadh ar an Órto i nÉirinn, an uair rin, agus teip oirta teact i sceann a céile cun Chúigideac nua do toghadh. Bí ártómeas ag an General ar an Ad. William de Búrc, agus do neartuig ré ran oifig é ar readh téarma eile, ar son nár mian leir an mbúrcaic féin roin. Agus i n-éirfeact leir rin, tug an General rmaet do ar muinntir an Uirio ó Éirinn a bí i Lobán. Do bain roin ón mear a bí ar an mbúrcaic ran Órto. Agus ir

¹ Uir. I, l. 9, et seq.

“dóca go maib a beas nó a móir den ‘‘ cúigeaḁar’’ ann leir.

ḁḁt pé cúir a bí leir, d’eirig earaontur, nó uipear-bairé méirictig, ioir an gCúigirḁeac aḁur an tḁḁ. páoraisín ḁaicéad i mbliadain a 1652. níor b’eól roin don ḁḁ. de Marínir, mar do rḁrīb reirean leirir aḁ triall ar an ḁicéadac, 8 meadán fogmair, 1652, aḁ dḁanam combroin leir i tḁaob ḁráḁar de muinntir Dolphin, a bí toḁta ó Éirinn i gcóir Caibrit Coitḁeanta an Uirḁ, aḁur a fuair bār rārari tionólad é. aḁur do toḁad an tḁḁ. páoraisín ḁaicéad ina ionad.

Do rḁrīb an tḁḁ. páoraisín cun an ḁenerál dá ráḁ gur mian leir dḁl go nÉirinn aḁur comairle do dḁanam leḁna ḁráitrib ann. Dubairt an ḁenerál leir gur cōntaḁritac aḁur gur cōrtarmail an ruo taḁairt pé dḁl i nÉirinn an taca roin, aḁur san de cúir leir ḁḁt comairle na mbráḁar dḁaḁail. ḁḁt dá mbead cúir dleagḁac eile aḁ an ḁicéadac i n-éirḁeac leir rin ná coirḁeac pé féin, an ḁenerál, ar dḁl ann é. Da mian leir an ḁicéadac teacḁt go nÉirinn san amhrur. San amhrán beas¹ a cúir pé go tḁí Séamur Ruad, ra bliadain 1653, deir pé linn go maib ceapaitḁ aige teacḁt ar cuairḁ i nÉirinn. níor táinig pé ann, amḁac.

V

An bliadain a bí cugainn .i. 1654, dḁin pé ruo a cúir ároḁearig ar an ḁḁ. de Marínir. Do rḁrīb pé leitḁeacḁ an 10 lá d’ḁbrán, aḁur an 8 lá de ḁealltaine, go tḁí an ḁenerál, ḁá ráḁ gur dḁ féin, don

¹ uim. XIII.

ΔΙCÉΑΘΑC, BA CIPTE UAÉTAPÁNACT CÖLLÁIPTE NA NΣAEΘEAL
 PAN ÓPO I LOBÁN DO TABAIPTE. ASUR DO GEAPÁIN RÉ
 AN TAC. UILLIAM DE BÚRC, DE BÚÍΣ NÁR CÖIS REIREAN
 É. NÍOP LÉIS AN GENEPÁL ACT TOPAC AN DÁ LEITIP RIN.
 DO CAIT RÉ AR LEATTAOIB IAD, ASUR DO ΣAIB OIOMBÁD
 ASUR FEAPΣ É LEIP AN ΔICÉΑΘAC. AN 6 LÁ DE MEITEAM
 AN TSAMHPAID 1654, DO PCIB RÉ LEITIP IONΣANTAC CUN
 AN ΔICÉΑΘAIG BOICT. BÍ TAITIGE AS DE MAPINIP AR
 MAPLA ASUR AR CAINNT LE GEÍPE. ACT AN NIM A BÍ
 PAN LEITIP RIN DO BUAD PÍ CAOÓ AR A DTÁINIS ÓNA LÁIM
 ΣO DTÍ POIN. NÍ DEOCAIP A MEAP CATÉ AN OÍOGBÁIL A
 DÉIN AN LEITIP RIN AR CPOIDE ASUR AR AIGNE FILEATA AN
 ΔICÉΑΘAIG. ACT NÍOP RTAD AN GENEPÁL ANPOIN.

AN 18 LÁ DE MÍ AN IÚIL, 1654, DO PCIB DE MAPINIP
 TPÍ LEITPEACA. SA CÉAD LEITIP DEIP RÉ ΣO BPUAIP RÉ
 ÓN MAIOP GENEPÁL ÉAMONN Ó DUIBIP GEAPÁN I PCIBINN
 AR AN AC. UILLIAM DE BÚRC, CÚIGIDEAC NA NÉIREANNAC
 PAN ÓPO. IP OÓIS LEIP ΣO BPUIL BAINC AS AN NGEAPÁN
 POIN LE GEAPÁN AN AC. PÁDPAIGÍN HAICÉAD ARAN ΣCÚIGI-
 DEAC. COMAIPLIGEANN RÉ DON CÚIGIDEAC ΣAN AON NÍD
 A DÉANAM A CUIPFEAD DAOINE AS CNÁIMPEÁIL, ASUR
 PCPÚ LE Ó DUIBIP MÁ'R FÉIDIP LEIP É.

AN DAPA LEITIP: FPEASPA É RIN AR LEITIP UÍ DUIBIP.
 DEIP DE MAPINIP NAC PEICEANN RÉ AON CÚPPA DEIMNI-
 TEAC GEAPÁIN AIGE AR AN ΣCÚIGIDEAC. ACT MÁ BÍONN
 GEAPÁN OLEAGTAC ANN ΣO NDÉANFAR AN PCÉAL A PCPÚDÚ.

AN TPÍOMAD LEITIP: CEANN A CUIP AN GENEPÁL AS
 TPAILL AR CÚIGIDEAC TÍP PÓ TUINN, DÁ ÓPOÚ DÓ É FÉIN,
 NÓ DUINE UAID, DO DÉANAM BPEITEAMNAIP PAN CÚIP DÁ
 PLÉIDE IOIP AN TAC. PÁDPAIGÍN HAICÉAD ASUR AN TAC.
 UILLIAM DE BÚRC. SAN LEITIP RIN TUGANN RÉ "DEFAMER"
 AR AN ΔICÉΑΘAC. ASUR DÁMAÓ OÓIS LEIP AN MBPEITEAM

nád fearómhach an tAicéadach an cúir, nó go n-éalódh sé cun riubail, go raib ceathas an tCúigídeach é gabáil agus é cur i gcuimheachais!

Bí beartuighe agus an Aicéadach, an bliadain rin, leabhar éigin do cur i gcló. Lá Luignara 1654, do rchí de Marínir go dtí an tAit. William de Búrc, gá rídh leir náir iarr an tAicéadach ceathas cun leabhair a cur i gcló, agus nac fuair sé ceathas. Órduighear don Cúigídeach an uile cóib den leabhar do gabáil má tugadh féna cur amach, an t-ughar do cur i bpríorán, agus cúirí an leabhair do rchídh agus do cur as triall air féin, ar an tGeneral, i rlighe go gcuiríde pionór dá réir ar an ughar!

Ní bfuair ear don tréacht eile ar leabhair a rchí an tAicéadach áit an tAgha ro, atá i leabhar H I. 15, lc. 859, as Tadh Ó Neachtain (1735):

“Tiompugadh aigeir ar ren leabhair renchur, cnoicib, 7 stapaib na heirenn, ar rinnirrecht 7 [ar] uairleacht Cearbuillig, no mic bhrádaig, mara nhabar go heimehuil genealach an docturach, go mileadh earraing do loo go heirin, anno munoi, 3,500; et ro do réir baogulair óis mac dotháin, mic baogulair ruair, bratair naomhoir San Brionnair a laroion; 7 fóir do réir rathuic haiceo bratair do orio San Dominic a loibain ran tcalain iachtarach.”

An 17 lá d’Octóber, an bliadain rin (1654), do rchí an tGeneral leir eile gá rídh gur gair do mbeadh cúirt ina ruidhe cun éirteacht le gearán an Aicéadach ar Cúigídeach na héireann, agus Bríor Beilgeach an Uirí i loibán i gceannur ann. Ba mian le de Marínir a fíor a beir aige ar táinig méadh nó crut nua ar “audacity” an Aicéadach. Agus dá n-éileódh an tAicéadach breiteam do b’aoirde céim ’ná Bríor na mBeilgeach i loibán go mbeadh fíor agus an tGeneral cionnur a beir leir ran am a bí agus teacht. Ní réir

a ríad' anoir ar táinig rímaoineam' dá ríor' cun an Aicéadaiḡ ar donóir. Agus ir ríócuma n-a táob; mar, ba ḡairiú n-a díad'orán go dtáinig an ríle or comáir b'reitím ir doirde agus ir pírinniḡe agus ir trócairiḡe 'ná donb'reiteam' raoḡalta.

An 19 lá de mí na Noílag, 1654, do reirib' an Ġenerál leitir go dtí Cúigiḡeac' an Uir' i dtír r'ó Ġuinn, mar f'reaḡra ar leitir ón ĠCúigiḡeac' cuise-rean, an 20 lá de mí na Samna, ina raiḡ tuararḡbáil ar cúir an Aicéadaiḡ. Deir an Ġenerál gur cúir Dia, molaḡ go deó leir, rtaḡ ar r'aoḡar an b'reitím, de b'riḡ gur ḡlaoiḡ r'é an tAicéadac' cuise r'eín. Ir follur, am'tac, gur tuḡ an tAc. Ráḡraiḡin a f'iaḡ-naire i láḡair an b'reitím, agus go raiḡ r'é ina beataiḡ nuair a cuiread' deiread' leir an Ġcúir. Níor beaḡ a trí nó a ceatair de laeteanta cun an tuararḡbáil a cúir go dtí Cúigiḡeac' an Uir' i dtír r'ó Ġuinn, mar ní i loḡán a b'íod' reirean ina cómnuiḡe. Ar an ad'barpan ní m'irte beit' deimníḡeac' de go b'fuair an tAc. Ráḡraiḡin Ġaicéad' báir tim'ceall an 14 lá de mí na Samna 1654.

An 19 lá de mí na Noílag do reirib' an Ġenerál leitir cun Cúigiḡeac' na hÉireann, ḡá ríad' leir go b'fuair'tar, roinnt lá roim'e rin, tuairirc ac'cumair ar cúir an Aicéadaiḡ. Tar éir' don Ġenerál an tuairirc rin do mionreirib' b'í a aigne rocair aise ar an méir' reo: (1) ná raiḡ f'iaḡnaire deimín ann don ḡearán ar an ĠCúigiḡeac'; (2) ná raiḡ aḡ an nḡearánuiḡe ac'c' raontuairimí, agus ḡan cúir leó; agus (3) dá ḡcuiḡtí leit'reaca an Aicéadaiḡ i ḡcoim'mear leir an dtuairirc rin gur b'follur don traoḡal gur fearḡ a ḡaiḡ an tAicéadac' ba máḡair don ac'arann go léir.

Agus deir an General go mb'féidir go raib aš dul do
 meabhair an firi boict. A ráð nac fuidir ré uactaránaact
 na nŠaeðeal i otiš an Uirio i lobán, agus sup éail
 ré dá bairran céad flóirín a beaš aš dul do ón
 oiríš rin, do éuaid roin i n-acarann ina ceann agus
 do cuir tréna céile é.

Ir bionac an rcéal é an tAicéadac do beic fén
 rcamall roin an leatbliadain deirdeannac dá řaogal.
 Ir dóca sup aš an Achair de Marínir a bi an ceart
 nuair adubairt ré go raib aš dul dá meabhair.
 řášaimir an rcéal mar rin, agus suidmír beannaact
 Dé len anam.

VI

Ní mirté liom mo buideacár do řabáil le Cumann
 Duancoimeadota na Šaeðilge a řaib oirca fén corcar
 an leabhair reo.

řuairéar go deónatad víceall congnaim ón Doctúir
 Orborn Ó hAimířin, i roinn an Dáin víriř den
 leabhar ro; ón Ač. Eóin Mac řiolla Eáin, a cuir
 řpéir mór im řaočar; ó Čomár Ó Raicille, agus ó
 Ripeáro Ó řogluđa a cuir a lán niočte i n-uřail dam;
 ón Ač. Mac an Oirćinniř, o'Óro San Doimnic, i
 mBaile Áta Cliat, a řuř dam a lán eóluř ar beata
 an řile; agus ó Mr. R. Flower, řan British Museum
 a řoláčřuiř cóib řađa den "Aitřige" dam. Čáim
 fé čomaoin mór acaran; agus řuair liom mar víol
 air a n-ainmneada a luad annro.

ČAŮŠ Ó DONNČAŮA.

Baile Áta Cliat,
 Lá řéile Břiřoe, 1916

ΑΝ ΚΛΑΡ ΕΟΛΑΙΣ

ρεατημάδ	λεαταναδ . vii
να λάμπερμίννι	. xxiii

ΠΑΥΡΑΙΣΙΝ ΗΑΙCΕΑΘ ΕCΤ :

I. Α ἦμ μ'έλιγτε	I
II. Ιννιρ ἀμ ὀτόρ	2
III. Ὅο ἐυαλα ινωέ.	3
IV. Ξέ τλάττορ ραιριτε	4
V. μ'αναμπα ἀν θυιόεαν	5
VI. Δξ ρίοξμαιὸ cé βίννρε	6
VII. Α ἐυαίνε ἐαοίμρα	6
VIII. με ὀ'φαναμῖαιν ἀμ εαέτμα	7
IX. Α λαοι Α Ὑαοίνε	8
X. Ιρ τρυαδξ 'ρ ιρ ξέαρ	9
XI. Ὑάλα ἀν ηόινίν	10
XII. Α ξυαιρεῖρι ἴαίμ,	12
XIII. Τιούλαιc μο ἐμοιόερε	14
XIV. Α υα ρο λυιρε,	15
XV. μο λά λέινρε,	16
XVI. μο ηάιμε ξέαρ	19
XVII. ἴάε μ'αυιρε	19
XVIII. ατάιμ ἀμραιὸ	21
XIX. Α ἐρίορε ιρ buan	23
XX. ἀιμνέιρ τσαξρανὰδ	25
XXI. Α ξέαμυιρ, Α ἐαοιήταιξ	28
XXII. Α ηηαιραιξ ἴαοιρ	31
XXIII. μά'ρ λειξεαρ ἀμ ῖέιν	32
XXIV. Ιρ μαίρεξ ἐυξ Σεαιρε	33
XXV. Α Ὑέ να η'Θεαξξνίομ	35
XXVI. μά βειρ Ὑια Ὑο τιαξαρμυρ Ὑαίμρα	36
XXVII. Α ηηαcαοιή Ὑο ξαο ξηαοι	45
XXVIII. Α ἐαμα 'ρ Α ἐνύ ἐμοιόε	45

XXIX.	Ó éir an Daingin	46
XXX.	Uruéáir Beannaét	46
XXXI.	Oilléan Camrún	47
XXXII.	Do imeall rúo feadóméirp	47
XXXIII.	Δ éor beas riubalaé	48
XXXIV.	Ir basé von fear	48
XXXV.	Dom síormún réir	49
XXXVI.	Δ éara réir féadain	49
XXXVII.	An Camann leir tógbaó	50
XXXVIII.	Beannaét Dé go héas	50
XXXIX.	Thuitoir ruar, Δ éuaine an éaoimte	51
XL.	Óé, an féoiri?	69
XLI.	An éuaine éunn	82
XLII.	morcail do mhirneac, Δ éanba	83
XLIII.	éirge mo éúitce le éia	90
XLIV.	cuirim séao ruirge	98
XLV.	atáio éac éina imear	101
XLVI.	mo éean ó'éógan ó éacac.	102
XLVII.	Do féábar don	104
XLVIII.	éoimic ó fearáil	106
XLIX.	éaoé éiaóna	106
L.	Ar éearbail éigin	107
LI.	ní mire an éearbail	108
LII.	iran ééainge	109
LIII.	móir mo énúire	109
LIV.	slán fáo éréidim	112
LV.	éia an éalta ó éanpo	114
LVI.	slán fáo lot	115
	Glair	119
	éimneacá éearan	149
	éimneacá áite	165
	foclóir	169
	tuilleacó Glair	190

na Láimhscríbhinní

T.C.D.: H.5.10. "Deir O Donnabáin ina "Clár" sup rcriobad an leabhar roin ar an Roinn Eórpa timcheall 1630. Má'r ríor dó roin, iré an láimhscríbhinn ir ríne aghainn don aicéadac é. Níl ainm an rcribneóma le faǵáil ann, acé b'éiríur sup b'é an ríle féin do rcrib é.

H.4.19. Sliocé H.5.10 é rin. Doó Ó Dálais a rcrib, don tSúilliobánac, Ollam i gColláirte na Tríonóise, 1746,

H.5.19. Leabhar a rcrib an longánac.

H.4.20. Leabhar a rcrib tadós Ó neacéain.

Stonyhurst: A.II.20. Leabhar é rin acá anoir i gColláirte Cumann Íora i Stonyhurst. Ón Roinn Eórpa —ó liorbón b'éiríur—a éainis ré annroin. Tá "John Fitzgibbon 1730" rcriobéa air. "D'airríb an acé. Eóin mac Siolla éain é. Ir ar a faóearran "oirbígearra i noéanaí an leabhair reo.

L: Leabhar a fuairéar ar iaracé ó Séorain laoiré. Tá ǵac don veallraí air sup rliocé don leabhair aínain é reo aghair leabhar Stonyhurst. Ní luairóear ainm an rcribneóma ann, ná ní ríor acáin a rcriobad é.

British Museum: Add. 18749. Láimhscríbhinn ó Co. Luǵbaíó é rin. "Donnacó Mac Oirneacéais a rcrib é, 1792, do Samuel Coulter, ón éarin veas, i n-aice le Dún Dealgan.

R.I.A.: 23E16; 23M14; 23G24; 23C33; 23G21; 23G23; 23N13; 23C19; 23N14; 23C20; 23O39; 23N15—an longánac a rcrib iaróan. 23L38—Rirtearó Ó Muirraíain, ón tSeanaróbul a rcrib, 1767. 23H15—Ríǵí mac Ráǵ-naill, i mBaile an éairleáin an Róirris, 1770, do rcrib. 23C21, eóǵan Caománac do rcrib, 1816.

Muirí nuadad: I; III; IV; VII; XII; ar leabhair an Doctúra Ó Muiréad acáin ran uile. Sliocé leabhar an longánais ran acadain iaró; aghair clann an longánais a rcrib uiríór acá.

T: Leabhar acá im féilb féin. Ir doíǵ liom sup rliocé 23H15 é.

ῤΑΘῤΑΙῤῖῖῖ ἡΑΙῤῖῖῖ ῤῤῤ.

I

Α ῤῖῖ ῖῖῖῖῖῖ

Α ῤῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ,
ῤῖῖ ῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ
ῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖ
Αῖ ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ?

ῖῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ, 5
'S ῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖ;
ῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖ,
ῖῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖ ῖῖῖῖῖ.

Αῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖ;
'S ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ, ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ, 10
ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ
ῖῖῖ ῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ.

MSS. *Stonyhurst* A. II. 20 (S), l. 12: ῖῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ:
ῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖῖ. ῖῖῖῖ ῖ ῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ
(L), l. 48. H. 5. 10, l. 3: ῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ; ῖῖ
ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖ ῖῖῖ ῖῖ, "ῖῖῖῖῖ[]. H. 4. 19,
l. 1: ῖῖῖῖῖῖ ῖῖ, ῖ ῖῖῖῖ ῖῖῖῖῖ. ῖῖῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖ
H4. line 1, ῖῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖ, H. 4. ῖῖῖῖῖῖ, H 4; ῖῖῖῖῖῖ
ῖῖ MSS. eile. 2, ῖῖ ῖῖῖ, H 4. 3, ῖῖ ῖῖῖῖῖ, H 4; ῖῖ
ῖῖῖῖῖ MSS. 4, ῖῖῖῖ, MSS. 5, ῖῖ ῖῖ, S. 6, ῖῖῖῖῖῖῖ,
S; ῖῖ ῖῖῖ ῖῖῖῖῖ, L; ῖῖῖ, MSS; ῖῖῖῖ ῖ ῖῖῖ, S. 7,
ῖῖῖ ῖῖῖῖῖῖ, MSS. 8, ῖῖῖῖῖῖ, H 4; ῖῖῖῖ, S. 9, ῖῖῖ
ῖῖῖ, H 4; ῖῖῖ ῖῖῖ, *an chuid eile*. 10, ῖῖ ῖῖῖῖῖῖ, H 4;
ῖῖῖῖ, H 4. 11, ῖῖ ῖῖ ῖῖῖῖῖῖῖ, H 4; ῖῖῖῖῖ H 4; ῖ ῖῖῖῖῖ,
S. 12, ῖῖῖῖῖῖ, S; ῖῖῖῖῖῖ, *an chuid eile*. 13, *Rhéamonn*,

Le hÉamonn in' don dÁmado s'reann mo s'naoi
 An bAorrad do léirís mo p'eannra ríor
 Do réx oirir f'eimín, do rann mo ériodé,
 Fír éireann dá haorrad dar leam níor d'it.

15

II

INNIS AR OTÓS

Cum uilliam uí Dubháin ar fáct áiríte.

Innir ar otór mar rceól dom t'iaḡarna
 Naḡ l'igimre leḡ ran órḡ an m'iaḡaltacḡ,
 Ó cuiread eac mór fá tóin ḡac diaḡaire,
 Acḡ m'ire fear cóir na cóibe aḡ t'riall dom cóir.

Ir innir n-a d'eóirḡ dá cóirir éliarais rin
 Dá b'fionnar an f'óir i n'od'ar iaracḡa,
 ḡur rinne don cóirigḡ d'óisḡ ir fial uire
 Fá'n ḡculairḡ acḡ i r'tór ḡo d'reḡḡad na diaḡallaire.

5

H 5: Re heamonn, an *chuid eile*; an don, MSS. 14, an
 bAorrad, S; an bAorrad, H 4; do léiréuir, H 4. 15, do
 ré éuinn, H 4; oiríar f'eimíonn, H 5. 16, fír eiréḡ, H 5;
 da a f'arad, S; r'arad, L.

II. MSS. A. II. 10, *Stonyhurst* (S), l. 23. A t'eiréal mar
 reo: p: h: cum uilliam uí Dubháin ar fáct áiríte. L. l. 23.
 33; an t'eiréal céadna leir. H. 5. 10., l. 4; é ḡan t'eiréal.
 An t., ar fáct áiríte, L. 1, ar t'úr, L; dam a t'igernad, L;
 t'igerna, H 5. 2, an *ar lár*, L. 4, m'ire an fear, L. 5,
 d'eois, MSS. 7, rine, S, L; cóirigḡ, L; d'óisḡ ar, H 5. 8,
 cculla, S, L; cculla, H 5; d'reo, S, L; d'reoḡ, H 5.

III

DO CUALA INDE

Íar scloir gur horruigeaó i gcaibitib na héireann san
brátair do déanaí rian na ámháin.

Do cuala inde as maotlaó muinntearó
Mar nuádaó rceíl ó céile Cuinn ir Cuirc,
Gur duairc le cléir an gaeóeals ginnnfligteaó,
Suaircear raor na réimfeair rinnreapó.

Ní buaileam féin i scléit a scuintinne, 5
Ó cuair an pé inar bfeirir linn rriotal
Gac rmuaineaó d'éirgeaó d'éirim m'intinne;
Uair baó baogal raobair m'intleacta

Go ruaitaó pé san raobair rlimfuinnim,
Fá cuairim taob na scléiread ginnrealaó, 10
Nó anuar fá a mblaorcaib maola militeada,
Cruaóglac géar do gaothaib innligte.

Fuairfe mé mo béal le rring figte,
'S ní luairfeao réao dá bpléio bis rppionlaite;
Aó rmaíaim tréao an éolraib coimrigte 15
'S a bfuat a Dé tar éir mo muinntire.

MSS. S. lc. 24; a teirdeal mar reo: patruicín hacceit
ar cclor gur horruéó accaibitib na heirmion san brátair do
déanaí rian na ámháin. H. 5. 10, lc. 59. H. 4. 19, lc. 59; a
teirdeal mar reo ionntaran araon: íar cclor gur horruigeam
a ccaibitib na heirmion san brátair do déanaí rian na
ámháin. 1, maotlaó, H 5; malac, H 4. 3, gur duairc, H 5;
an gaothas, S; gaoitheilge, H 5, 4. 4, raor na réim na raor-
feair, H 5. 5, ní buaileam, S. buailim, H 4. 6, rae, S. 7,
rmuainió, S. 8, uair far baogal, S; uair bfair baogal, H 5;
bí uair nar baogal, H 4. 9, rlimfuinnim, S, H 5; rlim-
fuinnim, H 4. 10, ccinnrilió, S. 11, fa mblaorcaib, H 5.
12, cruaglac, S; géar, H 5, 4; ginnnfligte, H 4. 13, fuairéó,
H 5, 4; rring, H 5. 14, rppionnlaigte, S; rppionnlaigte,
H 5, 4. 15, éolraib, S. 16, bfuait, H 5.

IV

ḡÉ tġáťſop ſcaipíte

Do ġnnaoi uarail nać ḡéađađ 1 n-áit Ċeapribailł uí ōálaig
le neać nać ōéanrađ aġrán 5o hobann.

ḡÉ tġáťſop ſcaipíte 1 malairt na ſcuaiſe řinn
1 n-áitō Ċeapribailł ċeannaraig uarail řinn,
1o páirtre a leabaio ōo ḡlacao bađ luaité linn
'ná a ċáin 'ř a ċeannur ōá ōřaḡainnre Ċruaċáin Ċuinn.

Ōáil ōot airé ḡio řađa ōó ař cuairō nać tġll, 5
ař ḡráinne a ċaraō ná ċreanaio ōur ḡċruađōtan linn;
1ř ḡnáċać aitřirtear, a ainnear na ḡcuac ōtiug ḡċruinn,
ḡur řearř ōeit ċarřac 'ná 1 n-earōaio na nōual řo
ċinn.

MSS. S, lć. 30; L. lć. 74; H. 5. 10, lć. 65; H. 4. 19,
lć 64. an ōliadain 1 n-eapnaġ, H 4. Teio.: ḡeadađ, MSS.;
ċeapril, L; uí ōála, S, L, *ar lár* H 5, 4. 1, řḡairigće, MSS.;
řin, L. 3, leaba, S, L.; luata S, L.; luaiti, H 5. 4 Ċruaċán,
L. 5, ōot airé, MSS. 6, ař ḡrađonne a ċaruiō, L.; ař
nḡrađone a ċaruiō, S, H 5; ċreannaio, S, L, H 5; ċreataŋađ,
H 4; řin, L; řin, S. 7, aitřiořōair aingioř, S, L; ċċrinn,
S, L. 8, řa ċinn, MSS.

V

m'ANAMSA AN BUIÐEAN

Cum cuirtheáctan Cártaoin Cairr ó Londuin go Canterbury,
1628.

m'Anamra an buiðean nár frít i scrudáctan fann
i Sacraim na ríog ná i scríocáib fuara Frangc,
i ttrearaid a mbuiðean do rín, ar luadail lann,
Cladac do érinbhuiric cíocrac sruamda sall.

An sarrad sníomac sriob i ruarda a ngréann, 5
féarba fíochmar fíortus fuait don bfeall;
Sur deacair a fuidéam sur díbir Suairne an traint
níor fearra 'ná nío sác laoi ra a bfuair an clann.

'S ó cáitreamna coirðce arís beic uata i ngeall,
i r mairg do bí n-a rlighe n-a buanna teann; 10
Cairtannaet Cíort go ndíona an cuaine reang,
i r beannaet beag buiðeac an dílleacta uaim n-a
sgeann.

MSS. S, l. 30; L, l. 73; H. 5. 10, l. 60; H. 4. 19, l. 61; an teirdeal ionnta go léir. Teir., Cártaoin Cairr, S; Cárri, L. Canterbury, H5; Canturbuiric, S, L. 1, buiðean, S, L. 2, rásran, S, L; na ríog, H5. a ar lár roimh scríocáib, H5. 3, luaduil leann, H5. 4, do érinbhuiric, L; érinbhuiric S, H5; cíocrac 5. 5., H5. 5, sruamda ar ruairce, H4. 6, fíortus, MSS.; fuat, S, L; don ffeall, S. 7, ser deacuir, H5; cia sur ó., H4; fuidéam, S. 8, ní fearra, S, L. iona nío, L; cleann, H5. 9, ar o é., H5; cáitrimne, S, L. 10, r mairg, H5; buannaet, S; buanaige, H4; teann, S. 11, reang, S. 12, ceann, L.

VI

Aḡ RÍOḡRAIṪ CÉ BÍNNSE

1 Loḃán, 1630.

Aḡ ríóḡraiṪ cé bínnpṛe, do bárr ar céad,
 fá díol ceana i ḡríócoipear tál iṛ té,
 ní raoiltear fá tíṛ reo aḡt mar ḡárlac mé,
 ḡan doimṫíor i ḡríonnacṫ tar "as er se."

Ní mīṛte, éipeamne lá buirṫéin; 5
 Aḡt níṪ ceana maoidim ḡan rṫáṫ íoimṫ don;
 Má'ṛ raoite na dooine beir tálṛ dam féin,
 ḡur dooite mic mílead i bṫadaiṪ néill.

VII

A CUAINE CĀOMSA

A cuaine cāomṫa i ḡcéin i bṫódaib fáil,
 luadāam léiḡeann, léiḡeam bṫón ar láṛ,
 buaileam fé ḡac céirṫ do nóraiṪ cáic,
 iṛ fá tuairim éipeann dēanam ólacán.

A dieme ar ar doirṫ mo toilṫe a tionnḡráṪ dīl, 5
 náṛ airiḡ dam noṪ do cōmall cineáltair,
 don baṫlac beaḡ doḡt ḡan cōṫrom compánaiḡ,
 iṛ maiṛḡ do loirṫ a íop 'ṛ a tiompán lib.

VI. MS. H. 5. 10, lṫ. 62. An teirṫeal aḡ bun lṫ. 61. 1, bínnpṛ. 2, accríócoipear. 5, ní mīṛteṪ cíṫṫimne lá. 6, ḡan rḡaiṫ. 7, beir tar dām. 8, a bṫadaiṪ.

VII. MSS. H. 5. 10, lṫ. 62; H. 4. 19, lṫ. 62. 2, luaiḡim léiḡionn léiḡim, MSS. 4, éirionn, MSS. 5, tenḡḡráṪ, H4. 6, dām, H5; cionáiltair, MSS.

VIII

me d'fanaíamain ar eadtra

Ó mhórlíor go héirne iar gcloir a bhuíoch fa stiaforro, 1632.

Me d'fanaíamain ar eadtra fa taobh ro ór tuinn,
 D'éir m'amaraic ar Uanba na scaoménoc scrúinn,
 'S d'éir cairdib na garrá dár éadóméad rínn,
 I r d'aoir ceannuigítear an aibíoil léiginn linn.

Spréiró gneadóite mo teallaiigre fá céile Cuinn, 5
 Féile acmuingeac a flaitéarféar nac tréigean cill,
 'S a haor seanma, a luét ealaóan, a laócra gill,
 'S a tréad barrfionnban gan ramail a réad dá ruim.

'S m'aonchara mar haitirítear i ngeíbeann cuing
 Go ngléar anófrann gan baramail réiróis poinn; 10
 A déir mairis, dámaó lagraine dá héigín truím,
 Gan réis asamra dá haindeire do réir mo époinn.

MSS. H. 5. 10, l. 54; H. 4. 19, l. 54. Teir.: rtaforro, H5. 2, mamarais, H5; mo ahuir, H4. 3, rúeir, MSS. 4 d'aoir a c., H4. 5, gneadóigte, MSS. 6, na treigín, H4. 7, ealaíóan, H5; ealaóna, H4; gill, H5. 8, barranban, MSS.; gan a r., H4; a ruim, H4. 9, smaoin a c., H4; coinn, H5; cuinn, H4. 11, las rínn, H4; heigíon truím, MSS. 12, asam, MSS.

IX

A LAOI A D'AOINE

A LAOI A D'AOINE, AN RÍLTÍ SO MBÉARAINN BUAN
 Ón tríosuirdeacht ro do-ní pí dom b'éasgao uaim—
 Ríoin na scaoinecioc ar néim an uain,
 Lep cuibhígead mo caoilclíre i ngéibeanann c'ruaid?

Do leis pí a buidéalaoi so féar anuar, 5
 Trí míle trí caogao géas ir cuac;
 Címio, 'r ir míghaoi'deac mo gheire uaid,
 Illis do caoir gpiir tré néim n-a sruaid.

Do ríolpuigead ra tríd'innaoire, a dé do buaid,
 Príom'ghaoi'deacht lep claoir pí na céadta i n-uais 10
 San tríosuirdeacht ro ó mbímíone i ngéarbhroir buan,
 Díoblaideacht boct ríoruide agur pléir ir cluain.

A mícíl a rímáoir 'r a tréinnic Duac,
 Dá rmaoinis ar an tríd'innaoi glac féasgáin truaire,
 Ir ríorclaoirde an gniom' d'í me féin do buaint 15
 Im rplínide boct mílíteac tréitlas truaige.

MSS. H. 5. 10, l. 14, san teirdeal; H. 4. 19, l. 14, san teirdeal. 1, an ríltíge, MSS. 2, ón tríosuirdeacht, H. 5. 3, ar niam, MSS. 4, anseabann, MSS. 5, buidéalaoi, H. 5. 7, míghaoi'cioc, MSS. 8, aoilíge, H4; iolío, H5. 9, do ríolpuigir, H5; ríolpuirde, H4. 10, na céadta, H5. 11, ran tríosuirdeacht, H5; rón t., H4; i mbímíone, H4. 12, díoblaideacht, H5; díblígeacht, H4. 13, a tréan míc, MSS. 14, dá rmaoinead an tríosinnaoi, H5; dá rmaoinis ar an, H4. 15, féin do luad, H4. 16, boct míghaoi'deac, H4.

X

IS TRUAŠ 'S IS ĞÉAR

Ír truaš 'r ír Ğéar an rceál ro malartuigead linn,
 Uaid ní éirtim réad 'r ní aiciniġim poinn :
 Ğo luaidreád Déirre an réirruiré marbriġin moill
 Duain fá céile i nġléar Ğo rcarrađ rí ír rinn.

Do luac an rceíl ír baogal nac mairreád mí acđ
 tinn ; 5

Do ġluair mo rceim Ğo léir ġur ađruis rí rinn ;
 Do nuail ar n-éigme éirġio ealta críoc flóinn,
 Ír luar mo déar mar tréanrit ġaire faoi linn.

Monuar ní béim don déirġil fáda faoir řing,
 Suaimneac réaġain béilġlic blařta mín binn, 10
 Duain Ğo réim do réir a carad bíor ġunn,
 'S a huaim le caomđac faoir bađ cnearta di i ġuimġ.

Stuaš na ġraobřolt bpéarlac ġarřađlaoirđeac
 ġruinn

Cuanna céillíde an traoġlan cáilce an taoib flim,
 Smuainim řéin ġibé do mearrađ i ír rinn, 15
 Ğur cruaid an céim, a Úé, dá nġađad rí linn.

MSS. H. 5. 10, lđ. 20 ; a čerueal ann : an řeari céona.
 H. 4. 19. lđ. 16 ; an čerueal céařna annřan. 2, řađo, MSS. ;
 poinn : ponc, H4. 3, marbřinn, MSS. ; buill, H4. 4, anġleat
 Ğo řġairređ, H5. 6, ġur ađra rí řġinn, H5. 7, nuail, H. 5 ;
 néime, MSS. 8, ar luar MSS. 9, řaoir řinn, H4. 12, caobđac,
 H5 ; ře caomđeac, H4 ; ví aġcenn, H4 ; accoimn H5. 13, a
 řřuaš, H4 ; olaoirđeac, MSS. 14, cuaine c., H4. 15, i ír inn,

1r fuað boðt mé san réað san aítirir gníom ngrunn ;
 2r trúar mo elíð so léir vo raðainn trí linn ;
 3r Do-euair mo rrréir, 'r ní léigtear flaitior faoim
 4r poinn,
 5r 'r uairle ó néill a gcéim dá mairread ríol gcuinn.

XI

DÁLA AN NÓINÍN

Do máire Tóibín.

Dála an nóinín, óo cí poillre i ngréin
 1r geárr so gcomrcaoil elóilíon trillread géas ;
 2r trát um nóin laoi ar vótór ví i scoim na néall,
 3r fáircið foitnín pórbílaoi éruinn a craob.

Mo dáil le hóigín óirniðe 1r millre méin, 5
 Máire Tóibín, lóitnín lingte laoc,
 2r Spáðmar glóirpíor gnócaoin grinnnglic gaot,
 3r Tálaím óm elí rós ríde, 1r rinnlaip é.

H5 ; dá ngrábuir, H4. 17, fuað boðt, H4. 18, ar éruar,
 H4 ; so raðrainn, MSS. ; trí lóinn, H4 ; lóinn, H5. 19, vo
 éóir, H5. 20, dá mairread, H4 ; accéim, MSS. San dá MS.
 casann an t-áiríán ro i noiair uirir a IX.

XI. MSS. S, lc. 19. L, lc. 49. 1, an óinín, MSS. 2, ar
 geárr, MSS. 3, trát, S. an nóin, MSS. 4, foitnín, S ; foénín,
 L ; éruinn, L ; éruin, S. 5, ar millre, MSS. 8, roð ríge,
 MSS. ; 1r rinn laip, S ; 1r rin laip, L. 9, noibmúro ccoir-

'S mar fághar m'óigbhuigiu gcóircíod gcuimread mé,
 ní fághaim óm éiríde comnuide i gcuing go gcéill, 10
 ádt trádt, ar nór tríor nóinín fínn na raon,
 Dom bátao i mbóndaoi gleódaoir góillris gáir.

Má tá naé doig fíl torruide i ntoruim a olaod,
 táinig cród buide i gcoróin naoi a cinn san éiré,
 fánar cóirigeaó bórúolaoi éoinnleac élaon 15
 Do táin na n-eón bíor ó fín gaimíuó tréit.

Ní táire fóirceíob élódaol pinn go ngléar
 'Ná a dá cóirbhaoi ar fíodó an daoil éionnuib éirí,
 Ór ároaib bórúlaoiré móruide a lionnruiré léit,
 Láim le rómplaí fóir trí fionn n-a gne. 20

Cáir 'r ir cóir i a ríoinín ; ríim a taob ;
 breágha a beól caoin ; cróicíor éruinn a véaó ;
 áluinn óghnoige a meóir mín trullreap gréar ;
 Ir rcáil a rcórnaige ró mbíonn rcim ar aol.

Ní ráime ceól ríde i bfoirceí inre Néill, 25
 'S i gcáil ní glóraige geóin traoi feimnte téaó,
 'Ná ráda ródaoin beóilín binn na bé,
 Sáir leir éois rí an ceó bí ar m'intinn féin.

éiois, MSS. 10, ní fághaim, MSS. 11, tar nór, L. 12, rom
 báta, S; ram breáta, L; mórion caoi, S; góillre, MSS.
 13, mata naé doig fíl, MSS. 15, bórúolaoi, MSS. 16, ó fín,
 S. 17, fóirceíob, MSS.; élo éaol pín, L; élo éaol, S.
 19, bórúlaoiré, S. 20, romplaíob, S; romplaíob, L; a
 gne, L. 21, caig, MSS. cóir i a, S. 23, óghnaíob, S;
 óghnaíob, L. 24, ró mbíon, S; ró mbíon, L. 25, innre,
 MSS. 26, ra ccáil, MSS. ; rínte, MSS. 28, rar leir éois,

Cé tárta rloiglion d'oisríol fhoill ir fhaeéal
 1 scáraitb cróilige ó a sríir tinnfeire tréimr, 30
 1 n-aitib óglaoic an ngeoba ri rpreill mar mé?
 Ní fearr mo beo, 'r ní móide í rinn iar n-éas.

XII

A SUAIRCFIR SÁIM

iar scloir báir máire.

A suaircfir sámh, ní sámh do reacairead tceol
 ba tuaid dā ngráin ar rcáitceilt m'aingilre dōib;
 ar tuatā tād; do bfeárr beit balb go mór,
 'ná buain le gáir ón gránna garann do glór.

Beir uaimre a tárc, ní hál a clairtin, ní heol 5
 an t-uamān gáibtead gránna garbhguirt gleo;
 1 otuairim cáic má fágba d m'ainnear fá fōo
 níor buaduis bār ar máire im meabairre fōr.

Ón rtuairmíocht tirlān do bā níor malarctuis nōr
 an cuanna cáilglie cráibtead carctanna cōir, 10
 suadac fāmglan fārmait fearcclutair fōis,
 uaral áilgean álunn aigeantac ós.

MSS. 29, doigríol, MSS.; fhoill ar fhaeéal, S: fhoill ar fhaeéal, L. 30, a sríir, MSS.; tréimr, L. 31, anaitib, S; anaitib, L; a ngeob ri, MSS.; 32, í rin, MSS.

XII. MSS. S, lc. 20. L, lc. 50. 1, rgeoil, MSS. 4, on gránac, MSS.; garann (? grárain) MSS. 5, a clairtin, L. 6, gáibteic, S. 8, am meabairri, MSS. 9, malarctaid nōr, MSS. 10, cuanna, MSS. 11, ruatāc, L; fārait, MSS. 13, gur

Ní 'duarca fadó 'ná a fadó sup teartuis roimh nóin,
 Ar dtuair a bláta d'áille a hearrais um tóir,
 M'uan beas cáir san gnár san galair san só, 15
 San éluain san énaio san cáit san cáilg san ceó.

'S san tuamba lán dá lán do mairtáin na ríog
 Sup luad san tábaet ar a marb nó a mbeó;
 Daó éruaid an cáin gac cáin nac glacraó aet óir
 Ón tuait sup rtán ir gnatrcruit airtio dóib. 20

Monuar ir fábal rcáil nó airtling mo dóig;
 Mo éruag ní háir doam áir, rom meallao dom uedin;
 Mo éruadotan cráirte cáir, mo éreacáó, mo élóó,
 Ar tuairirc máire d'fágbar agairre an cóir.

Nuaidneart námao dá otis reacnaó n-óil, 25
 Uaignear áitrib, áóbar reargta cló,
 Ruagao áinir, álaó airtte tpeón,
 I bpuargorc fáil buó fát le reartáin so fóill.

Duaidreao bácaó bearnaó barcaó agur brón
 Tug mpuaitre ar ceartaoib d'árcuir m'atuirre ar
 póit, 30
 Ar cuaraoib enám ag tál na rabarcta n'oeór,
 Ón ruail nac rnamáio rnaíte m'anma neóill.

teartaoib, MSS. 14, d'áille. 15, muan.. caig, MSS. 16, san
 cealg, L. 17, dá a lán, MSS. 18, gar luad, S; gair luad, L.
 20, gar rtán, MSS.; gnát rgruit, MSS. 21, mo nuar, MSS.;
 fabuill MSS. 22, éruag, MSS. 23, cráite L. 24, dagbar, S.
 25, nuaid neart, MSS. 27, áinir, L, amr, S. 29, bearna, MSS.
 30, d'arcuir m'atuirre, MSS. 31, ir cuaraoib, L; anoeor, L.
 32, neoll, MSS. 33, buó cair, MSS.; do ceana, L. 34, a

Mar luad bað tair i n-ait an ceana do coir
 An uair reo amain cum bair da n-deacainn n-a deoir
 Aet fuarar sparta i lar na laraigom leoin 35
 Beit buan i bpair go brat dom marbað beo.

Mar gluairear tra le tain a healtan sac coir,
 Do luatuis Mair, i noail na n-aingeal a reol;
 Go cuadaib parrtair plan lem feadacloin eoin;
 Da scuaine atá; ní bair aet beata don ois. 40

XIII

TIOULAIC MO CROIDESE

Cum na héireann, 1653.

Tioulaic mo croideire do Séamur Ruad,
 'S do díogluim mo díograire a céile ruairc;
 Cuimne mo díre dom gaoitib tuair,
 Ir coirde do díormuib mo caomtae mbuan.

Siorcuir or íreal i gcéill don trluas 5
 Nað díobuighe a rigne go réirdeac uainn,
 'S tar críne mo círe don daonnaet tuar,
 Go raolim go rínfead go héirinn cuairt.

nuaire, MSS. 35, sparta, L; a lar, MSS; laraigom leoin, S. 36, a bpair, S; dom marba beo, MSS. 37, sac coir, L, 38, luaitair, S. 39, feadac loin eoin, S; loineoin, L.

XIII. MSS. S, lc. 58; a teirdeal ann: patrúicín haccéit cum na héirionn, 1653. L, lc. 13; a teirdeal ann: patrúicín haccéit cum na héirionn. H. 5. 10, lc. 54; H. 4. 19, lc. 54; a teirdeal ionntaran ardon: go héirinn, 1653. 1, croirí, S, H5. 2, da céile, S, L. 3, dom gaoitib, S. 4, do díarmuib, L. 5, acceil don trluas, S, L. 6, a ar lar, H5, 4; uain, H5. 7, tar críne, S, L: daonnaet, MSS.; tuar, S.

XIV

A UA SO LUIRC

Do mhuircearthaó ó Úriain, mac Taidís mhic an Iarla, 1654.

A ua ro luirc ir ùloir òir Ùriain ir Òair,
Ó ar ttruaighaite shuirt ó d'fúlaimis Dia do tēact,
Buadh do tairair uile ió t'riallaib leat
So shuairēact duit i gcumair riar tar t'air.

A bfuairair d'ulc as troir fá iat do fēan 5
Do tairiirc fūtain tug mar Ùrianaó beact;
Ualaó t'fine i mbuiraó riasla ir feact
fuarclaó bpoirē a n-oirir d'fīaóuib air.

Uairle ar t'fūil ní bfuil as triat dā mair,
Nā buadh do shuille as curac d'fīannaib shleac; 10
Do cuala an c'ruinne a t'ugair d'iarraóct mair
Ar buaishur uil do cine d'iat na nairt.

Uaitne ót inir d'imtēis ciana real,
So huain ar tūleat clirte a rian 'r a rait;
Ar uactar neime cuirim a fīaóuin feact, 15
Sur bual ar a irir rin do tīašactra irteat.

MSS. S, lē. 45; H. 5. 10, lē. 53; H. 4. 19, lē. 53.
An b'iaóuin t'raóaitē, H5. 1, a uadh ro, S; ir cuinn ir
óair, S. 2, o ar ttruaighaite, S; o ar, H5; ó ar, H4. 3, uille,
S; 4, tar hair, S. 5, d'bfuairiort uile, H5. 6, do tairais,
S; fūtain .. beact, H5. 7, t'rinne, S. 8, an oirir, S. 9, tar
t'fūil, H5; ac triat, S. 10, buadh do shuille, S. 11, do
cualaó, S; an c'ruinne, MSS; iarraíó air, H4. 12, b'iaó,
S, H5; na neairt, H5; na n'airt, H4; n'airt, S. 13, o
hinnir, S, H5; o tinnir, H4. 14, so huaitne, H4; ar
eilioó, H5; ar t'filleó, H4; clirte, H5. 15, iar uachtraó
nime, S; b'iaóuin, H4; fīaóuin, S. 16, bual, S; t'isacht ra,
S; t'isacht, H5; sur bual airir rin do, H4.

XV

mo lā lēinse

Mo lā lēinse, a ēipe na n-ārōcnoc rean,
 An ērēim reo ir ōéaōnac ōo tārila leat;
 Ir cpeāctac ōo ēaemēnear ōn ōtām tap leap
 ōoō pēabaō iōir pēit aḡur cnām ir alt.

Ōo ppaocōgoim na néall tiḡ ār ar ḡcpeac, 5
 'S ní pēiōir ēirteaōt le ḡrām na ḡceat;
 Aoōaireaōt ēarcaiō ní tārila iō nearc,
 Paolcōim ir mēirliḡ aḡ rñām leō ēnear.

ēigean ōā ōéanam, ir plāiḡ aḡ teaōt
 Ōo tpaocāōar t'pēine ōo ērāō būr mban; 10
 Ōo pēabaō i n-ēinpeaōt ōo ḡrām ōo laōt,
 Ir ní lēimio na hēirc le hārōaib ear.

Ōo pēanaō an ḡaol ir an ḡrāō ar paō;
 Ōo tpeigēaō an pēile tap ḡnār na rean;
 Clēiriḡ an lēiḡinn atāio ḡo teapc; 15
 A ōēirc ōo ōéanam ní hāil le neac.

MSS. 23 E 16, lē. 262; 23 M 14, lē. 301; M XII, lē. 120. a tēioeal: paōruis hāicēao cēt. 2, ēpēiōmri, E, XII. 3, ēaemēnear, M. 4, ppaobaō, MSS. 6, rñi pēāōar, E, XII; ēirteaōt *ar lār*, XII; na ccaōt, M. 7, earōa, XII; ēarōa, E; aoōōa, M. 8 pēo ēnear, MSS. 9, ēiḡin, M; plāḡa, M. 10, ērāōa, M. 12, na hēirciō, M; ar, M. 13, ḡaol ran pa ḡrāō, M. 14, tap ḡnār, MSS. 17, rean-nḡlan, M.

A fadurghuirt féirólim na n-áruir nglan,
 Daoibhruio dui n-éigean ir cármair dam ;
 'S an tréad san éalainn, len cráó do énead,
 Rug an t-éas fá'n gcré iad, níl faóáil ar' oteact. 20

Éamonn Cill Aonais mo shráó an flait,
 Céile na héigre fáir óáil a glac
 Shíob céille doib éarcaíó i n-óáil na gcat
 Ás péiróteac h'éigean i gClár na leact.

Shíol Éibhir éactais, an Cárrtíruil ceart, 25
 Shíol céimeannac Céin, 'r an Tálíruil ear,
 Laocháine gearlannac ághair Airt
 Do léigread doo éamnaó, cé náir an cleart.

Shíol raogalac Laoimcnaill Ceapnaís ir cair ;
 Ir fhaócháine maócairceac méáiróbe ar meac ; 30
 Ar gágaíó ó éactóircaíó láiruir breac,
 Ir gléir na gcead nglan do tráís a real.

An méad dairab céaró a lám leó leat,
 Níl taob den traogal nac shánna a mear
 Fáir léigread a bfaóbar ar lár san trear, 35
 Dar fléactrao do bfeandurcar námao Sax.

18, dam, XII ; dom, M. 19, ra tréad, MSS. ; lean cráó, E, M ; le an cráó, XII ; énead, XII. 20 do rug, MSS. ; iad, ar lár, E, XII ; atteacht, MSS. 21, aonais, MSS. 22, leigir, XII ; ra óáil ar glac, M. 23, ir shíob céile, XII ; shíob céile, E, M ; éarfa, MSS. 24, ais. 25, an ceartíruil, XII ; a cárrtíruil, M ; an cárrtíruil, E. 27, gearlannac, MSS. 28, do léigread, MSS. ; éamna, MSS. 29 raogallaó, MSS ; ceapna, MSS. 30, maócairceac, MSS. ; méóbe, MSS. 32, tráfa, M. 33, céiróe, M ; reo, MSS. 35, léigread, XII. ;

'Do dom̃paḁ a léirreḁuor tar páile amaḁ,
 Ir ní léir ḁam má téir ḁon Spáinn a leat;
 Mo léirreḁaḁ ní féaḁaim a páḁ so ceap,
 Lem rére so ḁtéarḁpaḁ 'nar nḁáil tar air. 40

A éire ḁlar ḁéaḁaḁ, ḁo b'áille ḁat,
 'Do paḁbaḁ tu ar réirḁaḁ ḁaḁ rḁáil 'oḁ meap;
 Aonluib ḁur bpaḁaim níor fáir io ḁar;
 Aḁt trapaḁaḁ ḁá rpaḁcuḁpaib ḁéarḁ náir laḁ.

Baḁḁal ar ḁtréiḁean tré ḁnár ar ḁean; 45
 A naom̃ m̃uire ḁaolmar 'r a m̃áḁair m̃ait,
 Fais mar ḁéirḁ ón Té ar ar tálaip laḁt,
 Ár paḁpaḁ ó ḁaḁrḁuio, ó támaoio laḁ.

léaḁpaḁ, M. 37, ḁo dom̃ a, XII. 40, rem paḁ so, E, M;
 riam paḁ, XII. 41, ḁlar, *ar lár*, E, XII. 42, aḁ meap, MSS.
 43, paḁuib, MSS. 44, rpaḁcuḁpaib, E; rpaḁcuḁpaib, M;
 rpaḁcuḁpaib, XII. 45, ḁean, XII. 46, 'r *ar lár*, E, XII.
 47, fáḁ, MSS.; tálaip, G.

XVI

mo náire gésar

Mo náire gésar mo léan mo gúair mo énead
 An rímáilc reo ar éire ar n-éirge fúairgile Airt;
 Táinte tréana ar laógra luaimneac meap
 Go támaclag tréit dá léirreoir uainn tar leap.

A lán de b'éantap baotruirc éuaine Saz 5
 N-a n-áit ar t'éacét i réim i n-uail 'r i neart;
 Mo dail i mbaogal donair, uaigneac dam,
 Mo dán san rpeir az don, san duair im glaic.

XVII

fát m'atuirse

fát m'atuirse, m'ainveire 'r mo 'diachar cáir
 An t-anérué n-a b'raicimre fianna fáil,
 Eactrannais eatoréa le rtiálléar áir,
 Acpur dá marbad azur fiabhar pláige.

Tuz acarpainn alpacá ar 'Dia do ghráin 5
 Sur éailleavap a ngairce arna ngiall do élar;
 'Do ceapad na fearcain reo i n-iartar Cláir,
 Saranais fá macnar ar t'eacét n-a n-áit.

XVI MSS. 23G24, l. 229; M XII. l. 142. A t'eiréal ionnta ardon: pátruiz haicéad cct. 2, iar neirge fúairgil, MSS. 4, táclac, M; táclag, G. 6, iar t'éacht, MSS.; a réim anuail ra neart, MSS. 7, donar, MSS.; uaigneó, MSS.

XVII. MSS. 23G24, l. 229; M XII, l. 142. A t'eiréal ionnta ardon: An fear céona (.i. pátruiz haicéad) cct. 1, matarri, M; 'diachar, MSS. 2, an tannachrué, MSS. 3, rtiálléar, MSS. 4, acapur, MSS.; pláig, MSS. 5, acarpainn, MSS. 6, iar na, G. 7, do ceapad, MSS.; aniarar, MSS.

An aighe do glacadar, ir cian ir nár,
 Fár leagadur a n-airm san gliaó san rparáinn; 10
 Ó caiteadur tar fairrge so cian an táin,
 Ir ní feaduraid an nveacadur a ttrian don Spáinn.

A mairpeann inár tcalamne dá n-iarmáir áir
 As reácnadó gac maiteara ir miangar dáib,
 As feannadó na n-anbpann mar fiaóac do gnat, 15
 'S i nvearcaiú a n-eapcaine ní iarraid gár.

Ir anbpann 'r ir arraid me fá ciac n-a nveáio,
 I n-eapbaiú na garradó ler mian mo óán;
 Dá gcaraidirin ir eactra óian a ttráct,
 Ní fanfadora le a bfairirin rin san gliall don bár. 20

Gac sangaid ir gac meabai dar ttriall a lán
 Ar pearpanaib eazailre 'r ar triaúib táirc,
 As tpearcairt ar bpearcon i mianaiú áig,
 Ní feadarra cia acaran a mbiaó a bárr.

8, macanuir, MSS. 10, narm, G; a n-airm uile, M; san rparáinn, G; san gliaó san grian, M. 12, anveacaid, G. 13, tcalamne, G; mbailcibne, M. 14, a reácnadó, MSS.; miangar, MSS. 16, ir nvearfa, M; ra nvearfa, G. 17, *an chéad ir ar lár*, G; arpuig, MSS. 20, gliall, MSS. 21, meabuil, G. 22, triaúib rtaic, M. 23, cé aco rin, M; cé aco, G.

XVIII

ΑΤΔΙΜ ΑΡΣΑΙΘ

ΑτΔίμ αρραιθ 'ρ ιρ φαθα λιον ατΔίμιο βεδ,
 Ιμ ταιρτεαλας ανθρανν ας τάλ μο θεορ,
 Ξαν εακραθ ξαν αιρζεαθ ξαν ξραν ξαν ρτορ,
 'S ní μαιριτοριν αν ξαρρα ιερ εάρ μο ξλεο.

Αρροφλαιτ να ηΑναμννν πατ μο θροίν ; 5
 Νί μαρταιν υαμ ραν μαρταιν ι υτάμ η-α θεοιθ ;
 'S μο ξαλαρ νας θεαεαμαιρ ι υτρατ ιε α ιο,
 Βαραβυν Cille εακρα βα ξραδθμαρ γεοίν.

Θο εαλλεαρ, ιρ ní φαιερμίο ζο βρατ α φορτ,
 Ραβαιρνεαε Cοιλλ τSαλαταις ιρ παρ τSυιλόοιο, 10
 Μαλαιρτιγτε βαθ αεραε υμ υάιλ α ρεοθ,
 Sαιριτε α η-αεμυινγε το υάιμ να ζκομνθ.

Μαρ μεαραμίο ní μεαρα υαμ αρ να υτρεοθ
 'Νά α ζαραιο ριν ταρ φαιρρζε το εάρναθ βεδ ;
 Ιρ υά ζαραιοριν οη εαετρα, ní ζεάρρ αν τρεοιρ, 15
 Νί φαηραορα ιε α θφαιεριν ριν, ní ρεάρρθε αρ ρεοι.

MSS. 23G24, lē. 236; M XII, lē. 144. Α τειθεαλ ιονηα
 αρρον: αν ρεαρ εεαθηα cct. 1, αρρρρρ, M; αρρραθ,
 G. 3, αεαρα, M; αεαραθ, G. 5, να ηανθρανν, M. 6, ρα
 μαρτυιν ατΔίμ, M; ατΔίμ, G. 7, ηε α ιο, MSS. 8 βαθ ζ,
 MSS. 9, φαεαμιο, G; φαεαμίο, M. 10, οη Cοιλλ τρалаταις,
 M. 11, ρεοθ, MSS. 13, μεαραμιο, MSS. 14, αεααρρρ
 ταρ, G. 16, θφαιεριν ιρ ηι, M. 17, το ταρρρρρζε ταρ, M;

Ní ar máite liom do éarraig tar fáile as reól
 Mo éarannac ceannarac mo Sámtiobóir,
 Farair ba beata dam, 'r níor gránna an lón,
 'S ba taca maite lem anacal a lám 'r a glór. 20

Leardartac na lathann san tlar le tóir,
 Cadartac na n-anbann ip na lánbocht leóin;
 Do rcararra lem anmainn ar tparct Tiobóir,
 'S ip fada liomra reactmain nó lá n-a deóir.

Mo máirg, 'r nárad máirg dam gráó dá nóir, 25
 Náir airteirg me im éarcealac éanáac cóir
 Sibé flaitear nó talam nó tráig n-a ngeóbad
 So radainnre as reacaract mo páirte do.

a r., MSS. 18, mo ceannarac, G. 19, ba beata, MSS. 20, ba taca, MSS.; ram anacal, M; rom, G; ra nglór, M. 21, re tóir, MSS. 22, na, *ar lár*, M; ip arlánbocht, MSS. 23, do rcararra, MSS.; rem anman, MSS. 24, ná lá, MSS. 25, a nóir, MSS. 26, airteirg, MSS. 27, flaitir nó talam, MSS. 18, racaract, MSS.; do, G; *ar lár*, M.

XIX

A CRÍOST IS BUAN

Ar leasaó a n-arm do gaeólaib.

A Críost ir buan 'r ir truaḡ mo gáirḡearán
 Aḡ caoineadó cuaine fúarḡuirḡ Éireamhain;
 Faoiḡ mo nuall do cuala céad ran Spáinn;
 Scit ní dual ar ḡuair mo péine trád.

Im Suibne luac ar buaiream céille atáim, 5
 Mar Caoilte ór uaiḡe uairle féinne fáil;
 Ó'r críon mo fhuadó do-cuair ar n-dor tar ḡnár
 Mo éilí n-a cuailḡuirḡe fuaite créadtaḡ cneadtaḡ.

Mo buair mar buaireadó ruaimnear Déirḡore lá,
 Naoire i n-uaiḡ ó cuala an méirḡeal bláit; 10
 Mo caoi do-cuair i ḡcuaraib fléibte ir áro;
 Tite im ḡruair aḡ luar mo déar aḡ rnam.

I n-doir beit ruar i n-uadtar céime ar mbláit,
 Ba binn ar nḡuair ar ḡualainn Éamuinn áro,
 Laoite fuaḡa ruadó dá réirḡabáil, 15
 Ar bḡirḡe mo buan ir luac mo ḡréar im láim.

MSS. 23C33, lc. 286; 23G21, lc. 362; M XII, lc. 345.
 A ceirdeal ionnta ḡo léir: páoruirḡe haidéad cet, ar
 leaḡa a narm do gaeólaib, 1691. 2, a caoine, MSS.;
 eirionn báir, M; Éirionn báin, G, C. 3, faoi, MSS.; nuall,
 C; nuail G, M. 5, am fuaime G, M; Ar r., C; air buaire C.
 7, fhuadḡ, C; fhuair, G, M. 8, éilí, MSS.; cuailḡuirḡe.
 MSS. 9, mo buaireadó, M. 10, naoir, C. 11, a caoi, C.
 13, annaoir, MSS. 14, nḡuair, C; áro C. 15, ruadó, M.

Ríogsa luaímad, ó bfuair caimcineál,
 Siopdaet fuaire ar mbuanar léi n-a deáid;
 Dóirna ruaitníd buairlíocht séarlaí tráim
 Rígnear cuarda ón fluas níor béar don dáim. 20

Saoite ruairce Cluana an Éirce do gnát,
 Daoine ó bfuair uail i aobanáir,
 Fíot ar nuan 'r i cruaid ar n-éigeanóil,
 Mo éiríde fá ualac uamain d'éir a mbáir.

Do-cím, monuar ní huaim i léir an cáir, 25
 Dít ar nruad ašur ruais ar utrían le fán;
 D'fíot i d'fuat an cuaine géir tar fáil,
 Fiošair i ruasra fuaire ar cléir na ngráid.

Do víbreat uainn tré fhuaim na utríaduburcán
 Taoiríš fluais ar tuat 'r ar utríasar fáil; 30
 Bíd ba tuaid ar luar i scéin aš tráet,
 An gaoit 'r an fuat le fuaim na néall i rparáinn.

Ar círlíor cuain do-cuadar im donarán
 Do éad go cruaid fá'n nruair reo ar Éirinn d'fár;
 Ar mbíodba aš bualaó ar scrúac, 'r ar rpre n-a
 láim, 35

Dár nviot mar rcuaintib uan, cé baogal cáir.

17, Ríogsa, C. 18, ré na deághaid, MSS. 21, éirce mo éráid, C. 22, dom anáir, G, M. 23, néigíon ofašáil, G, M. 26, víot, M; re fán, MSS. 28, ríir, MSS. 29, Do víobrad, C. 30, trluas, MSS. 31, bíodba tuais, C. 32, angaoit ra bfuat, MSS.; re fuaim, C; néall rparán, MSS. 33, círlíocht, M; círlíor, C. 36, cáir, G. M. 39, cuana, MSS. 40, ro léim, C

An líon do-éuaib tar cuan ó caomha an élaí
 Ír gníom náir buaí an buaiream d'éirig dáib,
 A mbriughe cuanra ír uaim a n-aoitop mbláit
 Do rcaoilead ruar fá'n gcuan ro ar léim go háir. 40

A bhanaltar carthannaó an Comáctais doirí,
 Tashraib go ceannarad ar tfeóilfuit naoidean,
 Mar atcuinge óo leanaó, ar nveól do cíoc
 Ainbhairta eactrann do éoirneam ríor.

XX

ÁIRNÉIS TSAḠSANAD

'Áirnéir trasgranaó ceangailte i noirbeasáó
 Don áirnéim éleactar i scanamain ḡaoideilge,
 Ír ráiréiréir reargta rleapóaithe ríoréuirreac
 Atáim féin realaó i nglaraib do díograire.

Ón lá d'éir t'fairciona a ainsealra bíriodain, 5
 Mo lá léin leardarta leasaithe ír lírcuirta,
 Ní láinléir aicnim an marb i gcaoi buine;
 An báir é an galair ro 'om barcaó, nó an ríodra me?

"An Ceangal" or cionn na ceathramhan deirí, C. 42, tashraib, MSS.; naoirín, C. 43, atcuinge ar do leanaó, C; éoirneam mar, 771., M; íar nveól, MSS. 44 do feolaó ríor, M; uirtto, G ḡur "éoirneam" ar élaetán an leathanais mar málairt.

XX. MSS. 23G21, l. 360; 23C33, l. 288; M XII, l. 347. A tervéal: An pep céona (.i. páiruis haicéat), cct. 3, aráiréiréir, MSS. 5, an lá, C; t'fairciona ainziolla, G, M; t'fairciona ainziolaó, C. 6, lígrḡuirta, C. 7, a caoi buine, MSS. 8, an barḡaó, M, G. 9, an dáim, C; ḡanainn, MSS.

1 nḡáim ḡé ḡanann ní mearaim gur pḡiṡt uile
 Amáin don aḡur ḡo raḡaḡ im iolḡpuḡaib; 10
 Mo cáil téro ceana tar aḡur mic liomḡa lip,
 ḡé ḡḡáḡ ré ainnim le a ḡearaib i ḡcḡic Uirniḡ.

1á ré máire ḡo meanmnaḡ míleata
 1 nḡnáicḡéinn ḡanba im ḡairciḡeaḡ ḡriḡḡḡa ḡam,
 1r ḡá mb'é ḡara mac ḡara mo ḡiḡḡḡa i nḡoil 15
 ḡo ḡáḡ ré marḡ ḡo haḡlam im rmaoineaḡaib.

1á i raon raḡairneḡ raḡmair 1r pḡoḡaḡta,
 ḡan clár lé ḡamain ḡo ḡanarḡa ḡiomuraḡ,
 1 n-aḡ Nḡill ḡraḡaiḡ i ḡceannur a ḡioḡnaite,
 ḡo rám raor rearaḡaḡ flaiteamail pḡoncuḡte. 20

1á 1r mé im ḡairḡealaḡ ḡana coimḡreal rin
 le bárr méir baire ḡo ḡḡrearcaraḡ naímḡe me,
 'S ḡo ráḡ céaḡ rearra gur baraḡmail pḡor ḡom pḡoḡt
 ḡár éan ealtan nó rḡeangarḡaḡ pḡoḡaire.

Cár ḡaor mearḡar, 'r 1r caḡair cum cḡionnaḡta, 25
 ḡo bráḡ ḡ'aor aḡimḡe 1r aḡḡḡir cḡaoiḡe Cuirḡ;
 ḡo ḡáil mé ḡeaḡarc cum caḡarḡa an líne cḡirḡ,
 'S ar m'ḡáicḡéill ceannaiḡ 1r leanta ḡon pḡoḡraiḡ liom.

10, iolḡpuḡaib, G. 12, re ḡearaib, M, G; ar ḡ., C. 13, míleaḡta, C, M; míolaḡaḡ, G. 15, ḡá mbeḡ, MSS.; ḡaraḡ mac rḡaraḡ, G, M. 16, rmaoineḡha, G, M; rmaoiniḡe, C. ḡaḡann C. annpoin. 17, araon, MSS.; raḡḡmair, MSS. 18, re, MSS. ? réaḡ amaḡinn (umaḡinn). 19, aḡioḡnaite, MSS. 20, pḡoncuḡḡeḡ, MSS. 23, pḡor, MSS. 25, mearḡur, MSS.; cuim, MSS. parḡim. 26, aḡḡḡior, MSS. 28, mḡaicḡeal, MSS.;

Re clár caor dearg do leacan ní rínte o'fíor
 Do éac léir b'easal a ngréadao nó a ngríor bhuíte ;
 Mar fáirgléar airm níor gabair dom díotóra 31
 Aót bárrcémí neacar dam t'amarc n-a míorbuille.

Do éac réirí neamair ír carra 'rír cíoróuibe,
 Láim rén dearb nac datamail buítecillear ;
 Ór clár laos leatán nac ramail do níó ar síle, 35
 A dá caolmala san trarna aót na trí ríbe.

Do dá plaorc dealbda glara den fírcíorotal
 1 lár lae ír deacra 'ná gramatac draoidéacta ;
 Má tá a Dé an deata nac clairtear a scaoinfíorotal
 Ír fárcadom canaio an teanga do bí as Muire. 40

Do báinvéao easair n-a cáireal tug cíor óruíte ;
 'S do bláitbéal balramac banamail brígmíocair ;
 Do brádaio caol fáda fa bfaictear a n-íobann ríó ;
 'S do lám réim leabarcíuib gréancúirear ríoda ar
 cuilt.

Do dá baotmama tug marla do lig an lile, 45
 Sár caoeta amairc a ndearcann do fíóib ríirc ;
 Ar gráó Dé leatnuig dá bfalac an tríppir rín,
 Nó lár lae tearmaidí it aice buó hoiróce óub.

moira, MSS. 30, éac réar, MSS. 31, dom díotóra, MSS. 32, bárrcémí, MSS. ; reacar, M ; reacur, G ; dom, MSS. ; tabairc, G ; tabairc, M. 33, éac, MSS. 34, lám ré an dearb, MSS. ; baioi, MSS. 35, leatán, MSS. ; do gníó, M ; do níó, G. 36, ríbe, MSS. 37, dealbda, MSS. 38, a lá lae ar deacair, MSS. 39, a caoin f., MSS. 41, cáirill, MSS. ; cíor óruíte, M ; cíoróruíte, G. 42, balramac b. b., MSS. 43, bfaicir, MSS. 44, tréim, MSS. ; gréancúirear, M. 46, do fíóe ríirc, MSS. 47, an tríppir, MSS. 48, tearbdaio, MSS.

Δ παρτελέειδ ανμα, α εαρα ιρ α εροιθε μιλιρ,
 λαντραοε φεαρτα νό αιρις αρίρ μιρε ; 50
 Το ράιτ υ'εαετ ταμαιρε νί ηαρραεταε μιαιτ μιον,
 ιρ τάιν λαοε εαλμα αρ μαρταιν υ'φουλ μίλεαυό μιρ.

Νό ιο εαιτρείμ τεαρταιρ μά'ρ μεαρτα ζυρ μαοιυτε
 ουιτ

Αν πάιρ ζέαρ ζαυθ, 'ομ εεαραυορα εοιυθε ιο υ'ρυιυ,
 ζο λά μ'εαζα αιβιυ υο εαρρανζ ι ριζνεαεαρ, 55
 Ατάιμ ρετ αιτεανταυθ, αβσιρ, ιρ βιυθ μαρ ριν.

XXI

Δ ΣΕΑΜΥΙΣ, Δ ΕΑΟΜΤΑΙΣ

Cum Séamuir Duicléar, zo héirinn.

Α Σεαμυιρ, α εαομταις 'ρ α ενού εροιθε εάιυ,
 Το ραοζαλ να λαοζαιυ ρά υ'ρυετλιον αις
 λείγιμρε εέαυ ρεαετ μο μύιρνίν μνά
 ζαν εαυαε υοτ ρεαεαινε ζο ηύιρερίε ράιλ.

Αν ρρεαζρα.

Α λαοις μο ελέιυ, α αονεαρα εαλλ ταρ εάε, 5
 υιυθ ζυρ λείρ λείγιρ με ι ζααλλ αρ λάρ,
 Α εριυεαυθ ηέιλλ εαεταις να ηγλεαννημας μβάν
 Σαοιιρφε μέ Σεαμυρ ανονν ιτ υάιλ.

49, εαραυό, MSS. 51, υέαεχε, MSS. 52, ιρ τάιμις λαοε, MSS.
 53, εαιτρείμ, M. 54, ζέαρ ζαυθ, M; αμ εεαραρα, MSS. 55,
 αιβις, MSS., αμιοζνεαεαρ, MSS.

XXI. MSS. 23G23, l.c. 53; 23N13, l.c. 266; M VII, l.c. 205.
 1, α ενού, N; 'ρ *ar lár*, MSS. 4, ηύιρερίε, MSS. 5, α λαοι,
 MSS.; αον εαραυό, MSS.; ταρ εάε, MSS. 6, αεαοιιι, N.

Do b'í beannaíct Séamuir éuige .i. Cuiðe
ní Cuacagáin.

Cuiðe éoir éóimídear ní Cuacagáin
Naoríde beas ós órfuile ir uairle cáil, 10
Sírgean, róð ríóðfoirb, ruaircear ráim,
Snaoi san sá glóire, san sruaim san sráin.

Le raoríob óól óéolur na ruab a ráit,
Fá rcaoiríob róo neóppa so cluairíob cáic,
Tar bríogloc bórr bóena do gluar mar tárc 15
Ó ríognaib fóro fóola sur fuaduisg bárr.

An doilcneir élonórslan mar énuarac ófár
Ar éraoiríliocet ótreon scómaéctac scuarpac scáib;
Ní bfuil an eíóc eíócda ra bualaob i láim
Le olaoi éair bpróómpaig a dualócán. 20

Óídean eón ófóbaír oul uaite um éáirc
Do éaoiríeic ceóil glóraig ir dualsur óáib,
Sur éuimíug meór óóirde míc Duac an táin
i líníob óir fóiríorcte ó'uanab ceárr.

Do ríit fá óó a óóitín do buac an éláir 25
Do líon ó bórr córrann a cuac ar rán,
So mbraoi mar rmeór rogháir, san ruainne ar áit
Da caoiríreir éróin éóirígte éuannais éáib.

TEIO. 8, 9, tar éainm Cuiðe, G. 11, rírgéin, N; róó, MSS. 13, re raoríob, MSS. 14, rcaoiríob, MSS.; cluairíob, N. 15, tar, G; éáirc, MSS. 16, fóro fóola, N. 17, élonórslan, MSS. 19, ní b, (? ní bí), N, M; an eíóc, MSS.; a láim, MSS. 20, re olaoi, MSS. 21, Óídean, MSS. 22, ceóil, MSS.; ar dualsur, N. 23, cuibíug, MSS. 24, líníob, MSS.; fóiríorígte, MSS.; óuanab, MSS. 25, óóit, MSS.; buac an éláir, M. 26, don líon, N; córran, G; córran, M, córrann, N; an rán, G, M; an rann, N. 27, so abraoi, MSS. 28, cuanaé

An tríon ír teó i neóllaiḃ, nó ír fuairé, dail
 Do liogaiḃ lórlóghmara a ruairpore ráim; 30
 Ír ní fuil go deó fóirctin ná fuairclaoḃ dail
 Ó fóirḃrat reóda comnuirḃte éruairḃ i nḃán.

I ngríobḃat gleócomraic san luadail lám,
 Doi ír rór, fó'n ionao uáctaráin,
 Bior ar nóir lócráinn n-a gruaioḃ do gnat, 35
 Do-ní gac neóin ceóubḃ go luat n-a lá.

Sinte a rrón reólta ioná duana daim;
 Fuigle a beóil glóirglie ír uaigneac ráit
 Le rcaoileaoḃ bróin eólcuiré ír uamain cáir—
 Ag ríobra ar dórḃ ceólcár níl buain dam ráo. 40

Rá caoir a hóir póigimilir bruaḃteiré blait
 Oiontar cró i gcló an lile d'uairliḃ enám;
 Sior ó ló holmon ní gluaireann trát
 Tar píp tug rnoḃ an geóḃ gil mar gual i tḃáir.

Cig beag cóir comngeal le huan ar áit, 45
 Náir doirḃis fóir d'órvlaḃ nac muar sur fáir;
 Sioḃcroḃ meóir rólag ír luairleac trát
 Ag ríorcúir fóirt rómplaoḃac ruairniḃ rnat.

cáig, MSS. 29, fuairé .ll., G. 31, ní bfuil, MSS.; fóirctint,
 N; ruaglaḃ, G; ruaglan, M; ruarḃla, N. 32, fóirḃrait,
 N; reóḃ comnuigḃte, MSS. 33, gleo comrac, M; luaglan,
 G, M. 34, doil, MSS.; fó an, MSS. 35, iona ngruaḃ, M;
 gruaḃ, N. 36, do gníó, MSS. 37, ionna, MSS. 39, re rḃaoile,
 MSS.; uamain cáir, MSS. 40, ríobraḃ, MSS.; ceólcúir, M.
 41, póigimilir b. b., MSS. 42, oiontar, N. 43, holmon,
 M; holmion, N. 44, tar píp, MSS.; rnoḃ, G; ar lár, M;
 geógil, G, M; gual, N. 47, treácht, M. 48, ruairniḃ, MSS.

An díorma ríois 'ó'óirniú gairc uaidriú fáil
 Do díbir ós ósda na mbuad so mbáir 50
 Dá díogair ó beódaib so bpuadaiú báir,
 An tí naé leó gēōdar, ir tuairc an dail.

'S ir iongnad mór dōtuisge a buaine adā
 Doinnead beó a róamarc uaid amáin
 Í agur cóir breiōte gan cluain dā gūdā 55
 Ar doi na rceól tōgdaio dā tuararcadail.

XXII

A mARCAIḠ ṢAOIR

Do tādḡ Ó fáoláin.

A marcaiḡ ṣaoir den máicne ríois
 Dar éiríḡ āḡ
 Fār leatānaige de fearanncristōa
 Dēiread trāit,
 Ó'r leatra luige le Caitilín 5
 De fréim Uí Ipearnáin,
 So marir í, 'r so leata buir ríol
 Fá fréimcōnād.

49, An díorma, MSS.; uaidria, M. 50, díobair, M; díobir, N; díobair, G; ós, M; ósda, G, M. 51, díogair, MSS, 53, iongana, N; iongnad, G, M; mór, N, G; dōtuisge, M. 54, doinead, MSS.; beo róamarc, MSS. 55, breiōge, M. cluain, MSS. 56, rgeól, MSS.; tuararcadail, MSS.

XXII. MS. 23G24, lē. 238; a tēiread: an fer céona do tādḡ Ó fáoláin cct. 3, fearann cristōa, MS. 4, veiread trāit, MS. 5, re, MS. 6, réim í hipearnáin, MS. 7, í so, MS.

Δρ γσεαγγαλ οἰβ λε γαιννιόγ
 Να ηγέαςφολε μβλάιτ, 10
 Ό'αιμε λιονήαιρ ρραιρηννοίωμαρ
 Ρρέιμε τάλ,
 Μεαραιμίο ναε αιινούλιζε
 Όο ρέιρ αν γνάιρ,
 Συρ ενεαρτα οἰολ Δρ ρεαναόιορ 15
 Όαμ ρέιν το οάιλ.

XXIII

μά's λειγεας Δρ ρέιν

Όο τας ο φαολάιν Δσυρ οά ινναοι.

μά'ρ λειγεαρ Δρ ρέιν βειτ ραορ ι γσνεαρταετ αν γράο,
 Ροιونه ιρ ρέιλε οέιρ ιρ οεαεμάο το οάιλ,
 Μο ταςγρ ρέιν 'ρ Δ εαομήταε καρτανναε Κάιτ,
 Ραγαιο Αραοη Δρ η-εας τον γεαλβρυγ Δρτο.

Δη μαίγρε μαορ'οα μεαριλαγ μαρκαλαε μνά 5
 Όο τας ιρ εαομήταε ελέιβ, 'ρ ιρ μεαρτα οά εάλ,
 Όά βραγαιμ γαε λαε τον οαονναετ λεαναιο μαρ γνάρ
 Τιλλιρτο βυρθεαεαρ Όε ιρ μο οεανναετρ οάιβ.

9, ηε γαιννιόγ, MS. 11, ρραιρηνν οιομυραε, MS. 12, τάλ, MS. 13, μεαραιμαοιο ναε αιινούλιζε, MS. 16, το .ιι., MS.

XXIII. MS. 23G24, lc. 238. Δ τειρσελ : Δη ρερ εάαννα τον τας εέονα. 2, ραιρνε, MS. ; οεαεμάο οάιλ, MS. 4, ραιγιο, MS. ; ιαρ νέας, MS. 7, οά βρεοαίμ, MS.

XXIV

IS MAIRIS TUS SEARC

1r mairis tus fearc do lathairt tuile an traoḡail bhróin,
'S gan aca air do feal aet gal ruip tirm tuige as
dóḡad,

'S go scaitreamna, a nbeacair ar 'r a bfuilimíó beó,
freagairt gan rtao don feact do cuir an Rí i gclóó.

1r mairis do éleact gan tairt an iomaó uige óól, 5
'S tus aipe don cārc as caiteam pproinne faoi dó,
An t-anbhrann las ar n-at amuis i gclairde an élóir,
'S an t-anam nac fear cār ḡaib inóiu do uít lóin.

A bānaltia bleact 'r a bean an tiomaéroióe móir,
Muna otagair gan rtao 1r fearam d'impióe an lóio io
baó heagal an breact do teact n-a luirne faoi an
gclóir,

Dá otrearcairt ar fao go teact do tuile bhríge an
rmóil.

MSS. S, lē. 93; L, lē. 21; T, láimrcríbinn liom féin
A éirveal in S, L: As ro ríor mar do éain duine dáirigete.
A éirveal in T: Eamon an Dúna cct. ní féirir a beir
veimníteac i otaob an uḡoir; aet ón uair go bfaḡtar an
t-āhrán ro i mearc raotair an aicéadaiḡ do mearar nār
mírte é cuir i gcló anhró. ní heol dam éinníó i otaob
éamuinn an Dúna ro go bfuil a ainm leir in T. Tá an t-
āhrán ro i gcló i nḡuē na mbáro, lē. 40.

An éao ceatmaíia aḡur an oara ceann do málairt áite, T.
1, traoḡail, S; traoḡal, L traoḡil móir, T. 2, uóé, S, L.
3, ccaitrimne, S, L; anaúuó ar ro bē., T. 4, fr. ar fao, T;
machr, MSS. 5, uige óól, T. 6, ccars, S, L. 7, tanmān, T;
amuit, S, L. 8, cār ḡaib, *ar lár*, T; ar uít, T. 9, tpmēroióe,
T. 10, iomparóe, T. 11, ú heagal, MSS.; an breac do, T.
12, go oteact do éine bhríḡ, T. 13, mar pbeab, L; do *ar lár*,

Tairis mar bhead do dearc go rile rí deór;
 Na harptail beir leat, i rangil nime bíod Eóin;
 Sreathair na bara, rceathair uile caoi ir gedin, 15
 'S ir dearb go maire an Mac an uile níó dóib.

Atgoir do mac do gair it fionnachli pedil
 Do dalta do fearc ir fear do cruinnicíos deól
 San fearam ar ceart ná teacht tar bpiread ólige leó,
 Acht a fearc ar fad do maiteam duitre 'r ní dóib. 20

Ó gabair le h'air an cread, 'r gur buinir i 'on tóir,
 'S ar domuis leat gur glacair cumraige dóib,
 Ná dearmair arda, ir peacad mire bí 'on tróirt;
 'S ir beannuigte i mearc na mban tu a mhuiré mín móir.

A dé na n-apptal fuair peannair dár bfiortfuar-
 cladó, 25
 Mar don leo banaltirain beannuigte bí ar buaiream,
 Ór léir gur ceannachair m'anampa, a Cfiort cuanna,
 Léig me i bflaitear na n-aingeal go bfuigead fuaim-
 near.

S; go rili, S, L; go rilpió, T; deoir, S, T. 14, hearbail, T;
 ir *ar lár*, T; ir aingil, *all*. 15, mbara, L. 16, mairead,
 MSS. 13-16 agus 17-20 do mhalairt áite, T. 17, eadair,
 MSS.; do tñionna éli, S, L; a tionnachli, T. 18, cruinne
 éig, S, L; cruinne éi, T. 19, ar bpire, L; ar bpiri o., S;
 tar bpire ó., T; ped, MSS. 20, acht fearc, L; acht fearc
 S, T.; ní dóib, MSS. 21, ir gur bainir, S, L; gur bainir, T.
 22, gur gabair, T. 23, ar ir p., T. 24, mín, móir, MSS. 25-
 28 *ar lár*, S, L. 25, a óia, T. 28, go bfuigior, T.

XXV

A DÉ NA NDEAGSNIOM

A DÉ NA NDEAGSNIOM, rmactuigear uaili gac fí,
 Saor me ar éalaoir cleaí trí gcluanairé,
 Traoc a dtreapaidéac eapcaoin buairear me,
 Ír claochluis capaoio teapaidé an éuallaéta.

Don don éapbuidín maírtín uaidéac uile; 5
 Ír éigneac airtíde an gáduide gúaractaig;
 Séanaim ainolige an beaptuide gúamda buib
 'Do éreig le hanpuimp caéaoir éuanna ar nim.

Ír claoan an cleapuide ag teacé faoim tuairpce,
 An faogal beapaidé, an rladuide ruaitéantair; 10
 Ír tréan 'r ír teapaidé an peacuide an ruatairé;
 Go dtreigear taitige beapit gclí an buaballai.

An érécorp ceapbuidé an treap tí truailligé,
 'Do éabuiú taitige i beapcaidib buanbuiú,
 'S náí dom le glanéroiú aitéige i n-uaigneapaid; 15
 Ír baoc an eapraoio meapaidé an tuaitébeaptaig.

MSS. S. 1c. 93; L, 1c. 22; 23 C 19, 1c. 345; 23 O 39, 1c. 64. Donairé aínáin é reo, agur "Ír maírtis éus reapc," S, L. míceál ós ó longáin do reíob C agur O, agur rívé an teíveal atá aige ar an aínáin ro ionnta apaoín: ípéapuir cia éum an veapnúir beg beannuigé ro. Slíoc C ípéat O. 1, nveígníom, S, L; uail, S, L; fí, L. 2, ar éleapuígeacht cleaí, C, O; trí, C. 3, attreapuídeap, S, L; buaidíom, MSS. 5, ar don, S, L. 6, airtige, S; eaprige, L. 8, éuana, S. 9, faoi am tuairpce, C, O. 10, faogal, MSS. acht L; ruatántuir, MSS. 11, raéuige, S, L. 12, go dtreigear, C; dtreigear, O; élí, C; clí, O; buaidíolluig, S, L. 13, an érécorp é, S, L. 14, beapcaid, L; beapcaidé, C, O. beapcaidib, S. 15, dom, S, L; doib, C; aitéige u., S, L. 16, an

Δ Ὁέ λεο ὁεαῖς ποιοῦε ἀν ηῖλας φαῖοε υαῖμ ἐυῖαιβ
 μαρ πέιν ἰμ πεακαῖοῖβ αἰκίω ἐρυαῖο μο εῖμῖρ,
 Cé sup ῖλαιρ τοῖοι λαῖ ἰ ἰμ λυαῖτῖονταῖβ ?
 Éirt lem ῖρεαδῶαοι, Δ ῖλαιτῖρ, ἱρ φυαρκαῖλ με. 20

Ὁ'ρ é ῖεῖβ ῖλαιτῖαρ ἱρ αἰτῖαρ na μῖαν ἰ ῖελαον
 lé τοῖς μαρῖαδῶ ἀν ἀνμα, Δ Ὁῖα μο ἐλέῖβ,
 Οε, μο λαῖαρ, μά'ρ cνεαρτα len' ἱαρῖαῖο é,
 ῖλας ἰ ἀν ἐαρκαρῖουλ αἰτῖτῖαρ lé Δ ῖακαῖβ πέιν.

XXVI

μά βεῖρ Ὀῖα Ὀο τῖαῖαρ νῦς Ὀαῖνσα

αἰτῖρῖε ῖάτορῖαῖς ηαἰκέαο.

Μά βεῖρ Ὀῖα Ὀο τῖαῖαρ νῦς Ὀαῖνσα
 βεῖτ ῖλάν ὄν λῖμῖν ρεο Ὀο λεόναδῶ,
 Ὀο-ῖέαν βεαρτ ἱρ μαῖτ ῖά ὁεοῖο Ὀαμ,
 λῖςῖρεαδ Ὀο βαορῖαῖο na ηοῖςε.

ἀρῖῖῖο, S, L. 17, υαῖμῖρε ἀνοῖρ, C, O. 18, αἰτῖκίω, S, L.; ἀν
 εῖμῖρ, C, O. 19, λαῖ ῖμῖοε, C, O. 20 ρεαμ ῖ, MSS. (νό ρεμ
 ῖρεαδῶῖοε) C, O; φυαρῖουλ Ὀαῖν, L. 21-24 *ar lár*, S, L.; ἱρ
 ρολλῖρ naς μβαῖνῖο ρῖαο λεῖρ ἀν ἀῖμῖν ὁ ἐεαρτ. 21, αἰτῖορ
 na μῖαν cελαον, C. 22, μαρῖα, C, O.

XXVI. MSS. 23 G 24, lē. 237; ἀν τῖοεαλ ἀνρῖοι: ἀν
 ρερ cέονα cct. ἱμῖρλεαδῖαρ na ῖαεοῖλςε, 1ml. vii., lē. 38; Δ
 τῖοεαλ ἀνρῖοι: αἰτῖρῖε ῖάτορῖαῖς ηαἰκέαο; cῖῖς cεαῖμαῖν
 ἀν; βεῖρῖτῖαρ sup βαῖνεαδῶ é ἀρ "ἀν τῖαῖορῖς" .i. cολαῖαν
 ῖαεοῖλςε Δ βῖοδῶ ραν *Cork Examiner*, sup β' é ἀν τῖαῖαρ ρεαδῖαρ
 ὕα λαοῖαῖρε, cανόνας, Δ εῖμῖρ ραν τῖαῖορῖς é, ἀsup sup ἰ
 λῖμῖρῖεῖβῖν na βῖ ἰ na ῖεῖλβ πέιν Δ ρυαῖρ ρεῖρεαν é. 1, τῖῖεαρ-
 naρ, ἱρ. 2, λῖμῖρ, G; λῖμῖν ρε, ἱρ. 3, Ὀο ὁέαν, G; ῖά

Slán léi, ní géillfeadh níor mó uí; 5
 Táinig a mé, ní mé ir uóig uí;
 Tug sí a real, do éit sí a róba;
 Caitfeadh léi m'adonóid ir m'órdá.
 Tréigfeadh an méim do bí meamra;
 Léigfeadh ríor go mín mo feóla; 10
 Irléodadh m'uail, cé truaig leóran;
 Léigfeadh díom beit maoidéad módmair.
 Ní beadh feara go rabairnead róimear;
 Ní iarrfaid clú ná túir róige;
 Ní déan taitige ar fadóib lónspuir, 15
 Treairnead nā gléadadad le hógaib.
 Ní fadóir mé ar adad nā ar bóirib,
 As farad nā as maraigead óigead;
 Go deard nā nā nā i goimlann,
 Ir ní caitfeadh léim ar adad móna. 20
 Coirde ní fíneadh an uóir reo,
 Le tíolacan lise móire;
 Ir bíod ar m'fálainn má éitim go feóla

uóir fíne, 1r. 5, ní m, G. 6 asur 7 do málairt ionaid,
 1r. 8, a' m'fóga, 1r. 9, meamra, G. 11, a' tréigfeadh
 m'uail, 1r. 12, maoidéad, 1r; móim, G. 13, reo mar
 ad an da éadairnead veirid ran 1r.:

ní beadh feara rabairnead ró-meir
 ní déan taitige de maraigead óigead
 Go deard nā nā nā i goimlann
 'S ní caitfeadh léim ar adad móna
 ní fadóir mé as mairnead ar cóirre
 nā as déanad clear i meir óga
 ní bíod go bíad fá clár róir
 ar lár a' m'fálainn go fadóir.

15, fadóir, G. 17, fadóir, G. 18, farair, G. 19, mair,
 G. 20, adad, G. 21, an uóirre G. 23, m'fálainn, G.

Le mac maide nō gearrfa treōrac.
 Suar ar eac nī raðað so reōlta 25
 Jan claiðe dro ir lām fām tōmpe ;
 Ir ðeit ar lār cē nāipeac ðamra
 Anmāin tuar nī huaim ir eōlac.
 Nī ðiam so grianac ar cōirir,
 Að ðéanam cleaf i mearc oððan, 30
 Að ringce le a reinntear ðoððrin,
 Að rtaruiðeaçt 'r að brearnuiðeaçt ar bōrðað.
 Nī ðeārpfao cārta so cōmērom,
 Ir nī fuiðfeao an ðirle cōirneac ;
 Nī ðeao so brāt fā clār pōite, 35
 Ar lār ir mē lān so rcōrñaið.
 ðeao so heaglac anðfann oñna,
 Ir nī ðeao fīoçða bruiðneac beoða.
 Nī raðað le cleaðaire cūm comraic
 Ar eagla mo māðða ðōðran ; 40
 'S mā ðeivim claðaire feivmleirc feōrac
 Easgriuaiv iogmār claoivte pōlag,
 Nī fāirfeao é, nī héaçt cōir rin,
 'S nī muirfe mē, nī ðéanað ðoivð ðe.
 Slān fearfa le mnā ðearfa na fōvla ; 45

24, re mac, G ; gearrfað, G. 25, nī raðað, G. 26, clað, G.
 28, huaim, G. 29, so grianac, G. 30, oððan, G. 31, reinnter,
 G. 33, ðeārpfao, G. 34, fuiðfeao, G ; cōirneac, G. 38, fīoçða,
 G. 39, MS don cūm eile ðen amrān ro, British Museum,
 Add., 18749, f. 64b (B) ; Aður i n-éirfeaoçt leir rin ó l.
 45 so ðí l. 80 R.I.A., 23G24, lē. 156, Aður 23N14, lē.
 267 (R) ; An longānac a rcivð iatran araon. A ðeivēal
 ionnta : Duine éivim eile cct. 41, claoðaire fēim leirð, B.
 43, nī brarpfao, B. 46, so fēir ir leōr ðam, B. 47, ir so

Δρ εαιτ μέ τά πέιρ ιρ λεόρ λιον ;
 Δρίρ ζο βράτ ό τάιμ n-a n-eóλυρ
 Σαρρφατ μύ, ní μύν ιρ cóρa ;
 Όιρ ιρ ιομύα ραοι λιόντα μαρ Όβιo
 Ιρ ρεαλλραμ ρεαννωλιγτέαδ ρόγλιc 50
 υζοαρ ιρ ρεαρ ρερύοτα cóμαo
 Ό'ράζαοαρ ρύo ζο ουβας οεόραδ.
 Ιρ ιομύα ζλεαοαιθε ιρ ζαιρσιθεαδ ρόμεαρ,
 Οιαννα ρίoγ, αζυρ ρίoγpa έρόοα,
 Λαοό ρεαρύα ιρ ρεαρ ααίμα cóμραic 55
 Τάιμζ οίoθ οο έλαοιθε 'ρ οο βρεόόζοιν.
 Αn έυιθεαότα έυαννα ουαόαδ οεόλταιρ
 Ιoγανταδ άλυιnn μάνλα μόομαρ
 Ούλκαρ έαρτάннаδ λεαοαργίαν ιόγμαρ
 Ιρ μόρ mo μεαρυζαό ρα οεαλυζαό λεόραν. 60
 Αn τάιμ μειόρεαδ ζρεαόναδ μόργίαν
 Na ζούλ nγλεανναδ n-eαnγαδ n-όμραδ,
 Ατά ο'αιρτιόιθ 'ρ ο'εαλαόαιν νόο αα
 Naδ ταοότα ο'αonneαδ οά μειό εόλυιρ.
 Ιε οίαννωαρ na μβανέυιρε ρρόλλιμαρ 65
 Μαόμαδ μιαναδ ριανρμαρ ρόμπλαδ
 Ζεαόαο ααο, ζιό οεαααιρ οάμρα,
 Ιρ τειλζρεαο έυα αn τριυαρ ταρ τεόραιnn.

βράτ, R. 48, ní μύν, R. 49, όιρ *ar lár*, R. 50, ρέιμ ρίγτέαδ ρεόίγλιc, B. 51, ρερύοτα, B; cóμoα, R. 52, ραζαοιo, B. 54, ρίγτε, R. 56, οίoθ α έλαοιό 'ρ oα, B; οο ίηαοι, N; βρεο-ζαό, R. 57, ουαααδ, R. 58, μόρoα, B. 59, ζράόμαρ c.. R. 60, ιρ μόρ αn μαιμζ οεαίμαιν, R. 11. 61-4. *ar easnamh*, R. 64, τάοόταδ οταonneoό οά μέo, B. 65, Δρίρ αn ρατα ρρεαnγαδ, ρρόλλιμαρ, R; μβανέμoό, B. 66, βίoοαnαιζ ρίαναιζ ίομπλαίζ, B. 68, τειλρεαο, B. 69, μεαλλραιό ρόρ me, R. 70, οεαο

Gan amhrur ní mheallfao níor mó me,
 Seabao le mnaoi éirionna dem cómharrain, 70
 Aza mbiaib zhuideal, coire ir córra,
 Aza mbiaib líon, caoiris ir córraio.
 An ealaða do cleachtaimir ir róleam,
 Beir tréitead caomfligthead ceólmair,
 Éireódad oí, ní ní bur lón dam; 75
 Ní diaðao na briatara na hórhoa.
 Do géan zharao aður brannar mo dóctin,
 Leanrao an céad ir óeannrao rómar zlan.
 Beir aigeao n-a ceatuib im póca;
 Scarrao leir an ainveire 'r ir cóir rin. 80
 Carrao rúirce ar lút im dóiruib,
 Buailrao go tric pir ir pónair,
 Óearao rluarao mair ar ló liom,
 Teilzrao claidhe le taoib na neórra,
 Spréizrao doilead ar mán mórénuic, 85
 Scarrao ríor an ríol fa fóduib;
 Beir ealtain do laðain 'r do géduib
 Aður rcaoir óearc a zeadt ram zlórra;
 Beir zabbair a zabbairt um neóin liom;
 Beatódado mo bean, beir darrt bó a zam, 90
 Ir beao go rearrair gan aitear i n-ól flead,

a z mnaoi, R. 71, ó bpaðao zhuideal coir, R; pota ir córra, B. 72, ó bpaðao líon, R. 73-6: oirneal a óain ní hé ir lón óam, a beir tréizthead cóimfligthead ceólmair, a z ruióeam an óain a cleachtair ir róleam, oir ní briatara ir bíuib óona hoiruib, B. 75, ar lón, N. 77, do óeannrao zharaoir ir bránnar mo dóctin, B; do óeann, R. 78, do óeann, R. 78-80, *ar easnamh*, B. 80, rcaðann R annro. 81, luad an mo óoirnnuib. 82, tric. 84, teilrao. 85, rprearrao. 86, rcaarrao. 87, bíuib éaltain do laða ruióizuib. 89, bíuib; pon neóin, 90,

1 mboit̃ cūm̃aiñg̃ clũt̃air̃ cōm̃g̃raĩg̃
 1 ñgleann uaĩgneac̃ nō ar̃ b̃ruac̃ mōñaṯ,
 nō fã r̃c̃air̃t̃ aḃ̃raṯ ṱ rōṯaib̃;
 'S mā̃ t̃ĩg̃ aoñneac̃ ṱ'ēileam̃ cōm̃g̃air̃ 95
 Ṭ'iar̃raĩṯ b̃iṯ ṱĩg̃e nō rōṯo õr̃m,
 Ṭēarã mē añ c̃aoim̃c̃roic̃ cōm̃ãc̃tãc̃
 ñac̃ b̃r̃uil̃ g̃aol̃ lẽ haoñneac̃ beṱ ãg̃am;
 'S ṱo Ṭēaraṯ cēaṯ mioñna mō̃ra
 ñac̃ r̃ior̃ ṱam̃ c̃iã neac̃ rañ ṱom̃añ ē, 100
 Ṭo lũc̃t̃ Ṭañba nō ṱ'aic̃m̃ib̃ r̃ōṯla,
 Ṭ'r̃uil̃ nã r̃iō̃g̃ ṱo b̃iṯṱ ãg̃ mō̃ir̃g̃leic̃,
 Ṭẽ r̃lioc̃t̃ ē̃ib̃ir̃ cē̃ib̃r̃inñ c̃rōṯa,
 nō r̃lioc̃t̃ ēãc̃tãĩg̃ ē̃ir̃eas̃m̃ōiñ eṱlãĩg̃,
 nō r̃lioc̃t̃ ī̃re r̃c̃aoileas̃ r̃eṱṱaib̃, 105
 nō r̃lioc̃t̃ ī̃tẽ lẽr̃ r̃r̃ĩc̃ añ r̃ōṯo r̃o.
 Sēañraṯ g̃o hēãg̃ r̃ear̃ta ṱōib̃r̃ean
 ñac̃ mē̃ b̃ĩ g̃o haor̃ac̃ t̃r̃eṱr̃ac̃
 Ṭom̃ r̃iar̃ 1 ṱṱ̃r̃ cl̃iar̃ ãg̃ur̃ g̃eṱc̃ac̃
 nō ãg̃ r̃ãg̃ail̃ ṱuair̃ ṱ uair̃liṯ r̃ōṯla; 110
 'S ñac̃ r̃aḃ̃ar̃ im̃ r̃c̃õg̃air̃ẽ r̃oñnt̃ac̃
 g̃añ r̃ar̃c̃aṯ r̃am̃ c̃near̃ ãc̃t̃ r̃ō̃raī
 1 g̃Cõr̃c̃ãĩg̃ ãg̃ iar̃raĩṯ c̃oir̃b̃ir̃t̃ nō cō̃ta
 ar̃ r̃uil̃ r̃ĩãc̃air̃, Ṭ̃riaiñ nō eṱ̃g̃aiñ;
 'S ñac̃ r̃aiṯ mē̃ fã r̃ēim̃ n-ã ṱeṱiṯ r̃iñ 115

b̃iãĩg̃ ṱair̃t̃. 91, b̃ēiṯ g̃ã r̃ear̃g̃air̃. 92, cl̃m̃t̃air̃. 94, r̃eas̃
 r̃c̃air̃t̃ĩ b̃raṯ. 95, ṱr̃ē̃liũg̃. 96, nō r̃oĩg̃ õr̃am̃. 97, añ c̃aoim̃
 c̃rōic̃. 100, ṱam̃ c̃iã nēoc̃. 103, cē̃ib̃r̃inñ. 104, nō r̃iō̃c̃t̃.
 105, r̃c̃aõliũg̃. 106, ī̃tẽ lẽar̃ r̃r̃ĩc̃ũg̃. 107, r̃eañraṯ. 109,
 g̃ã mō̃ r̃iar̃. 110, nō r̃ā̃g̃ail̃; r̃ōṯa. 111, r̃aḃ̃ar̃ mō̃. 112, r̃o
 mō̃ c̃nēair̃ ãc̃ r̃ō̃rãĩg̃. 115, ṱē̃ĩg̃ r̃iñ 117, ãĩg̃e r̃ā̃g̃ail̃. 118,

1 meapc gláim ip dām ip deóraið
 Að faðail eac ip beartaið órða
 1 n-donáit ón éaomþlioct éoir rin ;
 1 gcríc an élaip nár gnaðac dāmra
 Þeit im báro so ráirðeac róbura I20
 Að riol mþriain var gíall an gleðgail,
 Nó að riol doða na gcaor gcomþraic ;
 Nó 1 gcríc Connaéta éluðar énomar
 Náe vtaitiðinn im éleapriðe nó im óinbrið
 1 n-aiprip bainre nó éoirreac, I25
 Að riol gcuinn vo puinn le heógan
 Inip fáil n-a dā leit cōþrom ;
 Náe binn lá im fáirð nó im eólaip
 Að tréanþlioct íre íoctar fōðla,
 Nó að clanna Néill var géill na cōigirð, I30
 Nó að riol nDálaið áðmair óirðeipc ;
 'S nae raðar im rcealuirðe gleðcaoin glórac
 Að cloinn éalma éataraða éróða
 Éataoir ler ceapruigead na teórainn.
 'S gac ar cumað ve mionnnaip ran Róim toir I35
 Vo véaprað féin, an méað ip eól dam,
 Náe raðar don feal so gpeannmar glóirglic
 Að gallaið na banba ra móiréion,
 Im fear peanma realað 1 reómpaið
 Að reinim puirp ar éruirð ceólmair, I40

éaomþlioct. I19, nar gnaðac. I20, a þeit mo báro. I21, an g. I22, no aige riol doð. I23, éluðmar. I24, mo é. I26, vo puinn le heógan I27, comþrom. I28, nae biðinn I29, íoctar I30, no aige cloinne. I31, áðbar. I32, ráðar mo. I34, léar ceapruigead; teorruing. I35, mionnnaig. I37, raðar don real. I39, realað. I41, mo raðair. I42,

nó real im peacaíre i n-aice na n-ógban
 as caoinneic mo laoiúe dóibírean.

'Déara mé le gac don don tróir po
 má eis pé sam déin dom lóntoig :

ní mé t'aíne, ní fáca tú fóir me ; 145

ní raib mé riam níor ría ón fóir po.

'S má éim eugam an cuideacta éleac

bíirte déaríac gléarta glórac,

'Déarao sup tréig ríao an t-eóir :

sin ríor an tréig trío an mónaí ; 150

ní bfuil annro áct baintreabac bpeóirte,

im ná iaré ná hiarí ná peóir ann ;

líonn ná bainne níl aici ná beóir,

ní raib ariam 'r ní biaí, mo dóigre.

gíbe cuideacta éluirfear mo glóirre 155

Creíoríao ná bpeáas adéarao leóir ;

gluairríao ir buairríao an bóir,

ir raíao don mbáile n-a peactar an t-óir.

Racáora irteac go ríao n-a deóir rín

ir íarao amac tre éleac na comí. 160

Cuirfearo maíoe daingean nó dó air ;

Scaoilfearo na fallainge ir ríoríao ra gcoirneal ;

raoócáao teine bríogmar móir maí ;

Suirfearo péin lena taoí ar ríol deas,

aise cáin réic. 143, deara ; tróir. 144, mo eis pé po mo
 géin doma lóntoig. 146, ní ría ón fóir. 147, a cuideacta.
 148, bíirte. 149, a t-eóir. 150, rín ríor a tréig trío a
 mónaí. 151, bpeóirte. 152, im nó ; no peóir. 153, no
 bainne ; no beóir. 156, dearao. 158, ann a raíao a tóir.
 160, íarao ; éleac. 161, daingean. 162, fallaing et ir
 ríoríao (? raíao) 163, raoamáo teine. 164, lena taoí.

1ṛ ṽḗṛṇṇṇ ṣṇ ḥṇṇṇṇ ḥḗṇ ḥṇṇṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇṇ : 165
 Ṭṇṇṇṇ ṽṇṇṇ ṇṇ ṣṇṇṇ, ṇ ṣṇṇṇ ṇṇ ṇṇ ṣṇṇṇṇṇ ?
 Ḥṇṇṇṇṇ ḥṇṇ ṣṇṇṇṇ ṇṇ ḥṇṇṇ ḥṇ ḥṇṇṇṇṇṇ,
 'Ṣ ṇṇ ṽḗṛṇṇṇ ḥḗṇ ṽṇ ṇḗṇ ṇṇṇṇ—
 ṇṇṇṇ ṇḗṇṇṇ, ṇṇṇ ṇṇṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇ—
 1ṛ ṽḗṛṇṇṇ ḥḗṇṇ ṇ ṇṇṇ ṇṇ ḥṇṇṇ 170
 Ḥṇṇṇ ṇḗṇṇṇṇ 1ṛ ṣṇṇ 'ṇṇ ṇḥṇṇṇṇṇ,
 ṽṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇ ṇḗṇṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇṇṇ,
 1ṛ ṇṇṇṇṇ ṣṇṇṇṇ ṇṇṇṇ ṇṇṇṇ ḗṇṇṇ;
 Ṣ ṇṇ ṇṇṇṇ ṇṇṇṇṇ ṇṇ ḥḗṇ ṇṇ ṣṇṇṇṇṇṇṇ
 ṽṇ ḥṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇṇṇ, 175
 ṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇ ṇḗṇṇṇ
 ṽṇṇṇṇṇṇ, ṽṇṇṇṇṇṇ ṇṇ ṽṇṇṇṇṇṇṇ.
 ṇṇ ṇṇ ṣṇṇṇṇṇ ṇṇ ṇḗṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇ,
 1ṛ ṇṇṇṇ ṇṇṇ ṇṇ ḥḗṇṇṇ ṣṇṇ ṇṇṇṇ ṇṇṇṇ,
 'Ṣ ṇḗṇ ṇṇ ḥṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇ 180
 1 ṇḗṇṇ ṇṇṇṇ 1ṛ ṇṇṇṇ ḥḗṇṇṇṇṇ,
 'Ṣ ṇṇ ḥṇṇṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇ.
 1ṛ ṇ ṇṇ ṇṇṇṇ ṇḗ ṇṇ ṇṇṇṇṇ 'ṇ ṇ ṇṇṇṇṇṇṇ,
 ṇṇ ṇḗṇṇ ṇḗṇ, ṇ ṽḗṇ, ṇṇṇ ṇṇ ṇḗ ṇṇṇṇṇṇṇ
 Ḥṇṇṇṇṇṇ ṇṇ ṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇṇ 185
 Ḥṇṇṇṇṇṇṇ ḥṇṇṇṇ ḥṇṇṇṇṇ ḥḗṇṇṇṇṇ.

165, ṇṇṇṇṇ. 167, ṣṇṇṇ ṇṇ ḥṇṇṇṇ ṇṇ ḥṇṇṇṇṇ. 169, ṇḗṇṇṇṇ;
 ṇṇṇṇṇṇ. 170, ṇṇṇṇ ṇṇṇ ḥṇṇṇṇṇ. 171, ṣṇṇ ṇṇ. 172, ṇṇṇṇṇṇṇ.
 173, ṇṇṇṇṇṇ ṣṇṇṇṇṇ. 174, ṇṇ ḥṇṇṇṇṇṇṇṇ. 176, ṇṇ
 ṇṇṇṇ; ṇḗṇṇṇṇ. 178, ṣṇṇṇṇṇ. 179, ṇṇṇṇ; ṇṇṇṇṇ. 180, ṇṇ
 ṇḗṇṇ. 181, ḥḗṇṇṇṇṇṇ. 182, ṇ ṇṇṇ ṇṇṇṇṇṇṇ. 184, ṇṇ ṇṇṇṇ ṇḗṇ.
 185, ṇṇṇṇṇṇṇ ṇṇṇṇṇṇ. 186, ṇṇṇṇṇṇṇ.

XXVII

A MACAOIM DO ŠAD ŠNAOI

Don eapros, lá a coirreagta.

A macaoim do šad šnaoi na šcliar ar uain
ar šlainoiošluim maičšniom ir mian ir buaš,
Ó paš Criořt an čačaoir doš čřiall baš ōual
šo mařtaoi buř mbarřaoim šo bliadnac buan.

XXVIII

A ČARA 'S A ČNŪ ČROIŌE

Cum tuine áiríte, ar bpópaš ōó lá bealltaine.

A čara 'r a čnŭ čroiŋe, ōlŭčuišear pañn clučair
na haicme ōá šcrŭōmaoiš ruš naoi ar n-annřačta,
Mař ōřearčaiš an ōřŭčtin čřŭřtaoi an čřannčur řin
nŭ hačřeač ačŭ čřŭ' řiubal laoi bealltaine.

XXVII. MSS. H. 5 10, lč. 66; H.4.19, lč. 65. 1, ŭain.
2, maičšniom ar, MSS. 3, buš ōual, MSS.

XXVIII MSS. S. lč. 24. H. 5. 10, lč. 4. An teirŋeal, S.:
Cum tuine áirŭte ar bpŭpa ōó láŭ beuiltine. H šan teirŋeal.
1, ōlŭčioioř, S; ōlŭčir pañ, H. 2, na haicmeaš ōa čcuiř-
maoiš ruščoiš, H; 3, čřŭřtaoi, MSS. 4, čřiubal, MSS.

XXIX

D'ÉIS AN DAINGIN

D'Éamonn Albanaic.

D'Éir an daingin do radarra d'Éireanncaib,
 Don dá mairfead dá mbainfead dom céile me,
 A Éamuinn Albanaic, aomaim féin sur rib
 Ar céill ar éneartaict na reanma an tréinfeap roin.

XXX

BRUTGÁIR BEANNAICT

Do Roibeard Ós Carrún.

Brutgáir beannaict ió batar anuair do gnaic,
 A cuir gnaic, glacar an éranncéruit cuarodac cáic;
 Le rpután reanma rnarca go ruadac ráin
 An toubán alla do beanaic a cluaraib cáic.

XXIX. MSS. H. 5. 10, l. 51; H. 4. 19, l. 51. A tēreual ionnta ardon: do dēamainn Albanaic an rann ro. I, dainnin. 3, albnaic, H5. 4, rin, H4.

XXX. MSS. S, l. 45; L. l. 113; a tēreual ionntaran ardon: Do Roibeard Carrún. H. 5. 10, l. 52; H. 4. 19, l. 52; a tēreual ionntaran: Do Roibeard Ós Carrún. I, do bācēior, H5. 2, éranncac éruit, S (éranac), L; an cpeann cruit, H5. 4, an touban, S, L; ó cluaraib, H4.

XXXI

OILLÉAN CARRÚN

Ṫo ṫeipḃṫaiṫ Roibipṫ.

Oilléan Carrún laḡlúb ḡomṫa léip,
foileim ainiúil teacṫ dúinn rínte léi;
ḡruitṫéip taidḡiúip ṫṫaircéiúil caoin a téad
Tuḡ mé aḡ maṫṫnuḡaṫ ṫeacṫ cúḡ n-oiṫce noéaḡ.

XXXII

ṪO MEALL SÚO ṫeacṫmṫrúp

Ṫo allrún ḡaiṫciún.

Ṫo meall rúo ṫeacṫmṫrúp ṫṫeacḡḃrúḡaṫ mipe monuaṫ,
Cainnt ciúin, ṫaṫape ṫnúit, aḡaṫḡnúip ionḡantaṫ uain,
Caméul clacṫlúṫ, caṫblúb cṫuinniḡṫe cuaṫ
aḡ allrún ḡaiṫciún ṫeacḡrún ṫionḡantaṫ ṫuan.

XXXI. MSS. S, lc. 45; L, lc. 113; a ṫeioeal ionntapan
apason: ṫa ṫeipḃṫaiṫ. H. 5. 10, lc. 52; H. 4. 19, lc. 52; a
ṫeioeal ionntapan: ṫo ṫeipḃṫaiṫ Roibipṫ. 1, Carrún, L.
2, rínte, L. 3, ḡruitṫéip, S, L; taidḡiúip, S, L; ṫṫaircéiúil,
H5, 4; ṫṫarcéiúil, S; ṫṫáréul, L; caoin, S; a ṫeacṫ, S, L.

XXXII. MSS. S, lc. 18: ṫo allrún ḡaiṫciún, a ṫeioeal
ann. H. 5. 10, lc. 5: ḡan teioeal. L, lc. 52: ḡan teioeal.
Cuiṫ ven ṫá líne ṫoṫaiḡ ṫṫṫacaiṫe ap H5. 2, ṫnuit, MSS.
3, camcul, S; caṫblúb, H5; caṫluib, S; caṫbluib, L.

XXXIII

A COS ÛEAS SÍUBALAĆ

1aṛ mburpaćo mo ćoipe fėin ipan bṛpaingc.

A ćop Ûeas řiubalać řuiling 1 řclúio řaoi ćléit,
 Ó'ř cop ař ōřuiŕoim nıor řoipe ōo múřnín é;
 Ōob olc n-a ćoimŕoĕać mipe, ōá řřiuntaoi mé,
 'S a ćop řin bṛřte mun mburřřinn mo ćřúibín fėin.

XXXIV

IS BAOT ŌON řEAR

1ř baot ōon řear ōo řcar le bėit ūig őig,
 Ō'ėir a řlacća řeać mair ćėile ōó;
 Cřeać nár ćait an třeaćřmair fėin n-a comair,
 Nó an řé ōo ćleaććao 1 ōćalař Ėřeaćřmóin?

XXXIII. MSS. H. 5. 10, 1ć. 69. H. 4. 19, 1ć. 70. 1, řiubalać, MSS.; řuilinn, H5; a cclúit, H5; accluiřt, H4. 3, na ćoimŕoioćt, H5; řbiuntaoi, MSS. 4, mo ćřuiřinn, MSS. Ėamonn Ōún ūuinne an muiřnín řo bṛuil řé ař řařařte ōó. 1npān ōá láimřćřúibinn řařann an ćeaćřmařa řo 1 nŕoiaŕ ŌIV.

XXXIV. MSS. S, 1ć. 12. 1aṛ řáit ōairiřćte, a ćėioeal annpān. H. 5. 10, 1ć. 4, řan řėioeal. L, 1ć. 47, řan řėioeal. 1, ře, S, H5. 3, na ćóir, MSS. 4, ćleaććao taleam. H5.

XXXV

DOM SÍORRÚN RÉIÓ

Dom síorrún réið Raemonn na rann ngarra
 'S dá buiðean búio fáor scaomtad nac sann, tabair
 Cuirniugad gear éagmaire ir annradra,
 I bpríorún daor caolbhoir na Maluadine.

XXXVI

A CARA SÉIM SÉAGAIN

A cara féim féagain, nac ráinis linn
 Teact i scaom éomnac ar scairpior spinn
 San m'aireag o'aon o'éirinn maó áil leir rinn,
 Tabair mé o'éamonn ó fáil go rinn.

XXXV. MSS. H. 5. 10, lc. 23, san teirdeal; H. 4. 19, lc. 18, san teirdeal. 2, búio fáor MSS. 4, caolbhoir na malnuine, H4; caolbhoir (?), H5.

XXXVI. MS. H. 5. 10, lc. 4. 1, A, *ar lár*; éar, MS.; reáguin, MS. 2, ? *leg*, spinn. 4, me féin, MS.; an focal 'féin' oircionn na líne, agus é i láim níra óéadonaise ná an éirí eile; roinn, MS.

XXXVII

AN CRANN IER TÓGBAD

An crann ier tógbad an t-óigfeap ruairc cum riubail:
 1 tteannta póité ag ól na gcuaic go húr;
 'Don gail tug Seón mar éoir a mharúio [clú]
 'S ir geall dar n-óig do n-óirib Tuadmán [rú].

XXXVIII

BEANNACT DÉ GO HÉAG

Beannact Dé go héag agus spára spinn
 Ar gac don dá ngeabaid an trailm reo linn,
 Agus nac tréigfead ar doncor le gárta mionn
 An péarla d'fág Séamur mar fáram ionn.

XXXVII. MS. H. 5. 10, lc. 3. É gan teirdeal ann. focail
 i n-eapnaim ari i n-veirlead an triomad líne agus an ceatramad
 líne, mar a bfuil cúinne na duilleóige caite. 4, tuadmán,
 H5.

XXXVIII. MSS. H. 5. 10, lc. 49; Tá an ceatramá ro ar
 taob an leatnais, in H5, agus é gan teirdeal; veirlead an
 dara líne agus an ceatramad líne, rtracaithe ann. In H4, tá
 an éainnt reo pé bun na ceatramán: patruic o 'duincín (*sic*)
 do cum an dánra ar an taob [eile?] agus an taobmán ro iar
 tteacht do ar inir mandinn, 7 é an géibionn ann. "mo cean
 d'eoğan ó eadac" atá ar an gcead lc. eile ann. 2, tra..
an chuid eile stracaithe, H5. 3, gárrtib, H5. 4, mur fára..
an chuid eile stracaithe, H5; fáruio ann, H4.

XXXIX

DUIOÍO SUAS, A CUADINE AN CAOINTE

Tuiream pádraisín haicéir ar bár mhic píadair .i. ar Éamonn an Cuirnín, inran mbliadain 1640.

Duioidí ruar, a cuadine an caointe
Tug buir dtreap i dtreap na díte,
Fásdaí fearc na flata fíre
Fúmpa tamall le tagra maoidte.

Dam ír oleact a leact do líonaí,
Dam ír córa a rceól do rcaoilead,
Dam ír dual a ruais do ríomad,
Ór dam ír eóla a glóir 'r a shíompa,

5

Tré beir miam go dian le díceall,
Ó doir leimh don beitir nár bioída
Go héas, oc oc, m'oc don mílíd,
Ar a béaraí d'as féadain go fíorghar.

10

MSS. S, lc. 71; L, lc. 59; an teirdeal ionntarpan ardon, mar atá tuar. An t-amhán ro i gló, ó láimh an átar éoin mac shiolla éain, de cumann íora, i nDánta, amháin ír caointe seadhrúin céitinn, [C] ar na láimhcríbhinnib reo: 23 N 15, lc. III; 23 G 24, d'ur M, VII. Uaid rin do ríit an málairc ráiteadair dozeibtrear in S, N, G, M. An teirdeal: Ar bár tiseanna dúin bóinne .i. Éamonn fionn mac píadair [d'éas 17 Márta, 1640], C; Dochtuir Ceitinn ar bár tiseanna dúin bóinne cct., M. 1, Duioidis, M. 2, tugad L. 3, flait, G, M. 4, tagraí, S, L; maoidte, L. 5, dom N, G, M, parrim. 6, ír cóir, M. 7, ruais, L. 8, dom ír córa, M, G, N; ír eól, L; a glóir, S, L; do caoineb, N, G, M. 9, díctíoll, MSS. 11, oc o, M; oc ué, S, L; moé,

Ní áirním ceangal gac pleacta dar fíol me,
 ná dlúiteasgar dútcáir mo daoine,
 le cianuib do liachnuimh líne 15
 Do fínreapuib tionnrcnamh an taoirig.

A páirt dam ní áirním ná a doibhe,
 Cé fuair mé n-a méin roimh míltib,
 A éasgair gnáit 'r a gnáth 'r a díoghrar,
 A cion 'r a cósar 'r a cumann 'r a daoinear. 20

Ir céir liom tosa asur noxa ón ríghéar
 Dá rceaduib dá féaduib dá máoinib,
 'S a guala nár uairlig ar m'irle,
 'S nár ceil oiread a cuilte ar mo élire.

Má áirním an ráirfíor tar raiuib 25
 (Díoth gur léir mar gnéin a gnaoi rin)
 Ráinig mire ar an miotal baó díple
 Ar grianán maorua méine an míleath.

I gcáil go mearaim gur peacath 'r gur príomloct
 Tar cáe dam féin gan é do daoineath, 30
 D'éir m'iuil ar géiriúl na gribhe
 I otreitib do déarrcnuig tar díormuib.

MSS. 13, dar fíol ann, N, G, M. 14, na dlúiteasgar dútcáir,
 N, G, M. 15, cianuil, M. 16, tionnrcnamh, N, G, M; tionnrc-
 namh, S; rínnríormuib tionnrcnamh, L. 18, ce fuair, M, G; tar
 míltib, G, M. 19, gnáit, S, L. 20, ra daoine, N, G; ra
 daoine, M. 21, an ríghéir, G, N, M. 22, da a rce, &c, S, L.
 23, nár uairle, N, G, M. 24, a cuilte, S, L; élire, G, M, N.
 25, mo áirním, S, L; má á, G; da áirním an ráirfíor, N, M;
 raiuib, MSS. 26, ceangal ar an líne rin, S, L. 27, maidh
 mire, M; baó híple, G, N, M. 28, maorua, L; míleath, M.
 29, a ccáil, MSS.; gur p. rsgur p., G, M; gur peacath, N.
 30, tar cáe, MSS. 31, deiriuil dírebe, N; géiriuil, MSS.
 32, tar míltib, G, M; tar daoineib, N; tar díormuib, S, L.

Δ ιυττ len τρυαζ ζαδ τρυαζ φα θδοιρρε,
 Δζ ρο αν τρυαζάν τρυαζ θάριριθ,
 Δζ ρο αν ζλεό 'ρ αν θρόν ιρ θδοιτε, 35
 Δζ ρο αν τυιρρε 'ρ αν θοιλζε ιρ θδοιρε.

Ζορμφλαιτ νίορ θονέλανν ι ζθαοιρεαθ
 Ο τυαμα Νέιλλ 'ρ α τέαττ lem θδοιθρε,
 Νά Θέιρρε na νθδορπορναθ n-ιoζμαρ
 Δρ υαιζnear αζ νυαλλζολ um Νδοιρε. 40

Νά Οιρίν ερπιτμίν na ζερδοιρεαθ
 Ταρ έιρ φίνν φέιλ θιnn υί θδοιρνε,
 Νά θεαν έαέτοιρ έρέιν mic φprime
 Δρ n-έαζ φιρ τέαζαιρ na Τραοι τοιρ.

Νίορ θ'ιoγζναθ ζυρ μιρε θο μαοιθρεαθ 45
 Αν εθίλαιρε Δρ φόιρριθ ζαδ ερίε,
 'S ζυρ λιom n-α λάρ ο Δρθ ζο ηίρεαλ
 Αν φάτ ιρ μό εum θρθίν αζ θυιθόνιθ.

φάτ ιρ κοιτέινne ι θτοιλέαιθ τίρε
 Θυιρ ιρ φλοinn ιρ Θυinn ιρ Θρίomταιnn, 50
 φάτ θο εpom ζαδ θρεαm θο θδοιριθ
 ι mθρόν ζο ζρινneall an imριθ ιοέτραιζ.

33, Δ ucht, M; leiρ τ. G; lein, M; léin, N; lena, L. 34, τρυαζνάν, S, L; θα μιρε, M, N, G; θάριριθ *agus* φα θδοιρρε *do mhalairt dite*, L. 35, ζλεο *agus* θρόν *do mhalairt dite*, L. 36, θοιλζε, M; θοιλζε, N. 38, υί νέιλλ, M, N, G; ηem, MSS: ηeamτδοιρε, M. 39, νθίoζαρ, S, L; νίoζαρ, G, N, M. 40, α νυαλλζολ, N, G, M; τρέ n., G, M, N. 42, φίνν μιρ θιnn í θ, S, L. 43, έαέτοιρ φέιλ, S, L; ηευτοιρ έρέιν mac, G, M; έαέτοιρ N; mic p. MSS. 44, ιαρ νέαζ, S, L. 45, μαοίρεαθ, L. 47, ζαν ήρεαλ, M. 49, φάιτ, MSS, parrim. 50, Θυinn ιρ φλοinn, S, G, N, M. 51, ζαδ θρoγγ, L. 5, ζριοναλλανιμιθ,

fát eus linn tar linnuib lionta,
 'S gac áiríreann bað fáilteac go fíocda,
 An fírmimeint fá imilrceing díorúib, 55
 'S gac pláinéad fan aithéar go híogmar.

fát ón doineann gac roirbhear ríne,
 Do múc rae agus réaltanna oirde,
 Do múc buinne na tuinne ir na tíre,
 'S gan srian áro i lár an laoi síl. 60

Tus toimán i nglotaráir ngaoite
 Ir roignéan ar doirleimniú tríte,
 Mar geintlióeact go teintíbe dá tíoblaic,
 'S an ceatarúil i ndaingeanolúim díocrá.

Teirt na báirtíge air, má'r i an fíorrtair, 65
 Nó an féir nó an bláit nár fár i bfríodbaí,
 Nó an laeta nár táil, áct tál mar dírce,
 Do cum ré gac connrad cum caoite.

ní hí mo tuireamra an tuiream nac fuigbú
 Cuiríugad céad de céadtaib caointe 70
 'S gan párvúin ón nádúir as níó ar bí
 fá ceilt deór um león mo laoióre.

N, M, G. 54, fíocda, S. 55, fírmimeint, S, L; imilrceing,
 G, M, N. 56, pláinéio, L; pláinéad, N, G, M; pláinéit, S;
 aer, S; aeóioir, N, M, G. híogair, S, L; híogur, G, M, N.
 57, doiminn, MS.; roirbír, S, L. 58, ré agus réalta an o.,
 S, L; 59, agus tuinne na t., S, L. 60, srian go háro, G, M, N.
 61, toimán, M, G, N; toimán, S; gaoite, M, N, G; gac
 doirce, L. 62, roignéin, G, N, M; doirleimniú tríte, G, N, M.
 63, muir geintlióeact, G, N, M; geintliocht, L; tíoblaic,
 M, G. 64, ndaingeanolúim, L. 66, bláit, S, M. 68, do
 cuimre gac, S. 65-68 ar lár, L. 69, doimre an toim,
 G, N, M. 70, caoite, N, G, M. 71, o nádúir, M, G, N. 72,
 deár um léan, N, G, M. 73, aithne, M; aithneib, S, L. 74,

Níor fán maiḡre ar aibníð doibne,
 Ná bárr cpoinn don éoil ḡan éríonad ;
 Ná rléibte fa bḡeíḡionar bḡaoinḡliuḡ, 75
 Ir ceó duḡ ḡo mion ar ḡaḡ maolinn,

Comluat a ḡcompuatḡar caointe,
 Ná cliara ná triatḡa ná tḡoiriḡ,
 An tḡeán 'r an ias, an leam 'r an cḡionna,
 An loḡán an donán an oilleat. 80

A n-imnead ní hionḡnad i n-aoinḡeact
 O'ér comḡruime coitḡinne a nḡite ;
 Oo éail ríad coḡnac, ḡoḡa na Rḡoileann,
 An éliar a n-atḡar, an ealaḡa a oíolḡac.

Ná boiḡt a mbó, ná oḡḡaríḡ a nḡíḡean ; 85
 An baintḡeabḡac cḡann rearpáim ríte ;
 An bantḡact a n-annḡact 'r a n-aoinḡḡeapc ;
 An oúitḡe a nḡeall a ḡceann 'r a ḡclí irḡiḡ.

An éḡeac coitḡeann ro toḡlar tḡíte
 ḡaḡ méin tḡoineanta oúineata oíḡeac, 90
 Báḡ míc ḡiarpair, oíanḡroio oíḡla,
 Éamuinn ḡinn náḡ ḡill ó íorḡail.

cḡionad, MSS. ; oo éoil, N, G, M. 75. fá bḡeíḡ nar b,
 G, N, M. 76, ḡo móin, G, N, M. 78, triatḡe, M. 79, ra leam,
 S, L. 80, an ḡanán an oíolact, G, N, M. 81, animníð,
 G, M, N. 83, coḡnaiḡ, S, L ; ḡaoilíonn, S, L ; ḡíolíonn,
 G, M, N. 84, anaitḡar, G, N, M ; ealaḡa, MSS. ; oíolḡac,
 S, L ; oíolḡac, G ; oíolḡac, N, M. 85, a oíḡean, S ; oíḡean,
 S ; oíḡean, G, N, M. 87, ambantḡacht, M ; an b., N, L.
 88, a ḡeall, a c. 'ra c., G, N, M ; a c. ra c, S ; ra clí arḡiḡ, L,
 89, toḡlar, N, G, M. 90, ḡá méinn, N, G, M. 91, meisḡiarpair,
 S, L ; iarpair, N, G, M. 92, iarḡail, S, L ; íorḡail, N. 93,

510 barún do ʒaib rúo mar rēil air
 Do bʒearr 'nā iarlā an fialmāc fuigleac,
 Triac ōún būinne rún na ríogān, 95
 'S an Treana mēadōin mead ōr miltib.

Néamonn na néamonn oá fionfuil,
 Córpmogul crōda na ríograo,
 Lia lōgmār na leōgan ōr liomāo,
 Maioe muirneac mullaig na míleao. 100

Oa farpānta an barānta buirōne é,
 Nō an ceann feaōna i bʒeaōmaib bʒuirōne,
 Scot na bʒéinneao bʒraoōda bʒíocmār,
 An coilēan do ōuitléarac bʒíogmār.

An taoō Eangāc ler fanaoar oʒaoite, 105
 An taoḡuairē mearōuairēac muimneac,
 An oām ré ba réioe um māoinib,
 Seaoac na ruas na ruao na raoite.

ʒé b., N, G, M; rtaoil, S, L; rēil, M. 95, ōún buirōe, S, N, G, M; buine, L. meadōin, M, G; béao, N, G, M; ōr m, S, L. 97, néamonn na néamonn, N, G, M; neāmon na neāmon, S; na neāmonn, L; fionfuil, G. N. 98, carpmogul, G, M. 99, leas, M, N, G; leas, S, L; leoman, N, G, M; liomāo, N, G, M. 100, maioe muirneac mullaic, N, G, M. 101, Oa ar lār, N, G, M; é ar lār, N G. M. 102, ceann feoma, G, M; bʒuirne, MSS. 103, na bʒiníogao, N. 104, do ōuitléirfuil, S, L. 105, an taoib, S, L. 106, an taoḡuairē mearḡuairac, S, L. 107, an oām ré, S; an oām re, L. 108, ruas na ruao, L; na runḡ, N; raoite-

Լաօժ նա բօրն ընր բարն ընր բար,
 Լաօժ նա բարն մարն ընր բարն ընր բար, 110
 Լաօժ նա ծոն նա ծոնո՞ւն նա ծոնո՞ւն,
 Լաօժ մարնո՞ւն ծոնո՞ւն ծոնո՞ւն.

Ես նա բարն ընր բարն ընր բար
 Ես նա բարն ընր բարն ընր բար,
 Ես նա ծոնո՞ւն նա ծոնո՞ւն ընր բար, 115
 Ես նա ընր բարն ընր բարն ընր բար.

Ես նա բարն ընր բարն ընր բար
 Ես նա բարն ընր բարն ընր բար,
 Ես նա ծոնո՞ւն նա ծոնո՞ւն ընր բար
 'Նա բարն ընր բարն ընր բարն ընր բար ? 120

Նի ընր բարն ընր բարն ընր բար,
 Ես նա բարն ընր բարն ընր բար,
 Օ նա բարն ընր բարն ընր բար
 Ես նա բարն ընր բարն ընր բար.

Ես, S. 109, Լաօժ, բարն, S. L; բարն, MSS. 110, բարն մարն, N, G, M; ընր բարն, N, G, M. 111, ծոնո՞ւն նա ծոն, N, G, M; ծոնո՞ւն, N, G, M; ծոնո՞ւն, S, L. 112, ընր բարն, N; Ես նա, M, G. 113, ծոն, S, L; ընր բարն, N; ընր բարն, S, L. 114. բարն, S, L; ընր բարն, N, G, M. 115, ծոնո՞ւն ընր բարն, N, G, M. 116, ընր բարն, N, G, M. 117, ընր բարն, N, G, M; ընր, S, L. 118, ընր բարն, S, L. 119, ընր բարն, L. ընր բարն, MSS. 120, ընր բարն, N; ընր բարն, G, M. 121, ընր բարն, N, G, M. 122, ընր բարն, G, M. 123, ընր բարն, N, G, M. 124, ընր, S; ընր, N, L; ընր բարն, S, L. 125,

Do bí ran bflait mar mait nár maoidéad 125
 Subailce gan dubailce gan díomur,
 Flaitéamlacht fearamlacht pírioct,
 Aobacht ir maoidéacht go míorbail.

Ir do bí im fuire re mire agus míne,
 Féile agus féirde gan fuinnear, 130
 Toirbheart ir oirbheart ir doibne,
 Uaire agus suairbhearta gníoma.

Do bí calmacht gairceamlail gpiobda,
 Spairnn láirir, lámác líge,
 Lámác gaete, léigean líne, 135
 Fulang anró, ir greannglór gaoire.

Do bí ré clát re cáiruib caoine;
 Do bí ré teann do teann a bioúbdó;
 Do bí ré uaral o'uarlib píora;
 Do bí lena éaoib rin o'irlib íreal. 140

Do bí ré tromda brionntac buirbneac;
 Do bí ré fuirgeac fuilbir raoileac;
 Do bí ré beóda cróda crionna;
 Do bí ré i oteangmar feargac píocmár.

irín bflait, MSS.; mait maoidé, N, G, M. 126, rubailcior
 gan dubailcior, N, G, M; 127, fearumlacht flaitumlacht
 píreacht, N, G, M. 128, donnach ir, N, G, M. 129, ir ar lár,
 G, M; míneacht, N, G, M. 131, doibe, G. M; doibe, S, N.
 132, 7 suairbheart ir, N, G, M. 134, líge, S, L. 135, gétead,
 l. línead, S, L. 136, anró, N, G, M. 138, do teannabioúda,
 N. 139, píre, N, G, M. 140, re a éaoib, S, N. 142, fuilbior
 fuirgioc, S, L; fuirgeac, N. 143, crionnac, N, G, M. 144,
 atteangmár, N, G, M. 145, coineadair, MSS. 147, conéair,

Do bí ré rcolac rcorac rceimleac; 145
 Do bí ré cliarac riapac ríograc;
 Do bí ré conacac coctuisgeac críocac;
 Do bí ré caicmeac rcaipteac rcaoilteac.

Do bí ré i bpearrain n-a ppeabaire míleac;
 Do bí ré árracac áluinn aoilcúir; 150
 Do bí ré acmáingead acclam i n-íorǵail;
 Do bí ré i n-arrmaib nácarða níimneac.

Do bí ré fáilteac cráibteac cuimneac;
 Do bí ré ciallǵlan diaða díleac;
 Do bí ré foirbte i bfuinneam na ǵaoire, 155
 Ǵér bog réim a ré aǵur a aoire.

Do bí ré ruairc i ruaduib rníomta;
 Do bí ré in' intleacac inrcneac líomta;
 Do bí ré cóirneac ceólcac oraoiteac;
 Do bí ré múrac túrac tíreac, 160

Longpórtac orongfoirtill daoineac,
 Catrlóǵac fleadólaac fíonmar,
 Ornáitheac mórbálaac maoineac,
 Croiblíonmar coiscrióac cíorac.

S; críonac, N, G, M. 149, na ppearrain, N, G, M. 150, árracac, MSS. 151, 152, *ar lár*, G, M. 154, ciallmair, G, M. 155, foirre, S; fóirre, L. 156, do bí ré ǵear bog, M; réim, S; bog réim, L; rae, MSS.; 7 aoire, L, N, G, M. 157, ruaduib, N, G, M, 159, ceolmar, N, G, M; oraoiteac, S. 161, daoineac, N, G, M. 162, flaitólaac, N, M. 163, ornaítheac, N, G, M. 164, cróiblíonmar coiscrióacac, N, G, M. 165, mo éreac,

Οὐ μοι ἔρεα ἔρα ἀν' ἔρεα τοῦ ἐρίοϋναι,
 Ἐρεα καὶ ἑλίου τοῦ ἡλίου 'ῖ καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ἐρεα καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ἐρεα καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ὑφ' ἑοῦ.

165

Νὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Μὴ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ.

170

Ἦ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ὅ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ἀ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ.

175

Ἀ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ἦ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ.

180

Οὐ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Ἦ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ,
 Νὶ καὶ ἑλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ.

N, G, M. 166, ἐλίου καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ, N, G, M. 167, καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ, N, G, M.; καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ, S (ὑφ' ἑοῦ), L. 166, 167, *do mhalairt áite*, N. 169, νὶ καὶ ἑοῦ, N, G, M.; Ἦ καὶ ἑοῦ καὶ ἑλίου καὶ ὑφ' ἑοῦ, M. 170, μὴ ὑφ' ἑοῦ, S, L.; ἐοῦ καὶ ἑοῦ, N, G, M.; ἐοῦ καὶ ἑοῦ, S; ἐοῦ καὶ ἑοῦ, L. 172, καὶ ἑοῦ, N, G, M. 173, ἑοῦ καὶ ἑοῦ, S, L. 174, ἐοῦ καὶ ἑοῦ, MSS. 175, ὅ καὶ ἑοῦ, N, G, M.; καὶ ὑφ' ἑοῦ καὶ ἑοῦ, N, G, M. 177, ἑοῦ καὶ ἑοῦ, M, N; ἑοῦ καὶ ἑοῦ, G; ἑοῦ καὶ ἑοῦ, L. 178, ἑοῦ καὶ ἑοῦ, N, G, M. 179, καὶ ἑοῦ, M; καὶ ἑοῦ, S; καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ, N, G, M. 180, ὑφ' ἑοῦ, N, G, M. 182, ἀ καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ, S, L, G, M.; καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ, N. 183, ἑοῦ καὶ ἑοῦ καὶ ἑοῦ, S, L. 185, ἐοῦ καὶ ἑοῦ, N, G, M. 189,

A dteir léireólae léigteóra rcríbeann 185
 Nac fuil cáil ná dái ná díceall
 Ir fearr mar gléar 'ná daonnaeac díreac
 Dfagáil cumainn go clutar ó daoimib.

A n-abair an t-uḡdar úo má'r fíor dō,
 Níor táinig fear óo fearaō dílinn 190
 Dar cōra ḡráō do fagáil go díleap
 'Ná mfeap cumainnre, an cupac ro cāoinim.

Tré beir focair i ḡcoāal a cūi irtiḡ,
 N-a n-alt féin n-a bfréim n-a bfrírmíor,
 Don daonnaeac don féile don doibē, 195
 Don oineac fialḡroo dian cum díola.

Ní ruḡ ḡuairē duarboḡ díomrac,
 Ná an fear úr a fúil do fíneac,
 Donn dá bárr ar láim mo laoiēre,
 Ir féacatar fairringe ir acmuing ḡac doimfír. 200

Ní raib rtao ar cēacat a cíoḡlac,
 Acet náire na dáime re a nḡaoire,
 Nō a nḡuioe nō a ḡciúine nō a ḡclaoine
 Do buain duar ir luac ḡac laoiēre.

anaḡbar, S; an aḡbar, L; má'r fíora, G, M; má'r fíor,
 N. 190, ní táinig, N, G; na t., M; o fearaō, N, G, M.
 191, ḡráō ḡlan dail, G, M; ḡráō, do .ll., N; ḡráō do
 ofáil, S; ḡráō do ofáil, L. 192, cupac, N, G, M. 194,
 na bfréim, G; n-a bfréim, N; na bfréim an fírmíor,
 M; an fírmíor, G, N. 196, dianḡlan fialboḡ fāoilro, M;
 o. f. f., G; dianḡraō, f. f. N. 197, díolac, N, G, M. 198,
 ná fear úr a fúil, N, G, M. 199, na bárr, N, G, M. 200,
 rfrēacatar, S, L. 201, cíoḡlac, S, L. 202, re ḡaoire, G, M;
 le, S, L. 203, acciúiníor, N, G, M. 204, um buain, G, M;

Dála a éruib mar mair fa máoinib : 205
 A tabairtar n-a rabairta ríogda,
 Aet a tál gan trídgað gan dírce
 San fáile go dtídgáir an tairce.

Do bhionnað rppéirde agur rteaða díola,
 Ceann gac reóirde, rroll ir ríoda, 210
 Sóir gac airn cum gairce ir cum gníoma,
 Sciat ir clogað ir colg ir cpaoircaé.

An t-ór 'r an t-airgead rpealta dá rpíonað
 Do bhonn, do rcair fa reac, do fáoilfínn
 A mbeir araon gan claonað coirde 215
 Ar uaignear dá mbualað ina bpuignib.

Lem briatráib mar fáidain dá bhíorað,
 Ní bfuil cúil den úrgeort ír reo
 Gan luét dealbta, ir deapbta ríomaim,
 D'aor iarratair fáiloinig Raóileann. 220

A bpuig lonnraé longpuipt doibínn,
 Cill Teimnéin na nveibleán noraóircaé,
 Bpuig na gcliar na brian na bpaóileann,
 Bpuig na gclann na ngall na ngaóirdeal.

buaín buair ir luac, N; laóirce, S; laoi de, L. 206, rabairtaé, S, L. 207, a tál, N; gan trídga, MSS.; díorga, N, G, M. 208, ran fáile, S, L; gan fáile, M. 209, rppéirde, S, L, N; agur *ar lár*, N; rceirde, N; rteaða, S. díogla, N, G, M. 210, ir rroll, L. 211, airn, G, M. 213, rpealta, *ar lár*, N, G, M; rbionainn, S; rbionain, L. 214, bhionna, M; fáoilfá, N. 217, Ream b, N, G, M; riagáin, N, G, M. 218, cúil, N. 219, puim, N; a ríomaim, S, L. 220, daoir iaraétaé, G, M; iarrataé, N; paóilinn, N, G, M. 221, lonnmar longpóir, N, G, M. 222, cillteimnéin, L; nveibleann, L; ngeiblean, N, G, M; noraóirce, N. 223, bpuigleann, N, G, M. 224, bríg,

ʊpuʒ na n-ončon n-orcarʊða nimneac, 225
 ʊpuʒ na muircar na mbuinneall na mbriʒveac,
 ʊpuʒ na mbantpac̃t mbanʊa mionla,
 ʊpuʒ na rloʒ na rʊo na rloʒraʊ.

ʊpuʒ ba lia fa biaʊ 'r fa buiʊniʊ,
 fa tionalaib biotaille brioʒmair, 230
 fa easgramail fear̃ta asur pioña,
 ʒo brac̃t brac̃t ʒan rparail ar rpiorra.

'S fa cʊiriʒciʊ ceʊlc̃aire ar c̃aoince
 le l̃aim̃fear̃tal r̃am̃ʒarta raoiteaʊ,
 i n-aonʒut le l̃eir̃friotal l̃aoiteaʊ 235
 ʊe ʊearc̃anaib ʊeas̃ʊana ʊiruʒ.

ʊa maireaʊ l̃aron ar̃ʊ ran aoir reo,
 a c̃oʊlac̃ ʒo Colchir ñi riñfeaʊ,
 ʊ'iar̃pac̃t i nʊiananaʊ nʊaoirre
 ar lom̃raʊ ʊir ʊo-c̃ʊiʊ tar c̃aoiriʒ, 240

ʊa ʊruigeaʊ a f̃ac̃ ʒur f̃ar ar aoinneac̃
 lom̃raʊ ʊr̃ta ʊ'ʊr ʊar̃iriʊ,
 fa mar ʊf̃ar ʒo c̃ar̃nac̃ c̃ior̃ta
 ʉuar ar ʊaitear ʒlan m̃aireac̃ mo m̃ileaʊ.

M, parrim; na ñgaoiʊealac̃, S, L. 226, murar, MSS.;
 mbriʊeac̃, S, L. 227, miola, M. 229, ba rial fa biaʊniʊ r̃ra
 m̃aoim̃, N, G, M. 230, tionalaib, S, L. 231, heasgramuil, N,
 G, M. 232, ʒo brac̃t ʒan, S, N, G; brac̃t, M; rparail, MSS.
acht G. 233, coince, N, G; coinñte, M; c̃aoinc̃iʊ, S, L.
 234, rloʒʊa, N, G, M. 235, oir̃ce, N, G, M. 236, ʊo ʊear-
 r̃ʒnaim̃, N, G, M. 238, c̃oʊlac̃, S; Colchir, N, G. 239,
 ʊiar̃pac̃ta, S, L; ʊaoirre, M. 240, c̃aoiriʊ, N, G, M; c̃aoiriʒ,
 S, L. 241, ʊa ʊruigẽte f̃ac̃t, N, G, M. 242, ʊr̃ta ʊir, N, G, M;
 ʊʊr, S, L. 243, ʊo f̃ar, S, L. 244, f̃uar, S, L; *ar l̃ar*, N, G,
 M; ʉac̃ar, MSS. *acht* ʉac̃air, L; m̃il̃iʊ, S; m̃ileaʊ, N, G, M.

An ghuair ar n-óul riaráinn ríor dí 245
 I n-aimpír fuilbír fuirge ríne
 Samail dá ghuir do dúrcaó díogair,
 I r fáilte gaelgáire ag teacht tríte.

Eadan fairring ba fearamail bpaioite ;
 Córrmógail lógmápa lídearc ; 250
 Béal i r ghuad mar gual n-a griorais,
 I r ríón tug gheangcáis i nsgreannghaoi cóiróce.

Muinéal leabair i r leathanuict líonglan ;
 Guala lonn, i r com baó caoime ;
 Láim láidir go rlanérobair rníomta, 255
 I r aran gaisdeac feadmac pírbear.

Cú uairal ba hua do ríogair
 An fuinn gheadnais meadrais muimnig
 An fuinn laignig aibnig doibinn
 'S an fuinn olltais bponntais bpuignig. 260

A gallfuil péin a péim na Raoileann—
 Síorghabla píneamna pípe—
 I r i a rcoit ba porc dá príomfuil ;
 Eirean a mblat i r bárr a mípe.

245 riar am ríor, N, G, M. 246, fuirge, N, G, M ; ríne, MSS.
 248, fáit gael an g., G, M ; gael an g., N. 249, ead fairring,
 M. 250, córrmógall, N, G, M. 251, na nsgíoraó, N, G, M ;
 na nsgíoraig, S. 252, gheanncaoi, N, G, M. 253, 'Dúineal,
 M ; leabair, MSS. *acht* S ; líonglan, N, G, M. 254, guala lom,
 N, G, M. 255, i r lánérobair, N, G, M ; líomta, S, L. 256,
 aráin g. f. f., N, G, M ; aran gairgíoraó, S, L. 257, éan
 uairal, G, M ; éin uairal, N ; cia huairal, L. 258, gheirónice
 meirónice, N. 261, na mígleann, N, G, M. 262, síorghabla,
 N, G, M. 263, arí, MSS. baó porc, S, G, L. M ; do rsoit, L.
 264, a mípe, S ; a, *ar lár*, L. 265, na ccraoiréac, N, G, M.

fuil Árpéac ír Tálfuil na tSaoireac, 265
 ír Céin mic Oilill n-a gainealaac gríðfeap,
 ír Éireamóin tréinmic móir mÍleac,
 ír fuil tríl Róig ír órfuile íte.

fuil Búrcac náir brúiríte roim bíoðbair,
 ír fuil na mBarrac leir lapaó a laoióeang, 270
 ír fuil Róirteac na ríógmuireap rraoineac
 n-a fuil rúo ag buinnuagac so bríogmar.

A uairle féin n-a haon do rinfeac,
 Tá mb' anuairle deagcudaine daoineac,
 A rinrip í ruim tap a nDaoitín 275
 O'uairle oirca ruar gaca ríolrac.

Ba móir géilleac a léibeann líonmar,
 Céile rúlglar Siúire raoire,
 Céile fadóire móire míne,
 Leannán Sionna asur lífe na líonta. 280

feap ba dú í mbun cúil do críochar,
 Ar rcaó a dóiríe í nDóig a nDíonta,
 ír cian éiteap iarlai fa íoc dó
 'S fa fíeasra ar cúir n-a cúirt gan élaoine;

266, na ngeibléac nḡ., N, G, M. 267, tréinmic mic, G, M; mÍlir, L. S. 268, ír fuil Róig, N, G, M; rfuil tríl moḡ, L. 269, ír fuil, N, G, M. 270, a líógel, G; aílíógel, M; a líógal, N; a laoióeang, L. 274, da manuairle, MSS. 275, a rinrip, S; a rinneap, M; tap *ar lár*, N, G, M; daoitín díongbala, M. 276, o'uairlib, M; gac ríolrac, N, G, M. 277, ír raoire, N, G; ír r. gan so, M. 278, míne leir rin, M. 280, líonnán, N, G, M; Sionna ír lífe, M. 281, dú, MSS. *acht* L; cúil, N, G, M. 282, anDóit, N, G, M. 283, ír cíoitep iarlai fa íoc uirt, G, M (fa cíor), N. 284, accúir accúirt, N, G, M. 285-

'S dá feanarcál cúirte i n-uimlaét íril 285
 A glúin go talam do tpearcarað bíocont,
 'S do bíod dom orcarra i gcomartha cíora
 Spor i r lann i r lannra líomtha.

Triata uairle dó i mbuannaét do bíodair,
 A cíor láime mar ráinig ar ríogairí; 290
 'S do bíod fóir fa a ríoróir as ríriocad
 Dob árraéta i ndánaét 'r i nrioguit.

'S ní áiríim mar áiream bað maoríte,
 Tain díob fa báiréíor cé bíodair,
 A breac rúo ar báirín ná ar bíocont 295
 I r ceitre iarla fa iarad don rígfear.

Fear Cille Dara bað daraé roim bíodáir
 I r iarla Urmúan i Mumáin na míleá,
 An iarla roin iaréair na Míde,
 I r iarla fine Gall n-a gceann mar cúibheann. 300

Ní bfuair géill aét géill ba díol air,
 Dá bfuigeáð go móir níor mó 'ná maoríom,
 Manannán na maímacáim muimneac,
 Phoenix na bfeinneáð 'r a bfioprcot.

292, *ar lár* N, G, M. 285, íril, L; doirpe, C. 286, bíocum, C.
 287, do bí asan Orcair ro, C. 288, rpuir i r lanne. 289, do,
 S, L: *ar lár*, C. 290, do ráinig, C. 291, do bí raoir fá a rí.,
 C. 292, do báirínta i no., C; nrioguit, S; nrioguit, L. 293,
 ba maoríte, L. 294, fa áiréíor, S, L. 295, air breac rúo,
 G, M; breic rúo, N; ná, *ar lár*, N, G, M; bíocum, N, G, M.
 296, air cúis iarla, N, G, M; fá iar do r. G, M; iarra, N.
 297, cille, N, G, M; na daraícc, N, G, M. 298, míleac, M.
 299, iarla roin iar na m., N, M; iarlaoi, G; míte, L. 300,
 fine, S, N, G, M; cúimíonn, N, G, M; éaoimíonn, S, L. 301,
 díol, S, N, G, M. 302, na a maoríom, S. 303, mannan, N, M.
 304, na bfeinix ábf. G; na bfeinne nbf., N, M. 306, do

Mór uipearbhaid mo dhuine ar d'aoibh ; 305
 Iomda boct ir noct do-ní iníu ;
 A réarfaí níl fagtar ir fíir ar,
 Ó lucht Éireann d'féadain tríte.

Iomda um Éamonn éigean maoidé 310
 I meánmáin mhá aghur máil ir buíone,
 Deanna ar lara, aghur leaca dá líomad
 Le deoraid fola dá ndorcad n-a n'óilinn.

Oé ór áir ar m'áiríre coirde,
 Ir baid d'om b'ídeoin milleón mílte
 Do tulaídh oé, ir oé or íreal 315
 Ar mo mhúinnín dlúctadain díleap.

gnó d'áir, N, G, M; do ní d'áir, S, L. 307, réarfaí, N, G, M; fagtar, N, G, M; ní fíir, N, G, M. 308, le lucht, N, G, M. 309, éigean maoidé, N, G, M. 310, mhá máil ir b., N, G, M. 311, 7 deorad dá l., N, G, M. 312, deoraid, N, G, M. 313, máiríre, N, G, M; mairíre, S, L. 314, r'bid, S, L; baid, ar lár, N, G, M; b'ídeoin, S; b'ídeon, L; míltead, S; míltead, L. 315, tulaídh, N, G, M; ir íreal, N, G; ir íreal, oia linn! M.

XL

OC, AN FÉIDIR?

Streangcán cuimh agur tuirpéim leiftenant General na muinán .i. Rirtearó buicléir, mac úiocont uí Cuirín. As ro an streangcán:

OC, an féidir?

OC, ní féidir.

OC, má'r féidir,

Maitim dom dóig;

Rirtearó mo rún

5

D'imteadct i n-úir,

Ir mire mar trú

Im beataid n-a deoid.

Fear do rdaoilead

Mar dcmáoiré,

10

Feact do rdaoilead

Banba ar bñdh;

Fear dar b'fudar

Tadairt fudartain,

Dan oic buain

15

Na heagailre ón Róim.

MSS. H.5. 10, lc. 27; H. 4. 19, lc. 25; H. 5. 19 (T), Curo 2; S, lc. 59; L, lc. 3; 23 L 38, R.I.A. (A) don streangcán amáin; 23G24, lc. 9. An dá focal ro .i. "General" agur "Cuirín" rtracaité ra leabhar H5. "General" agur "uí Cuirín" i n-eapáin in H4. Comairte roin gur rlioct H5 ipadó H4. An teirdeal iomlán in L, S. Teirdeal S: Tuirioim tigeapna uí cCuirinn, *Lieutenant General* na héipeann. Teirdeal T: Tuirioim tigeapna uí ccuirinn, *Lieutenant General* na héipeann; eóin o Connuiße cct. A gan teirdeal.

3, oc connur ir p., A. 4, maitiom, H5; maitim, S. 5, major na rún, A. 7, mar trú, A; am trú, G. 8, um beata, H5. 9, rlió, H4. 11, fear do, A. 13-16 ar lár, H5, 4. 13, fear dar tuarad, G. 14, fudartun, L; foirtin, A; fudartunt, G, 15, don uile buan, A. dá nuile buan, L, S; dan uile rin b., G. 16, na haigailre, A. 18, Seoirre ciallmair, A. 19, pionn

ba hé go fiaðnac
 Saorímac Diafair,
 Phénix fiann ir
 Meartur gac nóir, 20
 Gan maca raímla
 I ttear ná i tteannta
 I ngean ná i ngeann
 Ná i n-eagham dó.
 An reang ós aclaí, 25
 Ceann cóir cata,
 Crann reóil rearmac
 Spreagta na plóis;
 Gan míreir do neac
 D'aoineáim ba maí, 30
 Fínean ir flait
 Meannmac móir.
 .1. Rirdearó

AN TUIREAÍH

Don fear céadna:

A Rirdeiró mic Diafair, a iarrma ar nódla,
 A puðair ar otinnir, a ginnill ar ngráíðne,
 Ó cuaid tú d'éas ní héas dar gcárne, 35
 Aet bárr ar guair do gluar óo bárra.

ir, H4. 20, nóir, H5. 21, gan mac raímla, S, L; gan a maíla
 raímla, A. 22, a ttear, A. 28, a rbratac a plóis, A; na plóis,
 H5, 4. 30, oicéim ba rgaí, A; d'aoineáim ba rgaí tnean
 ir flait 7rl, G. 32, meannmac móir, A. ní ragtar a tuillead
 de in A. Rirdearó O Muirruain, ón tSeanarobul, a rcríð
 an leabhar roin (A) i mbliadain a 1767. An focal ceangail
 ".1. Rirdearó," S *amháin*. 33, ar nalaó, L; T as toirnú
 annro. 35, ó cuaidair d'éas, L, S, G. 39, ó nar, MSS. 40, na

An fearò ba òeò ùu, a leògair láròir,
 Do bì ag fòòla doòtcur dána,
 Teàct tar a hair ò neart a nàmad,
 Ir ag an eaghair capad dà cànaid.

40

A noòtcur uile do cuirpad ar cáirde
 Ót eagra anuar, a fír uarail áluinn;
 So ranntuige na flaitir, le fearctainn a ghráta,
 Féadain ar Éirinn bis báitte.

Loğ dām féin an tréimre nár tráctar
 Ar do tuipeam, a curaid do cráid me;
 Ar lic do tuamba an uain reo d'fásghar
 Ag céad míle at eagcaoinead im áitre.

45

Níor luig fá foct mo porc le ráite,
 Aet díleann deór dá noeól le fánaid;
 'S níor léig ornaðac goirgeac gáibteac
 Cumur a gcumta miom ar ráidtib.

50

Gél mór leo pórfuil mo páirte,
 'S do páirt féin dām gé gur b'áthai,
 Luigim le deitibir so deimhin ór árdaid
 Fan mbíobla nac tríocta ro atáim ùuit.

55

cànaid, L; ccánuid, H4. 41, tar cáirde, L, S. 42, so téagra, MSS. 43, an flaitir, H5; ghráta opt, H4. 44, bis ar lár, H4. 45, lóğ dām, H5, 4; loğ dām, L; an tréimr, L; tréimr, S. 47, tuama, MSS.; ofásghar, H4. 48, do eagcaoine, H5, 4; ag é., L. 49, foct, H4; 50, noól, H4; oeól H5; fánuige, H4; fánad, H5, S. 51, goirgeac, H5; goirgeac, G, S. 52, a cumta, G, L; a ccumtaib, H5, 4; 54, dām féin gur, S, L; 55, luídiom, H5, 4; luídim, S, L; or air do bíb, H4. 56, nac tríocta atáimr H5; táim miot, G. 58, ir farir, H5.

Δετ naé eól 'dam óg ná árra,
 'S a mear go fearaé fear i' fearr ann,
 Ná comórtur curpóra láim mior
 I' tréite maite ar a maitear dá n-áiream.

60

Fá éaraid fá bioðbaid bioð mo fíánra
 H'áorra bliadán miam go ráinig
 An déarréadaitéaé tréite n-a 'otángair
 Ná an inntleacé iomóda 'o éáilíð.

A fíora éireann tréigte tráigte,
 Nó a mna fódla fór, an áil líð
 Míir 'o rcéalaíð raora ráma
 An gaircúis gúioúda gníomais gnáomair?

65

Úiar go deóir n-a deóir le a b'ágail
 I n-ilbéarlaið uirrcéala ag dámrcoil,
 'Don ógúaid mar fómpla dá rátað,
 I' tré fearán mar acmúrán 'árraíð.

70

Gac uairle pola ran brotángort b'áilre
 'Doirctite anuar n-a buaic cé bádar
 An léigean go léirceart 'o éárrnuis,
 'Dá maca rámla gneann náir gnaéac.

75

60, ar tréigte maite, H5, 4; ar maiteior, H5, 4. 62, an haora bliadna, H4; haoire bliadán, L. 63, anóerrégnúigéac, H5, 4; an uerrégnúigéac, L. 64, a ninnclivóiocht, S, L; no anintinn inntleachta iomóda, H4. 65, a b'ir éireann tréita cráíóte, H4; tréigte tráíóte, S, H5. 70, aniolberlaíð uirgélle, H5, 4; uirgél, S, L; dámrzol, H5. 71, dá nógaíð, H4; dá rátað, L. 72, fearán, H5. 73, ran brotángort, H5; ran bronn ngort, H4; ran brotángort, T, G. 74, doirctighe, MSS., acht T, G; 'o bádar, H4. 75, 'o éárrnuis, H5; dá éárrnuis, H4. 76, ga macraíla, L, S. 77, 'o 'o

Ἰαν ἀεὶ τριόχων ἱρὸν νῆον βεῆς τοῦ βάρη αἶψ
 1 μβλιαθῶναι δ αοιρε, οἰοῦσε δ βάρη ριν,
 Τὰρ ἡδὲ εἰλαθῶν ἀβαιοῦ ὅαρ ἐάρρηταις
 Σεαεὶ ὅτεανστὰ τοῦ λαβῆαθ ἡο λάνηαιτ.

80

Ἰέρ β' ὅς μαρ λεανθ ἱρ φεαρῶα φάναδ
 Τυς ευαιρὸ νάρ ῥυαπαδ τὰρ ράιλε,
 Ὅφωγλιμ ἡαοιρε ἰ ὅτιορταῖθ τάρτοιολ,
 Ὅ'ιαρραιὸ ἡαιρρε 'ρ ὁά ἡλααὸ η-α ἡράθαιθ.

Ἠὶ ὅφωιλ ἰοναὸ ὅη ἰοναὸ ἱρ τάρη
 Ἰυραν υρραιν 'ἡυν ἰοναὸ ἱρ αἶρθε,
 Ἰηρα ὁογὰ ὥαρ ὁοῦις ἑε ἡάιτεαρ,
 Ἰαν ριορ τιμε νά τιννιρ νά τλάιρ αἶρ.

85

Ἠὶ ὅφωιλ ὀλιγε νά ἡαοιρ νά ἡάρῶα,
 Ἠά ρονγε ἡιόκαρ, νά ριόλλα τοῦ ῥάραῖθ,
 1 ἡἡλιαὸ ηα ῥυαἡ, νά υαη, νά ἀραδ,
 Ἠάρ τεαρταῖθ νάρ βαιλις 'ρ νάρ ἐάρρηταις.

90

Ὁ ὁοιςερῖοῦαῖθ ὁοῦτῶαοιρρε ὁάλλα
 Τυς ρέ ἰοννηαρ ἰορταρ ἱρ αἶρθε λειρ,
 Ὀηόρ ἡαρμα ἱρ ἀημα ἱρ αἶρμῃ,
 ἑε κλύ τοῦ τuilleam ὁά εἰνε 'ρ ὁά ὁάιρτοιθ.

95

βάρη, L. 78, ἀμβεαλλαιθ αοιρ ἀνοιῶσε, H5; ἀ νοιῶσε, G. 81, ὅος, G, T, H5; λεανθ ἱρ φερμαῶαδ φάθναδ, H5. 83, ταρτωιλ, H4. 84, ἡλααὸ ηα ἡ, G; ἡἡμαθῶιθ, H4. 85, ὅφωιλ ἰοναὸ, H5; ἀρ τάρη H5, παρρῖμ. 86, ὅον ἰοναὸ, H4; ἡαν ἰοναὸ, L. 87, ἀηρα . . . ὁοῦαῖθ, H5; ἀταρ, MSS. νά ῥάραῖθ G; 90, ὁά ῥάραῖθ, H4. 91, ἀηἡλιαῖστε, H4; υαη, L. 92, ἡάαρ ταρτοιολ, H5, 4; τεαρῶαῖθ, S, L; ῥάιρταῖς, H5; ῥαῖρταῖς, H4; ἐαρῶαῖθ, L. 93, 1 ἡοιςερῖοῦα, H4; ὁοῦτ ὁαοιρε, L; ὁαοιρε, S. 94, ἱρ αἶρθε, H4. 99, ἀη ῥόλανθ, L; ἀη ῥλάτα, H4. 100,

Tuḡ mar tēartar, cā tēartar bað ðreāḡta,
 Cum ríog neartmair na Sacraṇaḡ rárta
 Ó ríḡ cúmaḡtaḡ ḡolano an pláta
 Suidḡṡte fá rēribinn a láime :

100

ḡur ð'fíaðain trúl ar ríuðal an áirḡfir
 É fēin dā fēacain do láḡair
 Aḡ Smoilionrco i ḡfionnruir fáraiḡ,
 Mar tēéanlaḡ aḡ léirḡéirēacḡ lá te.

Lá inar ḡrīreāð 'nar milleāð 'nar beárnað 105
 le Rirtearḡ na mbuað fá ruāḡar rábaḡ
 Don trīuaḡ ḡiorrbaḡ ionḡantaḡ áðḡal
 Ón Morco mór, ón Treḡntarḡáir.

Sluaḡ ina raðāḡar deārḡḡa i nḡáraḡḡ,
 A ḡfir aorḡa n-a n-éaḡmuir 'r a nḡárlaiḡ, 110
 le a ríomāð ḡo líonmair do lámāiḡ :
 Trí fíḡro míle mac máḡar.

i ḡcomrac ríngil ḡan teimeal ḡér ḡnáḡaḡ,
 ḡan cúrra coinne cum coinneal do báḡaḡ,
 Dárr om ḡuineḡe aḡ ḡuine ní tárla 115
 áḡfur ná ḡall i mball ná i mbeárnaḡin.

ruirḡṡṡte, H5. 101, ḡrīaḡan rúl ar tr., H5; ḡrīaḡaine, H4.
 102, fēacuinṡ, H4. 103, fáraiḡ, L, H5; fáruirḡe, H4. 104,
 leaḡairacht lé taete, H4; teirḡ, H5. 105, ḡrīorrioḡ, H5.
 Inar m., inar b., H5, 4. 106, raðāḡ, L. 107, trīuaḡṡ . . .
 áðḡal, H5. 108, tarḡairḡe, H5; tarḡairḡe, L. ar treon
 tarḡáirḡa, T, G. 111, ríomāim H5; reāmaḡ, H4; lámāim, H5.
 112, re ḡeirḡ do mácaḡiḡ máḡair (maoimḡair, H4) an lá rin,
 H5, 4; mac máirḡir, T, G. 113, ḡa trīḡiol, H5, L, S; ca
 ríuðal cia ar ḡ, H4. 114, cum cum, H4; cuingiol, H5. 115,
 ḡarluiḡ, H5. 116, ḡeall, H5; na amball. S, H5. 118,

1 gcomáirle cógair̃ níor̃ conclann cáe úó,
 1r cor máil a gníom̃ le gaoit̃ an máirta;
 Gac focal ón laoc̃ san baogal báirt̃a,
 1r teannta ugdair̃ i bfuğnaçta a ráid̃tead̃. 120

Ar̃ vtead̃t̃ go hÉirinn v'Éir̃ a tair̃ṽiol
 Tug̃ mná cnearta i bfeir̃ leab̃ta agur̃ láime,
 Ríog̃na cumainn ba cuðair̃ ṽá cáil̃ib̃,
 Ó bfuair̃ clann ba ham̃ra ar̃ áille.

Tug̃ ré realaó i fearc̃airead̃t̃ áruir̃ 125
 le tigear̃ flait̃eam̃ail acmuingeac̃ áirm̃eac̃,
 rá'n bfuola ṽo tóg̃baó go tár̃ceac̃
 le véine na daonnaçta ór̃ ṽáilead̃.

Gan ṽúnaó ṽoruir̃ gan ṽoiç̃eall gan ṽáir̃veal
 ṽo g̃laç̃taoi ina t̃eac̃ n-aoig̃eac̃ na cáinte, 130
 'S ṽo m̃ar̃taoi go rial̃ f̃ior̃ le fáil̃te
 Gac̃ aoig̃e ṽoir̃ írl̃ib̃ 1r̃ árṽaib̃.

Ar̃ ṽtionñr̃c̃naó cógair̃ ṽon pobul̃ ro p̃árṽaig̃,
 Ar̃ roñ c̃reiṽiōm̃ gañ c̃eil̃g̃ f̃án ṽtr̃áit̃ riñ,
 ṽo eir̃ig̃ Rir̃tear̃ṽo m̃ar̃ m̃ṽoir̃e añ p̃ára 135
 i ṽtor̃ac̃ na léiṽeanñ léiṽm̃eac̃ láiṽoir̃.

angníom̃, G. 119, beirt̃a, H4 120, a bfuim̃iont̃, G; a ráid̃tib̃,
 L; a *sin ar lár*, H4. 121, a t̃ar̃ṽiol, L; a t̃air̃ṽiol, G, T.
 122, láim̃é, L. 123, cuðair̃, H5. 124, cleann, H5; f̃am̃ra,
 L, S. 127, bfuola, H5; ṽo tóg̃aib̃, G; ṽo tóg̃ac̃ a t̃ar̃g̃a, T.
 128, le ṽaoime ṽaonach̃ta ó ṽ., L; óir̃ ṽáilead̃, H5; óir̃ ṽ.,
 H4. 129, ṽoir̃ir̃, H5; ṽar̃ṽol, L, S; ṽárṽiol, H5. 130, ṽo
 g̃laç̃taoi anna t̃eac̃naoi, S, L; g̃laç̃taoi ina t̃eac̃taoĩoir̃ (?ṽaig̃-
 t̃iog̃bar̃), H5; g̃leac̃air̃e, H4. 132, g̃ac̃ oir̃eç̃e, H4; aoir̃ṽib̃,
 H5. 134, c̃reiṽiōm̃, H5; rañ t̃tr̃áit̃ riñ, H4. 135, ṽeir̃ṽiō, H5;
 ṽo eir̃iō L. 136, leiṽm̃eac̃, H5. 137, ráç̃uğad̃, H4; t̃eac̃ta, T, G.

'Dá rpreasatú 'dá tteasgarc 'r 'dá ráiteatú,
 'Dá múineatú 'dá n'óircaatú ir 'dá n'óáracat,
 Cum comraic 'dá reólaatú 'r 'dá t'atáatú,
 Mar donoirde laocrair na lánrcor.

140

'S bíotú go scailleatú an leatartac láite
 Tré díct 1 n-arm 1 n-eacáib nó 1 ráraib,
 Ní luáirde a níotú an gíotú nár gíánna
 A cúit féin den laocrur gac lá aca.

1 n-uict an g'eata roin malla dom málra,
 A c'roiceann gér loiteatú ón lámác,
 Ceit're puill déas ina éadac 'd'áiréam
 Ó ublaib luata luairde páinig.

145

1 rruic baile an áirto gan áirto ádmair
 'Do fán go rotail ar bolg na beárrnan,
 Mar urrain éirt roim ním na námáto
 Le fírbéasán líomta 'dá lámác.

150

Abrao tar éir gur éaluis a lánrcor,
 An batáille bnamánta bádar,
 'Do leit a cúil 'ra Cúl gan gábadú
 Gur ériallrao cum Riarcasg go pábac.

155

138, turgatú anparacht S. 140, laocrair, L, S. 141, ccailleatú na, L; láite, H5; láite G, T, L; laite, S. 142, tre díct airm a n'oeachaiú na páirtin, G; díoch airm a neacáig 'dá ráraim, T. 143, a níotú, H5; aníotú, H4; gíotú, T, gíotúealú, G; gíánne, L. 144, laocrur, H5, L, S. 145, rin malla, H5, S. 146, gion gur loitiotú, L. S. 147-150, *ar lár*, T. 145-152, *meascaithe* G. 148, luata luatá, MSS. 149, a rruic an baile nuair cailleatú a éairde, G. 150, rotail, L. 152, fíorbéasán bíonnúitú, H5; 148, luata luatá, MSS. 149, a rruic an baile nuair cailleatú bunaisgeó, H4; 'dá 'dálilí, T. Staoir G, T. annro. 154, batáille, L; lator, H5. 156, gur ériall ríatú, L. 157, rir,

A mhuinntir féin tug ré go rlan leir
 ina céile i ngléaraib zárda,
 Ir do fan ré reachtmain ar reachtmain poim námair
 O'éir a rcairte pul éaradair cáe air. 160

1 lior Cearrbaili níor éangailte ar láim air
 Dá mb'eól do teicead go deiread na dála,
 Nó corc dá spreir go breic an báire,
 Nó beic meacta mar maircraio éainis.

Ar an scoill scruid i scrud ar zádair, 165
 Ir le tionnrcnad Rirctir do lingead an ládair;
 Ar éanna Gall ba fanntac ráitte
 Sur géillread do laocair a láime.

Ar oteact loingre an goill nár sprádmair
 Go Ror mic Crúinn, dá brúgad n-a bádaib, 170
 Do bi Rirctair dá mbuiread 'r dá mbáctad,
 An luingear fan éuan mar énuar sur fásbair.

As Cloic léit na laoc do lánmear,
 Ar noul fa gallaib ba famail don tráirfeair
 fhaocgal na faolcon fa éaintib, 175
 Nó riob reachaie fa ealtain ar fárac.

L. 159, ré reachtmuin poim an námair, H5, 4. 160, a rcairte pul do é., H5; rcarad, H4. 161, láim do, L. 162, dom eol do teicead, MSS. 163, no corc do a spreir, L; da a spreir, S, H5, 4. 164, macraige, H4; éanaig, L. 166, linnio, H5. 167, éleanna, H5; fanntac, H5. 168, laocair, H5; laocair, S, L; laocraoiaic, H4. 169, loinnir, H5. 170, mc crúinn, H5; meicrúinn, H4; Crúinn, L; crúin, S; na bádaib, H5, 4. 173, as an scoic, H4. 175, na fhaolcon, H4. 176, no

Δς Εόσαιλλ αρ βρόσρα αν αλάριυμ,
 Ξαν ράιλ ρυρταότα ι βροσυρ ό άιρτοιβ,
 λε βεαζάν βυρòνε α βιοòβα λάιριρ
 ι ηουò οιοóε το οίβιρ ζο ράνα. 180

Ό τυς Ριρτεαρò, το ήριοταλ νάρ ζάιβτεαó,
 ηα μοίρε τυς ρόòλα ζο ράταó,
 Ξαν έορε τον έοζαò ζο κορναή α ζcάνα
 'S α ζρειρεαή ζο ηέιò τον έλέιρ έράιòτιζ.

Αρ οτιονηρcναή ιμεαήτα α λειόμεαλλ λάιμε 185
 Τον Cομάιρλε Αιρò Δς τρεαòαò ζο τάρρηα,
 'S αν έλιαρ ζο cleαρác le ceαλζαιβ βλάτα
 Αca ρά ζcaοcαò ινα ζcaοc λάιβε.

Ηιορ οόιζ τον οlc úò oncú αν άιτιρ ;
 Το οίυλτσιζ ζαν οίύιρεαóτ το λάταιρ 190
 Ριοιρεαóτ το βί ροιηίζε όη ρτάτ αιρ,
 'S αρ ζεαλλαò ο'οιριζ ιρ ο'ήρτεαóτ ιρ ο'άιτ τοó.

Όά cέαοήιονηαιβ έιριζε ηιορ β'άιλ λειρ,
 ηά cλαοηαò le ραοβòοι αν ρτάτα ;
 ηι τυς έιτεαó, ηιορ β'έ α οάλα ; 195
 Ηιορ cαοβυιζ le ζαοι ηά le ζηάò ζαρ.

ρίτυζαò, H4 ; αρ ήάραó, L. 177, α βροσυραò, H5 ; αλλριυμ, L.
 178, α έαιρτοιβ, L. 179, βρυιζνε, H5. 180, ανουιβ, H5. 181,
 ήριοταιλ, H5. 183, α ccάneò, H5. 184, έράβδαιò, H4. 185,
 ιομαήτα, H5 ; α λειτιομιλ, L. 187, ρα έλιαρ, MSS. 189,
 άιτέιρ, MSS., *acht* S. 192, αρ ηγειλλεαò, H4 ; ζεαλλεή, H5.
 193, οα α cέαοήιονηαò, L. 194, ραοβòοιλ, H4. 195, eαταó, S.
 196, le ζηαò ζαρ, L ; le ζηάòμαιρ, H5, 4. 198, υιρεαήιυιη,

Δέτ γλυαιρεδέτ βα έυαιό γάχα τάιρτοιοι
 γο ηΟιιταιβ ό φονντulaiγ έλάιρε,
 'S τρέ υρμumαιν ο'φιοι ιοναιό αν πάρα,
 'S ο'fulang γάχα ηιομαρκα όη námαιο. 200

Όο loiρceadap a φοιρgneam ιρ a άμυρ,
 A άairleán oaingean βα γαιρbe γράτα;
 Tugadap ponn air lom a láirpeac
 Pa péaduib pa épeaduib 'r pa éaintib.

Tugadap ppeab turcaáair an τράτ rin : 205
 A oigpe pa γεimlib n-a γάρλαc,
 A bean 'r a élann γο pannlag pánac,
 'S a óaoine γο oibeapta o'fáγpa.

'S nac μyγav breáta na mbeapc náirpeac
 Δέτ le clannaió na Vanba báine, 210
 Mupéav 'r an Comairle náρ éátac
 Ipan breall poin éum caillte ap a mátaip.

Ap b'aircπn na heáctpa γpáinne,
 O'altuig γο oian le Oia n-a γpápaió
 Map oο fulaing an oipeav ποim báρ oó 215
 Ap pon íopa i n-íoc a páipe.

MSS; o'píoi ιονav, S 200, o'fulaing, L; fullang, S; ηιο-
 αιρce, H5; ιομαρκαίoe ona n., H4. 201, άμυρ, L. 202, άair-
 lein, H5; a oaingion, H4. 203, lomav l., H4. 204, pá
 péaduib γηλ., H4, L, S. 207, páγnac, MSS. 208, o'fáγ piao,
 H4. 211, éátac, L. 212. ipin breallipan, H5; éum peallta,
 L, S. 214, oalltuig, H5; ap oia, H5; na ηγpápaió, H4.

Níor éorúail le cloinn na coinnle báite,
 Cuiríod éadairí ír éadannair gan tábacht,
 Do tuill go marluigthead mallaect an pápa,
 Ar an gcruideam do éadil le clannair dála. 220

Do bí do máit ar mac na n-árdfailt
 Náir dleact do áit mar áit aect párrictar,
 Nó do loect ar pobul pádoraig
 Náir b'fíú a gcuideadcta a cuideadcta d'fáigail.

Cread na héireann é 'r na hárann, 225
 Cread na míleat ír oíct na dáihte,
 Cread anacrad na n-anbarrann bráigta,
 Éinécread mairctanae manae ír bráctar.

Fear dearda do deardam ar fárbocht,
 Dom fíadgair minicre, i bfuicting nó i brárad, 230
 I gcáil iongantais foileir crábdair,
 Náir b'fear don boect cia an bor ó dtdinng.

Fírean almrac carctannac cráibthead,
 Nac deardna aect ceart idir lag ír láirir;
 Níor fáruig caraid mo carara i gcáirdear, 235
 Ná i noibfeirg nimneadair náma.

217, báirte é, L, S. 218, cuiríod an éadair. 219, a pápa, S.
 220, a ccruideam, S. 222, do áit acht áit mar p., L. 223,
 pobal pábal p. H5; pobal fábal, H4; ar pobul p., L.
 225, haran, H5, 4. 226, ír oíct, H5; ír ar lár, L. 227, cread
 na ccuira, H5; ccuira, H4; bráig(aith), H4. 228, doinécread,
 H5. 230, bfuictinn, H5; na brárad, H4. 231, abfoilcear,
 H4; crábdair, L. 233, fírean almrac, é. é., H4. 234, don lag
 don láirir, L, S. 235, níor fáruig, L; mo caraidre, H4; ar
 ar cáiridre, L, S. 236, anuibfeirge, H4; namad, H4. 238.

Laoé mar uirrin, ba buirbe ar beáirinn ;
 Mar fionn ar gliocar mar Orcar ar áitear ;
 Mar SOLL gníomac gníobhda ar dáract ;
 Mar Coin curata gCulainn i gceárdaib. 240

i gclear tnúta, i lút nó i lámác,
 i ngoil na gcurac, i gcumur na rparinne,
 i rit tar leirg, i reirg na rár nglic,
 nó i noul go hacclam ar eaduib i n-áirde,

nó i n-iomram glearca na rteaó rtaímar, 245
 nó i noul do léim i bfeic nac fánaó,
 nó i gcaiteam garta an ga 'r an gáinne,
 a conclann cuibaid nior b'fuirur a fágaíl.

An deitir oncon orcarbda i ngábad ;
 An t-ógánac órnáirdeac ágmar ; 250
 An dam mé dearbda ; tarb na tána ;
 Phoenix fiann an fiailguirte fáil reo.

Do b'é an cleairuide gairuide an gáire
 Cum leanna duib do cur ar cáirde,
 Do díbreac bprón ó cōirir cpráirde 255
 le héigean airtir i n-airte 'r i n-ábbaet.

mar urgur, H5. 241, acclearaib, H4. 242, a scoill na
 ccuac, L ; ccuac, S ; a ngoil no a gcumur 7rl., H4. 243,
 no a rár gleic, H4. 247, accaetam, H5 ; gáine, L. 248,
 cuibuid, H5 ; bfuirur, H5. 251, an dáirre, H5 ; an dáim me,
 H4 ; an dam me, L, S. 254, ar cáiruib, H5. 255, do díbrigaó
 bprón a c., H4. 258, da druarca da anuairle da anáille, H5 ;

ʒac bančuire bantrac̃ta a noála
 Oá ruarca oá n-uairle oá n-áille,
 A n-áilleán aʒ fáʒbáil a náire
 Cum Rir̃tir̃o na rún tré rún páir̃te. 260

Beir̃o bealać na ʒCloć ʒan cõrc ʒo bráć air̃
 aʒ maoid̃eam páir̃te mál dom málra,
 'S a c̃ampa fear̃o aimir̃e i nʒár̃oaid̃
 Roim̃ an b̃fear̃ aʒ fear̃o fáil̃te.

Oć, ba binn ór̃ binñre a ʒár̃ta; 265
 Ar̃ čruit̃ čaoĩn i mb̃ruig̃nĩb b̃ána
 Oo čuir̃fear̃o cor̃pa cum cooal̃ta i ráim̃e,
 'S na fir̃ ʒonta n-a nʒonaid̃ ʒan táb̃ac̃t.

Ní raib̃ aonʒur̃ ná Oaolʒur̃ ná Oáire,
 Ná Manannán tar fear̃b̃clár̃ ráile, 270
 Ná Maoire, ná Mior̃ir̃ mac an Oaʒ̃oá,
 Ná r̃ioʒuir̃o nac̃ r̃aoil̃fir̃o ʒur̃ ráruig̃.

fear̃ur̃ a čeóil̃ oo-čóir̃o tar̃ airm̃e;
 Ac̃t oá aic̃ur̃ ʒur̃ oear̃b̃ aʒ oáim̃aid̃
 Ina oiair̃o ʒomać ciañ ra clár̃ ro 275
 ʒur̃ab̃ aimir̃o añb̃fann an cláir̃fear̃.

oá ruarca, oá anuairle oá anáile, L; oá ruairce oá nuairle
 oá noáille, H4. 259, an allean, L; anailleáil, H4. 261,
 b̃iać, S, H5; b̃iair̃o, H4. 262, p̃air̃ci mala, H4. 265, Oć ba
 binn ór̃ binñri a ʒarr̃ta, H5. 266, ar̃ čruit̃, H5; a mb̃raoim̃ib̃,
 H5; a mb̃ruig̃ñaid̃, L, S. 267, a ráim̃e, MSS. 270, tar̃, f.,
 MSS. 271, maoir̃, H4; naoire, S, L; mior̃ir̃ m̃ic, H5. 272,
 r̃ioʒuir̃o, H5. 273, oo čuaid̃, H5. 275, cláir̃e, L. 276

Ó bí go hóg éom cóir reo i gcáilib
 Cionnur do biað dá mbiað go hárraib
 Rirtear mac pidiar, pianar páorais,
 Liptenant General oipearclár Áine?

280

XLI

an cuaine grinn

Ar mbeir óó féin asur dá áptaoim liptineant .i. Rirtear
 mac an tSeannais, ar láim as Salluib, 1646.

An cuaine grinn nár fill ón ngléire i ngleo
 go luac ó éloinn an Sall san beaó san bpon,
 Mun bpuarcla an Coimbe cuing na scaomtaó gcóir
 ir truaó san rinn as poinn na ngeibean leó.

Sluaó gaó fuinn im timceall féin n-a deóir, 5
 Suda ir inrcne ir intleaó éigre ir oró,
 Duar gaó pponnra, ir fuim gaó gléir don tróó,
 Daó uaigneaó rinn dar linn n-a n-éasmar beó.

surab airmé, H4. 278, do biað dá mbiað, H5. 279, Rirtear
 mc pidiar pianar páorais, H5; páorais, L; a pianar
 páorais, H4. 280, General oipearclár, H5.

XLI. MSS. H. 5. 10, lc. 39; H. 4. 19, lc. 39. 1 noiaó an
 éaoine ar Rirtear buicléar oozeibtear an t-aírnán beas ro,
 ran dá láimreíbin; asur ir oóca sur don buicléaraó
 éeaoa atá ré as tashairt nuair aóeir "óó féin." Teir.
 Liptenont, MSS. fé bun an airmán atá an éliaóain
 inra láimreíbinuib. 1, nar feill, MSS. 2, foill, MSS. 3,
 coimbe, MSS. 5, poinn, MSS. 7, ar fuim, MSS. 8, inn dar,
 MSS.

XLII

moscail do misneac, a banba

iair bpoillriugadh a bpeill agus a bprionghaile i nOéanamh
ríotcána le heiriceaduib, agus iair tótógháil a gcinn don
bhuins ara dtugtar an fraction, .i. luét leitleadair do theigil
i gceilg agus i mbuicead mionn iad féin amac ar an gcorp
gcatoilice ar a dtugtar an Confederation, .i. ar an gcoimh-
cheangal ríte agus cabhra agus comhail do rinneadair éirean-
naig eatorra féin fa mhóirib díobla Dé um éogadh do Oéanamh
as cornamh an éireoinn fírinneig i nÉirinn, 1646.

Morcail do mipeac, a Banba;
Breatnuig fearra forlann t'uile;
In buir bfaill ar fear do an fillre
Ná cail fear a linnre luirc.

Do himpead ort fearl go fiaonac, 5
Má do fearlad ar fonn fór;
Gearrad mìn ar meall do bpadgao
Do rin tar fearl namad nór.

MSS. H. 5. 10, lc. 40; L, lc. 34; H. 4. 19, lc. 39;
23G23; 23N15; M 1. Tá an dán ro i gcló ó láimh an Astar
Eoin Mac Giolla Eáin, i nAimhín Céitinn. H5, G, N agus M
na láimhscríbinne a bí aige. Tá ré d'á cur i gcló annro óna
leabhar rin [C], agus é i gcoimhear le H5 agus L. Slíocht
H5 ipead H4. An coimhear do Oéin an tAé. Eóin ioir a
láimhscríbinneib féin do éus d'ann ar iaraét é, agus ba móir an
áire agham é.

Do gheibtear an teirdeal tuar, in H5, L agus H4. A teirdeal
in N, M: Duain ghríoraighe na neireannac, le Dochtuir
Céitinn, 1646. A teirdeal in G: Dochtuir Céitinn močan ar
buir an Confederation do gaothlaib a naimhir Cromwell;
agus i láimh iaraéta, do cuirtear leir rin, 1646.

De méir an eóluir atá faigthe aghainn anoir féadtear a máo
ná faib Céitinn ina beatair i mbliadain a 1646. Ar an adbar
ran, ní mairte dúinn beir deimhneac Oé náir b'é Céitinn a
ceap é Ní cuirtear an airtre reo i leir an Aicéadagis i n-don

Móirde ir ghránna ghráin a ngníomha
 Saoiríúil féin ar fearaib fál 10
 O'imirt an fíll goimíú ghránna,
 Cinn oiríur ir cána cáis.

An clann dá dtug tír an Tailginn
 Tadae cóna ar clannaib gail,
 Séir b'iaó na toga ba troime 15
 Níor b'iaó roga a cloinne an clann.

Aécl clann millteac ar a mátair,
 Mic gan cáir i gcríochaib lias,
 Cú tacaíur ón tige oiríur—
 Naíur níme an oiríur iaó. 20

céann dena láimrcríbinnib ; aécl ir iomóda amháin dá éirí asur
 gan a ainm leir, asur go háirithe iníra leabhaib rin S, L asur
 H5. ní b'raítar an duan ro in S. aécl in H5 tagann pé i
 noiaíó "an cuaine ghrinn," asur "mo éan veógan ó eacac"
 ina óiaíó. asur ran leabhar L tagann "innir ar oíóir mar
 rceól" noime, asur "mo éan veógan ó eacac" ina óiaíó
 aríur. mar rin tá gac don veallraíu air gur b'é páoiraigín
 haicéad a éap é.

An teideal : oiríur a ttagtar an faction, L ; iar a
 ttagtar an confederation, L ; 1646, L amháin. 1, murgar,
 MSS. acht L ; banba, MSS. 2, breitníú, N,G,M ; fórlann,
 MSS. 3, bráill, H5 ; ráguil, al ; fílleri, H5 ; an fíllre, L.
 4, luinnre, H5 ; hinnri, al. 5, oirí oirí, N,G,M. 6, maó, H5 ;
 ar éonn, MSS. acht L. 8, tarí feall, MSS. acht H5. 9, ghráinne,
 N,G,M ; ar ghránna, H5 ; 10, fearaib, N,G,M. 11, goimíú, H5 ;
 goimíú, N,G,M. 12, oiríur ar cana caíó, H5 ; cána cáis,
 N,G,M. 13, éleann, H5 ; tarí an(n) tailgann, L ; tailgean,
 H5 ; tailginn, al. 16, na cloinne, MSS. 17, ir clann, N,G,M ;
 meillteac, MSS. acht millteac L. 18, gan cáir, L, H5 ; lias,
 L. 19, ca tacaíur, N,G,M ; catacar, L ; on tige, H5 ; an tige,
 N,G,M ; oíuríur, H5 ; oíuríur, al. 20, a noíuríur, H5 ; anaíuríur.
 M ; an ocaíuríur, N, G. 21, oimíur, H5 ; oimíuríur fíllre, N,G,M,

Clann tair iocét do imir meabail
 Ar a mátair, mirté a scion,
 Do díol cill ir tuat ir tearmann,
 A bfuat linn ní mearbail mion.

Ar rcát ríte do rir coḡaó, 25
 Do cuir cúl le crieveamh uil,
 Tair éir móide do mearc conhraó—
 Móide ir learc a lonhraó lib.

Clann Ippael uair ran Éigipt 30
 Fa andruio nirt námao Dé,
 So mbriocét ngleiriomláin ngear nhoréa,
 Éiriomláir dear toíca té.

Ar vteacét tre Múir Ruao cum réiúciḡ,
 Róo nár bealaó roime riamh,
 Sleibte tonn le taob a rliḡe, 35
 Raon a mbonn je ḡile ḡrian.

Róo nár bátaó buíóne borba
 Do bí i vóóir ḡo vtreacáan nḡaró,
 ḡan lot airim, ḡan coingleic ḡcéimeann,
 Maíóm oiróreic na mbéimeann mbalb. 40

22, ar máitir, N,G,M; accionn MSS. 23, tuait, H5, L. 24, bfuait, H5; liom ní meabail, N,G,M; mionn, MSS. 25, ríot, G,N; rít M; ríte, L; ríte do coḡaó, H5; ríor, G,N. 27, móide, MSS. *acht* L. 28, ar lonhraó, N,G,M. 30, namuio, L; námao, *al*. 31, ngleiriomláin, H5; ngleiriomlán, L; ngleir iomlán, nḡear, N,G,M; nhoréa, MSS. *acht* L. 32, eiriomplair, H5; eiriomlair, L; eiriomlár, *al*; dear toíca, H5; veir tailce, N,G,M; dé MSS. Ar éliaátán an leacánaíḡ, *Exod* X, H5, L. 33, trí múir, H5, L, G; tper an m., *al*. 34, éuige riamh, H5. 35, na rliḡe, N,G,M; *Exod* xiv, H5, L, *ar chl*. 37, buíḡne, H5; buinne, N,G,M. 38, treacáan, H5, M. 39, coingleac c. M. 40, maíon o., H5; oiróreic,

Ξαν an Coimhde do corp d'fearcdaib
 Sur fear fimeint, fearaδ rpar,
 Δ noiol do ppoinn i bplúr neamha,
 An poinn úr baδ breagha blar.

Ξac blar ba mian rir Ξac macaoim 45
 Ar an manna da meap fein;
 Fuarrad cata na scean rrianaδ
 Fleaδ na flata rrianaδ rriδ.

Ξan ouaδ Ξan treirriδ Ξan traotaρ
 Sapaδ ppoinn aδ pobal mór; 50
 Aδ an luδt i lion an fapois
 Ní bioδ tap an lapoim lon.

Sur Ξaδ oéirctin poim oρúct nime
 Neoiδe bocta buiδne Oé,
 Map sur oomlap an oρúct nuδaδaρ— 55
 Topmap rap oρúct uabaρ é.

G,N. 41, coimhde MSS., an é., L. 43, Δ noioḡal, H5; Δ bplúr, H5; Δbplur neamhaδ, L; an plúr, *al.* 44, poinn ar, M. (l. 42, *Exod.* 16, H5 *ar chl.*; l. 43, *do*, L). 45, leir na macaoim, H5; leir Ξac *al acht* L. 46, meap, H5. 47, fuairraδ, H5; fuairriaδ, *al*; (l. 46, *Sap.*, 16, H5 *ar chl.*); na cceann, MSS. 49, treirreac, N,G,M; Ξan tρ, H5. 50, ppoinn, L,N,G. 51, do lion, L; Δ lion, *al.* 52, ní bí tap, MSS. *acht* H5. 53, tρi oρucht, H5; poim oρucht, L; poim plúr, *al.* 54, reoiδe, M; naoiδe, H5; buiδe oé, H5. 55, sur oomblap, H5; baδ oiomblap, *al acht* L; nuδaḡaip, G. 56, rap oρucht, MSS.

“ Uéán gan aḡainn ón Éigipt
 Oinniúin ḡarḡa ir ḡairleḡs doirb̃ !
 ḡac meacain ḡac iur don leatḡoin,
 ‘Deacair aḡfur d’eapḡaró oirnn !” 60

Ráó na oḡruaḡán gan taom céille,
 ḡur éiorḡḡarḡaḡ Dia an pobal pḡáir,
 pobal d’fíorḡfuit ir cóir éuige,
 le oíḡuit móir ḡruirde ir báir.

Clann Iḡraél ir í Éire ; 65
 Éigipt eile a ḡéirdeann ḡann ;
 a Muir Ruad̃ ‘r a fearḡa féile
 Dearta a buad̃ ar ḡléire ḡall.

a flúr neam̃da anuar ón fírmaint
 Eaḡair Dé n-a deallḡad̃ féin ; 70
 lón gan loct gan oíorc gan d̃aróḡnear
 1 ḡCorp̃ Ćríorc le r̃aróḡnear féin.

a rḡḡ gan duad̃ ḡac d̃áil éaḡra
 n-a cionn tḡs ó loct na ḡfearḡ :
 Muir aḡur tíor, Dia aḡur duine, 75
 Cía oíob nac tuile aḡ teac̃t ?

acht H5, L ; uad̃ḡair MSS. *acht* L. (l. 56, *ar chl.*, Num. 21, H5). 57, *éigipt*, H5. 58, *oinniúin*, H5 ; *oinḡiúin*, L. 59, *meacain*, MSS. *acht* L ; *do leat̃ r̃oin*, H5 ; *do leat̃ r̃in*, L ; *doileó r̃ionn*, *al.* 60, *oirnn*, MSS. *acht* L. (l. 60, *ar chl.*, Num. 11, H5 ; l. 59, *do*, L). 61, *taoim*, H5 ; *teir̃m al.* *acht* L. 64, *oíḡal*, -ḡal, -ḡul, MSS. *acht* H5. 65, *arí*, MSS. 66, a *nḡeir̃binn nḡann* (ḡann) MSS. *acht* H5, L. 67, *ruad̃*, H5, L. 68, *ar ḡl.*, H5, L. (l. 67, *ar chl.*, Num. 21, H5, L). 69, *arḡur*, L ; a *bḡlúr*, *al.* ; *anuar do ñin*, H5 ; ón *ḡfírmaint*, *al* *acht* L. 70, *ñdeallḡad̃*, MSS. *acht* L, H5. 71, *oíorḡa*, MSS. *acht* L, H5. 73, *éḡarḡda*, M,G,N. 74, *ceann*, MSS. *acht* H5. 75,

Iur Éigipte ir méite a meacan
 Moða claona an éireoinn éle ;
 Ir bearta gníoma san srianá
 Dóga a reáda ir maíla a ré. 80

Fonn Eabhairdeac d'fíadail Éigipte
 Fonn ar Comairle do-cóir ;
 D'fíadail bfein an éireoinn éolais,
 Teibíð céim ón éonair éoir.

An fonn céadna i mearc ar macaom 85
 Mór an baogal a beir fóir ;
 Easail, an tan nár treis éire,
 Méir do gab na treide ar dóir.

Ir mór an náire i n-ainm fíreín,
 D'aicme dar dual gliocar glinn, 90
 Réarúin rdaic as rtiuir a n-eatár
 I n-áit iúil nac creadaó cill.

Tug ró a bfuinn i bponn na cille
 Coinle báitte ar buiríð trá,
 D'iar 'sa scloinn i ngruaóib sarta, 95
 Mar poinn uaóib, larta lá.

ir tír, MSS. 77, Lochte e., L; méite, MSS.; a ar lár MSS.,
 acht L; meacáin, M,N; meacain, G. 78, moíla, H5; moó,
 n,5,M; claonaó, G. 79, ar bearta, H5; an gníoma, G,M,N.
 80, dóga, M; maíla ré, H5. 81, eabrac, G,N,M; a bfiaduil,
 H5; ir bfiaduil, N,G,M. neigipte, L. 82, do éairé glóir,
 M, N; do éairé glóir, G. 83, uadail, N,G,M. 84, on cconair
 cc., N,G,M. (l 82, ar chl.: *Consilium Supremum*, H5, L). 87,
 easail, MSS., acht H5; an teann, N,G,M. 88, treite, M,N;
 treigite, G. 89, anainim, G; fíoreainn, H5; fíreun, L.
 90, dual, L; glinn, H5. 91, meachtain a rdaic rtiuir,
 N,G,M; a rtiuir, H5, L; eatár, G. 92, anuul, N,G,M;
 creadaó, MSS. acht L. 93, tug a bfuinn, M; tug ré a bfi., N,
 94, coinleib, N,G,M; buiríð, MSS. acht L. 95, asgruaóib,

Μαίης τὰ ὀτιοφὰ τὰρ ἀν τοῖμαι
 Ὅο ὅοι ἀρ ιατ ῥαοιὸι ῥλαίρ,
 'S μαρ βα ὀύ το ρίορ ἀρ ρίολραὶ
 Ὅο ἐλύ ῥνίοι ὅν ρίοῥαὶ ρραίρ. 100

Μεαρ εἰτῖς νό εἰτῖς ἐρεῖοι,ῖ
 Μαρ ἐλύ ἀρ νῶυλ na cáinte i ῥcéin,
 Le tír n-a ῥλὸρ ῥνάτ τὰ ἐρατὸ,
 ράτ βαὸ λὸρ le ταρατὸ lén.

Τρε τὰρ ὀρῦετα nime analló 105
 'S nuimír eadpαιθεατ ιαρ n-εας,
 Δ ὀτάρ ὕρ το ἐράτὸ nár ἐαρμáι
 i lán ρúl το ῥαρραὶ ῥρεας?

Τρε τὰρ Cuirp coirpeascta an Coimtheaτ
 Ceirt naτ fuarclaim foirceann cáis, 110
 Δετ má'p meapa ρίορ 'ná ρίοῥα
 'S neapa ὀίον 'ná ὀίοῥα τάιθ.

Capaτ lúiteir locaτ Cailbín,
 Cóir a locaτ, líometa a nim; 115
 Uéán, amáirc ρonn an ρeiamáτ—
 Malairt na n'onn riabáτ ρiθ.

N,G,M. 96, μαρ νοιnn, H5; uaτa, M. 97, ῥά ὀτ. M; ταιρ, H5, L; τοῖμαι, *ar lár* L. 98, ἀρ, *ar lár*, H5, L; ῥαοιὸι *nglar*, M. (ῥλαίρ) N,G; ῥλαίρ, *ar lár*, L. 99, ὀύ MSS. *acht* L; αἱρ ρ, MSS., *acht* L; ρίολραὶ, MSS. 100, ῥνίοι ἀν ρ, M; ρίοῥα ρεacht, N,G,M. 101-108, *ar lár*, L. 101, εἰτῖς no εἰτῖς, MSS.; ἐρεῖοι, N,G,M. 102, accpé, M; accpéiτ, N,G. 103, ἐρατὸ, N,G; ἐρα, M. 104, ράιτ, N; ράιτ, M,G; ταρα, N,G,M; τae M,G; lá, N. 105-108, *in* H5 *amháin*. 107, ἐορμáι, H5. 109, coirpíoceta, H5; coῥῥαῖῥe, N,G,M. 110, na fuarῥλαίρ, MSS, *acht* L; ροῖcean caτ, H5. cáιτ, M. 111, ρόιρ na ρίοῥα, G,N; ρόιρ ἀν ρίοῥαίρ, M. 112, ιρ neapa ὀιολ na ὀίολαίρ, M; ὀιολ na ὀίοῥα, N; ὀίον na ὀίολα, G. 113, lúteir, L.

Cpείθεαμ Ἐπίορτ le cpείθεαμ Λύιτειρ,
 Λαός το ὕαννα Ὑεπρε-βύβ,
 Κυρτά ἀρίρ 1 μιδραὸ ρεδάτα—
 Ιαῶαὸ ζήρ 1 ρηεδάτα ρύο.

120

Ζαοίρ ἀν τομνάιν, θείρε α λέαχα,
 Λείμε τ' ῥιαῶαίν ἴορα α ὀάιλ;
 Ζιβέ ρίρ ζαὸ αίμρην ἰμζεαρ
 Σέ το αίμρτζ ἰμρεαρ αἰζ.

Τ' αίρε ριот, α Οίλεάν Ἐίρεαnn,
 ῤεάδ α ἔρμαζναιτ τρείρε ἀρ τuit;
 Νά λέιζ νίορ ρία α ρuim 1 μίμρεαρ—
 Cία τοο εῶοιnn ὕρ ὀίλεαρ τuit?

125

Ἐοn εῶοιnn βα εῶοn 1 ζεῶίρ ἐρεοιμ
 'S 1 ζεῶίρ ὀίρle, οἰα το ρπίο!
 Οὔεαρ λιῶ ζο ὕρuiinne ἀν ὕράτα
 Ζαὸ ζῖn εῶuiinne τλάτα ἔρiο.

130

Ἀρ ρον ὕετ το μάαυ Μίλεαὸ
 Νά μεαρ ἰοnηραic ιαο ἀμῶαίν;
 ῤεάδ τρά ἀν ὀοn ὀεipῶῤῥine ἱρ ὀile
 Ὀά εῶnnῶile τiζε Τάιλ.

135

114, loca, N,G,M; locaῶ liomῑta nim, L. 115, ρonn na ρS., N,G,M; ρan na ρS, L. 116, na nῶan, N,G,M; nῶan, L. 118, ὕαννοα, M,G; ὕαννοα *Belsebub*, N. 120, ιαῶα ὀα ὀίρ, M,G,N; 1 *ar lár*, L; ὀίρ, N,G,M. 122, α *ar lár*, L. 123, ἀν αίμρην, N,G,M; ρίρ αζαὸ α., L. (1. 123, *ar chl.*, I. Cor., 3, L). 125, Οίλεαinn, H5. 126, ἔρμαζναιτ, N,G (-ναιτ), M. 127, ρία ρuim, N,G,M. 128, ἱρ ὀίλεαρ, N,G,M. 130, ὀίρle, M. 132, ζεiν εῶοn, N,G,M; τράτα, M. 135, ρεuc τράιτ, N,G,M; ἱρ ὀίρi, N,M; ὀίρle, G,L. 136, εῶnnῶile, N,G,M; εῶanῶile, L; τiζε, L. Σιῶέ uiῖo na línte in H5 1. 133, 135, 136, 134.

Ar fon rcaile do rcaite cpeirdeam,
 Cpeirte gniom roim cainnt ir cairt,
 On comoirle air do ar eirim—
 Ro doilge a mairg o' eirim air. 140

Ar fon connailbe no i scombair
 nac ceanglann rubailce rluag,
 Act le gaol folá no feola,
 Dona an caor nac beoda buan.

Ar fon cpeirim go dian díreac, 145
 Gan out reaca anonn ná anall,
 A deada ma tar tain do tionnlai
 Dail na feada ir ionnraic ann.

As ro an clann ir clann da pírib;
 Riú ro ir rinte rúg do cíog; 150
 Bíod i gcéim gurab iad doob irle,
 Ir iad féin ir díre díob.

Ní hia do iarpar ait ná onoir,
 Ná an fear tuar do trearcrao rior;
 T'fonn ir cóir eugta gan oiréao; 155
 Dóib ir tugta i scoiméao cíor.

137, rgaile, H5, L. 138, gnioma, G. 139, an comoirle, N,G,M;
 ar eirim, MSS. *acht* H5. 141, canailbe, H5; no combair,
 N,G,M; no combair, H5; na ccombair, L. 142, ceanglann,
 MSS. *acht* L; rubailce, MSS; rlaite, N,G,M. 143, gaodai,
 N,G. 144, an cóir, N,G,M; beoda bail, M. 145, cpeirim,
 MSS. *acht* H5; go, *ar lár* N,G,M; oirm, N,G,M. 146, reac,
 H5, L. 147, a deada, G,M; a t., N; tar t., MSS. 150, ir
 rinte, H5; cíoc, N,G,M; cíog, H5. 151, gurab iad, H5;
 gur biao, N; gur biao *al*. 152, ir díre, N,M; díre, MSS.
acht M. 153, iarpar, H5. 154, fear, MSS.; trearcrae,
 N,G,M. 155, ofonn, H5; oiréao, H5; uiréao, N,G,M.

Mile go leit ré ir feacht bfeicir
 Annáil íora ar n-uair san gó,
 Aimpfeair buaða na bfiail bfeapóda;
 Ní euala miam meanma ir mó. 160
 M.O.P.C.A.1.L.

XLIII

Éirge mo dúitche le Dia

Éirge mo dúitche le Dia,
 a morclad le Mac Maíria,
 fead na ndíonn bup daingean di
 aingeal ór cionn na críci.

Dóig sup mictir do mnaoi Airt 5
 bioðgadh cum béar do málairt,
 ó díe an ceata dā cup
 go críe deata dā mbioðgadh.

Ir mó ar fada dfeó dhanba 10
 go scuings nuaibris nuanaróda,
 atá i mbuinnbéalaid bpoioe
 fa tpuinnéallaid treabhoioe.

156, accoimfeadh, H5; coiméadh, *al.* 158, anáil, N,G,M;
 anóáil, H5; iar n-uair, H5; gó, MSS. *acht* H5. 159, aimpfeair,
 H5, L,G; buaða, H5, N; na bfeair, N,G,M. 160, meanmna
 ar, H5.

XLIII. MSS. H.5. 10, lc 23, "iar tionnirgadh don éogadhóro
 na héipeann, 1641"; H.4 19, lc. 19, an teirdeal céatona ann;
 S. lc. 14, an teirdeal céatona ann. L, lc. 43, an teirdeal céatona
 ann, áit an dáta beir mar reo: anra mbliaduin 1641. 3,
 na ndíon; MSS. 4, na críche, H5; na ccríche, H4; na críche,
 S,L. 5, ar dóig, MSS.; sup mictir, L. 6, beoðg, S; málairt,
 L. 7, dā á cup, L. 8, go críe, H5; dā mbeoðgadh, S. 9,
 ar mó ar fada, MSS. 10, cuin, S; cuinn, L; cionn, H4;

'S naé raib táir ná ciorrbaó crom
 ná ainbreat léir ná leatrom,
 'r nár b'féidir cumhang 1 scuins 15
 o'fulang éigin nár fuluins.

Act an tan nár raoilead romm
 ó iomaó b'fíoc ír b'orlonn,
 mar sup cáima an moó nar máir,
 cor as banba n-a buairis. 20

Do fíoir Dia romm fuinó ;
 do fíl dá fúil trócuirig,
 ar suairnim goimig na sceall
 'r ar uairlib oirir éireann.

Dar congbaó bór n-a mbeataíó 25
 do fíol reilbe Saoireadáió
 meic cobraíó fírtre so rinn,
 cirtre an cornaim 'r an coisill.

So b'fíortar mú, do ráit breas,
 o'aitbheoóad glóire Saoirdeal, 30
 tar real ainolige an fine,
 tairngire a brear b'áirtine,

noanaríca, L; aibríge noionarígaó, H4. 11, ambpinnnealaib, S, L. 12, trioblóide, H4. 13, raib tar, L. 15, cuinn, MSS. 16, nar fuilins, H5. 17, ríleao rin, H4; rón, L; ron, S. 18, b'orlann, H4, 5; b'orlón, L. 19, air ar máir, L.S. 20, iona b'uaru[í], H5; b'uaru[í]gaó, H4. 21, do fíoir, L; do b'féidir le Dia, H4. 22, do ríleao, H5, 4; da fúil, L. 23, goime, MSS. 24, oirear, H5. 25, ar congbaó, H4; bór, L; abór H5, 4. 26, raor eactac, H4. 27, éabruideó, H4; so grunn, L.S. 28, ran scoisailt, H4. 29, do ráo breas, H4. 30, oaitbheoóad, MSS *acht* S. 31, tar real, L.S. 32, tairngire,

Óir go dtis ircead go sroo
 o'innir Saoideal ar geallroo
 roighe an cuire éoin san éoir— 35
 a naoim uile 'ra héarloom.

Fát ór morclad marclad fáil,
 fáil a dtionóil do tógbáil,
 oár scléirne fa rcát an rcor;
 fáil na héirge ní huadon. 40

Adt roctain do rún éirbe
 go roe uactrad uréirbe,
 lomlán do gléinim sránna
 do déinim a noigbála.

Sur iar riann ulaó go rian, 45
 maraon le sríobdail Sailian,
 caor ilreacra corpra éoir—
 rompla ar inleanta o'adonfóir.

Anoir ór éirge don fonn
 oisigíó sac neac san neamfonn, 50
 ar bhuio fa teann ar a ttréad,
 a cuio 'r a ceann do coiméad.

H5, a *ar lár*, H4. 33, go dtisead, H4. 34, innir, MSS. parrim. 35, san éoir: *ar lár* H5, 4; san éoir, L. 37, fáil, MSS. parrim; marclad, H5. 39, fa rsgáil, H5; ssgat, S. 41, do ruinn, H5; cobad, H4. 43, gléinim sránna, H5, 4; sránna, L. 44, do geimead, L; do geinim, S. 45, riann u., L, S. 46, adon re, MSS. 47, iolreacra, MSS., *acht* S. 48, romplaó ar ionleanta, H5; o'adonfóir, H5; o'adonfóir, L. 49, eirgíó, H5. 50, oisige, MSS. 51, fa teann MSS.; a ttréad, H4; a ttréad,

Caitéiríod fíor Éireann uile
 ó aicme go haonduine,
 i dtír mbreic na mbinnceann ríim, 55
 gleic n-a timceall nó tuitim.

Má'r roctaim arís anall
 don oroinis uachtárait eadtrann,
 a neart dá rí a ngléire glinn,
 ní bia éire n-a héirinn. 60

Trítorin toirneadú gac nduine
 o'fóirniú leara laogúire
 gan trlaodán cáile ran cill
 laogán a aipe ar éirinn.

Ní heagal doib náma anor 65
 ir ceana féin sur folloir
 a fámaíl o'fál cia do éuir—
 a lám a5 Dia ran deabuid.

Do ríograib Éireann uile
 trát nó coirde a gcorúile, 70
 a gceirdeam a sclú 'r a gcáil
 ir dú a oteibead nó a otdógháil.

L.S. 53, Éire, L. 54, aicmeò, H5. 55, a ttiir mbreig, H5. 56, na timcioll, H5. 57, arís aneall, H5; anóall, L. 59, angléir nglinn, H4. 60, ní biaòb, H4; na heirinn, L. 61, rin deirte, L.S. 62, o'fóir muleò leara, H5; liora, H4. 63, ran cail, H4. 64, laodógan, H4; laogán, H5; aipe for, H5; ar éirinn, L. 65, naða anoir, H5; namuio anoir, H4; namas anor, L. 66, ir cian, H4. 67, a o'fagháil cia, H4; o'fáil, L.S. 71, trát, H5; trát, L.S;

“ Ór ro ruar mun fearaím ro,
 bíod go trom d’aitéior ormhra,”
 ar bfaíod dúinn, siú d’óig, do éan, 75
 “ má’r d’óig rúil lena fearaím.”

Dia leo ’r a mbíodba san bhrí; 80
 an éoir aca d’éir imfínim;
 créad aét turur tréan tuile
 a réan fúruir ioráile?

Arptat Saoidéal ó do geall
 nac biaod éiríde go coitcéann,
 ar fuo mátar fíloinn ir lír,
 bátaod ar éoinn an éreirim.

’S ó do comail d’á éloinn féin 85
 feara a ríte go roiléir,
 feara a scozaíod bíod ó bhoio
 díon a pobail ar fádrois.

A teaptais d’inneall ó’n fíor 90
 atá i meanmain an mórfílóis—
 do díe tacla a ngníom ’r a ngal—
 ’r ar fíor cata na scuiaod.

traoíad, H4. 73, ruar mun a r., S,L; muna r., H4. 74, daitéir, MSS. 76, rúil leo no r., H4. 77, leo a mb, S,L; san bhrí, H4. 78, imfíníom, H5. 79, trein, S; tuile, H5. 80, fúruir, MSS., *acht* S. 81, eabroal, MSS., *acht* S. 84. éoinn, H5. 86, ríte, S; a ríe, H5. 87, bíod a bhrí, L, 89, a teaptoíod díonnoll, H5; a teaptoíge, H4; a é., L,S. 90, atá meanmain, L, H4; mórfílóis, S. 91, rangall, L; 92, fíor, H4; fíor ccacla, L. 93, [re?] reir oile, H5; atá

Síť ne'noile i neíðteac uir,
 zéill o'uaçtapánaib eóluir,
 rár na bforlann zcuaið oo çor 95
 zo mbuaið zcomlann ir zcorcor.

má leantari le fiannaib fáil
 a rmaçt a zceart 'r a zcongðáil,
 céim doilge ní oleact oon féin,
 peact an Coimbeað fa çoimféir. 100
 É.1.1.5.e.

Éirge na héireann le Dia na zgrár,
 'S a naomçroç n-a rcéitçbeirt um fiannaib fáil,
 Tréanaingil Oé i zcaçaið iaðta ar rcát
 A léibeann, luçt léimeac ran zliaið oo znat.

faðbar a zgeirreann 'r a noiaçair zráin 105
 le baogal a mbéimeann zo mia zo cnáim
 'Sun ngléire fá n-éirgíð na rialmacáim
 Oá réabaoð oá léirreirioz oá rciallað trá.

oo neir uile, H4; Síť neir oile, L. 94, ouachtapanuio, H5.
 95, rar, L, H5; rór, H4. 96, a ccomlann ra ccorzuir, S.
 98, ra cceirt oo çonnmaíl, L, S. 103, ar rzaie, H5. 104, a
 leðion, S,L; ra zliaið, MSS., *acht*, S. 105, a zgeirreann, S,L;
 angeirreann, H5, 4. 106, ra mia, H5, 4. 107, fánéirgíð, L.
 108, trát, H5. 107 azur 108, oo malairt áite in L,S.

XLIV

CUIRIM SÉAD SUIRGE

Cum na héiréann tamall poim ériall dá hionnraige.

Cuirim féad suirge cum reire ;
 Seairc cpoirde do dáihear di,
 Éire éliađóirar boct an bānfuinn,
 An soirt iatđlar, áluinn i.

An đlac riann ro riomam riarainn, 5
 Mo féad suirge dá rlior mín,
 'S mo époirde riomta ar a riannaiđ,
 Bpionnta ar élannaiđ Toirge an Tríir.

rác mo suirge le róo fériolim :
 nac ruair rinn a ramail o'róo ; 10
 An đeall ruđ níor rriót le riannaiđ
 Ar fuo cpióc i riannaiđ róo.

Ní earla leam ar féad m'eadctra
 Éintír eile mar iat néill,
 An tulaiđ đlan bpianađ bpaonađ, 15
 An mađ đpianađ paonađ réio.

MSS.: S, lc. 22. L, lc. 53. A éirdeal ionntaran
 ardon: pātruićin nacceit cum na heirionn; ar mbeit ar
 etaođ éall ořaruiige oó. H.5. 10, lc. 55. H.4. 19,
 lc. 55. A éirdeal ionntaran mar atá or cionn an
 oáin ađainn. 1, reuo, S; riire, H.4. 2, do dáihear di
 MSS. 5, riannro, MSS.; riarpuin, S; riap ann, H.4. 6,
 rlior mín, S; rliochte, H.5. 7, ar na, H.5. 9, fériolim, H.5.
 10, a ramuil, S. 11, riadoiđ, S,L; riannaiđ, H.4. 12, épióc,
 H.5; cpiócuiđ riannuiđ, H.4; riannaiđ, H.5. 13, liom, H.5;
 leum, S; ar féad, MSS. 14, don tír, S; neil, S. 15, tulađ,

Ας ριν uaim ι mbeaγάν bpiαταρ
 Dun mo teaρτα ap tīp an oip :
 Éipe, rompla poiéip p̃ap̃p̃taip,
 Baρp̃p̃taip oilein copepa cōip. 20

Mitio dāmpa oul dā pēacain,
 Paαa uom mo cor ap cuaipe,
 Aonpait Dā tī na pait pioγōa
 Ip i mo pait pioγōa puaipe.

Ας po tpioρin, a epioō Cōb̃taiz, 25
 Cugat piap, a taouiγeal tair,
 Mo γp̃aō γeap ooo γop̃t om buaipe ;
 Oo-bēap op̃t an uaipe ap m'air.

Ataim uait ι γepioōaiō ciapa,
 A elāip aop̃ta ip oize ι γcpuit, 30
 Map̃t aon pēac̃t ι ngeim̃liū γap̃ba
 le pēac̃t ngeim̃piū map̃ba amuiō.

Nī biaō coioōce ap̃ip, dā poiōeao
 Zo pait nīp pul n-imgeao o'ēaz ;
 Uc, buō pēaōnac̃ pām an paop̃p̃eap̃ 35
 ι γclāp meāōnac̃ γaouiōeal γpēaz.

S. 17, mbéaγan, H5. 18, ma teaρta, S. 19, romplaō.
 S,L; pap̃p̃taip, S,L. 20, oilean, L; copepa, H5, L. 21,
 mitcio, H5. 23, eunpait, S; oātí, L; paō pioγōa, H4. 24,
 pioγac̃ puaipe, H5, 4. 26 cugat, S; a taouiγeal, S. 28,
 oobēap, MSS.; a map̃, L. 30, aop̃ta ap oize, MSS. 32,
 amuit, H5. 33, nī biaō, S; biaō, H4; dā a poiōcioō, MSS,
 34, pait, MSS; pul noimgeao, H5. 35, pēanac̃ pam, L; pām

Μαίτιμ ὀ'ιαταῖθ Εὐρρα δέτ οὐιτρε,
 Δ οὐταῖθ ἐαοῖν Ἐυνν na γκατ,
 Δ ἐαοῖν ρίοςθα ρόο na ρέιτε,
 Δ ρόο ρίοςθα ιρ ρείθε ρατ.

40

Τυζαρ γράθ οὐιτ ὀ'ρεαθυρ τ'φοῖρνε
 Ὀ'ρεαθυρ τ'είγρε an τρυαῖρσιρ τραοῖρ
 Ὀ'ρεαθυρ τ'φείννε τ'φυνν ιρ τ'οῖνιθ
 'S το ἐλέιρε ι γκυινθ ηοοῖνιθ ηοαοῖρ.

'S ταρ γαε ριοκαῖρ an ρον Ἐαμυνν,
 Οἰγρε φείμιν an φέοῖρ γλυν,
 φεαρ λαοὺθα ρα liom μαρ μῦρηνίν,
 φραοὺθα ριονν γο γκυρηνίν κυρ.

45

C.u.1.p.1.m.

H5. 38, Δ οὐιτθε, MSS; ἐαοῖν, H5. 39, Δ ἐυνν ρίοςθ Δ ρόο, MSS.; ρίτε, H4. 40, Δ ρόο ρίος, MSS. 41, Τυζαρ, MSS.; τ'φοῖρνε, S. 42, τ'ρῖορ, H5. 43, τ'φυνν ιρ τ'οῖνιθ, L. 44, ἐλέιρ, H4. 46, φείμιν, S; φέορ, L. 47, μῦρηνίν, MSS. 48, γο ccύρηνίν, S. Τυζμα το Ἐαμονν η-Δ οὐαῖθ ιη S, L., μαρ ρεο: Εμον Δ ἐυρηνίν, τιγερνα οὐν οὐίθνε (ἐυρηννίν, L).

XLV

ΑΤΑΙΩ ΕΑΕ ΑΡΝΑ ΜΕΑΣ

Ὁ'φερὸλῖμε ρυαὸ ὁ νέλλ.

ΑΤΑΙΩ ΕΑΕ ΑΡΝΑ ΜΕΑΡ ΤΑΡ Α ΜΟΙΡΨΙΝΕ,
 ΑΡ ΡΟΙΜΨΙΝΕ Α ΕΛΕΑΡ ΡΑΝ ΔΕ ΣΟ ΗΑΙΡΨΟΕ,
 ΦΕΡΟΛΙΜΕ ΡΥΑὸ ΡΟΞΑ ΣΑΕ ΡΙΣΨΙΝΕ,
 ΣΑ ΤΟΞΑ ΙΡ ΟΨΙΞΕ ΟΟ ΙΥΑὸ ΣΑΕ ΛΑΨΨΙΛΕ ?

Α εὐιγγ ἐλάνν Τυαταίλ ἀν τρὸμψιρ 5
 Ροξλὺρὸε ζαίλ οὐ ρυαταίξ ζαε ἀινθρῖνε,
 Φερὸλῖμε Ὁ Νέλλ ὡαν ἡοβαρ ἀρ ν-ιονγῖρνε,
 Κοζαλ ἀρ ν-ιονμῖνε ὡον φέινν ιρ ἀιρμῖξε.

Τεῖρτ ἀν ροδαίλ μὰ ζοβταρ ἀρ Σαιοιρφέρὸλῖμ :
 Ιρ λειρ μολταρ μιρὲκορναμ ἀρ Μῖνείρυνν ; 10
 Α εῖρ ὡο ροίλκεαὸ ραν ζκοζαὸ ὡά ριρὲάναμ,
 Δετ βρεῖρ ἐοτρῖμ ὡὸ Α ρορκαὸ 'ρ Α ριτὲάναμ.

Ιρ λειρ ρρὸμταρ ι βρὸκαλαίβ ριρέαρλαίμ
 Οεῖτ ν-Α ρορτα λε ρορκαὸ να ὡρῖορμοναε,
 Σαν εῖρτ ἐοῖγίλτε ἀρ ὡβαρ νά ἀρ μῖνγρῖετρῖβ, 15
 'S ἀρ ἐνεῖὸ ζοιρτιγῖτε Α ρολυρἐνιρ ἐαοιν ζλέῖγίλ.

MSS. 23G24, lē. 237; M III., lē. 55. Α εῖρὲαλ
 ιονντα ἀρμον: ρατταίξ ἡαίεαὸ εετ ὡο φερὸλῖμε ρυαὸ
 ὁ νέλλ. 2, Διτ, M. ἡαίρμῖξε, MSS. 3, φερὸλῖμ, G. 4, Σά,
 MSS.; οῖρξε, MSS. 5, εὐιγγ, MSS.; Τυαταίλ, MSS. 7,
 φερὸλῖμ, MSS.; ὡάν ἡοβαρ, MSS. 8, ιονμῖνε, MSS.; ὡον
 φέιννεαὸ ράιρἐλῖρτε, M; ὡον φέινε ἀρ ἀιρμῖξε, G. 9, ἀιρ
 ραιοιρ φερὸλῖμ, MSS. 10, μῖν εῖρυνν, MSS. 11, εῖρ, M.
 12, .ρ. βρεῖρ, G; ἐοτῖρμ ὡο, MSS. 15, ἐοῖγίλτε, MSS.
 16 Α ρολαρ ἐνιρ ἐαοιν, MSS.; ἐαοιν ὡεανμ, G.

XLVI

mo cean d'eóðan ó eadac

Do eóðan ó eadac, d'éir páilte do þeim leir do þúine áirite.

Mo cean d'eóðan ó eadac
Do lea an reólað rputac,
Do lút a meór scaol scleatác,
Ar ceól trreacac caom éputac.

Mo cean d'á méir 'r d'á mair, 5
Mo ðean do ðéir a boir,
Do ðeall a tinn 'r a tpeir
'S do ðeir a cinn 'r a coir.

Mo cean d'á céile póð—
Fea ar réime 'r ar ráð— 10
Þioð nac é i n-aoir ir taorð
Ir é ar aoð 1 nðaoir ðráð.

Þraoð ar uain 'r meanma mairmeac
'Sin laoð ðcuaið nðealðða noðtleac;
Comtñút pluð nac d'aoð ðoicléac 15
Soiðteac raor na ruð pluðteac.

MSS. S, l. 13. L, l. 41, H.5. 10, l. 49; reo mar
atá an teireal annan, "d'é þu þinn eóðan m'páilte
þo h'éinn, 1613. H.4. 19, l. 49; rlioc H5 é rin. an
teireal, áirita, S; áirite, L. 1, ceann, S. 2, rputað,
H5. 3, lút, MSS. 4, trreacá, H5; cputac, S,L; éputac
H5. 5, mo ceann, S,L, H5; cion, H4. 6, boir, L;
ðeall, S. 8, caoir, L. 9, mo cion, H4; ceann, na cinn eile.
11, ar árra, H5. 4. 12, aoðða anaoir, H5. 13, mairþioç,
H5; mairþioç, H4; mairþioç, S,L. 14, ran laoð, H4;
nealðða, S. 15, ðoicélioç, H5. 16, roicélioç, H5. 17, tigrá

ΤΙΣ ΡΑ Δ ΔΕΘΛ ΒΙΝΝ ΑΡ ΒΥΔΙΝΕ,
 ΛΕ ΗΕΘΝ ΟΝ ΙΝΝ ΕΥΜ ΙΔΙΜΕ,
 ΑΝ ΞΑΟΤ Δ ΞΟΙΜ ΕΥΜ ΕΔΟΙΜΕ,
 'S ΟΔΟΙΝΕ Ι ΒΡΡΑΟΕ Ο ΞΟΙΝ ΞΡΑΙΝΕ. 20

ΒΕΙΡΥΘ, Δ ΡΕΙΝΜ ΙΥΔΤ ΙΔΙΟΥΡ—
 ΡΥΔΤ ΑΡ Δ ΡΕΙΘΜ ΝΙ ΗΕΙΟΥΡ—
 ΞΑΕ ΒΑΡΡ Ο ΕΛΑΡ ΑΝ ΕΟΙΞΙΘ,
 ΔΞ Μ'ΟΙΞΕΡ Ι Ν-ΑΜ Ν-ΕΙΞΙΝ.

ΣΥΡΞΕ ΞΑΕ ΡΑΙΜ ΛΕ Δ ΡΟΡΤΑΙΒ ; 25
 ΒΑΙΘ ΞΑΕ ΒΥΘΝΕ ΛΕ Δ ΒΕΑΡΤΑΙΒ ;
 ΟΙΟΥΝ, Δ ΟΕ, ΑΡ Δ ΡΟΛΤΑΙΒ,
 'S ΑΡ ΟΙΕΑΙΒ Ε, ΟΟΤ ΡΕΑΡΤΑΙΒ.

ΕΝΕΑΡ ΝΑΕ ΔΙΛΛΕ ΞΝΕ ΞΕΙΡΕ,
 ΝΑΕΑΡ ΕΛΕ Ι ΜΒΑΙΡΕ ΒΔΟΙΡΕ, 30
 ΝΑΡ ΕΡΟΜ ΡΟΡ ΑΡ ΕΛΑΟΝ ΞΕΟΥΡΕ,
 ΕΡΑΟΒ ΕΥΙΡΕ ΟΟ ΝΟΡ ΝΔΟΙΡΕ.

ΣΤΙΥΙΡ ΞΑΕ ΕΟΛΑΙΞ ΔΙΝΜ ΕΘΞΑΙΝ ;
 ΔΙΝΜ ΑΝ ΕΟΛΑΙΞ ΔΞ ΕΙΛΑΡΑΙΒ ;
 ΑΝ Τ-ΔΙΝΜ ΡΥΔΙΡ ΙΡ ΔΙΝΜ ΕΟΛΑΙΞ ; 35
 ΔΙΝΜ ΕΘΞΑΙΝ ΥΔΙΘ ΡΑ ΙΔΘΑΙΒ.

Δ ΔΕΘΛ, L ; ΡΑ ΔΕΘΛ, H4. ΒΙΝΝ ΙΡ, H5. 18, ΛΕ ΗΕΘΝ, S. 19, ΕΔΟΙΜΕ, H5. 20, Δ ΒΡΑΟΕ, S ; ΞΞΡΑΙΝΕ, H5, 4. 21, ΒΕΙΡΥΘ, H5, 4. L ; ΡΕΙΝΜ, MSS. ; ΞΟ ΙΥΔΤ, L, ΙΥΔΘ, H4, ΙΥΔΙΤ, H5. 22, ΙΥΔΘ, H4 ; ΑΡ Δ ΡΕΙΘΜ, L ; ΑΡ ΡΕΙΘΜ, H5 ; ΑΡ ΤΡΕΙΜ, H4 ; ΝΙ ΡΕΙΟΥΡ, MSS. 23, ΕΟΙΞΕ, H5 ; ΕΟΙΞΕΑΘ, H4. 24, ΔΞ ΜΟΙΞΕΡ, H5, 4 ; ΔΞ ΜΟΞΕΡ, S ; ΔΞ ΜΟΞΕΡ, L ; Δ ΝΕΑΜΜ, H5 ; ΑΝ ΝΑΜ, S ; ΑΝΕΑΜΜΙΝ, H4 ; ΑΝΑΜ, L. 25, ΣΥΡΞΕΑΕ, H4. 26, ΒΑΙΘ, H5. 27, ΟΙΟΥΝ, H5, L ; ΟΙΟΥΝΝ, H4 ; ΟΙΟΥΝ, S. 28, ΟΟΤ ΡΕΑΡΤΑΙΒ, S ; ΟΟΤ ΤΡΕΑΡΤΑΙΒ, H5. 29, ΕΝΕΙΡ, H4 ; ΞΕΙΡΕ, S. 30, Δ ΜΒΑΙΡΕ Δ ΒΔΟΙΡΕ, S, L. 32, ΕΥΙΡΕ, S ; ΑΡ ΝΟΡ ΜΔΟΙΡΕ, S ; ΑΡ ΝΟΡ ΝΔΟΙΡΕ, L. 33, ΕΟΛΑΙΘ, H5. 34, ΕΟΛΥΘ, H5. 35, ΕΟΛΑΙΘ, H5. 36, ΙΔΕΥΙΒ, H5. 37, ΛΕΟΞΑΝ, S. 38, ΝΑΕ ΡΑΝΝ, H4.

Լեօջան լաօր չօ չսեմ չսալմա
 Խ'Եօջան քեմ ռա՛ն քաօն մեանմա ;
 1 չսօմ'ծալ ռօրսած իրաօի չսօրմա
 'S Ծաւ լօւծա ճ լաօի ռա քանմօ. 40
 M.O.C.E.A.N.

Ար ժօմքաննաւծ լօրսիշտէ 1 ռ-եաջար 'ր 1 ռ-ամ,
 Ար Եօլսր, ար Շեօլճարե, ար Շարմիր չան Շալլ,
 Լեմ Լօ լար ար Յ'Եօլ Ծամ 1 Եքարանն ռա Երլանն,
 Բօջրալմ ար Եօջան Օ Եաճաճ մօ իրանն.

XLVII

ՄՕ ԲՃՇԾԱՏ ԼՈՆ

Մ'Եարբօ լեւէջլիննե.

Մօ ԲՃՇԾԱՐ ԼՈՆ ԼԵՐ Մօլշէ Մեալօջած, ;
 Ա Շօմե, ր մեարօջած Մաօր քեմ Մօնօջած ;
 Մե Լե Ա լաօլծ Եած Կօր քեմ Շօնօջած,
 'S մաօլմ Լար մօնօջած Ճա իրօծ քա Շօմքօջալ.

39, քաօի, H5; քօլօե, H4; քօրմած, H4; չօրմա, L. 40,
 Լօւծած, H5, 4. 41, Ա ժօմքաննաւծ, S; քա նաւմ, H4. 42,
 չան Շալլ, H5. 43, քեմ Լօ, S; Ծամ, S.

XLVII. MSS. S, Լժ. 46; Ա լեւեալ անքան: քաքլին իսքեւ
 Շւմ Եարբօլ լեւէլիննե, Ա քանն Սրաօնուիշէ. H.5. 10, Լժ. 58;
 Ա լեւեալ: Մեարբօլ լեւէջլիննե. H.4. 19, Լժ. 58; Ա լեւեալ:
 Մեարբօլ լեւէջլիննե. 1, քեւ Մօլշէ Մեալօջա, S. 2, քօմ
 Մօնօջած, H5. 3, քե Ա լաօլծ, S; քօմ Է., S. 4, քմաօլմ
 ար S; Շօմքօջալ, MSS.; Մա քլւ Է, H4. 5, Էալմօն, S. 6,

Do fághar féin Éamonn dom Éamonnaib ; 5
 Néamonn ór néamonnaib a réim ór Raoileannaib ;
 I r foibeadh suair an óis éireannaigh
 I gcéimeannaib cruair dhá fóir fáoileannaigh.

An fáilmgéas úr, Éamonn Ó Díomura,
 An réagón ir ríorfa, an rún ir róineara, 10
 An ceann uirraib fuair, mar do fáoilearra,
 Shaoigeara buair i mullaigh dhá móirfeara.

Leannán ruar do macaib mórcaitair,
 Ní dual pórcaitair dona ríataib raoríochtáin,
 I scairt a scuils ráinig an Ríogcaitair 15
 Dhá cáinig don shíobcaitair buirb cum baicéiríochtáin.

Bíodha na raintir an dealbha daonacta,
 Saoructa dháinnte an feartha dhá ábacta ;
 Bliáircoit na bhréam an ríonn rííochtacta,
 Dar liom ní mííochtacta an tréan cábactacta. 20

neamhonn, H5 ; neirín, H4 ; neamonnaib, H5 ; neamonn ór
 neumonnaib, S ; naelannaib, H4. 9, eamon, S ; díomuruis,
 H5. 10, ór ríorfa, H4 ; roirfeara, H5 ; raonfeara, H4.
 11, uirra, S ; uirraib, H5 ; ruaraimuir do, MSS. ; fáoiblíora,
 H5 ; fáoblíora, H4. 12, shá, úeara, H4 ; shaoirúeara, H5 ;
 buaige a mbullaib, H4 ; mulla, S ; mullaib, H5 ; moiríora,
 H4. Dhá líne mar málairt coimada in S áimáin. Sio 120 120 ;

Dom feol ar crann an éraob lúgará

Deor dhá dhá crúirara do bhráon an bóinneara.

13, moircaitair, H5. 14, ir dual, S. 15, a scuirt, H4 ; scuirt
 scuils, S ; ránaigh, S. 18, cáinte, H5 ; 19, bhréam, H5. 20,
 an shreann t., H5, 4. Cetera derunt(?)

XLVIII

DOIMINIC Ó FEARĠAIL

Do Compánac an Earraig.

Doiminic Ó Fearġail, aḡnaḡ fíorḡoile,
 Maḡbaḡ a ḡfíocḡoime ḡealḡaḡ ḡon ḡámḡuire
 le reinnm ḡriḡuḡ ḡurḡa na laocḡoide
 Tar urḡra maocḡoide ar fliḡḡib maḡ fámḡuille.

XLIX

LAOḡ BLIAḡNA

Do máḡḡamain Ó hifearnain.

Laogḡ bliaḡna ir oirḡearc éaḡmair
 1 n-áireamḡ maḡt muḡḡe nlaḡḡ,
 aonroḡa ḡḡ buaile an pḡionnra,
 mó 'ná cuaine liomra an laogḡ. l.

ḡé cuirleannaḡ cuarḡaḡ cḡuaḡḡos cairmeaḡaḡ caoin
 fḡriḡirḡriore fuaḡraḡ fuaimeaḡt fḡaraḡ ḡlan fíor 6
 ionḡantaḡ uamaḡ uaiḡneaḡ aigeantaḡ í,
 fa ríocair cḡm fuaḡn ḡám fuaḡaḡ reanna an laoiḡ.

XLVIII. MSS. S, l. 46; H.5. 10, l. 58; H.4. 19, l. 59.
 1, ua f. H5; fíorḡoille, S; fíorḡoile, H5 2, maḡba, S;
 ḡealḡaḡ, H5; ḡám ḡuire, MSS. 3, rinim, H4; cḡuraḡa, H4.
 4, urḡra, H4; ar r. maḡ r., H5, 4; raḡ uille H5, 4; fám
 uille, S.

XLIX. MSS. S, l. 67; L, l. 20; H.5. 10, l. 52; H.4.
 19, l. 51. Ceḡḡ., máḡa, L. l. 1, áireime, S. 2, maḡt, S,L,
 ar lár, H5, 4; muḡḡe, S,L; nae, H4. 3, ḡḡ, S; buaile, S,L;
 pḡionnra, S,L. 4, cuaine, S. 5, cuirleonnaḡ, H5. 6, fḡriḡir-
 ḡriocht, S,L. 8, fa fíocair, S,L.

L

AR CEARRBALL ÉIGIN

Do Cearrbhall ós Ó Dálaidh, 1630.

Ar Cearrbhall éigin fuaire rinn
táirc iongantach i nÉirinn,
i rliḡtíbh raora na ruad,
ar éiríbh caola comhuan.

Ar lút, ar léim, ar lámach, 5
ar beit roilbhí roḡrádach,
ar labra, ar ceól, ar clearaibh,
ar eól amhá i n-ilḡearaibh.

An Cearrbhall ba clor damra 10
le ríogḡnaibh ba ríodanna;
a ramail i oTír fa tTuinn
raḡaibh ó ríḡ ḡo rámuinn!

Ní fíorím dái a ráda ríom 15
ḡur Cearrbhall fíre fuairríom—
'ré roin ḡur ríā ḡac adarc
ar doin ir ríā ó'r ríorradarc.

Nó má'r fíor nac é a málairt 20
do connarc ḡan contadairt,
níor mearball a ráda ríur
Cearrbhall Ó Dála an veigfir!

MSS. H.5. 10, l. 63; H.4. 19, l. 62. 1, fuaire, MSS. 2, tamars ionngnat, H5. 3, rúas, MSS. 5, luit, H5; lúo, H4. 6, rultbhí, MSS. 8, a mola ḡearaibh, H4. 9, cearrbhall, parrim, MSS.; clor, H5. 11, a ramail, H5. 12, raḡar, H4; rámuinn, MSS. 13, fíorím, MSS.; ráíóda, H5; ríom, MSS. 16, ar ríā, MSS. 17, fíor, MSS. 19, a ráda, MSS. 20, an téitín, MSS. Ceteira veirunt(?).

LI

ní mise an cearrbhall

Fheasra Cearrbhall.

Ní mise an Cearrbhall rothlóir
 1 oTír fa tuinn na n-amor;
 ní caitha cleas mar rin rinne;
 is gada a meas go mairim.

Ní gada asur ní ceas coir, 5
 ní húcaire 'r ní haiblíor;
 ní fígead i feolaid rlinn;
 ní heolaid innead oirinn.

Ní bfuillim adsur ná eall,
 ná i dtuataid deaibda Danann; 10
 ní mairim ní maifinn duir
 feuir doo pratainn, a páoruis.

Ma' r iob féin buir gCearrbhall cain,
 ná cuirid oirne a fácaín
 gada an tanra a ráda ruinn; 15
 cára almpa lem anmuinn. n.

MSS. H5 asur H4. leanann an ván tuar ran dá
 láimpeibinn. Ceir., o Cerrball, H4. 2, na namar, MSS.
 3, ní caitha, H4; caitha H5. 4, ar gada, MSS. 5, ní geoda,
 H4. 6, fúcaire, H4; haiblíor, H4. 7, ní fígeim a feoluid,
 MSS. 8, heolad doinnead, MSS.; oirinn, MSS. 9, bfuillim,
 MSS. 10, dé danann, H4. 12, rsur doo pratainn, MSS.
 13, cáin, MSS. 14, na cuire, MSS.; feuir, H5; fácaín, H4.
 15, gada, H4; ruinn, MSS. 16, cuir almpa lem anam, MSS.

LII

ISAN BFRAINSC

Isan bfrainsc im dúireadct dam,
 i nÉirinn Cuinn im córlaó ;
 beas ar ngráó uaid don fáire,
 do táil ruain ar ríorfháire.

LIII

MÓR MO TNÚITSE

Cum mo cárad ón bfrainsc go héirinn.

Mór mo tnúitse lem toil féin
 ó tánas tar tuinn n-aigéin ;
 ire mar a bfoil a fonn,
 ir mire fa oil eadtronn.

Ire i nÉirinn na ríog 5
 ir mire i bfrainsc na bfairbhíog ;
 ire i n-iaclaib a ríche
 'r mire i scliaclaib coisríche.

LII. MSS. 23G23, l. 53 ; a tseueal annran : páorais
 haicéao ran bfrainsc cct, ar fáicrin aiflinge. 23N13,
 l. 266 ; M, VII., l. 205 ; a tseueal ionntaran ardon : páorais
 haicéao cct. 1, dúrgráó, G. 2, córla, N. 4, ruain, MSS.

LIII. MSS. H.5. 10, l. 66 ; H.4. 19, l. 65. Tero., éaruro,
 H5 ; bfráinc, H5. 3, ir é mar, H5 ; ir eirean mar, H4 ;
 fonn, MSS. 5, ar é, H5 ; are, H4 ; mš, MSS. 7, aré, H5 ;
 are, H4 ; ríche, MSS. 8, coisgríche, MSS. 9, innir, MSS.

Ó do fágbar mór fáil
 mo toil níor éinn im comódaíl ; 10
 fuair fear oile ar a annra
 sean mo toile coramra.

Tar m'éir fiar ó foim ale
 níor fear leir lá ná oiréce,
 ó spíð féadain na sciað scam 15
 aniar san féadain oram.

Leir do meallað mo toil te,
 triað daoinead Dúna Dúinne,
 éamonn an cuirnín carra,
 muirnín sneaðonn sníomgarra. 20

Irim scurað n-a scrut féin
 tréite gad rai fa roiléir :
 airte gad céime i scalmaðt,
 sairce féile ir flatamlaht.

Sníomaið sneaða, snáioið ceól,
 díolaið dán, dia do cineól ; 25
 bronnaið ionar, óir ir ead,
 so n-ól as rioðal rírfleað.

10, cinn mo é., H4. 11, ar annra, H4. 12, coramra, H5. 13, aleit, MSS. 15, féadain, MSS. 16, féuáinn, H5; feúuin, H4. 19, cuirnín carra, H4. 20, sneaðonn, H5; sneðonn, H4. 21, airion a ccurað, H4. 22, tréite, MSS.; roiléir, MSS. 24, 7 flaitéamlacht, MSS. 25, sníomaið, MSS.; sneaða, H4; snáioeð, H5; snadaiße, H4. 26, cinneol, MSS. 27, bronnaið, MSS.; óir areað, MSS. 28, ríorfleað, MSS.

leanaíð conhmað, corhmaíð lann,
 rhoiḡið céir cpoirðe Δ uearmann; 30
 peað na raiðe ronnaíð rleaḡ
 maiðe mollaiḡ na míleað.

mo ðean ðó tap ḡað nðuime
 ð'foirnið oirir luḡuime :
 peaḡ rúlmör ir ráime peaðt 35
 úrlón ðáime aḡur vülleaðt.

peaḡ coṡuiḡte clú ðanðá,
 oirðearcað na haðarðá,
 peaḡḡán peaḡaðað na ðfionn,
 leannán ealaðan éirionn. 40

Cú culaínn cōiḡe ðáime,
 cú beḡta ḡað buanðáime,
 cú fíocðá feiṡim na ðronn,
 beirir líomta na lánḡlonn.

Ón mðriotáin cum an éin fínn 45
 beannaðt uaimpe ḡo hÉirinn;
 ðó ní lingte an ueannaðt ðoðt—
 beannaðt ðingte ðo ðúðroðt.

29, conhmað. H5, comhmað, H4. 30, rhoiḡiðte, H4; Δ uearmann, MSS. 31, na rionne ronnað, H4. 32, mullaiḡ, MSS. 33, mo ðion, H4. 35, ar ráime, MSS. 36, ir vülleaðt, MSS. 39, peaḡað, MSS. 40, leannán alaiðeann, MSS. 41, cu, *passim*, MSS. 42, beirta, H5; beirta, H4. 43, fíocðá,

ní ráim fearaím ná fuíðe

go n-imíeam dá ionnruige ;

50

an laoc d'amharc ronn buò rós ;

m'fonn dá maðarc ir rómór.

m.ó.μ.

LIV

SLÁN FÁD ÉRÉIDIM

Ón bfraingc go héirinn cum coire an fíri céadna an tan
 do bhréad í.

Slán fáð éréidim a cor dear,

do éréidim i gcéin fa clor,

trénarib iomda ó éirinn bar

do lar tríd' éréidim, a cor.

San fuarad óo caoi go ciúin,

5

ní duad aet dútmaet lem deoir ;

mór an réan nae rreann uainn,

Sileann uaim mo déar tar deoin.

Ní bfuil mórad, maoirde fór,

i maoirde ar bié aet io bár ;

10

raoi rin, ran gconclann nó i gcuar,

go gcomérom nguair níor éin cár.

MSS. ; reitím, H5 ; reiteaím, H4. 47, boicht, MSS. 48,
 úutrocht, H5. 52, ar rómór, H5 ; ba rómór, H4.

LIV. MSS. H.5. 10, lc. 68 ; H.4. 19, lc. 67. 3, bár, MSS.
 4, tríd' éréidim, H5 ; tríd' do éréidim, H4. 6, duad, MSS.
 7, réan, H5. 8, mo deoir, MSS. ; deoin, MSS. 9, mo mairé
 maoirde, MSS. 10, amaoiré, H5 ; amaoiré, H4. 11, raoi ran,
 MSS. ; na ccuar, H5 ; no accuar, H4. 12, níri cinn cár,

Cor Éamuinn, le hionnraim n-eac
 Bað hionnraigthead éirge moð,
 Sác mí 'nar malarraig teac 15
 Oí fa reac aðantair oc.

An bliže i sciúinear do-óirð—
 Luğarve a riže 'r a réim—
 Mo ériac na tráca nár brúig
 Ar úir áta Cliað an céim. 20

Speata reilže Mumhan mar
 Ir luğarve i leirg na n-or;
 Ar na Comraib, bað trom trear,
 Do tromluig ceap lonn dá lor.

Seallaim deit, a Mumha mór, 25
 Oarab roga meic an mál,
 Scír neit nac seabairð mo glún
 So beit dot rún rleamain rlan.

r.l.d.n.

MSS. 15, sác míð, H4. 16, aðantair, MSS. 17, Anbliže, MSS.; acciunnur, H5; acciunior, H4. 19, nar brúirð, H5; brúirð, H4. 20, uir, H5; úir, H4. 21, Speatað, H5; rraða, H4; mumhan mór, MSS. 22, na nóir, MSS. 23, ar na conra bá, MSS. 24, céar lonn dá lór, MSS. 25, seillim, H4; óuit, MSS.; mhumainn, MSS. 27, mo glunn, H5. 28, do rún, MSS.

LV

CIA AN EALTA ÓS BANSO

Cia an ealta ós banro adóiam
 Dá mearta a nglór 'r a ngníom—
 Ealta gníobda na nglac bpuar
 Dar lat ir cuan níosna ir níos.

Fuirbte i gcéill in gac am iad ; 5
 Mall a gcéim dá réirde ród ;
 Ciall éinn na mbanroin ní bréas ;
 Mo éean don tréad arrait óo.

Tarla i ngruaid gac deaghná daoib,
 Duan mo meargrád dona mnáib, 10
 Deoó fála tre éinviš doil—
 Cara fáoir dá déimh dáib.

Le a dtreitib gan béim ar biot
 Ní féidir nac bearta bréat ;
 Ní éuala gáire ioná gac 15
 Uaóa i scrut náire do neac.

MSS H.5. 10, lc. 16 ; H 4. 19, lc. 11.

ir pollur, ón uirparbaid éruinneara ran dán ro, nac
 fuil ré ašainn ra éuma inar ceapaó ar dtúir é. níor
 b'iongnatú liom dá mašat ré riari éar aimir pátaraisín haicéao.
 Do buail ré umampa, am, i mearc a éodarán, ašur meapap
 nár éapre gan é éur i gcló ran leabar ro.

1, alta, MSS. ; adóiam, MSS. 2, anglóir, H5 ; iad anglóir,
 H4. 4, dar leat, MSS. 5, fuirreó, H5 ; foirreó, H4 ; a
 cciall, MSS. ; ann gac don, H5 ; ion gac ionad, H4. 6,
 gceimionn, MSS. ; réir, H5 7, ceillciónn, H5. 8, arrait ós
 MSS. 9, dé mná, H4 ; óioib, MSS. 11, fála tre doinviš,
 MSS. ; ól, H4. 12, ir cara, MSS. ; déimne, H5 ; óimneó,
 H4. 13, lena, H4. 15, éualar. 17, glan caom, MSS. 19, a

Saor gac rún, glancaoim gac géas,
 Maol gac glún, barrcaoil gac brós,
 Geal gac taoib, tirmgeal gac déad,
 Mo cean don tréad ingean ós. 20

Clann ingean ingine uí Briaín,
 m'intinnre ir inéireoche dóib;
 Scot mo toile tar tnuó cáis
 Dáib a rún mo éiríde ir cóir.

C.1.A.

LVI

slán fáo lot

muirceartaic Ó hifearnáin asur an clóca ción, i moó asalmá.

muirceartaic:

Slán fáo lot a clóca éiríon;
 Dúir gceadac ir damna dobhóin;
 fuar ón rcát do rcáile de;
 ní fáic gáire do góinre.

Deas nac cuma cuaille fáil 5
 doo éreacenugáora, a compáin,
 nó ríob do érocaó iar scioc,
 ir ríob an t-ocair ainmíoc.

taoib, H4; tirm geal, MSS. 20, treus arriúó ós, H5;
 arriúóe, H4. 21, Cleann, H5.; ingine ingne, H4; ingine
 Briaín, H5. 22, dáib, MSS. 23, rcóis, H4; tnuis, H5;
 tarénuó cáic, H4; cáic, H5. 24, dóib, MSS.; orriunn, H5.

LVI. MSS. S, lc. 25; L, lc 55. Teiréal: a moó asalmá
ar lár, L. 1, fáo leat, L; clócaó, MSS. 2, cceacht,
 MSS. 3, rscát . . . rscáile, MSS. 5, cuaille, S; cceacht-
 nuigri, L. 7, ccit, S; 8, ainmíeac, S; ainmíeac, L.

Dá gcuirfeadh tu ar fágloinn féin,
 maó maol gearr, glacfaid oibéim ; 10
 t'earcaoin 'r cár, do éaoim ní fearr,
 ní háir ón gcraoib doo éroiceann.

Noéan mian d'airgead ná d'ór
 do tuis oraid trí iompód,
 sió foiléir mian ceada ió éorp, 15
 ní mian beada, áit an boétoét.

Liom tu fóir, fada an aza
 deic leibhliada ná lánfada ;
 ní mó ir lionntaib do bhuic beaét ;
 ué, ní lionntaib n-a áirpeaét. 20

Cian ó cailir do méite,
 do leaḡad dom lomféite ;
 tú fearior nóca cuing cinn,
 ní díon dom dhuim ón doininn.

Miéir daimra dol don dáil, 25
 'r do éur ar éraoib, a éompáin,
 ó taoi it oḡair éríon ḡan éum,
 fearior ḡan foḡain iomum.

9, ccuirfeadh, MSS. ; fágloinn, L. 11, ir cár, L ; ir car, S. 12, níé ar, S ; níé ar, L ; cneicionn, MSS. 13, no dór, S. 14, do tuis orat, MSS. 16, beadaó, S ; ácht bochteacht, MSS. 17, azaó, MSS. 18, deic, MSS. 19, ar liom éaoib, S ; ar lóm éaoib, L ; bhuic, MSS. 20, an dáiríocht, S ; an a arpeacht, L. 23, fa maoir, S ; coim cin, S ; éaoim cinn, L. 24, oian, L ; duinning, MSS. 25, miéir ó., MSS. 26, éur ar éraoib, L. 27, do toḡar, MSS. ; ḡan éoim, MSS. 28, foitinn, S ; foitinn, L. 30,

an clóca:

Ní cóir duit mo éir ar éirí,
 ' r gur tú do éir mo éirí; 30
 fearrde tú ar dtuair mar roin
 sé tú truaḡ arfa troḡoil.

mé t'éirí lámhe ir leaptá,
 ran oirde fúair fírfneáta,
 t'iomfál fáo éann ir fáo cóir, 35
 lionnán ir fearr dá bfaoir.

A mairceartais, má' r é t'fát :
 seal ḡac nua, fearb ḡac ríorḡnát,
 fa t'eimeal do tóct orainn,
 oic veiréad an oircomainn. 40

Cuma o'fear cáillear a éan
 a veit uaral nó íreal ;
 mairḡ do t'reis rinne mar ro,
 ar b'reit ime aḡur ola.

tu éirí, MSS. 31, mar rin, MSS. 32, t'reitil, MSS. 33, lámá, S; lámá, L. 34, fúair, MSS. 35, me hiompiul, S; me himpcioll, L; fáo éionn, MSS. 36, don leannán, MSS. 37, búr b'fat, MSS. 38, gur seal ḡac nua o'fear fearb ḡac ríorḡnát, MSS. 39, fa timioll, L; fa timioll, S; do t'eacht, MSS.; oram, S. orum, L. 40, ar oic veire, MSS. 41, ar cuma, MSS.; a éion, S. 42, a ar lár, MSS.; íoríol, S; iríoll, L. 44, iar b'reit, S; iar b'reit, L. 45, ar tu an lom, MSS.

muirdearta:

Má' r uafal tú, ir tuar an lom, 45
 monuar bui gceat caol éadrom;
 mó ir táir an uairre san ioct,
 cnáim na huairle san éifioct.

an clóca:

Luét na mbíat sclúmaé scluēar
 mire ir fura d'iomuēar; 50
 má' r fliuc mé, gíod doirda inn,
 ir mé bui tairda tirim.

muirdearta:

Ir anōrann liom tú, a ēruaig;
 cñion tú, ní héirir ē'atuaim;
 ór léir gac rnat inbui rlior, 55
 ir céim san fáē bui n-ainōrior!

S.L.A.N.

46, cceat eadrom, MSS. 47, ir moirde ar táir, MSS.; uairro, MSS. 48, cnáime, MSS. 50, fura diomēar, MSS. 51, rinn, S; rin L. 52, ar me ar tairge, MSS. 53, ar annōann, tú MSS.; a ēruaig, MSS. 54, ar cñion, MSS.; ní fēirir, MSS.; tairfuail, MSS. 55, rnaite, MSS.; ion bui, MSS. 56, fáē, bui nainmeap, MSS.

ΣΥΛΛΟΓΗ

I. 1, Δ φίρ μ'έλιγτε .ι. Δ τσινε ατά ας ζεαρίαν ορμ, νό
 όοm λοctύ. 2ο ním .ι. το-ζήm, το όέim. 3, ζήεαρ .ι.
 οβαιρ, φίλιόεαct. 4ο mbí .ι. μά bίonn. 4, 5ο mbέαρταρ .ι.
 5ο 5cαλλφιρε αον nίό τά bάρι. 6, το 5έανάμνα .ι. θέαν-
 ραίμίone .ι. θέαnpαopa; an céaona .ι. an μπο céaona; leo
 cαλλφι .ι. nυαίρ Δ θείρε n-a cαll, νό λοct ορτ. 7, pεαό pείoτις
 .ι. le linn píoctάna. 8, nίορ ταοbτα le .ι. nίορ b'ionταοib;
 mo mανnt .ι. an 5pεim Δ bαίnpεαό m'φiαcαil. 9, Δθεάpαinn
 .ι. θέαρpαinn. 10, τά pείoεαό .ι. τά οταζαό ponn τροοα ορm.
 11, 5ο ηζέαbαinn .ι. 5ο bρέαοpαinn; 5είpιμρ .ι. pείρ + ιμρ .ι.
 αίρτε φίλιόεαct. 12, hum ham .ι. cαinnτ 5an bήiς. 13,
 éamonn .ι. éamonn οε buιtlέαρ, τιζεαρna όύν búinne.
 1n' αον .ι. 1n' αοναρ. 14, βαοpμαό .ι. cαinnτ οί5céillíoe.
 15, pέx οίμρ pέimín .ι. pί όúitce pεimín. 1 nοειpεαρτ όο.
 όιοpμαό άμαν, mόpεimcéall αρ 5liab na mban, ατά μα5
 pεimín. Rann mo cροίoe .ι. 5páό mo cροίoe. 16, τά
 haοpμαό .ι. τά cáneαό .ι. ας cáneαό na βαοpμαίoe; nίορ
 óit .ι. "τά οταίrneό5αό mo 5naoi le hέamonn pέin, baό
 cuma liom piri éipeann το cáneαό an 5péapa Δ cεapαρ όό."

Deilb an áimáin rin mar reo:

(-) | é - - | é - - | á - | í.

Δ5υρ ipé bήiς ατά le á, ná "Δ" na 5aeóil5e Δ5υρ conpoin
 teann lena aip.

II. 1, αρ οτόρ .ι. αρ οtύίρ; 2ια5αρna (τρί pιollaб) .ι.
 eappon, νό uαctapán. 4, na cóibe .ι. na buíoe. 5, cóipir .ι.
 cuíoeαct. 6, τά bpionnaρ, 7pí, má pέαctαρ an 5uίpeann ας
 bpaít αρ ιapact ο'pα5áil. pionnaρ, moó pofuíoτεαc, áimpí
 láitpεαc, paοpβμαctαρ αρ "pionnaim." 7, rinne .ι. mipe;
 cói5iό (? cói5εαό), οαlταί uίρo 1 οtίρ νό 1 nούtαι5 áιpíte,
 provincia; uίpe .ι. uíla, 5éilleαó. 8, culaió .ι. culaió capaill.

Δ deilb mar reo:

(-) | 1 - - | ó - | ó - | ia - -.

III. 1, maotlac .ι. tuine bog, pocair, pimplíoe. 2,
 nuatáct (όά pιollaib ann) .ι. péal nua; céile cuinn ip cuίpe
 .ι. éipe. 3, 5pinnήli5τεαc .ι. cαinnτ pultmαρ 1 η5aeóil5.
 5, ní buaileam (buaileab) .ι. ní buailpεαo; cliact .ι. bράca;
 cuinntinn .ι. ái5neαρ. 6, ppiotaí .ι. labairt. 8, uaiρ .ι. óip,
 τpáct. 9, 5an paobáό 7pí. .ι. 5an maolú το cεαct αρ Δ 5uinneam

ḡarta. 10, cinnpealach .i. ḡan féile. 12, do ḡaothaib .i. do fairsgeaduib; innligte .i. cóirighíte, ullmhuighíte. 14, méad .i. pìoc, ruo; pléio .i. plé, aighnear. 15, tréad an é. 7rl. .i. 'oréam a cuirpeann ceangal ar 'uine cùn é coimeáto riar.

Δ θειλῆ μαρι ρεο :

(-) | ua - | é - | í - | - .

Δγυρ ιρέ βρίς ἀτά λε “í” ná “i” na ḡaeóilge, Δγυρ conroin teann lena aip.

IV. 1, τλάττορ .i. πορ ḡan feiòr; reanfocal ipeaò “por i n-ionao rcuaise,” do mào nuair ná bío úirlirí róḡanta Δḡ uine; i malairt .i. i n-ionao. 2, i n-áitib .i. i n-ionao. 3, páirt .i. taitneam; leaba .i. ionao. 4, léigtar mari peo é: “ná oá bpaḡainnre C. C., a cáin Δγυρ a ceannur; bpaḡainnre, trí fiollaib anhran. .i. “bpa-ḡainn-re. 5, nac till .i. nac pilleann. 6, ná cpeanaíò, ná bailis, ná cnuaruis; iolraò i n-ionao uaḡaíò; “ná méaduig ar do éruar liomra, lena cára, mar ḡeall ar ḡráinne mo ḡnúire.” 7, aitrirtear .i. veirtear. 8, i n-eaíbuaíò 7rl. .i. ḡan folc cinn; “ip fearri beit carmac ná beit maol.”

Δ θειλῆ μαρι ρεο :

(-) | á - | a - - | a - - | ua - | í .

V. 1, nárr pñt 7rl. .i. ná bíoò pann le linn an éruaòtain. 2, fpaḡc .i. na bfpagac. 3, luaòail (oá fiollaib ann) .i. beartú, láimpeáil. 4, Clavaò .i. talam daingean ó beit Δḡ riubal aip; cñionbhuirc .i. cñion + bhuirc .i. fuigean nó iarрма. 5, ḡríoò .i. laoc. 6, fíorctus fuait .i. 'ofuacuis ḡo fíor. 7, a fuíòeam .i. a 'òearbú. ḡuair .i. rí a bí ar Connac-taib ran reactmaò aoip; bí ainm an oiníḡ, .i. na féile, aip. 8, ḡac laoi .i. ḡac lae; “ḡac lá” avéarraiòe anoir. Léigtar: “níor fearri ná 'óeinio an élanm po ḡac lá péna bpuaruaip.” 9, cáitreamna .i. cáitrimíone. 10, n-a buanna .i. ar coinnmeaò aca, ḡá coḡú ḡo teann aca. 11, cuaine .i. rcuaine, ḡaruaò, cuallaact.

Δ θειλῆ μαρι ρεο :

(-) | a - - | í - | í - | ua - | á .

VI. 1, do bárr ar céad .i. ear céad uine. 2, pá 'óiol ceana .i. pé cion cóir; cñioóiruar .i. fearann teóramn, uúitcí; táil .i. uútaig táil nó tuatmáin; té .i. uútaig té .i. Teamair nó bpaḡa. 4, as er se: pléimionnair an éainnt rin. “As” nó “als” = “als” na ḡearmáinre, nó “as” an béarla; do cailleaò an “l” ra éainnt, Δγυρ páḡann roin ant “a” paða. “Er,” iarmbéarla é rin; coimfeíòr do

asur vo "es" na searmáinne, nó "there" an bÉarla ra-
 éainnt reo: there was once a man. "Se," an 3^{ad} pearra
 uachtar, an ainmín láithreach, asur an mo^o fo^ouirteach, ar an
 mbriathar úo "ziyn" .i. beir. A searmáinnir = "sei," ar
 an mbriathar "sein" .i. beir. Mar rin, er se = es sei na sear-
 máinne, nó il y a na fhaingcise. Asur as er se = als es sei,
 nó comme il y en a; nó as there be, just like any there may be
 an bÉarla; nó qualitercumque sit na lairne; nó "fé mar
 bítear" na Gaeilge. 5, ní mirt .i. cao^oé an tóigbáil;
 éireamne .i. éirimíone, iolra^o ar céill an uachtar; buiréin .i.
 féin: "beir lá asam féin fóir." 6, áct 7°. .i. áct deirim an
 méir reo, am; maoidim = maoidim. 8, 1 b^ora^oib .i. 1
 b^ora^oib néill naoidiallaig .i. 1 néirinn.

A b^oeil^o mar reo:

(-) | í — — | í — — | á — | é.

VII. 2, lua^oam .i. lua^oaimir, mola^oaimir; léig^oam .i.
 léigimir. 3, buaileam .i. buailimir; "tusa^oaimir real le
 malairt céir^ooe ar nóir ga^o éinne." 4, fá éuaim .i. óla^oaimir
 "fláinte na héireann." 5, tionn^og^ora^o .i. g^ora^o teann, oaingean.
 6, náir airis .i. nar r^oirib f^ore^oga tar n-air; comall .i. com-
 líona^o. 7, ba^ola^o .i. gaige. 8, vo loir^o a f^oor ip a tiompán
 lib .i. vo éail a éu^oo féin as cab^ora^o lena comurra^oin(?).

A b^oeil^o mar reo:

ll. 1-4: (-) | ua — | é — | é — | ó — | á.

ll. 5-8: (-) | a — — | o — | o — | i | á —.

VIII. 1, ar eactra .i. ar cuairt. 2, ama^orac .i. cion, g^ora^o;
 "ingean ama^orac reab^oaic an tríosa," éamonn ve bál cct.
 3, caom^ota^o .i. compána^o, céile. 4, aib^ooil .i. aib^og^oitir; "ip
 oar^o a éeannuigim an fo^ogluim reo." 5, Sp^oréir^o g^ore^ooite .i.
 caor^o oá f^oéir^oea^o ar la^ora^o; "an g^ora^o a^oá ar la^ora^o ionnam
 t^oéirinn." 6, flait^oear^ofir .i. fir r^oéit, uairle; na^o tréig^oean
 cill .i. ná hiompui^ogeann a g^ore^ooam. 7, aor reanna .i. lu^oct
 ceóil. 8, a tréa^o b. .i. a mná fionna; oá ruim .i. oá méir;
 ceir^o, ar éar^o a léig^oam ann^o: "san ra^oail o^ora 1 réa^o
 oá ruim"? Tá riolla^o 1 n-ea^ora^o ar an líne 1 no^oia^o an
 f^oocail rin 'ra^oail.' 9, m^oon^ocar^ora .i. a éir^o oú^oéair, ve
 réir^o o^oall^oraim. Cuing .i. sein. iolra^o. 10, go ngl^oear an-
 b^ora^o .i. 1 no^oo^ocár; ba^ora^oail .i. rúil. 12, r^oéig^o .i. cuir:
 "san mire páir^oea^o ina hain^oo^ore ve réir^o mar éu^oir^oea^o
 ama^o o^oam."

A b^oeil^o mar reo:

(-) | é | a — — — | a — — — | é — | í.

IX. 1, a laoi a óaoine .i. a óaoine mo émoíóe; go mbéarainn buan .i. go mairpinn buan; bféitir gur “go méarainn” baó córa ann. 2, ríoguitheáct .i. obair na ríóeóς. 3, Ríóin .i. méitín .i. muidín beas; ar néim .i. ar óat, ar gile. 5, do léis .i. do léis; buiréólaoi .i. a folc buiré. 6, éasas .i. éaois-sas. 7, ir míghaoitheáct .i. ir olc an óat atá ar mo ghnúir óá bárr. 8, illig .i. il + lig .i. anacuit óatanna; do éaoir ghrí .i. de óearς caoir ar lapaó; tré néim .i. tré gile. 9, do ríolmuigheáct .i. ruair rí ó óúécar. 10, príoimóraoitheáct .i. an óraoitheáct ir treire. 11, buan .i. i scoimnuiré. 12, ríoblaithéáct .i. ainveire, ruaracar; cluin .i. clear. 14, óá r. .i. má r. 14, réasain .i. maoróa. 15, ríorélaoithe .i. móóona; do buaint .i. do ghearraó, do leasas. 16, rplíuóe .i. méiréneáct las; mílíteáct .i. ómuó an báir air.

Δ θειλβ μαρι ρεο :

(-) | í í — | í í — | é — | ua.

X. 1, malairtuigheáct linn .i. do hinnreáó óam mar fpreasra ar rcéal uaim féin. 3, Déiríore, ainm ríleamail ar an mnaoi áiríe reo; marbhigín .i. an maóairc máill. 4, buain pá céile .i. céile do gabáil, nó coiróce lena céile; i ngléar go .i. i rlighe go, ullam éun. 5, luac .i. toiraó. 7, do nuail ar n-éimge .i. de glóir mo éaointe; ealta .i. rcataí éan. 8, gaire faoi linn .i. rruacán uirce as mte. 10, Suaimneáct .i. bean éiríin maoróa. 11, buain .i. óul, gabáil. 12, a huaim .i. a ceangal, a póraó. 13, rruas .i. áirre .i. bean; carpaólaoitheáct .i. an fuilt carpa. 14, cuanna .i. rial, uaral. 15, do mearraó .i. do éabhrasó breitheamhar, nó tuairim, ar. 18, trúar .i. óonaéct; trí linn .i. tré uirce(?). 19, rpríó .i. mírneáct; raibhíre; faoim roinn .i. rém éur, ar mo éumur. 20, uairle .i. uairleáct.

Δ θειλβ μαρι ρεο :

(-) | ua — | é — | é — | a — í | í.

XI. 1, Óo éi .i. nuair éionn rí. 2, go scoimrcaoil .i. go rcaoirleann rí i n-éinreáct; clóilíon .i. uimír de gésasab a óéineann cló nó veilb. 3, tráct .i. annran; laoi .i. lae; oi .i. óon gréin; i scoim na néall .i. i mearc na néall, um éráct-nóna. 4, páirciú .i. páirceann rí; póiténín .i. póitín beas; pórólaoi .i. folc óúécar. 5, mo óáil .i. ir amlaíó a bíim ar mo éaraó le; óirnióe .i. óatamail, piocaire. 6, lóiténín grí .i. gaoé a bhorcann nó a gríorann rir. 7, glóirpíor .i. nac cleáctann bréas; gnócaoin .i. ná bíonn fúrtair uiréi; gaoé .i. ciallmair, críonna. 8, póς ríóe .i. ponur na óéíte; rinnlaír .i. singular(?). 9, páςbar .i. páςann; m’óisbhíú .i. m’ainnir. 10, ní páςaim .i. ní pá-śaim (óá ríollabí ann) .i. ní féaróaim óem

òeóin; 50 ʒcéill .i. panamaint rocair le ciall. 11, tráct .i. imteáct, ʒluairéact; na maon .i. na ʒcarán. 12, ʒleóðaoir .i. aʒ laðarnaiʒ, mar beaó uaine ʒo ocaðirraíðe breit báir air; ʒoillreáct .i. aillreáct, meirgeáct, creimte. 13, uóis ríl .i. plannta ʒo mbeiríðe aʒ ríl le ríol uo teáct air; torruíðe .i. toréa(?), toréa(?): 'már muo é ná tiocraíð ríol toraíð ar na blátaib ar mullað a cinn.' 14, táinʒ .i. uár; cróct .i. plannta buíðe, saffron; naoi .i. nua, úr; ʒan cré .i. ní a cré uár an cróct. 15, bóruolaoi .i. imeall nó ciuimair ʒmuaiʒe timcéall a cinn; coinnleáct .i. líomnaó(?) air mar beaó ar coinnil; claon .i. lúbta. 16, uo táin na n-eón .i. cuaða .i. (1) éin, (2) polt cinn. 17, táine .i. laige, caoile; fóirríóð .i. líne uo tairngeóirraíðe le peann; clócaol .i. uoilb nó uuué caol air (aðarðar clócuíol); ʒo nʒléar .i. i nʒléar. 18, corruðraoi .i. bmaoi uíreáct réir. 19, borruðraorc .i. plaorc reamair; aroa an plaorc .i. a huireanna; móruíðe .i. mórua. 22, cróicíor .i. cíuðearʒ .i. cíor aʒur uat na pola uiréi. 23, óʒínoiʒe .i. mar uo ʒearrriðe uoilb mairʒuine; éruillreap .i. a cuireann trilir, nó iolúatanna, ar obair. 26, ʒlóraiʒe .i. ceólmair; ʒaoi reinnite téaó .i. cruair. 27, ráða .i. ráð, cainnt. 29, rlóíʒlín .i. oireao rear aʒur a uéanraó rluáʒ. 30, cróliʒe .i. ʒoin báir, ar lár aʒur aʒ taðairt ruil éiríðe; tinnreiric .i. teann aʒur reair; tréimr .i. tréimre, tamall. 31, i n-áitib .i. i n-ionao; óʒlaoc .i. buaðaill óʒ. 31, an nʒeoða rí .i. an nʒlacra rí. 32, ní móiðe í .i. ní reairíðe í mo báir.

Δ uoilb mar reo:

() | á ~ | ó í | ó í | i ~ | é.

XII. 1, reacaireáct rceól .i. innrint rceál. 2, ba éuaíð .i. leaérruaíð; ar rcaíðceilt .i. ar éur ré rcaé an róio. 3, ar tuaéal .i. ní ríor. 4, buain le .i. taðairt ré, a beit uo uánaíðeáct aʒat aʒur a innrint ʒo háro; ón ʒránna .i. ónar ʒránna, a uéineann ʒránna; ʒarann .i. luib nime, henbane; 'nuim(?) uo cainnte.' 5, a táre .i. rceála báir mair; ní háil .i. ní háil liom (moó roíuítéaé, aimir láitreáct, uíútaé ar 'ir'); ní heól .i. ní heól uam, nárað eól uam. 8, ruuaimrioct .i. crut no ueallram ruamóa; uo bá .i. uo bí uiréi. 10, an éuanna .i. an bean éuanna. 11, Suaoáct .i. rearra léiʒeanta; rearcclutair .i. reair, aʒur clutair .i. rearcair, tearaíðe. 12, uaral .i. bean uaral; áilʒean .i. láʒaé. 13, uarica .i. uairice; ʒur tearuʒ .i. ʒur cailleaó m'uan beaʒ, ʒo bpuair rí báir; roim nóin .i. i lár a ré, rairi uíuio an t-aor léi. 14, 'tar éir ʒo mair ríl le blát na haoire uiréi óna áille a bí a heairmaé, .i. a hóige, mar éoraé.' 15, ʒan ʒnár .i. ʒan éir. 16, ʒan éailʒ .i. ʒan éealʒ. 17, marðain na rlóʒ .i. uaoime n-a mbeaíðe. 18, luao ʒan éaðaéct .i. mioal ruairé,

nó cainnt gan bhríḡ .i. ba fuaireac le máto iad beó nó marb. 19, naḡ glacrao aḡt ór .i. naḡ féadfaíde a óiol aḡt le hóir pan tír inar gnátaḡ rtán mar aipeaḡ. 20, gnátrcruite .i. gnátrcruite(?), currency. 22, ní háirto daín áir .i. ní leaḡ daín éinníó; nom meallaḡ .i. do meallaḡ me. 24, an cóir .i. ceart an rceíl. 25, dá oisḡ .i. dá oisḡeann, nó, má eisḡeann. 28, buo .i. aimir fáirtineac ar 'ir': iriao ir fáḡ; go fóill .i. go ceann tamaill. 30, ar ceartaib .i. ar ealaḡnaib, ar ceartaioḡtib a inéartauiḡ ar m'atuirre le póit. 31, ar cuaraib enán .i. a pluairaca enánaca a óá fúl. 32, ón ruail naḡ .i. go oḡi gur beaḡ naḡ; naḡ rnaḡaio .i. naḡ rceinnio .i. naḡ téigim i bpanntairí. 33, luaḡ .i. óiolaitheacḡ, ráraḡ; an ceana .i. na mná ceana; oo-cóir .i. oo-éuir, oo ruair báir. 34, amáin .i. féin. 35, na laraigsoḡ .i. na brianta oḡiḡte; leóin .i. léin, brioín. 36, oom marbaḡ beó .i. aḡ ríorfuilḡ báir. 37, le táin a healtan .i. lena healtain oḡtcair féin; ḡaḡ cóir .i. ḡaḡ coir, ḡaḡ éan. 39, go cuacaib .i. go cuallaḡt ḡráio; reabacloḡ .i. lon (ceóluithe) a eitleann go meair; éoin .i. éin.

Δ θειλβ μαρ ρεο :

(-) | ua — | á — | á — | a — — | ó.

XIII. 1, oioḡlaic oo .i. bponn ar. 2, oioḡluim .i. enuaraḡ. 3, oirle .i. oirle. 4, oo oioḡmaib .i. oo buioeantaib. 6, oioḡuiḡte .i. oioḡbóite(?) .i. críoḡnuisḡte, caite; a migne .i. foitḡne an trluais; ní oioḡbuite migne go méiteac .i. cleaḡtcar an foitḡne go otaḡaio an rocrú. 7, tar .i. i n-inoéoin; tuar .i. i n-éirinn. 8, go rínreaḡ .i. go maḡaḡ tmaḡna.

Δ θειλβ μαρ ρεο :

(-) | í — — | í — — | é — | ua.

XIV. 1, a ua ro .i. a óuine reo de flioḡt; 'ua' aḡur ní 'uf' a tuireal ḡairmeac an uair naḡ bíonn ré i ploinneao. 2, truaḡnaic ḡuir .i. bean truaisḡ, .i. éire; ó oḡulaing .i. ó ceartaḡ oia tú theaḡt. 5, o'ulc .i. o'olc; iat oo fcan .i. tír oo rínreaḡ. 6, ruḡain .i. ríorcuioḡ, go oéó. 7, ualaḡ t'rine .i. a liaḡt oioḡ a bupreaḡar. 8, 'ní fuláir go rcaoilreaḡ ar broio a noúitḡe óá bárr.' 9, uairle .i. ní maireann fuil ir uairle 'ná t'fuilre; curaḡ .i. curaḡ; óá mair .i. óá maireann. 10, buao oo ḡoile .i. goil (ḡairce) a ráróḡaḡ oo ḡoile; ḡleaḡ .i. na oḡroio. 12, iat na naḡr .i. éire. 13, uaitne .i. taca, laoc (? brian bóroime); ciana .i. aḡraḡ ó baile. 14, go huain ar eilleao .i. gur fill a neart aḡur a maḡ uirí. 15, a fíaoain reaḡ .i. rinné, nó oearbú ar an méio rin anoir. 16, a iuir .i. a rceala, a tuairre; tiaḡaḡt .i. teaḡt.

Δ θειλβ μαρ ρεο.

(-) ua — | i — | i — | ia — | a.

XV. 3, τάιν .i. ρλυαζ. 5, ρμαοζζοιή .i. νοή ρμαοζζμαρ; na néall .i. báirceac uaζbápac ón ppeir. 6, ζρáιν na ζceac .i. ρuaim ζρáinna na pεapεáinne aζ tuirim. 7, 'ní ρuipir tuir aozáirceac.' 8, aζ ρnáή 7p .i. aζ ρuibal ap t'puaio. 10, oo tpaocáuar .i. éizean aζup pláiz oo mapiuizeauar t'arm, aζup oφáz poim oo mna óá ζcpáó. 11, oo ζρán .i. t'apbar; oo lact .i. bainne oo bó. 14, oo tpeizeao .i. oo cuircaó ρuar oe. 15, teapc .i. ζann. 19, éalainz .i. loct, béim, ainnim; len cpáó .i. ζup cpáó leo. 20, ap' oteaet .i. ap a ζcapao. 22, páp óáil .i. map ζeall ap ap bpionn pé. 23, ζpíoθ .i. laoc tuirceanao; óáil .i. tabairt. 24, héizean .i. oo bpioio. 26, céimeannao .i. oipóeapc. 27, laocmaicne .i. pine laocua, calma; ζéaplannao .i. na lann nζéap; áζmapi .i. ζairceamail. 29, laomconall .i. ζealconall: laom .i. lapair; ip tap .i. ip laz iao. 30, ρμαοζζmaicne .i. pine ρμαοζζμαρ; maotairceac .i. boz nó pial pé bpionnao. 31, ó éactbpeapail .i. plioct bpeapail éactaiz. 32, ζléipe .i. toza aζup poza. 33, a lám leo leap .i. cuioiú leat nó tpoio ap oo ion. 35, páp léizpeao .i. an cuma map leizeauar. 36, uap pléactpao .i. uap pléactauar, uap ζéilleauar; bpeanbpupcap .i. ploizirc bpean. 37, oo aoipao .i. oo toilizauar, o'aoituiizeauar lena otioamáint tap papiuze. 40, zo otéapnpao .i. zo ζcappao. 42, oo paobaó .i. oo pmapao, oo claoaó. 43, aonluib .i. luib a tabpao paepeam tuir, nó a leizppeao tu. 44, ρμαoζcpupaoe .i. maite nó uaple ρμαοζζmapa; ceápo .i. an tpaizoiúpa(?). 45, ζnáp ap ζcean .i. taitize na bpeacaioe a óéimimio. 46, ζaolmap .i. cáipoeamail, cineálta.

Δ oeilb map peo:

(-) | é - (-) | é - (-) | á - | Δ.

XVI. 2, ρmáile .i. ρmáil. ap n-éipze .i. o'éir an eipze amao a óein éipe; puaipzile .i. céile boet. 5, baotupirc .i. paoantair; Saζ .i. Sapanao. 6, uail .i. uabar, móróúip. 7, óáil .i. cup. 8, ouair .i. paoa óáin, aipzeao.

Δ oeilb map peo:

(-) | á - | é - | é - | ua - | Δ.

XVII. 2, panna páil .i. arm na héipeann. 3, ptiállcap .i. ptiállacán, píoipéabaó. 4, acup .i. ocup; pláize, ptiállab amáin ann (plá). 5, acapainn alpaao .i. aizneapa ρμαοζζmapa; oo ζρáin .i. an oipeapopan ζρáin. 6, cláp .i. uipeapba mupniz. 7, oo ζabaó .i. oo cuircaó i ζconntaoip. 10, ppáipnn .i. ppapainn, tpoio. 13, iapmap áip .i. puiζlac an éozao. 15, paoaó .i. ppópc. 17, appaió .i. aopta, peanpuine; n-a npeáio .i. n-a npeáio. 19, óá ζcapao .i. má capao; a ocpáet .i. a oteaet. 20, ζiall .i. ζéilleao. 22, tpaaoa táipc .i. tizeapnai

μόρελύ. 23, 1 μυαυιβ άις .1. 1 ζούρραϊ κοζαυό. 24, α μβιαό α
 βαρρ .1. ειαα ταοβ αα α βιαόραό αρ αν ζανζαυο ηηλ.

Α ύειλβ μαρ ρεο :

(—) | α — — (—) | α — — (—) | ια — | ά.

XVIII. 2, ταιρτεαλαό .1. ρεαόράνυιόε. 4, μο ζλεό .1. μο
 ζεαράν. 5, αροφλαϊτ, τρι ριολλαιβ ανη .1. αραοφλαϊτ. 6, 1 οτάμ
 .1. ινα βρυιλμίο .1. ινα βρυιλμ. 7, ναό οεαόαμαρ .1. ναό
 ρυααρ βάρ ιενα λιν. 8, βαραβυν .1. βαρύν; ζεόιν .1. ζάιρε,
 νό ζλόρ βέλ. 10, μαβαιρνεαό .1. ρεαρ ρεαυρτεαό. 11, μαλαρ-
 τιςτε .1. ρόινρεάλτα, λυετ ιμιρκε(?). 14, οο άάρναό .1. οο
 έρμααό, οά ρυαζαό. 15, οά .1. μά; τρεόιν .1. βεαλαό. 16, νί
 ρεάμρτε .1. ιρ τυαζ. 19, βεατα .1. λόη. 21, λεαυαρτεαό .1.
 ρεαρ βυαίτε. 22, λεόιν .1. λέιν. 23, αρ οτραάτ .1. αρ η-ιμ-
 τεαότ. 26, κόρρ .1. ρατα, λεαβαιρ. 28, ας ρεααυρνεαότ .1. ας
 αϊερρ.

Α ύειλβ μαρ ρεο :

(—) | α — — (—) | α — — (—) | ά — | ό.

XIX. 2, ρυαρζορτ έιρεαμάιν .1. έιρε. 3, ραοιό μο νυαίλ
 .1. ρυαίμ μο ζολάιν. 5, λυαό .1. μεαρ, βυίε. 7, οο-έυαίό
 .1. ρυαυρεαρ μέ ναό ραζανη ζαό έιννε. 8, η-α έυαίλβμρτ .1.
 η-α έαρηάν βμρτε. 10, αν ήέιρζεαλ .1. αν αινηρ. 12, τίτε .1.
 буиll, ρυιc. 13, 1 η-αοιρ βειτ ρυαρ .1. νυαυρ βίορ 1 μβλάτ α
 ηαοιρε, 1 λάρ μο μέ. 14, αρ ζυαλαινη .1. ρέ έεαρμονη. 15,
 ρυαμα .1. ιονφυαμα, ααοιη. 17, αειμόειναίλ .1. αααταρ
 ααοίη. 18, ρίορταότ .1. υαυζνεαρ εριοιόε; αρ μβυαηαρ λέι .1.
 μέ οά μαρταιν. 20, μυζνεαρ αυαρτα όη ρλυαζ .1. ραηαήαιητ
 αβραο ζαν έυαυρτα ορτα. 22, αοβανάιρ: αοβ .1. λάζαό, ανάιρ
 .1. οηόιρ. 23, έιζεανταίλ .1. τεανητα, ζάόταρ. 25, νί ηυαίμ
 .1. ιρ αζαη. 28, ριοζάιρ .1. τυαρ. 29, τρέατο-βμρτcάν;
 τρέατο αζυρ βμρτcάν .1. οίς ηα ηταοιη, ρλοιζυρτ. 30, ράιλ
 .1. ράλλα αοραητα. 33, cίcίρλιορ .1. cιιαόάν ηέιό άρτο. 36,
 cάιρ .1. βυαρτα. 38, όάιβ .1. όόιβ. 39, α μβρυιζηε αυαητα
 .1. α οτιςτε cλυταμα; υαίμ .1. cεανζαλ α μβάντορ. 40, οο
 ραοιτεαό .1. οο ρλέαρταό; ράν ζαυαη ρο .1. αρ ταοβ αν έυαιν
 ρεο. 42, τρεόλφυιλ ηαοιόεαν .1. οο λεαηβ ρέιν. 44, τόιρνεαίη
 .1. λαζού, ίρλιύ.

Α ύειλβ μαρ ρεο :

(—) | ί — | υα — | υα — | έ — | ά.

Αζυρ αν έεαόραήηα ύειρτο μαρ ρεο :

(—) | α — — (—) | α — — (—) | ό — | ί.

XX. Διρμέιρ: λέιςταρ 'Α Διρμέιρ,' ραν τυιρεαλ ζαυρμεαό.
 Cειρτ αρ αινη ηήηα ιρεαό αν οά λίνε τοραις. Διρμέιρ τραζραηαό

.1. ἀἰγνέῖρ ἰ μβέαρλα ἀν τραστραναις .1. cattle ; οἴρβεαζαὸ θεν
 αἰρτορέμ γηλ .1. οἴρβεαζαὸ ρα ζαεοιλς .1. '-in.' Cattle + in
 .1. κατῆλῖν, αἰνμ na mná. 3, πλεαρῆαιτέ .1. ταοβλας. 5, α
 αινζεαλὸα .1. α θεαν μαρ αινζεαλ ; ρίμοθόαιν .1. ρίορζλαν,
 ρίρὸσίλρ. 6, 'μο ἔρμας μο λεαορμῶ, μο λεαζαὸ ἱρ μο λίρ-
 ερμιορ' ; λίρερμιορ .1. ἀν ρμαῖς ἀρ ρεέμ μο ζηαοι. 9, τῶμ .1.
 λυῆτ λεαηαῖνα .1. ἀρ βυῖθῖν υἷλε τῶ θ. 10, 'οἰρεαο αζυρ
 ουἷνε ἀμῶν ζο οτιοερῶ μαλαῖρε ἔροα αἱρ ἔομ μινιc αζυρ
 α ἔαζανν ορμρα.' 11, ἔαρ αἰτμρ .1. ταρ τυαῖμρ. 14, ζηάιτ-
 ρῖανν .1. αἱμ. 16, 'ο βῶθ ρέ .1. 'ο βῖ ρέ, 'ο βεαὸ ρέ ; ζο
 ηαῆλαῖν .1. ζο ζαρτα, ζο ταραιο. 17, ρίοζαῆτα .1. ρέμε. 18,
 ζαν τλάρ λε .1. ναῆ μαῖτρεαὸ ἀρ 'οο, ζαν τρμας 'οο. 19, οἰοζηαιτ
 .1. ζηαοαμ, ρέμ, ρλαῖτεαρ. 20, ρίονῆυῖρε .1. ας ραζάιλ na
 ζευῖρεαὸ ἔυν ρίν 'ο'όλ. 23, 'ο μῶθ .1. ουβαιρ ; βαρῖαῖλ .1.
 ραῖαῖλ. 24, ράρ ἔαν εαλτα .1. ἔαν βεαζ ἀρ λυῖε. 25, κάρ .1.
 οειντεαρ μο ὀροῆῆαρ 'οο ἡεαρ. 26, αορ αἰμῖτε ἱρ αἰνῆρ .1.
 αμαθῶν αζυρ λυῆτ αἰνῆρ μῦμῖαν. 27, ἔυν καβῖρεα .1.
 μαρ ἔονζηαῖν 'οο ἔαζλαῆ ἔεαρ na ρίοζ. 28, ἱρ λεαντα .1.
 νῖ ρυλάρ τῶθ μο ἔομῖαῖλε α ὀεανῖν. 29, νῖ ρίντε 'ο'ρῖορ
 .1. νῖ τείζεαὸ ρεαρ ας ἰομαῖθ λε, νῖ βαῖνεαὸ ρέ λε. 31, 'οομ
 ὀόαῆορ .1. 'οομ ἡαρβῶρ. 32, ρεααρ 'οαμ .1. α ἔυῖρεανν
 ἰ n-ῖλ 'οαμ. 33, 'οο ἔάτ .1. ροτ 'οο ἔνν. 34, 'ζυρ 'οεαῖθ
 ναῆ 'οαῆαῖλ ἀν ροτ βυῖθε len' αἱρ.' 35, τλάρ .1. ἔαοαν ;
 λαος .1.(?) ρνεαῆτα (λαος), νό ριαρ. 36, ζαν τμαρνα .1. ζαν 'οε
 λεῖτεαὸ ἰονητα. 37, πλαορ .1. ἀν τρῖλ. 38, λάρ .1. λάν(?) ;
 ἱρ 'οεαρ .1. ἱρ 'οοἰλέῖτε ; ζηαματαῆ .1. ορῆα, ρορμυλα. 39, α
 ζεαοῖνῖρῖοταλ .1. α ζεαῖνντ. 40, ἀν τεαηζα .1. εαῖρμῶ, (.1.
 εαῖρμα + ἱρ, νό αῖρμα + ἱρ), τεαηζα νῖαῆ τυῖζεαρ. 41, καῖρεαλ
 .1. balla, ροῖρνεαῖν ; 'ορμῖτε .1. 'οἰῖτε ἡα ἔελε. 42,
 βῖζῖμῖοῆαἱρ .1. λῖζαῆ ἡα ἔαῖνντ. 43, ρῖ βῖαῖτεαρ .1. ζο
 βῖρεῖτεαρ ζαῆ α n-όλανν ρῖ ας 'ουλ ρῖορ α ρόρναῆ. 44, ζηεαν-
 ἔυῖρεαρ .1. α ἔυῖρεανν ζηέαρ ρῖοτα ἀρ ἔυἷτ. 46, α n-εαῖρ-
 ανν .1. α βῖρεαανν ἱαθ ; 'οε ρῖθῖν μῖρ .1. 'οε ραῖοαρ α ρῖλ (ρῖθε
 .1. βῖοθς, αμυρ). 47, βῖαλαῆ .1. βῖολαῆ. 48, ρῖρμρ .1. cyprus,
 ρτυρ ἔαναιθε 'ουθ. 48, 'ουθ .1. βυθ 'οοῖθε 'ουθ ἔ. 50, λάν-
 τμαοῆ .1. μαῖρ ἀρ ραθ me. 51, ἔαῆτ ταῖαῖρ .1. ἔαῆτ αῖαῖc,
 ζηῖομ ζο mβεαὸ ἡηρῖντ ρεῖλ αἱρ ; ἀρμαῆταῆ .1. ρῖοῆβαῖρ ;
 μῖαῖτ .1. μῖαῖτεαῖμαῆ, μῖῖαῆαῖλ. 53, καῖτῖρῖμ .1. καῖτῖρῖμ ;
 τεαρταῖρ .1. τλῖ, τλῖαῖλ ; μῖ'ρ μεαρτα .1. μῖ'ρ 'οῆα. 54, 'ομ
 ἔεαρῶ .1. 'οομ ἔεαηζαλ, 'οομ βῖρῖζαὸ. 55, 'οο ἔαρμαης ἰ
 μῖζνεαῆαρ .1. me 'οο ἔοῖμεαὸ ἰ βῖαῖρ ζέῖρ ζο 'οτῖ λά μο βῖαῖρ.
 56, ρέτ αῖτεανταῖθ .1. ρέτ ὀρῖῖα ; αῖαῖρ .1. αῖαῖρ μαρ ρῖν.

α 'οεἷθ μαρ ρεο :

(-) | á é | α — — | α — — | í — —.

XXI. 2, 'ζο ραῖθ 'οο ῖαοζαλ ἡα λαῆθῖν ρέ βαρῖα ἔρο-
 ὕαῆτα' (?). 3, ἔεαθ ρεαῆτ .1. ἔεαθ υαῖρ, ρέ ἔεαθ ; μῖρῖρῖν

mná gan éadac .i. bean + noct .i. beannaçt. 7, gleannmaç .i. maç íreal ioiri óa énoc. 11, rnoófoiriú .i. gnúrláçac. 12, gan gó glóire .i. gan glóire bñeige. 13, le raoitiú .i. leyna daoine ó éirinn a fuair an léigeann ran Roinn éoirpa. 14, pá rcaoilciú róto .i. pé bóitiú fáda na heóirpa, çac uile áirto den éoirpa; 50 cluairiú éaiú .i. çur áiriz çac éinne é, 15, bñioçloç bóçna .i. uirce láiriri na raiririz; bóir .i. tréan, teann. 17, aoilèneir .i. bean báinénir; clónórçlan .i. a òeallmañ uiréi 50 òairiziçeo pí nóra çlaine; cnuarac .i. torac. 19, çróçóa .i. buiré; pa bualaó .i. óa bualaó; i láim le .i. láim le, i ngar to. 20, bñóçóirpaç .i. bñóto, uabair, óiomur, açur óirpaç .i. oac an óirpa, buiré; oualçocáin .i. cocáin a çruairiz. 21, o'fóbir .i. çuz amur ar. 22, to éaoirneic .i. to éantain éaoir. 23, çur éuiriz .i. çur éeangail. 24, fóirioirçte .i. fóirioirçte .i. çre çeine, ar larac; o'uanaiú ceáir .i. oe bláaiú rilióeacra; uan .i. cuðar. 25, buac an éláir .i. bair an éadain. 26, 'to rín anuar ó imeall a çruairiz.' 28, caoilbñeir .i. páir caol. 29, i neóllaiú .i. i néaltaiú na rreiriz; óail to .i. tabair ar. 30, lóirlóçmar .i. luacmar 50 leór, anaréarilaç. 13, óaiú .i. oóir .i. óa óa rúil. 32, meóto comnuiréte .i. liaç an treaca n-a luiziz oirca i çcomnuiréte. 33, çrióçéac .i. caç laocñairéte; gan luacóil (luac-óail) lám .i. gan lám to éoirnuiréte. 34, rón ionac .i. ceacraç ac a o'iariracó beir ar uacraç. 36, neoin ceóóuú .i. tréatóna oirca. 37, 'ir oiriz a rñon oear ná an óan oirneac réin' (?). 38, ir uairneac ráit .i. ir cúir pé noeara uairnear nó oiraoiréacé rínta. 40, oóro .i. çrónán: 'ní to ríóçma aç çrónán acáim aç tagairiz.' ceóllar .i. ceóllóa, ceóil. 41, caor .i. oeariz; ór .i. beal. 42, çró i çcló an lile .i. oairngean ar óac an lile .i. a cuir ríacal. 44, rnoó an çeoó çil .i. oac an çé báin: 'mañ ó airiri hólmon níor ráirizçeo a pípa a óéin ouú oe óac an çé báin le tarcuirne air (?).' 45, uan .i. cuðar. 46, náir aoirioiz .i. náir eiriz; çur páir .i. çur páir an éiz. 47, luairéac .i. coirnuiréteac; tráçt .i. oerizleáil, reíom, çnó. 48, aç ríorçur rñait .i. aç çnotáil, aç çreárac; romplaóac .i. rómplaçac, a óeaprac rompla. 49, oíormar rlóiz .i. çarpa líonmar rear. 52, ir uairne an óail .i. ir truaç é cár an té nac çeoóac leir an oíorma rlóiz çil. 53, oóçuirçte .i. nac réiriri a çuirçint, ir oearair a çuirçint; a buaine acá .i. a fáir a máireann. 54, a róamair .i. óamaó náir éarila óó acé i o'feirçint uairó. 56, ar doi .i. mar çeall ar, oe báir; oççbair .i. a éloirto.

Δ òeilú mar reo:

11. 1-4: (—) | é — — | é — — | ú í | Δ.

11. 5-8: (—) | í — | é | é — — | á — | Δ.

11. 9-56: (—) | í — | ó | ó — — | ua — | Δ.

XXII. 1, ῥαοιρ .i. uapaíl. 5, λυίγε .i. ῥαβáiλ. 8, πρέιμ-
 ῥονάε, μαλαίρε αρ “ πρέιμῥονάε ” .i. an conác ip fearr. 9,
 ῥαιννιόίς .i. ῥann ḡsur cíoc̃ .i. cíoc̃ ῥan tál .i. ainniρ. 11,
 ῥραιννιόίompaé .i. uaiḃpeac̃ ῥan tpoio. 13, ainuóliḡe .i.
 ainuóliḡe.

Δ ὀeilḃ maρ peo :

(-) | Δ - í - | Δ - í (-)

(-) | é - | á.

XXIII. 6, meap̃ta .i. oipeam̃nac̃, cóip. 7, τά ḃpaḡḡaim .i.
 má ḡeibim, nuair ḡeibim .i. má tuiḡim.

Δ ὀeilḃ maρ peo :

(-) | ḡḡ - | é - | é - | Δ - - | á.

XXIV. 1, λαḡaire tuile .i. plúipre mór .i. ollm̃aiḡear;
 τpaοḡail : ḡbaḡeap̃ “ τpaοil.” 2, ḡal ruip .i. ní m̃aireann
 ouine ḡc̃t tamall ḡḡair—an ḡaito Δ ḡeaḡ p̃op tuiḡe τά ὀḡḡḡḡ.
 3, ḡo ḡcaḡḡeam̃na .i. ḡo ḡcaḡḡim̃one ; Δ nḡeaḡaiḡ ar (an
 ῥaοḡal) .i. na m̃airḃ. 4, uon peac̃t, ḡil .i. báρ ḡsur ḃreiḡ-
 eaḡm̃nar; cuρ i ḡclóḡ .i. cumaḡ. 5, uo éleaḡ ῥan tap̃t .i.
 ὀḡlaḡ an iomaḡ ῥan tap̃t. 6, uon caρc .i. uon éolainn.
 7, anḃpann : τḡi ρiollaiḃ ann, maρ ḡeaḡ ‘ anḡ-ḃann ’ .i. an caρc,
 an ρliogán, an éolann ḡsur é ḡo laḡ ḡcaḡe amuiḡ; claiḡe
 .i. uíḡ nḡ tḡiḡre; an éolann maρ ḡeaḡ claiḡe, no c̃poḡal
 timḡeall ar an anam; clóρ .i. maḡa nḡ ρáip̃c̃in ḡsur ḡalla
 n-Δ timḡeall. 9, bleac̃t .i. ρial; tiomaḡc̃poioḡe .i. tim ḡsur
 c̃poioḡe; tim .i. boḡ, maoc̃. 10, fearam̃, ḡil .i. caḡrú le luḡt
 an ualaḡiḡ ὀiom̃cuρ. 11, ḡaḡ : ainp̃iρ ḡáip̃tineac̃ ar ‘ ip̃ ’;
 an ḃpeac̃ .i. an ḃreiḡeaḡm̃nar; cóip .i. luḡt an épaοip̃.
 12, tuile ḃrḡḡe an ρmóil .i. tonḡḡaḡa láiope ip̃inn. 13, uo
 ḡeaρc, ḡil .i. ḡo m̃ḃḡeioip̃ ḡo uoioḡpaḡ ḡeóρ ót ḡúil. 16,
 ὀóib̃ .i. uo luḡt an épaοip̃. 17, ḡḡoip̃ .i. uéin ḡḡuḡiḡiḡ ar;
 ρionnaḡclí .i. ρionn, ḡsur clí .i. ḃrú. 18, c̃puinneḡioḡ .i. c̃puinn,
 ḡsur cíoc̃. 19, ῥan fearam̃ ar éaρc .i. ῥan ḃeiḡ uian i n-éileam̃
 an éip̃t; teac̃t tap̃t .i. ῥan Δ caρaḡ leḡ ḡup̃ ḃuḡpeaḡoap̃ ὀliḡe.
 29, uoip̃re ip̃ ní ὀóib̃ .i. Δ m̃aiḡeaḡm̃nar uo teac̃t τḡioḡpa. 21,
 ḡḡḡair le h̃air .i. uo ḡḡac̃air op̃t p̃éin; an épeac̃ .i. an cine
 ὀaonna, Δ ḃi ὀaop̃ éun ip̃inn muρa m̃beaḡ m̃uḡre; ‘ ḡ ḡup̃
 ḃuḡip̃, ḡil .i. ḡup̃ ḃuḡip̃ í uo éom̃aḡta ip̃inn. 22, ‘ ḡsur
 ḡup̃ ḡḡac̃air com̃ḡaiḡe na ὀuḡiḡe uo éaḡḡuiḡ leaḡ. ’ ḡéac̃
 ‘ Memoḡape ’ S. ḡeḡmaρo. 23, ap̃ta .i. n-Δ nḡoiḡiḡ ḡin; ḃi
 ‘ on τḡóρt .i. ḃi maρ iḡo. 27, ḡup̃ éeaḡnaḡc̃air .i. ḡup̃ éeaḡ-
 nuḡḡip̃.

Δ ὀeilḃ maρ peo :

(-) | Δ - - | Δ - | Δ = | 1 - | ó.

Δγυρ αν έαεάμαμα όειμιό μαρ ρεο :

(-) | έ - | α - - | α - - | ί | υα - .

XXV. 1, υαίλ .1. υαδαρ, μόρεύιρ. 2, αλαοιρ clear .1. μεαβαλ γλεααίθεαέτα; cluanaime .1. clearuithe. 3, τρεαραι-
θέαέτ .1. ιονηραιζε, ααταίθεαέτ. 4, claochluis .1. λαζουιζ,
οίτιζ; ααραιοτ τεαραιθε .1. γεαράν, νό γριόρύ τιαν. 5, αον
.1. ουινε; μαιρτίν υαίβρεαέ .1. lucifer. 6, έιagneaé .1. ράρ-
έομάαταέ; αιρτιθε .1. clir, οιβριύ. 7, ρέαναιμ .1. ζο ρέανατ;
beartuithe .1. ρεαρ βαζαρεα. 8, ανρúimp .1. ρόυαδαρ. 9,
ραοιμ έυαιμρερε .1. τομ ριορρύρα. 10, beaταίθε .1. claoη
cun uile; ρυαίτεαταιρ .1. ζο βρυιλ αιθε μαίε αιρ. 12, ζο
οτρείζεαρ .1. ζο οτρείζεατ; beap ζclí (ζclé) .1. na πομοιέ-
beap; buaδallaé .1. ρεαρ trumpet το ρειννιμ. 13, cpeat-
buithe .1. αν έροικινη buithe; αν τρεαρ τί .1. αν τριόματ ουινε
αα. 14, το έαοβυιζ .1. ο'αοντυιζ. 15, náρ αοή .1. náρ έοιλιζ.
16, εαρηαοιο .1. εαρηάιτ, ρεαέρίαν; μεαριθε .1. buile; τυαίε-
beapταέ .1. τυαέταλν. 19, ζλαιορίολ .1. οίολαιθεαέ ρυαρεά;
λυαίέcionta .1. ιοματ ρεααίθε. 20, γεατοέαοι .1. λιύζ αν
ουινε α beaτ όά έέαρετ. 24, αν έαρκαέυιλ .1. ααρκαρ ρεααίτ
.1. αν έολανν.

Α όειλβ μαρ ρεο :

(-) | έ - | α ί | α ί | υα - | ι,

νό,

(-) | έ - | α ί | α ί | υα - - .

Δγυρ αν έαεάμαμα όειμιό μαρ ρεο :

(-) | x - | α - - | α - - | ια - | έ,

Δγυρ 'x' τον βέιμ αμα mbíonn malaipe ζυταίθε.

XXVI. 1, το έιαζαρνυρ .1. το έιζεαρνυρ, το βυατ. 3, το-
ζέαν .1. όέανρατ. 6, τάιμιζ .1. τάιμιζ, έάιμιζ cun οειμιό
8, όρτα .1. cipín, νό υιμτ ζαβα. 15, ní όέαν .1. ní όέανρατ.
17, ní ραιρφιθεαρ .1. ní ρειρρεαρ; αρ αέαιτθίβ .1. ι βράιρceannaib.
18, ραρταίμ .1. αιτέαη αιμριρε, ρύζηα, 'pastime.' 22, τιοθ-
λααη .1. αιτέαη cloé έαιρριζε. 24, mac ραιθε .1. ζυννα, ρλεαζ;
ζεαρηζα .1. claiθεαη ζαιμιτ. 28, ní huaim .1. ιρ αζαμ. 29, ní
biam .1. ní βειμιό .1. ní beaτ. 32, ρταμυιθεαέτ .1. αζ ιννριμτ
ρéalta ζμινν ιρ ιονζαταιρ; αζ βρεαρνυιθεαέτ .1. coήμάτ
ροιλβιρ. 37, όнна .1. ciúin ριμϋιθε. 41, ρειόμλειρc .1.
neam̃pumeam̃ail um ζηό. 44, ní μαιρρε .1. ní μαρβόέαιτ ρέ
me. 48, ριύ .1. leó. 50, ρεαννολιζεταέ .1. οίλτε ι n-eóλυρ na
ρεαν. 51, coήατ .1. ριλιθεαέτ. 62, ζλεαηναέ .1. líbαé. 64,
'ní ceapτ το ουινε, όά μέιτ α εόλυρ, ιονηταοιβ α βειε αιζε
αρεα.' 65, blannταρ .1. blaταρ. 67, γεαβατ ceατ le .1.
τρείζερεατ, ράζεατ ρlán αζ. 68, 'ρlán beó αα.' 82, ζο τριc

.1. 50 τιυῖ. 85, ρρρίεῖςρεατ .1. ρεαιρρεατ. 87, το ἑοόταιβ .1. το ἑεάονταιβ. 89, αῖ λαβαιρετ λιον .1. αῖ ρρεαῖσαιρετ αρ μο ἑλαοῦ ἐυεα. 90, ταρε βο .1. βο ὅς ὅρητα. 95, κοῖησαι .1. αῖρ, κομαοιν. III, ρεοῖσαιρε ῖονηταῖ .1. cleαραιῶε, νό αῖλτεοῖρ ἑρῖον. II7, βεαρταιβ .1. buill ἐάταιῖ. 124, ηαῖ τοταιῖῖῖον .1. ηά βῖνν ανη. 141, ηεασαιρε .1. ρεαρ αῖῖηρε. 144, τοη λόντοιῖ .1. τοη εῖς κοῖννυῖῶε. 149, ἑυρ ἐρῖεῖς .1. ἑυρ ἐαῖλ-λεαταρ αν κορῖαν σεαρτ. 153, βεοῖρε .1. υῖρσε βεαῖα(?). 158, η-α ηεαῖταρ .1. ιηα ἑραῖταρ λῶρτῖν αρ αῖρῖεατ. 165, 50 ηαοῖβ .1. 50 λῖῖαῖ. 171, σεανη ηεαρῖαῖν .1. ηεαρῖαῖν μῶρ. 172, βηυολλῖαν .1. ἀρῖαῖ, βῖαῖρῖν. 174, ρῖαν ἑκοῖηρῖονη .1. υη αν βῖαῖ. 182, αῖς ιοηρῖῖῖ .1. αῖς ρηαοῖηεαῖ. 186, εῖαηαῖ .1. υαῖςηεαῖ.

“Caoinead” .1. ἡέῖοηεαῖ. Μαλαῖρετ οεῖλβε αρ ἑαῖ λῖηε. Οεῖρεαῖ ἑαῖ λῖηε μαρ ρεο :

| ὁ — | ια — | ια — | ὁ — .

Σῖοῖ οεῖλβ αν ἐεαῖρηαῖαῖ λῖηε :

| ἐ — — | ἐ — — | ὁ — .

XXVII I, το ἑατ .1. το ἑοῖο : αρ υαῖν .1. ιε αῖρηα, ιε ιαρηαῖετρηα. 2, ἑλαινῖοῖḡλνιη .1. ἑλαιν, αῖυρ ὖοῖḡλνιη .1. εηυαῖαῖ. 3, ὅοτ ἐρῖαῖλ .1. βα ὅυαῖ ὅοτ ἐρῖαῖλ .1. βα ὅυαῖ οῖτ τεαῖετ ιηητ. 4, 50 μαρῖαοι .1. 50 μαῖρη ρῖβ (.1. τῖ) ; 50 βῖαῖῖοηαῖ βυαν .1. ατ μυτορ αηηορ.

Α οεῖλβ μαρ ρεο :

— | α ῖ — | α ῖ — | ια — | υα.

XXVIII. I, εηῖ .1. εηῖ, σεαρτῖλῖη ; ὅλῖῖῖῖῖῖεαρ .1. α ἐεανḡ-λανη λε ἐεῖλε ἑρῖῖῖ ἡα ηαῖεηε ρῖν. 2, ηαοι .1. ὕρ, ηυα. 3, ὅρῖῖῖῖῖ .1. ρεῖλῖῖῖῖῖ βεαῖ : ρεανḡηῖαρ ῖρεαῖ εῖαρηαῖαῖ ὅον ὅρῖῖῖῖῖ —ιηῖῖῖῖῖεανη οῖηηε αηαῖ 50 μῖῖ μαῖοῖν λαε βεαῖλῖεηηε, αῖυρ αν ὅαῖ α βῖοηη αρ αν ἑεῖατ ρεῖλῖῖῖ, νό ὅρῖῖῖῖῖ, ὅῖῖῖῖῖ ρε, ῖρῖ ρῖν ὅαῖ α βεῖῖ αρ ἑρῖηαῖς α ἐεῖλε ; τῖρῖῖῖῖῖ .1. α ιαρηαηη ρῖβ .1. α λῖοῖρῖρ. 4, αῖῖ .1. αῖῖηη ; ρῖυβαῖ .1. εῖρηα.

Α οεῖλβ μαρ ρεο :

— | α — — | ὕ ῖ | ὕ ῖ | α — | ι.

XXIX. I, ὅαῖηḡεαν .1. μῖοῖ αν ῖῖῖῖῖ ; ὅο ηαῖαρηα .1. α ἐῖḡαρηα. 2, αον ὅα μαῖρηεαῖ .1. οῖηηε αρ βῖῖ. 4, εηεαρῖαῖετ ηα ρεανηα .1. ρεῖννιη ι ἑεαρηε.

Α οεῖλβ μαρ ρεο :

(—) | ἐ — | α — — | α — — | ἐ — ῖ.

XXX. I, βηυῖḡῖαῖρ .1. ἑῖαῖρ λῖοῖρῖ ῖεαρηαῖῖ. 2, α εῖοῖ ἑρῖῖῖῖ .1. α εῖοῖ ῖ α ἑρῖῖῖῖ ; ερηανḡῖρηετ .1. ερηετ αῖῖηηηη ; εῖαρηαῖαῖ .1. α ἐεῖḡεανη ὅ οῖηηε 50 οῖηηε. 3, ρηαῖῖῖῖ .1. οῖλῖε,

εόλγυιρεά. 4, ' το έόγυιρ εριοίθε γάε έιννε, το ούιριγίρ γάε έιννε.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

(—) | υ ά | α — — | α — — | υα — | ά.

XXXI. 1, λαγλύβ .1. αιννιρ. 2, αιτιύιλ .1. γαν εόλυρ, γαν ρέαδαιτ μοιμε ; τεάετ, γηλ .1. με το ούλ ι γcomόρταρ λέι. 3, βρuiτρείρ .1. ριυτ μεαρ ceóil ; ταιγίύιρ .1. binn ; ρραιρείύιλ .1. ceóil iñiρ. 4, μαετνουγάο .1. machtauoh .1. ας οέαναη ionghao óe.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

| υ(ι) έ | α ú | α ú | ί — | έ.

XXXII. 1, ρύο .1. αν ρεαομέρúρ, γηλ.; ρεαομέρúρ .1. buíoean le peíom, le oíceall ρόγναιη ; τρεαδγβρύγαο .1. τρεαδ, lann, αγυρ βρύγαο, γοιν .1. γοιν loinne. 2, τnúit .1. μιαναιοεάετ ; αδαοζηνύιρ .1. cionnαιγτε. 3, claoóolút .1. olút μαρ βεαο αν βαρρ αρ έλαιοε ; caóblúb .1. caob, αγυρ lúb .1. α cuaða cρuinnιγτε ina meall lúbað. 4, oionghantað .1. ρiúntað, γυρ ρiú ouanta í.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

(—) | á ú | ας ú | ας ú | ι — — | υα.

XXXIII. 1, γελύρο .1. ι βρολαé. 3, coimíoeaéτ .1. cuíoeaé-τα, comluaoar ; oá ρpiúntaoι .1. oá βρέαéταοι, oá ρcρúouιγτέí, me.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

— | ο — | ι — — | ι — — | ú ί | έ.

XXXIV. 3, cρέαο .1. caoé αν ράé. το έλεαéταο .1. το νόρ, ιρ γνάéαé.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

(—) | έ — | α — | α — | έ — | ό.

XXXV. 2, naé γann .1. ατά γο ρial. 3, έαγμαιρ .1. uaiγ-near ι noiáo óuine. 4, caolboρo .1. τράιγ έaol.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

(—) | ί ú | έ | έ — — | á — —.

XXXVI. 1, naé ρáιιιγ linn .1. náρ ειριγ linn. 2, caom .1. ρleaó, cuíoeaéτα. 3, aon o'έιρinn .1. έιρεannaé αρ bié.

Δ όείλβ μαρ ρεο :

(—) | α — | έ | έ — — | á — | í.

XXXVII. 1, an cman .i. an cinnemáin, an bár. 2, cuac .i. áireac oige. A theilb mar reo:

— | á — | ó — | ó — | ua — | ú.

XXXVIII. 2, traim; abairtar 'tráim.' 3, gáire mionn .i. eargaimre or áro. 4, péarla, ní rior cao é réim; ionn .i. ann.

A theilb mar reo:

(—) — | é — (—) | é — — | á — | i.

XXXIX. 2, buir tpear .i. buir nhepar, buir real. 4, maoróte .i. molta. 5, ir oleact .i. ir ceart, ir dual; a leact do líonad .i. fearclaoir a ceapad dó. 7, a muais .i. cúrra a fadgail. 8, ir eóla .i. ir eólaige, ir mó eóluir ar. 10, beirir .i. maégaí, laoc. 13, ceangal .i. gail; dar ríol me .i. gur oíob me. 14, olúiteagar .i. an olúiteaint ba dual aem ríurir maí lena ríurir rin. 15, liaenuirir .i. nuirir áro. 16, tionnreanm .i. corais. 19, éagmar .i. eargam, cumann. 22, dá rēaduib .i. dá capalluib 23, nár uairlis .i. nár gail móiréir cuige i láear m'irleacta. 27, baó úirle .i. ba mó umlaireact dó. 28, ar grianán .i. ar teaglac a intinne. 29, i gcail go .i. i rlighe go, dá bús rin 31, gairm .i. eóluir críochuige. 33, len truas .i. gur truas lib; gac truas .i. gac donán. 34, as ro .i. ir mire. 35, as ro .i. omra atá. 37, níor conclann .i. níor íamail (comórtar) dam. 38, 'r a tēact .i. dá tēacta rí. 40, ar uaignear .i. n-a haonar dá éir. 41, cruicín .i. an críota mín. 44, fear tēagair .i. fear tpeire, fear tēacta. 45, do maoirēad .i. o'inneórad. 47, n-a lár ó áro go híreal .i. i tēannta a céile. 52, ginnell .i. bun; innead .i. imríom. 53, linn .i. locán. 54, airtpeann .i. réiltēan áro. 55, imilrceing .i. a tēoranna rá oúbhia. 56, aitéar (dá ríolluib ann) .i. an t-aeir, an rpeir. 57, ón uoineann .i. ón brát roin ir o. 59, buinne .i. barr, tomad. 61, gloaragair .i. rcearagail éacána. 62, roigean .i. rplangra; ar ooirleimnis .i. o'ir túrling. 63, geintleact .i. obair na nteam, diablaireact; dá tiorlac .i. dá éaiream, dá mairead. 64, an ceatardóil .i. an doíam—ceirre dúile nó ceirre heilmintí ann, mar atá aeir, teime, uirce asur talam; daingeanolm .i. daingean, asur olm .i. néall, cnarán. 65, an ríortair .i. an ríunne. 66, ríodbad .i. coill. 68, do cum .i. do coimlín. 69, tuieam .i. marbhad, caoinead. 71, 'níl ceao ón náóir as éinníó gan beir as gól.' 73, maighe .i. bmadán. 75, bréioionar .i. carós bréioe, clúod. 76, mion .i. ir minic. 77, comraear .i. amur. 80, lorán .i. bunóc. 82, 'o'ir na oíogbála do roinnt coírom oíra go léir.' 83, coíad .i. tigeam, taoiread; 84, oíolad .i. taca,

ρεαρ βίολα. 89, τοέταρ .ι. α νόμμαν, α τολλann. 91, βίογλα
 .ι. βίογλαταιρ. 92, ιοηγλα .ι. ιοηγλα, κομπα, τροπο. 93, ' βίοθ
 50 μαιβ βαρύν αιγε μαρ έτειθεαλ ' 94, ρυιγλεαδ .ι. na mbreac
 'o breic. 96, meac .ι. pcálaí .ι. breiccam. 97, néamonn .ι.
 péarla; píonfuil .ι. fuil veapc. 99, lia .ι. cloc; ór líomac .ι.
 ó bpuair pé múineac .ι. 5ur veigbéapa. 100, maíoe mullaiç .ι.
 taoipeac, peap cinn. 101, parráanta .ι. teann, vána; baráanta
 buíone .ι. oipigeac. 104, coiléan .ι. coileán. 106, meap
 óuapeac .ι. pial pé óuairib 107, tam pé .ι. paçap beicivóiz
 nó ainmíoe .ι. laoc. 109, pcor .ι. eacpa, capail. 110, véanta
 .ι. peóla; βίολα .ι. ouaire, luaçmar. 111, caoince .ι. ceól
 113, líoghoc .ι. cnoc caipeac. 114, ealba .ι. táin, pcata.
 116, bparluaç .ι. anluaç. 121, ní véan .ι. ní véanpa; tap
 líne .ι. ipceac i lár na ceipce. 122, peomam; peomam (vá
 píollaiç ann) .ι. pomam, póm. 124, blaç .ι. cáil; vá .ι. má.
 127, pímoct .ι. píomódonnac. 128, 5o mioibail .ι. 5o lion-
 çantaç. 131, toipbeapc .ι. taprcint, péile; oipbeapc .ι.
 çníom uapal. 132, çuairbeapc .ι. conaibairc. 136, çpeann-
 çlór .ι. çuç taicneamac béil. 138, vo éeann α βιοτόβαθ .ι.
 nuair α βί α namáo teann, nó vána. 142, paioleac .ι. pomianac
 (po + ail + ac) ?. 144, i teançmar .ι. i çompac. 145, pcolaç
 .ι. tuçaiçe vo pcolaiç; pcorac .ι. tuçaiçe vo çapallaiç.
 147, coineacap .ι. conçap .ι. oúil aige i çconaiç. 150, áppacra
 .ι. ionçantaç. 155, poipbce .ι. çpíoçnuicçe, áppaiç. 157, i
 puaçaiç pniómca .ι. i noántaiç na bpileac. 158, ipcneac .ι.
 éipeacac, éipmeamail i çcainnc. 159, ceóleap .ι. oúil i
 çceól aige. 161, opionçpocill .ι. buibeanta tpeána aige.
 162, caçplogac .ι. paizoiúpi aige; pleacólaç .ι. oúil aige i
 bpleacaiç óil. 164, cpioçlíonmar .ι. líonmar α ptoç; coic-
 cpioçac .ι. pmaç aige ap oúicéib α çomuppan. 168, na nglám
 .ι. luçc cáinte. 170, cinnce .ι. çpuamóç, voicéac. 174,
 caipmeacac .ι. compánaç, ouine muinnceapóç; aoicç .ι. ouine
 ap cuairc ina çiç. 175, bóρ ná .ι. ná póp. 177, çan çopc .ι.
 çan ptaç, çan veapmac. 178, çér mion çér minic .ι. ap ion
 çup mion minic. 180, é .ι. éamonn. 183, oipcamain .ι. péiceac;
 tpiçce .ι. píoe peo. 185, léipeólaç .ι. ouine ápoléicçanta.
 186, váil .ι. áip. 194, ' cuipca, 5ur 5ç pár 5o náóupca ann.'
 196, oineac .ι. péile; pialçmoç .ι. meap, luaç. 197, uapboç
 .ι. boç pé óuairib; voiompac .ι. voiomac, mifápa. 198,
 an peap .ι. eoçaiç doncpúile, ó oçáimic píol súilleacáin,
 péacap pcpup peapa, 111, 58. 199, ní puç bonn ap .ι. níop
 buaiç ap. 200, ip péacap .ι. má cuipcap pan áipeam. 201,
 cioçlac .ι. bponncanap. 202, taoipe .ι. luaçmaipe. 203,
 oiúoe .ι. cútaile. 204, vo buain .ι. i oçaoib ouapeanna vo
 bainc. 205, map mup .ι. 5o paipcing. 210, ceann çac peóoe
 .ι. çac peóo ip peapp. 212, colç .ι. claiçeam. 213, ppealta
 .ι. pcaipce; vá ppiónac .ι. vá n-iappaio. 216, vá mbualac

.1. αἰψεαὐ τὰ θέαμαῖν οἴοβ. 219, λυέτ θεαλῶτα .1. λυέτ molta. 222, θεῖβλέαν .1. οἴλλεαέτ, βοέτάν; ὁραιοῖτεαέ .1. na nṑruaṑ, an léiṡinn. 225, onéú .1. λαοέ, ταιοῖρεαέ. 227, banṑa .1. banamail. 230, ἑιονάλαῖβ .1. τιονόλαῖβ. 231, έαδρα-
máil .1. ionṡantaέ, iolṑaṡpanna. 233, cóimṡṡte ceólaṡpe .1. aṡreí binne ceóil. 234, lámṑṑreapṑa .1. ṑreapṑa ó lámṑaῖβ .1. reinnim aṡ ṡléaṑaῖβ ceóil; ṑaοῖte .1. λυέτ ceóil. 235, léimṑmota .1. aṡreṑ nó ṡabáil ṑán. 236, ṑeapcán .1. cṑuaṑaέ. 239, ṑianaṑaέ .1. corán nó tuṑur cṑuaṑó. 240, ṑo-éóṑ (ṑo-
éuaṑó) tap caoimṡ .1. ná ṑéaṑṑaṑ ṑár aṡ éaoimṡ. 241, ṑá ḡruṡṡeáṑ a ṑáé .1. ṑámṑaṑ ṑeimṑn ṑó. 245, ṑiaṑainn .1. ṑiaṑ. 246, ṑuirṡe .1. ṡile, ṑoiré. 247, ṑo ṑúṑcaṑ .1. éun ṡṑéṑ ṑo ṑúṑcaṑ. 248, ṑáilte .1. aṡteap. 250, líṑeapc .1. ṡealṑúil :
'ba ṑá ṑéapṑa luaέṑmaṑa a ṑá ṑúil ṡṑapa.' 252, ṡeangṡaṡṡe .1. cáilṑeáέτ 'ṡeangṡaέ.' 253, líonṡlan .1. aṡ ṡṑaine línéaṑaṡṡ. 254, lonn .1. cumṑaέ. 255, ṑníomṑa .1. ṡṡeangṡal. 256, aṑan .1. ṑoca, cor; ṡaṡṡeáέ .1. ṑeóla, ṑiocaṡte (?). 258, ṡṑeáṑnaέ .1. aοῖbinn, τaiṑneamáέ. 260, an ṑuinn ollṑaṡṡ .1. éúṡe ṑlaṑ. 262, ṑíorṡáḡla .1. ṡéaṡa ṑaṑa ṡeinealaṡṡ. 263, ṑríomṑṑuil .1. ṑuil ṑapal; ṑopṑ .1. taca, cṑann ṑeapaim. 264, a ṑípe .1. a ṡcoṑa, a míṑ-ḡuṑma. 270, λαοῖṑeangṡ .1. báṑ coṡaṑó. 271, ṑlógṑuṑreap .1. ṑromṑluaṡ; ṑmaοῖneá .1. ṑo líḡṑaṑ naṑaṑo. 272, aṡ buinnṑṡaṑó .1. aṡ ṑiṑ n-a tuile. 273, n-a haon .1. n-a haonap. 275, ṡ ṑuim .1. ṡ meap, ṡ méṑ; ṑaοῖṑin .1. ṑóṑṑin. 276, ṡaέa ṑíolṑaέ .1. ó ṡlúim ṡo ṡlúim. 277, a léiṑeann .1. a ṑluaṡ, a aṑm. 281, ba ṑú .1. ba ṑúééap. 286, ṑo éṑeapcamaṑó .1. ṑo leaṡaṑó : 'ṑ'umṑluṡṡeáṑ bíocont ṡo talamṑ ṑoimṑ a ṑeana-
ṑcál.' 287, ṑom opcaṑṑa .1. ṑom λαοέṑa. 291, ṑóṑ .1. ṑuṑeann. 294, οἴοβ .1. ṑe ḡarúṑaῖβ ṑṑ ṑe bíocontaiḡ; báṑṑéíor .1. áṑoéíor. 297, baṑ ṑapaέ .1. teann maṑ ḡeaṑ ṑaṑ 303, maέṑmacáṑ .1. macaοῖṑ maṑé, óṡánaέ maṑé. 307, a ṑeapṑamail .1. (?) ṑeáṑamail, a ṑamail le cúṑam nó le aṑeáéur; ṑír .1. (?)aṑṑlingṡ. 308, 'ṑá ṡcuapṑuṡṡéí ṑṑ éṑeann.' 309, éṡṡeann maοῖte .1. neapṑ ṡuil. 311, ṑá líomṑó .1. le ṑian na ṑṑeóṑ. 313, aṑ m'áṑopṑe .1. aṑ m'áṑe. 314, ṑom bíṑṑeóṑin .1. ṑom éoil ṡo ḡṑáé. 315, ṑe éulcaṑaῖβ : tulca .1. tuile, tonṑ áṑo. 316, ṑlúééaοῖn .1. ṑóéaοῖn, láṡaέ caοῖn.

Caοῖneáṑ ṑṑ aṑm ṑo méṑreáέτ an amṑáṑ ṑṑn. Maláṑe ṡuṑaṑe ṑá ḡeim ón líne ṡo éṑle, áέτ amáṑ an céim ṑeimṑ maṑ ḡṑuil "í" ṑén aṑeann ṑṑṑo ṑíor. An ṡuṑaṑó céaṑna ṑé ṑó ṡ láṑ buill ṡaέ líne. ṡṑoé an ṑeṑṑ áṑá aṑ an ṡcéaṑ líne :

| 1 — | ua — | ua — | í — .

Áṡur an ceáṑmaṑaṑó líne ṑéaṡ maṑ ṑeo :

— | ú — — | ú — — | í — .

Áṡur ṑṑ ṡṑáṑaṡṡe ṑaṑm ṡ láṑ buill na líne nó ma ṑeimṑ .1. an éonṑoin céaṑna aṑ ṑá ṑocal aṑeanta aṑn; maṑ áṑá an

‘*ḍ*’ *ḍ* ar ‘*ḍ*uaine an *ḍ*aoimte’ ra *ḍ*éaṭo líne; *ḍ*ṣur an *ḍ*á ‘*ḍ*’ i ‘*ḍ*tear na *ḍ*íte’ ran *ḍ*ara líne; *ḍ*ṣur an *ḍ*á ‘*ṭ*’ i ‘*ṭ*amall le *ṭ*ṣma’ ra *ḍ*eaṭraimáṭo líne.

Ir minicí an uaim rin n-*ḍ* *ḍ*eaṅṣal ioiri an an *ṣ*comḥuaim i lár na líne *ḍ*ṣur ant ‘*í*’ n-*ḍ* *ḍ*eiṛeaṭo. Sa *ḍ*úisḡmáṭo líne, cuirimír i *ṣ*cár, *ṭ*á an *ḍ*á ‘*l*’ mar *ḍ*eaṅṣal ioiri ‘*ḍ*leaṭt *ḍ*leaṭt’ *ḍ*ṣur ‘*l*ionáṭo,’ réib mar *ḍ*o-*ḍ*ítear anro:

*ḍ*am ir *ḍ*leaṭt *ḍ*leaṭt *ḍ*o *l*ionáṭo.

*ṭ*á an nóṛ *ḍ*éaṭna coiceanta i *ḍ*ḥilíṛeaṭt na *ḍ*reatairre; sain nó cynghannedd sain a *ṭ*ṣṭar anrúto air.

XL. 4, maicim *ḍ*om *ḍ*óis̄ .i. leigim uaim *ḍ*eiṭ *ḍ*óṭṭaraṭ, nó *ḍ*eiṃniteaṭ. 10, *ḍ*ṭmaoirre .i. an *ḍ*ara mmaoirre. 13, *ḍ*ar *ḍ*ḥuaṭar .i. *ṣ*ur *ḍ*ḥonn leir. 15, *ḍ*an oic .i. *ḍ*on uile *ḍ*uine náṛ m*ḍ*aiṭ leir; buain .i. *ḍ*eiṣilt. 19, rian .i. na rluas̄. 20, meartur .i. *ṭ*aoirreáṭ *ṣ*o maib cáil air, túṛ *ḍ*reiteamair. 21, maca raímla .i. leitéro. 24, eaṣnaim .i. eaṣna, ciall éinn. 29, ní *ḥ*éolraṭ ar a aimleat éinne *ḍ* bí *ṣ*o maib *ḍ*aríuib. 32, mór .i. Rirtear: *ṭ*á ‘*Rirtear*’ roin *ṣ*á *ṭ*erpeáint *ṣ*o *ḥ*uil ‘*ṛ*’ mar *ḍ*eaṅṣal ioiri an *ḥ*ocal ‘*m*ór’ *ḍ*ṣur ‘*ḍ* Rir*ḍ*eir’ ar líne 33. 33, ár n*ḍ*ála .i. ar mbuítone. 37, an *ḥ*eaṭo .i. an *ḥ*aiṭo. 43, *ṣ*o ranntuige .i. *ṣ*o n*ḍ*oénnuigis̄; *ḍ* *ṣ*ráṛta: Rí na *ḥ*ḥlaitear *ḍ* bí ina *ḍ*iṣne. 45, loṣ *ḍ*am .i. maib *ḍ*am. 49, roṭt .i. ciúinear, coṭlaṭo. 52, *ḍ* *ṣ*umṭa .i. maibte *ḍ*o *ḍ*umáṭo; muom .i. liom. 54, *ḍ*óḍal .i. anmór. 55, luigim .i. móim, *ḍ*eiṣim m*ḥ*ocal láiteaṭ bonn. 56, *ḍ*áim *ḍ*uit .i. *ḍ* laḥuaim oir. 58, ‘*ḍ*ṣur an *ḥ*ar ir *ḥ*earr cáil ann *ḍ*áiream.’ 59, ‘*n*á rompla *ḍ*uine le cur i *ṣ*compráio leat.’ 62, *ṣ*o maibis̄ .i. ‘*m*á maibis̄ *ḥ*é *ṭ*’ar *ḍ*liaṭan ná maibis̄ *ḥ*eaḍur *ḍ*o *ṭ*réite ná cáilíṛeaṭta *ṭ*’inn*ṭ*leaṭta.’ 69, *ḍ*iar .i. *ḍ* *ḍ*eiṭ; le *ḍ* *ḥ*ráṣail .i. lena *ḥ*ráṣail (*ḥ*ráṣail .i. *ḥ*á-ṣail: *ḍ*á *ḥ*iollais̄ ann). 70, uir*ḥ*éala .i. mór*ḥ*áile. 72, *ṭ*re *ḥ*eaṭrán .i. *ṭ*re uir*ḥ*eaṭr*ḍ*aiṭo *ṭ*uir*ḥ*eaṭna; *ḍ*árrais̄ .i. *ḍ*o *ḥ*eaṭ*ḍ*aoimib. 74, *ḍ*áṭar .i. bíṭar. 76, *ṣ*reann .i. *ḥ*onn, rúṣma. 79, *ḍ*ar *ṭ*árr*ṭ*uis̄ .i. *ḍ*ar *ḍ*nuaruis̄. 83, *ṭ*áir*ṭ*oiol .i. na *ṣ*uair, iaraṭta. 86, ‘*ṣ*o *ḥ*éal an *ḍ*oiruir *ḍ*ṣ an ionaṭo ir *ḍ*oir*ḍ*e.’ 87, *ḍ*itear .i. *ḍ*uaṭo, *ḍ*aiṭréim. 90, riolla .i. *ḥ*óṣluim *ḥ*é *ṣ*áṭ *ḍ*mbaineann le hinneal*ḍ*is̄ coṣaiṭo. 91, áraṭ .i. *ḍ*ualṣur. 92, náṛ *ṭ*eaṭ*ṭ*aiṭo .i. náṛ *ṭ*á*ṭ*áil náṛ *ṣ*ais̄ *ṭ*riṭo, náṛ *ḥ*óṣluim *ḥ*é; ‘*ṭ*eaṭ*ṭ*ais̄im na *ḥ*eaṭais̄e’—*ḍ*. Ó *ḍ*ruaṭair 93, *ḍ*oṭt-*ḍ*aoirre *ḍ*ála .i. *ḍ* bí i n*ḍ*álais̄ na *ḍ*aoirre *ṣ*o *ḥ*ruaiṭo. 94, loṛtar .i. loir*ṭ*ín *ḍ*o *ṭ*ḍair*ṭ*. 99, an *ḥ*láta .i. an *ḍ*iṣio. 100, *ḥ*iúis̄te .i. *ḍ*ear*ḥ*uis̄te. 101, *ṣ*ur *ḥ*riaṭain (*ḥ*ria-*ḍ*ain) *ṭ*rúil .i. *ṣ*o *ḥ*reaca *ḥ*é lena *ḍ*á *ḥ*úil *ḥ*éin; *ḥ*iubal .i. cúrra. 104, lé*ḍ*eiṛeaṭt .i. *ṭ*aoir*ṭ*ieaṭt, n-*ḍ* *ḍ*eaṅṣal *ḥ*eaṭna. 106, *ḥ*ábaṭ .i. *ṭ*óṣail, *ṭ*ána. III, *ḍ*o lámaib̄ .i. *ḍ* láma i n-*ḍ*ir*ḍ*e. II4, ‘*ṣ*an *ḍ*ul i *ṣ*com*ḥ*ac *ḍ*o *ṭ*air*ṭ*ṣeóṣaṭo coinneal*ḍ*áṭaṭo air.’ II7, níor

cōnclann .i. níos cōrmaíl, níos céile. 119, báimēta .i. a fáimēigte. 120, ceannna .i. taca, uéadapár. 122, feir .i. conhmaó, marzaó. 123, cúbaíó (cú-baíó) .i. cuíbe, oímeamhnaó. 124, aímha .i. clúimhaíl, oírtóearc. 126, áimēac .i. áimeamh nó trááct aih. 128, ór váileac .i. leir tuzaó an tigeap. 129, váimēac .i. oíoióríon, oíoióaisne. 130, teac n-aoisgeac .i. teac lóiréin. 132, aoisge .i. tairteacac, uíne a éadann aih cuairt. 137, vá fáiteac .i. vá ngríorú, vá ngrēadac. 138, vá nódacac .i. cūn mīrneac vó cūn ionnta. 140, lánrcor .i. lánbuióean. 141, leacacacac .i. fear pēabta; láite .i. laeéean. 142, i fáraib .i. i n-innealaib cozaíó. 145, mál .i. laoc. 148, ó uélaib .i. ó pīléaraib. 149, san áim vótómaí .i. san ruim aise i n-áó. 150, zo rotail .i. zo huabíneac, meirneamhaíl, rtailceac. 152, líomēta .i. buíóean oíte (?). 153, a lánrcor .i. a buíóean iomlán. 154, batáille .i. pluaš, aih; bádar .i. vó bíodar. 156, éimallrac .i. éimallrac. 158, i ngléaraib .i. mar beac zároa. 161, níos céangailte .i. ní zēóbráíóe é: ruzaó aih aš lior ceapmhaíl. 163, vá zreir .i. vá amur. 167, ba fanntac .i. ba cūmurac a buillí. 168, zéillrac .i. zéillrac. 172, cnuar .i. pliozám 7rl. na tráza. 173, vó lánmēap .i. vó pīomac, vó éarac. 174, aih noul ra zallail .i. aš aihpí na nall. 178, váil fupracac .i. tabairt congnaim. 181, záibteac .i. canzemaac, zearánac. 185, leirimeall láime .i. lúbairmeac. 186, táirna .i. cam, ciorca. 190, san vóíveacac .i. zo tur, zo vána. 191, roimēigte .i. bíteap vó tairrcint vó. 193, éimēge vó .i. cūn ruar vó. 194, raóvóol .i. zairte clac. 197, ba éuaíó .i. ó éuaíó; táirtoil .i. conaíh, plige. 198, zo holltaib .i. zo Cúige ulaó. 200, r vóulan .i. cūn zac iomarca vóulan. 201, foirgneamh .i. caiplean, tiz. 203, ronh .i. ábur; lom a láiteacac .i. lomac a ionac cōmnuíóte. 205, pēab turcacac .i. amur cūadála. 209, 'ašur b'íac clann na hēimeann pēin vó cūimēigte aih na zhiómāra náimeacac roin.' 211, cáacac .i. uíamāac (?). 212, a mādair .i. éire. 214, v'altuige .i. éus a buíveacac. 218, curacac éaitire .i. luét leanamhna píoš, leacacac. 220, clampar vála .i. gleó ašur bhuíóean beac aih aonac, ácamann iohi éairtoib. 222, vleacac .i. vual, ceapc. 223, nó vó loct .i. nó bí vó loct. 226, na míleac .i. na laoc. 230, vóm fáiaóain .i. mar vó connac pēin zo mīnic; i bfuéingh nó i b'páac .i. pé aca aih vóin tairbe nó náir vóin (?). 230, i zcáil .i. i plige, aih rcac; foilcír .i. an folais, or íreal. 236, i vóibfuiris .i. i b'paoac, i vóiošaltur. 240, i zceárvac .i. i zclearaib lúit, i n-ealaónaib cozaíó. 241, tñúta .i. comórtair, troca. 245, iomraim .i. marcaigeacac; rtácmā .i. reóla, maorvā. 246, nac fánaó .i. aih éalamh méíó, 248, a cōnclann cúbaíó .i. a fáimhaíl ceapc. 249, beirir .i. maczámāin (baineann) .i. laoc. 250, ášmā .i. zalaac, c'róvā. 253, zavuíóe .i. fear

Δ βαίνεατ άμας γάιρε. 256, le héissean .i. le corp áitir; áitpe .i. cleap, γάιτρε; άόβαετ .i. gheann. 257, banéuire .i. tionól ban; Δ ηνάλα .i. Δ gcar, Δ gcuma. 259, Δ n-áilleán .i. an té ba éuire oréa. 262, páirt mál .i. cion laoc. 268, gan tábaeτ .i. gan tpuim, gan áitp. 275, pa élar po .i. i n-éirunn. 276, áitp. .i. fearc 280, oipearélar .i. mas, túitcéi.

Ócτpoclaeτ méioipeaeτ an streangcaín. Sióé an veilb atá ar na trí líne toraig:

| o — | é — .

Δsur an ceatpamáo líne map peo:

| a — — | ó .

Taγann átaprú ár ón alt go céile, áeτ amáin pa ceatpamáo líne. Map Δ céile é rin trío ríor.

Caóineao méioipeaeτ an tuipm. Átapmac guctaíoe péu áiceann ón líne go céile i gcomnuíoe nac móp. An céim veipm map peo trío ríor: | á — .

Sióé an veilb atá ar líne Δ 33:

— | i — — | ia — | ia — | á — .

Δsur líne Δ 44 map peo:

| é — — | é — — | á — .

Δsur líne Δ 48 map peo:

— | é i — | é i — | á — .

Uaim ann map atá i nuimh Δ XXXIX. 1 líne Δ 37 taγann ré ar 'l' ran oá focal 'leogán láitp.' map rin atá 'o' (oóeup oána) i líne Δ 38. Δsur 'n' i líne Δ 39. Δsur 'c' i líne Δ 40.

Uaireanta taγann an uaim rin ar an oá céim Δ óéineann comfuaim i láp buill na líne; map atá 'p' (plaitp, Δsur paptáin) i líne Δ 43. Oo bféitp é eup pa veilb map peo:

— | á — — | (f) Δ — — | (f) Δ — — | á — .

XLI. 1, gléipe .i. calmaeτ, toga na buíoe. 4, Δs poimn .i. pé glapab i n-éipeaeτ leó. 5, gac puimn .i. gac túitce. 6, suaóa .i. luét léigim; ip inpcne .i. ip luét cainnte. 7, buap .i. pluag; puim .i. áipeam.

Δ veilb map peo:

(—) | ua — | i — | i — | é — | ó .

XLII. 2, porlann t'uile .i. géipe an uile atá oá imip orp. 4, peao .i. tpeipe, mipeaeτ; Δ linnpe .i. Δ ópeam po Δ máipeann anoir. 5, go paoáac .i. i paóapc oaoine. 7, gaptmáo .i. cpeaeτ, goim; meall oo bpaáao .i. uball oo pcópnaipe. 8 oo rín .i. 'oo rín nóp tap peall námap' .i.

ba m'ó feall 'ná goin ó námaio; Saeóil féin do rinne. 11, d'imir .i. go n-impeódad Saeóil féin an feall roin ar muinn-tir na héireann. 12, cinn oirir .i. tiğearnaí fearainn ir cíora—rimad na 'Saeóil féin'; cáis .i. geineamnac an focail 'cáic.' 13, tír an Tailginn .i. Éire—Tailgeann (? Táil-éann) ainm do pádrais, arpol na héireann. 14, tabac córa .i. ceart do baint amac. 15, ba troime .i. ba m'ó acmaing. 16, an élan .i. iad—ainm do ráó an dara huair i n-ionad feirom do baint a forainm, rin gnár ran d'án díreac; tá 'an élan' éana aige, l. 13; roga .i. an cuio do bfeárr. 'Uaile an Chonfederacion a bí cošta ag Éire éun a ceart do baint de Sapanab, ar fon gur b'ia ba fáidhre, níor b'ia do bfeárr éuige.' 17, millteac .i. ir millteac .i. a imreann cealg ar a dtír dútcair. 18, gan ár .i. gur cuma leó lomaó na tíre. 19, taár .i. caó. Cú taáir ón tiğe oirair .i. maora bhuigheac gur gnádaige b'éantair uaid; tiğe (ón bpocal tiğs) .i. lionmaire. 21, tar ioct .i. i n-ionad taire. 22, a scion .i. a bpeacó. 24, ní mearbhall mion .i. ní beag an éuir buarca. 25, 'ag labhairt or áro i bpadar rioctána, agur a d'iairaid cozaio ór íreal.' 27, do mearc .i. do éoil. 28, a lonnraó .i. a n-uđuaráir, a scoimac. 29, irnaél, trí riollađa ann .i. irna-él. 31, go mbuioct .i. le raioirdeaoircaet; gléiriomlán .i. gléar + iomlán .i. lán ga gléara raioirdeacta; ngear, geineamnac iolraio—'do gearaib doica.' 32, éiriomláir .i. ramail, rompla; Tulaó Té .i. Éire—reanainm ar Teamair é, mar do ceartaio gur b'ionann Teamair agur 'Té + múr.' 'Ir ramail dear ar éireannais Clann irnaél uair ran éiript, 7rl.' 36, ne gile grian .i. le grian gile, ar grianneal geal na rairrige. 38, go tpeactan .i. le rraoc cucais. 39, gan é. gcéimeann .i. gan caó ar an rligé d'óib. 40, oiróreic .i. oiróreic—'do bí an mairóm rin gan lot airn 7rl.' 41, 'gan laigúú ar mior-builei an Tiğearna.' 42, gur fear .i. ionnur gur fear; fearaó rrair .i. mar beaó ceactanna dá bpearaó. 44, poinn .i. cuio, biaó. 47, caó .i. na rluaisge rin a éuir rrian lena bpeacaióe. 48, na rlaó .i. an Tiğearna; mairac .i. imíte, ullam éun caíte. 50, ráraó rponn .i. a noóicín bíó, oóicín an lae. 51, i líon .i. i lár. 52, an lároin—do cuiteaó oóicín an lae den mánna i scoinnuioe, agur ní panaó an dara lá gan lobaó acé amán ar an traboio. 54, neóioe .i. truađáin. 55, mar gur .i. mar 'deao gur; nuađar .i. neamóa. 56, 'cormar gur b'ruet uabar fé do b'eaó é' .i. cormar do veineao le corp uabair. 60, deacair .i. 'ir cruaid ár noail anoir, meacain agur lura na tíre rin d'earbaio orainn.' 61, ráó .i. arpa na truađáin. 62, gur .i. agur do. 63, 'ar pobal féor a téigeann cioirbaó ó 'úa, ađbur' 64, le oiođail 7rl, ar ceangal do 'gur éoirbaio.' 67, fearca féile .i.

miorbultí móra, gníomhartha uairle. 68, 'lón na mbuaó
 a muş rí ar pcoé na ngall.' 70, 'deallraó .i. síle,
 lonnraó. 71, lón .i. (tá) lón 7hl. 74, 'a éasann éuici
 ó láimh dé.' 76, má báítear 'a' ra b'ocal 'as,' páşar
 riollaó i n-eapnam ar an líne reo; baó cóir an bátaó
 a óul air do réir an dána óiríş le cruinneap. Dá
 léiştí 'sa teaó' ann do leişşreáó ré beaşán é. 78, moóa .i.
 (iriao ran) moóa 7hl. 79, ir .i. aşur; şrianaş .i. şa şríne
 .i. 'aşur gníomhartha şan şile ireáó toraó a órióólişe aşur
 na maşlaóa atá ar bun lena linn.' 81, 'an óúil a bí aş
 eabhairéaóaió i luióneaóa éişıre, riné an óúil atá tashaíe
 ar an şcoimairle doirio.' 84, teirbí .i. şearpann rí (.i. an
 cómairle) .i. tuşann. Tuştar ré noara 'ponn' mar éeangal
 ioir an éeao líne aşur an óara líne ra şann ro, i n-ionao
 na hídama ir şnátaíşe ón líne şo éeile aca i şann séaonaó.
 85, ar macaom .i. ár noaoine. 86, fór .i. leir, mar an şcéaona.
 87, eaşail .i. ir eaşail; an tan .i. 'an uair nář şaíó an ponn
 roin tar éirinn, ir baóşlaó şo b'uil oiriao de ann aşur a
 bí i meapc na neabhairéaó ar óúir.' 90, şliocar şlinn .i.
 şearóúir intleaóta. 91, eaşar .i. roişteaó, báó. 92, naó
 cneaóó cill .i. ná óéineao éaşóóir ar an eaşlair. 93, ró a
 b'uirinn .i. a b'onn róóóir do éalaí na heaşlaire a éarraiş
 coinnealbátaó, uair, ar óaoine áiríte, ruo a éuirríó, mar
 oişneaó uata réin, şruaóna şarta a rleaóta ar lafaó, lá
 éişin, le náire.' 97, maiş .i. 'ir maiş a éuillreáó tarcairne
 óá éir óúéóair.' 99, 'aşur şo roinnreap ar an ríolraó do
 réir gníomhartha na rinreap.' 102, ar noul .i. ó'éir óon éáineao
 óul aóraó, nó maréain aóraó. 103, n-a şlóir şnáó .i. coir-
 éianta; óá éaraó .i. 'meap éiştí, 7hl, óá éaraó coiréianta le
 tír, níoir beaş de éuir náire ói é.' 105, órúó nime .i. an
 manna; analló .i. faó ó. 107, 'nár éoríail a óáir rin
 áríó do éeaó ar şarra éireannaó, óá şraó i raóapc an
 traóşail (?)'; şréaşa .i. ainm ríleaóa do şearaítaíó, aó
 éireannaíş ir ciall leir şo minic ra b'iríóeaó. 109, 'Caóé
 an éríóó a beapraíó şaó óuine tré éáir 7hl.—rin ceir ná
 réirótişim.' 113, cariao .i. cáirde; lociao .i. caillio ar.
 115, an ríaiáaó .i. şein na háillleaóta. 116, rió .i. ir
 riaóaó i meapc na mbó noonn é. 118, banna .i. buíóean uilc.
 119, curíe árí .i. 'craóbaó ó'áóaint aşur do éur ar a bonnaíó
 áríó tré éreíóeain líuteir, ir ionann roin aşur teine ó'áóaint
 ran trneaóta.' 121, an óóínnáin .i. an óóainn óióó reo;
 léaa .i. a ólişté. 122, leime .i. 'ir ruaraó a óáil, do
 réir řinné íora.' 123, imşear .i. a iméişeann. 124, 'beir
 ríoréirioio i noán óó.' 126, réaó; ran uaim ioir an
 éeao líne aşur an óara líne, ceaóuіşteap r do óul le
 şuóáir; ní ó řríóí an 'r' annroin. 127, a ruim .i. a
 nşraóam, a şcion. 128, cia .i. cia hiao ro. 130, óia do

rpíto .i. caoé marí aitéir! 131, obéar líb .i. 'oíúltuig
 50 bhráé do gac duine det éloinn ba élaon i gceirveam
 ip i noíple.' 132, cláta .i. geineamnac ar 'cláit'; malairt
 ar 'cláite' roin; érpíto .i. marí géal ar an gclaonad roin.
 135, an deirbérine ip uile .i. an oream ip oíple dúit. 136, dá
 ceinnbile .i. dá éaoiread na mbríamnac .i. íarla Tuadómumhan
 asur íarla Inre Uí Cuinn. 137, do rcait .i. do rcait ríad (.i.
 an dá ceinnbile). 139, ar érim .i. ar cúirra; 'do éréigeasur
 an Comairle asur do réanasur an ceirveam.' 140, moóilge
 .i. ip móbuairt an cáir é. 141, connailbe .i. cáirvear. 144,
 an éar .i. an rrpéit ghráó; 'ip dona an cáir as an tír ná
 réasurad rcait a daoine ceangal le céile dá coraint tré
 ghráó ói, acit náir móir gáol do beit easoirta rama gcuirpíoir
 le céile cuige rin.' 146, gan dul reaca .i. gan éarad i leat-
 taobh. 147, a steatóma .i. a gcuasutain; 'do éionnlaic .i.
 do réaraim, oíuilng. 148, dáil .i. crut, rligé; 'an oream
 ip mó oíuilng ar ron a gceirveam, irasur an oream ionnhaic.'
 150, rúg .i. laet. 154, do érearcraó ríor .i. do baint dá
 bríarairéad, do boctnú. 155, oiréad .i. formad; 'ip cóir
 duit beit fáirad leó.' Uaim las roir an an éeas líne asur
 an daira líne ra mann ro, asur ra mann veirpíoir leir, mar atá
 'onóir: rear' annro, asur 'bríot: annáil' ra mann veirpíot.
 157, míle .i. $1500 + 6 + (7 \times 20) = 1646$. 158, annáil .i. an
 bliadain; ar n-uair .i. do réir airmire. 159, na bríal .i. na
 brear bríal. 160, meannma .i. doéur, veirgéal.

Séasrad móir nó Séasrad móir an airte dána roin.

XLIII. 1, 'tá mo tír dúttair as éirige amac ar éadob Dé.
 2, 'Críort dá murcailt.' 3, dionn .i. tulac nó cnocán asur
 daingean air; '50 maib aingeal cuimheadta as coraint na
 tíre i n-éirgead leirna láirreacáib nirt a déanraíot daingean
 oi.' 5, doíis .i. meairim; bean airte .i. éirge 8, dá mbioógaó
 .i. dá mbáil léi bioógaó. 10, 50 gcuing .i. asur í pé cuing.
 11, i mbríamnbéalaib .i. i gceairtláir. 12, treablaio .i. brón,
 imínoim. 15, cuimang .i. cuimad, neair; 'asur nac maib as
 an té bí pé gneim acimang ar éirgean oíulang.' 19, mar
 gur .i. ar an adóbar gur. 20, cor as b., .i. tá rí as coruóe
 a oíairraíot an buairad a éur ói. 21, do fíoir .i. 'b'éol
 do oia éirge.' 23, ar .i. mar géal ar; na gceall .i. na
 heaglaire. 25, dar congbaó .i. gur coingibeasó oi (.i.
 o'éirinn); bór .i. fóir. 27, meic .i. 'do coingibeasó mic
 daingne de ríol na héiréann n-a mbeadair.' 27, rriúir
 .i. ronnmar, oíogairéad; 50 rinn .i. le floir, le ronn áir.
 28, críre .i. rrpéiréanna .i. laocra; an coigill .i. na
 trócaire. 29, ráit .i. géal, uirraóar, réan; nó dúin,
 lior. 31, tar .i. i noirad. 32, cairngire .i. 50 bríorair an
 cairngiread .i. 50 steasrad i gcríe óóib. 33, óir 50 .i. de

briḡ 50 ; tiḡ irceāc .i. tairnḡrī na naoim̃ ir na brátrún, tagaid
 cun cinn .i. tiocfaoir i ḡríc ḡan moill. 34, ar ḡeallroo .i.
 ḡac ar ḡeallaoir. 35, an éuire .i. an tḡluaiḡ. 36, éarlam̃
 .i. naoim̃ pátrún. 39, ra rcát .i. ba rcát oár ḡcléir an buíðean
 roin. 41, ac̃t .i. 'ní huabair fé nveara an éirige amaḡ, ac̃t
 oúil malluig̃te ran urc̃óro a táinig̃t̃ o oaoim̃b̃ áirite a b̃i
 lán o'fuaḡ na cléire, aḡur fonn a noioḡbála oḡta.' 45, 50
 fian .i. 50 tréan (?)—uaim loḡtaḡ ra líne reo. 47, caoir .i.
 a lafaoar; ilreāc̃ta .i. ar ḡac taoḡ don oḡige. 48, o'aoḡfóir
 .i. o'aoḡtreib̃. 49, don fonn .i. don t̃ir. 50, 'ní fuláir o
 ḡac uaine ḡan uirparḡa m̃irniḡ a beir̃ air, cun a éuro ir a éeann
 (éaoirceāc̃?) o c̃oraint ar b̃roir m̃óir a luig̃ 50 cruair̃
 ar an ḡcineāc̃.' 55, na mbinnceann .i. na ḡnoc ḡcaoin. 56,
 ḡleic .i. troir. 59, oá m̃ia .i. má f̃roiceann .i. 'má éirigeann
 neart na ḡsail i otreire.' 63, toirneāc̃ .i. írligeāc̃. 63,
 caile .i. bean. 64, laogán .i. iomlán (?). 65, anoir .i.
 anoir. 66, 'aḡur ḡur follur éeana féin cia t̃ós a leir̃eio o
 fál c̃oranta.' 68, ran veabuir̃ .i. ra éogaḡ. 70, 'anoir, nó
 beir̃ c̃oioḡe fann, irēāc̃ an c̃ormalaḡc̃ oóib̃.' 72, a oteibeāc̃
 .i. a ḡeapraḡ, a noípr̃eām̃ú. 73, mun rearaḡ ro .i. muraḡ
 rearaḡ ro. 75, ḡiḡ oóig̃ .i. 50 veim̃in. 76, lena rearaḡ .i.
 le rearaḡ na n-uaraḡ; 'mura rearuig̃t̃ na huairle anoir,
 ḡabaim̃pe oim̃ (air̃a an fáir̃ linn), náḡ rearóḡaio 50 b̃iáḡ
 air̃.' 78, an c̃óir .i. an ceart, nó cóir c̃ogaḡ. 83, máḡair
 f̃loinn ir l̃ir .i. éire. 84, coing̃ .i. rmaḡc̃. 88, oíon .i. oíon
 a pobail ó b̃roir. 89, an f̃óir .i. an tḡluaiḡ .i. 'ḡac a otear-
 tuig̃eann ón tḡluaiḡ o'uir̃lir̃ t̃rota, tá m̃irneāc̃ aca ina
 ionao, aḡur ceart c̃ogaḡ; a ḡnóim̃ ir a ḡairce oá n-uirpar-
 baib̃ córaḡ.' 93, r̃it̃ m̃e'roile .i. beir̃ r̃iteāc̃ lena céile; uir̃
 .i. cuibe, umal. 94, ḡéill .i. ḡéilleāc̃. 95, rár .i. iriaraḡan
 rár; o c̃or .i. o b̃ogaḡ. 97, má leant̃ar .i. má iarraiḡo
 rianna fál ḡan r̃tao ḡil. 100, ar aonoul leir̃ rin atá oḡige
 an t̃ig̃earna. 102, a naoim̃c̃roḡ .i. a ḡc̃roḡ naoim̃ta; r̃c̃eir̃-
 beart .i. culaio r̃c̃eite .i. r̃ciaḡ c̃oranta. 108, ar rcát a
 léibeann .i. cun a ḡluaiḡte o c̃oraint. 104, luḡc̃ léioimeāc̃
 .i. ir tréan ra r̃p̃air̃nn iao o ḡnáḡ. 105, a ḡéir̃meann .i. a
 r̃leāḡ ḡéar. 106, 50 m̃ia .i. 50 r̃roir̃o 107, 'ḡun ḡléire .i.
 aḡ an ḡléire, leir̃ an ḡcalmaḡc̃.

Oeib̃ioe ir ainm̃ don airce oḡanaireāc̃ta roin. Siḡe an
 oeib̃ atá ar an oá c̃eātr̃am̃ain aḡm̃áin atá ina oēireāc̃:

(—) | é — — | é — — | ia — | á.

XLIV 1, réao r̃uir̃ge .i. airce ḡráḡ; reire .i. compánac̃,
 céile. 3, cliat̃b̃raḡ (cliaraḡ: iac̃lar): cliat̃ .i. buíðean
 o'fearaib̃ i n-eaḡar caḡa, aḡur b̃raḡ .i. móir, líonm̃ar; an
 b̃anf̃uinn .i. an tair̃im̃ b̃áin (an f̃éir̃). 4, álunn .i. ir álunn.
 5, an ḡlac .i. lán ḡlaice, cnuaraḡc̃ beāḡ; roim̃a .i. a oéanrao;

ριαρμιν 1. το ὄν ριαρ. 7, μονητα 1. μoinnte; Δ ρανναῖβ 1. ερ ρανναῖβ na ὕλαice ρin. Τοῖγε 1. τιγε; Τεαδ αν Τηρ, ρεαναινμ αρ τεαιναιρ ε ρin, αδτ εἶρε ιρ ciall leir ανηρο. II, αν γεall μuγ 1. αν δυαδ ρυαιρ ρί; le ριανναῖβ 1. le δυιθεαντα ρεαρ 12, 1 ριαναιβ μότο 1. 1 οταρτεαλ βόταρ; 'αν δυαδ ατά ας εἶρε, ní βρuiγφ:θε 1 n-αon τῆρ eile ε δά ριυβλόξραιθε αν νοmαν.' 15, βριαναδ 1. μoinnte ina cooaiβ (ρáιpceanna, 7ηλ.); βραοναδ 1. αν ορυέτ n-α λυῖγε uιpτι. 16, ραοναδ 1. copáin, nó βóιτρε, τpίτι. 18, δυη 1. βpίγ, τοpαδ. 20, βαpηταρ οιλéιν 1. οileán βάpηταρ 1. αν tailim δυιγ. 23, na μάιτ píoγδa 1. na ηγεall ó μίγτιβ. 24, píoγδa 1. áλuinn οpαιοῖθεατa. 27, uom δυαιν 1. uom pnoiγε, uom ξεαρμαδ. 28, 'pállpεατο οητ ανοιp.' 31, μαρ αon 1. μαρ ουine. 32, μαpθα 1. μiγhe. 33, ní δυατο 1. ní θεατο (υαιτ). 34, μάτ 1η 1. εἶρε. 35, ρεαθναδ 1. ceann, ταιοpεαδ. 37, μαιτιμ το 1. cuim ρυαρ θε, οiύλτυιγim το 39, 'Δ ceann na γcpioc cun pεile.' 40, ματ 1. γpάρ. 45, pιocaιp 1. cúp, pάτ. 46, αν pεóιp 1. αν pέip. 47, pα liom 1. ba liom. 48, γo γcuipniñ cuip 1. αγup polt cap αιp.

ní μipτε Δ μάδ γo βpυil αιpτηuύ βpεαγ pα Όpεατηαιρ αρ αν οάν po, ó láim Mr. T. Gwynn Jones 1. pionn mac eόγαιν.

Σέατοναδ μόp, nó Σέατοpαδ μόp, αν αιpτε ρin.

XLV. 2, ραν ατ 1. 1 mβαile áτα h1; γo háιμθε 1. γo háιμτε. 4, γa τογa 1. caoé αν τογa. 5, γac láimpile 1. γac pile óána (?). 5, τpompuire 1. ταιοpεαδ τάβατaτa. 6, αιηβpine 1. αicme ιαpατa. 7, οαν hobar 1. γupab ε ιp obaiρ τό; ionγuire 1. pαιpe, coimeáto; 'γo leigτεαρ τό pinn το cοpaine.' 8, coγaλ 1. polaδ, caile 1. óion, clúoac; ιp αιpimige 1. ιp τάβατaτaige. 9, má γoβταρ 1. má γaβταρ, má γlacταρ. 10, μioρcοpnañ 1. meap + copnañ; Mínepinn 1. mín + éipinn. II, ceip 1. pλεaγ, γa. 13, pίpεapλαñ 1. píoρ + éapλαñ 1. naomipáτρuñ. 14, popta 1. uppa. 15, 'ní cuipεann pε puiμ 1 n-obaiρ ná 1 ηγpéιτpυb.'

Όά μανη Όpαιγνιγε αν οά μανη τοpαιγ ανηpoin; αγup όά ceάτpamáin áñmáin αν οά μανη οειpυό ανη Siocé αν οeilb áτα αρ αν áñmáñ :

(-) | e (-) | o — — | o — — | í | é —.

XLVI. I, mo cean 1. mo θεannaδτ. 2, pεóλαδ ppuτaδ 1. pém pεατa, 'mipe Δ mέap αρ ceól.' 3, cleaτaδ 1. púnoa, pολυiγτε. 4, ppeaτaδ 1. ina ppeaτannaῖb; cpuτaδ 1. oeaγcρuτ no οeiγεαγap αιp. 7, 'oon álmaδτ αγup oon τpεipe το βpαιτιμ ας páp ann.' 10, pεap: 1 γcompαιpñéip le 'Δ' pα βpocal 'όά,' l. 9; 'mo cean το céile pópτα αν ηip, 7ηλ.' II, ιp τaopγa 1. ιp túpce, ιp pine. 13, meanma 1. méin: 'bionn ppaoc αγup caoimeap, γac με oταmall, ραν λαoc, 7ηλ.' oπιελεαδ 1. lonnpac, oipóeipc. 15, coménué 1.

éad ar gac rluaḡ dena rluaḡtib leir. 16, 'comēnūt rluaḡ
iread an roḡtēad'; rliḡtēad .i. ḡlic, eóḡuiread. 17, ar
buaine .i. ir buaine: 'ar' an fúirm ḡaolmair ar 'ir,' aḡur ir
ḡnātaḡe réimíú uair. 18, ón linn .i. ón bfairḡe: 'meallann
ré cūḡe éan ón bfairḡe.' 19, an ḡaot .i. 'cailleann an ḡaot
a nim lena céol,' .i. cailleann rí a tḡeire. 20, 'bíto daoine
aḡur a bḡraoc ó ḡoin ḡráine cūn caoine.' 21, beiríto .i.
beirēann; a reinn .i. ar reinn. 22, a reíom .i. a róḡnam,
clirteadēt na fēanna. 24, áḡ .i. ḡoil, ḡairce. 'áḡ m'óḡḡir,'
an ḡnóimíto; 'beiríto,' an bḡatair; aḡur 'ḡac bair,' an
cúppóir. 25, ruiḡe .i. cion, cumann; ráim .i. duine ráim,
rona. 27, oíom .i. oíon; ar a fóltaib .i. ar a fáltuib, ar
órocaḡne daoine óó; rala .i. ruat. 30, báire .i. rúḡra. 31,
ḡcúire .i. oibre. 36, uair .i. 'dā ōruim rin; ra iaduib .i. ré
iaduib, ré ōúitēib .i. rcairite ḡo fairḡing. 37, céim .i. cáil,
ḡraoam. 39, cḡaoi .i. ḡeineamnac ar 'cḡó' .i. tiḡ, áruir; cḡó
cormā .i. tiḡ leanna, tiḡ tabairne. 40, colba .i. porca, uirra,
ionad ruitē. 41, comḡoinn .i. an ḡoinnt a deintear ar fōnn
céoil. 42, ceólcaire .i. ōúil i ḡcéol; cairmire .i. céol meair
aḡ ruiunn. 43, i bḡearann na bḡlann .i. i nḡiunn(?). 44, mo
ḡrann .i. mo roḡa: 'do buairear cḡann oir' .i. do cōḡar
tu.

Rannaiḡeācēt bēas ainm na hairte rin; aḡur ina ōeiread,
ceatḡamā aḡmáin daḡab deilb:

(—) | ó — — | ó — — | a — — | á.

XLVII. 1, lér ōoilḡe .i. ḡur ōeacair liom rcaḡad leir.
2, ir mearoḡad .i. ir meairú, aḡur ir donur dam é. 3, 'baó
cūr lem peacā me ōḡanamaint ina fōcair.' 4, 'aḡur
an maoir ar noul i laiḡeā ō'ér ar ḡoinn a lám ōi'; comḡoḡal
.i. comḡoḡail, comḡoinn. 6, néamonn .i. péarla, cloc
lóḡmair; ór raοileannuib .i. ór laiḡuib. 7, an óḡ .i. an
óḡáin. 8, raoileannac .i. mar a mbíto raoilinn. 9, an
fáilmḡeas .i. an ḡeas de ḡrann fáilme .i. an t-uair. 12,
ḡnaoḡeara .i. ḡeara ḡnaoi .i. ḡac ḡeall cúirteire; i nullaiḡ
.i. mar don le. 13, móḡcaḡaoir: ó roḡ fáilḡeā, mac
ḡaḡaoir mḡóir, do ríolruḡeāoair muinntear ōiomuraiḡ. 14,
róḡcaḡaoir .i. marla ar a bḡréim; raoircíoḡáin .i. raoir,
uair, aḡur cíoḡán .i. oírbeasā ar 'cíoḡ' (?). 15, i ḡcairc a
ḡcailḡ .i. ra bḡearann claióim a buāḡaoair clann ḡaḡaoir
mḡóir; an ríóḡcaḡaoir .i. an leannán ruat .i. an tēarros.
16, 'nac cūn easla beit air a ruair ré ḡairm earruiḡ.' 18,
raorucāc ḡcainnte .i. ḡlóir uair a bēil; ábaḡac .i. rultmair,
tḡḡaitē ōon ḡreann. 19, rímoḡac .i. ríoir, aḡur ioḡac .i.
tḡuairḡmēileā, carḡanna. 20, mímoḡac .i. míḡaḡamail.

Ōraiḡneāc an airte rin.

XLVIII. 1, φίλοισι .i. φίληάρταετ. 2, φίλόχοιμ .i. εἰδομ
 κυταῖς; ὁμήκειμε .i. ὄρονς le φίλοεαετ, na φίλοε: 'μαολύ
 αρ α βρεῖς ἱρεαὶ ὀέμεανν πέ ὄνα φίλοε.' 3, κυτᾶ .i.
 γεμεαῖναε αρ 'έυρ' .i. α έμεανν na λαόχοιθε. 4, ταρ
 υρέρα μαοτέχοιθε .i. ἄν ταομ buize; μαρ ῥάμτευιλε .i. αρ
 ὀόιτινῖ μέιθε.

Rann Ὀραιγιζε é ριν.

XLIX. 1, λαός βλιαῖνα .i. ρεαρ cumainn; έαγμαρ .i. ἄν
 θεῖτ λάιμεαε, ὄο κυλαταρ α τυαιμρc αμυιζ. 2, μαζ naοὺ
 .i. έιμε. 4, κυaine .i. ρεατα .i. ὄαοιμε; αν λαός .i. έ, αν λαός
 βλιαῖνα ροιν. 5, κυαὸβος .i. κυαρ ina buize. 6, ρυιτιρ-
 βιορc .i. ρυιτιρ αςυρ βιορc .i. ρυαῖμαε, μεαρ. 7, uamae .i.
 ὀλίυιτε ina έέιλε. 8, ριοκαιρ .i. κύρ, τρύις, ράε.

Σέαῖναὶ ὀόρ αν ρανν τοραιζ ανηροιν. Ἀμήραν αν έαε-
 ραῖμαὶ ὀειρὺ ανη; αςυρ μαρ ρεο ατά α ὀεῖλβ ριν:

(—) | 1 — — | uα — | uα — | α — — | i.

L. 4, κυτιρ .i. ρρηέο, ρπλαγε, ρανν φίλοεαετ α ὀέαν-
 ραιθε imppromptu. 7, λαβρα .i. cainnt, coimráδ. 8, i n-il-
 ξεαριβ .i. i nγac ραζαρ γεαρα αςυρ αρεαंना, 7ηλ. 10, le
 ρίοξναιβ .i. le hainneapariβ. 12, ραζαιβ .i. ραιζ ὀam .i. ca
 βρυιλ α λειτέο ανη? ἄο ράμμαιν .i. ἄο ὀεῖ αν ρελάβυιθε.
 13, 'ní haon máit ὀόιβ α ράὶ liom ἄο βρυαιρεαρ ρίορετυαιμρc
 αρ έεαρβαλλ." 14, ρυαιρριομ .i. ρυαιρεαμαιρ .i. ρυαιρεαρ.
 15, 'níl ann áet ἄυρ ρια α βίο na haḡarica αρ βοιν μαρ ιρ ρια
 α έέιξεανν ρί α ραḡaric,' nó "ιρ ὀόρεῖαιḡρεαε ιαḡ αḡarica na
 mbó έαρ leαρ" 18, conḡaric .i. ἀήμυρ .i. ἄο cinnḡe. 19, α
 ράḡa ριρ .i. α έαḡaric μαρ αιnm αιρ.

ὀεῖβιθε αν αιρτε ριν.

LI. 1, ροḡélor .i. ὄο clor ὀuit, ba élor ὀuit. 3, caḡba
 cleap .i. ὀραοῖτεαḡόιρ (ὀ έαḡbaὶ ὀραοι?). 4, ιρ ἄḡḡa .i. ιρ
 ionḡuizḡe. 5, ní ἄḡba .i. ní ἄḡba me; ceapḡ .i. ceapḡuιḡe.
 6, αḡlóιρ .i. γεόcaε, amapán. 7, ριζεαε .i. ριζεαḡόιρ (?).
 8, 'níl coιρeαḡ αḡ imneac liom.' 9, αḡḡυρ ná έall .i. αρ αν
 ραḡḡal ρο ná ραḡḡal eile. 11-12, ὀá líne loḡḡa ιαḡran;
 ní ἄḡbann 'mairim' le 'ρcuiρ' ὀο μέιρ αμυιρ, ná ní έαḡann
 'mairiminn' le 'ḡḡacainn'; ní ὀόρ ὀον αμυρ α θεῖτ cḡuinn
 ρα coimáι; ρḡacainn .i. cainnt, caiρeαḡil. 13, cain .i. caom.
 14, ρacain .i. ράε, κύρ, milleán (ρochonḡ), 'ná bíμpe αḡac
 μαρ έεαρ éun ἄḡba α έαḡaric oim.' 16, cápa .i. ιρ cópa;
 annuinn, τυιρεαλ ταḡaricαε αρ 'anám.'

Αιρτε ὀεῖβιθε é ριν.

LII. 2, 'nuair α bím im éḡḡaὶ bím i nḡiminn.' 3, uαὶ .i.
 uαḡ, ὀá ὀḡuim ριν; ὀον ραιρε .i. αν αιμριρ ροim éḡḡaὶ,

an fáid a bíod ré ina úúiread. 4, 'do éuitiḡ mo fuan éun me coimeáto i gcóinnuiḡe im úúiread.'

Rann Deibíḡe é rin.

LIII 2, aigéin .i. na fairrige. 3, fonn .i. mian, dúil. 6, fairbhúḡ .i. na mbuaḡ raob. 8, i scliaḡaib .i. ar fuaigḡib. 10, níor éinn im coḡḡáil .i. níor fochuiḡ rí ar fanaḡaint im fochair. 12, toampra .i. tar mo éionnra, im ionao 13, fíar .i. tíar (ar rcáḡ uama), i nḡirinn. 16, féaḡain .i. féaḡaint. 17, te .i. úúḡraḡḡaḡ, úúḡrairead: 'do mealláḡ mo toil te le triad' ḡrl. 20, ḡnéadonn .i. an fúilt uinn. 21, curad .i. curad. 22, ra roiléir .i. ba foiléir. 23, airte .i. moḡ, cleap, taigḡe. 25, ḡníomáto ḡreaḡa .i. capail do ḡníomáto .i. to exercise; ḡráto .i. ḡráḡann. 26, dia do éineól .i. caḡé mar éineálar! 27, eaḡ .i. ioḡ .i. rlaḡraḡ, coiléar. 28, aḡ riubál .i. le linn. 29, corcraio .i. deaḡḡann ré le fúil. 30, 'cuipeann a lám ḡreanaḡ ar élar cruite.' 31, maio .i. urḡar, nó raobair airm (?) ; ronnair .i. caiteann, ráḡann. 35, read .i. úúḡe, iomḡur. 38, oirḡearcaḡ .i. uine oirḡearc. 39, reangán .i. fear reang, uine calma; reanaḡaḡ .i. rean + áḡaḡ (.i. éluain, maḡ); ḡeineamḡaḡ iolraio atá annro. 40, ealaḡan .i. ealaḡan (ḡeineamḡaḡ), .i. léḡeann, pilḡeáḡ. 41, cóḡe Dáire .i. cúḡe Muḡa; ir iomḡa Dáire a bí ann, Dáire Cearba. Dáire, áḡar éonraoi, ḡrl. 42, berḡa .i. ḡeineamḡaḡ ar 'breit' .i. cú ruḡ ḡaḡ b. 43, reiteam .i. úúon, forcoimeáto, fairḡe; fonn .i. talam, críoḡa. 47, ní lingḡe .i. ní deamḡaḡaḡ. 48, uingḡe .i. daingḡiḡḡe. 50, ḡo n-imḡeam .i. ḡo n-imḡiḡmíto, ḡo n-imḡiḡim. 51, fonn .i. áḡur, i ḡcolainn.

Airte Deibíḡe é rin.

LIV. 1, crétoim .i. ḡoin, créad. 3, trénaḡ iomḡa .i. ba iomḡa bar ó éirinn do deaḡḡe tré éloirḡin an rcéil 5, 'ní'ḡ laḡḡú ar mo ḡol or íreal ic áaob.' 6, ní uad .i. ní uad roin. 9, móraḡ .i. barr molta; maioḡe .i. ir ráioḡe. 10, i maioḡe .i. i n-imḡíom, i nḡolán (?). 11, ran ḡconclann nó i ḡruar .i. i mball a deaḡ coḡrom air, nó cruaiḡ air. 12, níor éin cáḡ (raoi rin) .i. níor éirig imḡíom dá úruim rin. 13, ionnraim .i. riaráto, maraigḡeáḡ. 14, baḡ hionnraigḡeáḡ .i. dúil i n-ionnraigḡíto áca; éirḡe moḡ .i. ḡo moḡ ar maioim. 16, áḡantair .i. áḡantar: 'úúinteair ornaigḡil n-a taob.' 17, do-éio .i. do éuio. 18, riḡe .i. lám, nó ceangal, coḡaḡ. 19-20, 'ḡaḡ uair náḡ fáḡail mo triad céim ar talam áḡa Cláḡ.' 21, rreáḡa reilḡe .i. luḡḡ ríadaiḡ ina rangḡaib; mar .i. daḡamail; Muḡa mar .i. Muḡa na breair noḡamail. 24, dá lor .i. mar ḡeall air. 25, deit .i. uuit. 26, mál .i. laoc. 27, réir neit .i. rḡaḡ ar biḡ; 'neit' .i. ḡeineamḡaḡ ar 'níḡ.'

Rannaiḡeac̃t m̃h̃or̃ an airt̃e rin. An mann deir̃iṯ an ceann
 ip cruinne ann; claoṇaṯ ṱ c̃ruinneap ra tSeḡlaṯ inṡna
 mannaib̃ eile.

LV. 1, aṯc̃iam̃ .i. do-c̃im̃iṯ .i. do-c̃im̃. 2, ṯá meap̃taṡ .i.
 má m̃eap̃taṡ. 3, fuap̃ .i. ionñfuap̃. 4, ṯap̃ laṯ .i. ṯap̃ leat̃;
 cuañ .i. cuir̃eac̃ta. 7, ip̃ eaḡail liom̃ ḡo ḡp̃uil muṯ eḡsin
 bunor̃cionñ i ḡCom̃aio an maṡnn reo. 9, ṯaṱib̃ .i. ap̃ ḡur̃ roñ.
 II, ṯeoḱ ṡalã .i. ṯeoḱ ṡolã .i. an ṯeap̃ḡ aḡur̃ an b̃án ap̃ a
 nḡmuad̃ṱaib̃. 12, caṡa ṡaṱoir̃ .i. caṡa c̃eap̃ṯaṱẽ .i. ṯia na
 ḡlṱiṡe. 13-14, ní c̃uḡsim̃ a mb̃r̃iḡ rin. 16, uaṯã .i. uaṯã.
 22, m̃inṡinṡpẽ .i. mo m̃iaṡpa. 23, cáḡḡ .i. ḡeiñ. ap̃ 'c̃ác̃.' 24,
 ṯáib̃ .i. ṯóib̃; a m̃ún .i. ap̃ m̃ún.

Rannaiḡeac̃t m̃h̃or̃ an airt̃e rin. ḡḡéir̃oir̃ ḡan an ṯán ḡo
 léir̃ a ḡeir̃ ann: ní maṱt̃ a c̃aḡann 'c̃óir̃' n-a ṯeir̃eac̃t le "cia"
 ina ṯor̃ac̃.

LVI. 2, ṯaṡinnã .i. aṯḡap̃, t̃m̃iḡ. 3, ón r̃c̃át̃ .i. ḡan r̃oṱeṱiñ;
 ṯo r̃c̃áilẽ .i. ṯo ṯeall̃maṡñ; ṯẽ .i. ṯen loc̃. 8, aṡm̃ioḱ .i. ḡo
 ḡp̃uil aṡeac̃ñ, nó ṱoib̃eim̃, aṡ: 'ṯá ṱuṱeac̃t c̃ioṱ r̃eap̃-
 c̃aṡnne op̃t̃, nó ṯá ḡm̃oḱtaṱ ap̃ c̃uaṱle r̃áil c̃u, ṯo r̃taṡp̃aṱẽ
 c̃u.' 9, ṯá ḡc̃uir̃eac̃t̃ .i. má c̃uir̃um̃; r̃aḡloinñ (?): aṱṱlenñ
 .i. maṡa i ḡc̃óir̃ r̃leac̃ḡ nó claiṱm̃te, c̃un iac̃ ṯo c̃roḱaṯ ṯẽ.
 II, t̃'eap̃caṱoir̃ .i. ṯo ḡap̃b̃. 12, 'ní c̃aḡann c̃m̃oṱceanñ ón
 ḡc̃maṱib̃ op̃t̃.' 13, 'ní c̃un aṡḡeac̃t ná ór̃ ṯo ṡáḡáil, ná
 le ṱáil i r̃aṱṱḡeap̃, ṯ'iom̃p̃uḡḡeap̃ra r̃é t̃r̃i c̃u, ḡo ṱc̃i ḡo
 ḡp̃uil muṡ an c̃aṱeṱm̃ ap̃ ḡac̃ r̃ñaṱt̃ ionñac̃; níor̃b̃ eac̃t̃,
 ac̃t mé ḡeir̃t̃ boḱt̃.' 19, lionñtaṱib̃ .i. ṱíon (?); ḡm̃uṱ .i.
 r̃ionñaṯ, cl̃m̃. 20, áir̃eac̃t̃ .i. aṡp̃aṱeac̃t̃, r̃eanñaṱoir̃
 (? inñr̃int̃); loḱtaḱ an ṯá líne rin. 22, ṯo leac̃ḡaṯ .i. ṯo
 leac̃ḡaṱ. 25, ṱol ṱon ṯáil .i. c̃ur̃. fuap̃ ṱon c̃úir̃. 23,
 cuḡḡ c̃inñ .i. an c̃ulaṱt̃ ip̃ r̃eap̃r̃. 27, ḡan c̃um̃ .i. ḡan láṡ, ḡan
 ṱoir̃t̃. 30, mo c̃eac̃ṱaṱib̃ .i. an m̃aṱre b̃i op̃m̃ ap̃ ṱc̃úir̃. 32,
 ṱú .i. ṱám̃; t̃m̃oḱoil̃ .i. anḡp̃anñ. Com̃aio loḱtaḱ ap̃ an mann
 r̃oiñ. 35, t̃'iom̃ṡál̃ .i. ṱíon t̃im̃c̃eall̃ op̃t̃. 36, lionñáñ .i.
 leanñáñ. 37, t̃ṡát̃ .i. ṯo c̃úir̃. 39, 'ṯe c̃íonñ r̃camall̃ ṯo
 t̃eac̃t̃ op̃m̃ra.' 40, olc̃ .i. ip̃ olc̃. 41, a c̃eañ .i. a c̃uṱo, a
 ḡr̃aṯ. 44, ḡr̃eṱo ime aḡur̃ olã .i. ḡr̃eṱo m̃ín (?). 46, ḡur̃
 ḡr̃eac̃t̃ .i. ṯo c̃r̃eac̃t̃, ṯo c̃aḡail (loḱtaḱ). 49, luḱt̃ .i. aḡ luḱt̃.
 50, ṯ'iom̃uḱaṱir̃ .i. ṯ'iom̃c̃ur̃. 54, t̃'ac̃ṱaṱim̃ .i. t̃'ac̃t̃c̃eanḡal̃.
 56, c̃eim̃ ḡan ṡát̃ .i. muṯ ḡan m̃eap̃r̃ún, 'ṱuṱne ḡan r̃ṱóir̃ a ḡlṱor̃ ní
 meap̃taṡ i ḡc̃eáll̃.'

Airt̃e ṯeir̃iṯẽ é rin.

ΔΙΝΜΝΕΑΔΑ ΠΕΑΡΣΑΝ.

Albanac, Éamonn .i. Edmond Scott ; Ὀϊοῦ “ Albanac ” μαρ
λεαρσινμ αρ εἰς το δε μῦνντιμ ἡμῖνμεαδῶδῖς ; XXIX.

Δοῦ : ὅι α λάν Δοῦ ἰ μῖζε να ἡέιμεανν, μαρ ατά Δοῦ μαρ
Δινῆμμεαδ, αςυρ Δοῦ Οἰμνιῶδε, αςυρ Δοῦ Πιννλῖαδ ;
XLIX, 2.

Δοῦ Εανῖαδ : Δινμ αν λαοῖδ, το μέρη να φάιρτινε, α ὅαιμριῶ
ὀιοῖαλταρ αμαδ αρ υετ να ἡέαζκόμαδ το ἡμῖντεαρ αρ
έιμνν. Τά αν Δινμ ριν κοῖτῖαντα ραν τρεανῖλιῶεαδτ ;
XXXIX, 105.

Δονῖμ .i. Δονῖμ αρ Ὀμοῖα, μαρ αν Ὀαῖῶα, ουινε δε ἑαδαῖβ
ὀέ Ὀανανν ; XL, 269

Δρε .i. Δρε Δενῖμ, μαρ Cuinn céadῶαδῖς ; XV, 27 ; XVI, 2 ;
XLII, 140 ; XLIII, 5.

Δεῖσμῖμ .i. Δεῖσῖν αρ Σμῖμ, αν Ὀαμα Σμῖμ, q.v. ; XXXIX
106.

Δεῖμαοῖμ .i. Δεῖσῖν αρ ἡμαοῖμ, q.v. ; XL, 10.

Βαιῶτιύν, Αλλῖύν .i. Alice Boyton. 1ρ πολλυρ ῖο μαῖβ αν
ρλοῖννεαδ ροῖν κοῖτῖαντα υαῖμ, ἰ ῖαῖρεαλ αςυρ ραν
ὀύτῖαῖς η-α εἰμῖεαλλ. Τά Ράτ Βαιῶτιύν, no Boytonrath ἰ
η-αῖε le Caireal. Ὀί Αλαρταρ Βαιῶτιύν ἡνα Αλθερμαν
ἰ ῖαῖρεαλ, 1641. αςυρ, αἡμῖμ ὀοῖαδ αν Chonfrederation,
ὀί ρῖαμυρ Βαιῶτιύν μαρ λῖρτιαντ ἰ η-αἡμ να ηῖαεῶεαλ.
ρῖαμῖαῖς Βαιῶτιύν, μαρ εἰαρταοῖν αῖε ; αςυρ Ρῖβεάρμ
Βαιῶτιύν μαρ ἡμῖμῖεαδ αῖε (1641 Depositions, Tip., 211).
ἰ λεαβαρ υί εἰῶῖν .i. Irish Dominicans (l.c. 105), τῖα τῖαῖτ
αρ αν αῖαῖμ μαρμυρ Βαιῶτιύν α ὀί ραν Ορμ ροῖν ; ρυαῖμ
ρῖ α οἰρεαδῖμ ἰ λοβάν αςυρ αῖς εἰμῖῶνα ραν 10ῶαῖλ, αςυρ
ρυαῖμ ρῖ βάρ ἰ Milan 1704. αςυρ τειρ αν ταῖαῖμ Αμβροῖ
Ὀ Colmán ἰ ρεἡμῖαδ αν λεαβαῖμ εἰαῖνα : How pathetic
it is to read of Fr. Gaspar Boyton of Cashel, who for three
years looked after the cattle of a Catholic nobleman while
he performed his spiritual ministrations by night, and who
when he had lost his sight owing to unaccustomed hard-
ships, went about from house to house, clothed as a beggar,
hearing the confessions of the faithful. XXXII.

Βαρμαδ .i. ουινε ῖο ὀρμῖλ δε Βαρμα μαρ ρλοῖννεαδ αῖε ;
XXXIX, 270.

Βεῖρεβῦβ .i. αν τ-αἰῶβειμῖεῶῖμ ; XLII, 118.

Βοῖρμβαδ .i. ουινε ὀη Ὀοῖρμῖαῖβ, (Baraba Steppes), ὀύτῖαῖς
φῖμῖμῖς μῖρῶ ἰ η-ιαρῖαρ τειρκαρτ να Σῖβῖμῖμ ; XL, 107.

blon .i. mac Cair, ar ġemeallac uí Bhuain. féac forur
feapa, IV, lē. 21; XIV, 1.

Bhearl bheac .i. mac fíadairí foibhíe ór íolruis Caṡaoir
mór, asur ruṡte Orraige asur laigean. féac forur
feapa, IV, 39 asur 41, uim. 77; XV, 31

Buainín; XXVI, 177.

Buian .i. Buian bóroime, XIV, 1; XXVI, 114.

Buianac .i. uine go bpuil ó Bhuain mar íloinnead aise;
XIV, 6.

Buirléarac .i. uine go bpuil de Buirléar mar íloinnead
aise; XXXIX, 104.

Buirléar Rirtear: ní fíor dúinn caṡé an bliadain ma
ruṡad an uine uaral roin—acṡ zur uóicige zur ṡarpla
roim bliadain a 1590. Bí ré ar an ṡarina mac ba fine as
Biarar Buirléar, ó lior mairín, 1 mbarúntacṡ ṡliab
árṡacá, 1 ṡCo. ġiobrar áman, asur eiléan Buirléar,
inṡean báitéir, an t-aonmáṡ iarla déas ó'iarlaib ur-
muhan. An mac ba fine as an lánamain rin .i. Séamur
ruair pé bár 1 lonṡain, 1 mbliadain a 1638—9. An ṡara
lá déas de Bealltaine, 1629, ruair Biarur Buirléar roin
ṡairm Biocont uí Cuirín. Bí ré ar ceannab uir an
Chonfederation, asur do ṡroir go maí ar a íon, go ṡé
go nṡearmaṡ ríocáin le haru an ṡarlimint, 1650. 1
mbliadain a 1653 do horruigeadó ó airtirí go Connacṡab
acṡ ar cúinre éisín o'eiríṡ leir teacṡ ón nṡaríbreit
rin. Do caill pé a cúir, aintacṡ, asur do boctnuigeadó é
féin asur a muinntir. féacṡar óá ṡuairc 1 ṡCrom-
wellian Settlement an Bionṡarṡarṡaṡ. asur 1 n-airte a rcuib
an t-uṡar céarṡa, Journal of the Kilkenny Archaeological
Society, XVII, lē. 596.

San airtir rin leir, beirṡear an méirí reo: Their second
son Richard was a stout and active officer in the army of
the Confederate Catholics. He was Sergeant-Major-General
of this army, and was at the sieges of Ballinakill and Borris.
He reduced Crom Castle, Co. Limerick. At the battle of
Liscarroll, 3rd September, 1642, he was taken prisoner by
Lord Inchiquin, but was soon released.

Ní bṡarṡam don ṡuairc ar Rirtear Buirléar do bṡul
1 nṡuicṡib iaracṡa, acṡ amáin an méirí acá ran airtir (XL),
1 ṡcló ran leabhar ro. Ar roin ir iontuigṡe an céarṡ Séamur
rí ṡarana, óá cúir go ṡéí mí Bólanu, asur é beir láirṡeac
as Smoilionrco nuair do ṡabáṡ an caṡair rin, 1611.

Nuair a bṡur an coṡad amaṡ 1 nṡirinn, ra bliadain
1641, do ṡluair Rirtear coim maí le cacṡ. Féib mar ir
eól dúinn, bí ré láirṡeac nuair do ṡabáṡ Baile na Cille,
1 laigir, 5 Bealltaine 1643; asur Buirṡeir Orraige,
Eanáir 1642; asur zur b'é a ṡaib Cairleán ġroma an
bliadain céarṡa.

ní mairte trácht ré leir ar na gníomhartha a cuireadh an file ina leir—cóm fada agus ir féidir iad do déanamh amac.

1 mí na foadhra 1641, táinig tigeanna móin gearóio agus arim na nGaeóéal go malla, i gCo. Corcaige, agus tar éir comhairle náir iuairt do gabhadh an áit. Bí Rirtear do ar an nGaeóéal d'ionntraigh geata an Cairleán gearra.

Ní bfuairtear tuairisc cuinn ar an nGníomh a déin ré as "rriut Baile an Áirto." Tá Baile an Áirto i n-aice le loé Suir i gCo. Luimnigh; agus b'éidir go nGaeóéal ré trío an áit rin as dul go Croma, nó as teacht ón mbaile rin. Tá Baile an Áirto i bparóiste Ráé Flainnín i mbarúntacht éilann uilliam, agus b'éidir gur tugad cat ann aimirí cairleán d'hoicead an Gabailín do gabáil, 1641. Inna Depositions, 1641, veirtear go nGaeóéal anáid do éigean ar gallaib fa ball roin; ácht ní luaidtear ainn Rirtear ar luét cinn iuair na nGaeóéal ann. Ní haon oíogbáil a ráó, ámhac, go raib Rirtear as tabairt an féir i mbliadain a 1652, nuair do ceard uiríor na nDepositions ran. Tá Baile an Áirto leir i bparóiste Spóncóill, i Co. Tiobrao Áraun, agus ceann eile i bparóiste éluainín fa éonntae éadna. Ní bfuairtear amac cia acaran Baile an Áirto atá luaidte as an bfile.

Ná ní féidir a beir veimníteac den éalóó ar gcúl a déin ré fa éúl, nó gur írtear ré an Riarcac. Ir iomóó Cúl agus Riarc nó Riarcac fa muáin. Bí an file as tagairt, do féir déallraim, do ruo éigin a éir amac i mbliadain a 1641, nó go luét i mbliadain a 1642.

An tríoat lá de meiteam an fógáir, 1642, do reard cat lior ceardbaill iuir arim na nGaeóéal agus muíadó ó brian, tigeanna Inre úí éuinn. Do bfuairtear ar na Gaeólaib ann, agus do marbuisgead a lán acá. Bí Rirtear as tríoó cóm dianran ann, náir mótuig ré a muinnter féin as éalóó ar an gcat go oí go raib ré móóéadnaé aige cuimneam ar imteacht ar. Do gabad é féin agus beagán oirigeac a bí lena éoir. Tac don duine eile de fluas na nGaeóéal go ruo na Gaill oíra, ácht ámhán an beagbuidéan roin, do marbuisgeadair san taire iad. Do reaoilead ar Rirtear tamall n-a d'airéan.

1 mbliadain a 1641, nuair do bí arim na nGaeóéal as déanamh ó deap ar éill na mullaé, do gabadair trío an gCoill gCuairt, i gCo. Luimnigh. Do buadadair ran áit rin ar San Leger, prierient na muáin. Do déin San Leger connrad ríóccána leó; do tréig ré a cairleán féin i nDún ar áill agus do éadó éun cómnuíte go catair Corcaige (A. and P. State, II, 67, seq.).

Tá cunntar fa "Chastlehaven Memoirs" agus i n-áiteanna eile ar an gcuma ina gabad cairleán éloé liatmuine

(nó Cloó Uiat, mar a tugtar air), an ceachtain a lá de mí an Iúil 1643.

1 mbliadain a 1643 do gluair iarlá Uimúman ó deap ó Baile Átha Cliath ar intinn Ror núc Tríúin do gabáil. Do cuirtear trí éinn de longaib cozaib ann cun cabrú leir. B'é Captaon Art Mac an tSeanaig goðarnar an baile rin, agus cuir General Phertton míle so leir fear irteac ann mar éognam dó. Seo mar a labhann an tAphorismical Discovery (Uim 112, seq.), ar an ttrioir a bí ann: The enemie comanded from Dublin three shippes to come to Rosse that he might leager it by sea and land. The shippes arrivinge he mountes his ordinance, began to batter, made an assayable breach; a bloudie assaulte followed but Captain Arthur Fox and his men opposed, bravely defended it, that in spite of all their maine force, horse and foote turned the enemie back from the breache and wall and reenforcinge the wall, made it defencible; the three shippes played on the towne all the while."

Asur arís mar seo: "The shippes above mentioned in the bay of Rosse, a gun was comanded from Kilkenny, and planted at Rosse baracke unknown unto the said shippes, plaid on them so fierce that he shunke one, and the other two yelded."

Deir an file gur b'é Rirtearó buictléar do ' bhar ir do báit' an luingear. Iré ir deallraicéise gurab é a bí i bpeigil an gunna móir.

1 mbliadain a 1645 do dein Castlehaven iomóruirim ar eócaill ar fearó roinnt reachtmainí; b'éisín dó eiríse de annroin. Ir dóca gur i scaiteam na haimríre rin do dein Rirtearó an gníom atá curta ina leir a déanam rā ball roin.

1 mbliadain a 1646, nuair a dein an tArtochoimle ríotcáin le hiarla Uimúman, do gab Rirtearó an éab an nuncio. Dein muinntir an iarlá a noiceall ar é bheir leó féin; áit do teir oíra. Do dúltuis Rirtearó

Ríonaeat do hí roiníste ón rāt dó,

'S ar seallat o'oiris ir o'funtat ir o'áit dó.

O'iméis pé ó tuaid, agus do ceangail é féin le heógan Ruat Ó néill. Bíod pé as obair o'Éógan Ruat rā Muáin, agus i scill Coimne. B'iné an uair nuí deineat Lieutenant General na Muáin de. Seo mar innirtear an rēal rān Aphorismical Discovery (Uim 268):

"Upon the rejection of Ormond's peace, the clergie congregation and the Supreme Councill for that present, by the suggestion and furtherance of all the well affected Catholicks of the Province of Monster, my lord Roch, Castle

Connell, David Roch, Mortogh O'Bryan, Richard Butler Ikeyrie, Donogh McCarthy and severall others of the best note did nominat and appointe the Earle of Clanmorgan (Glamorgan) Generall of the Confederat Catholicks of Monster (settinge fourth herby theire loyaltie to his Majestie). Richard Butler, Ikeyerie's son, a brave gentleman and an ould beaten souldier, was apointed Lieutenant Generall; they receaved theire orders to make upp theire armie with greate expedition Clanmorgan imploied Buttler, his Lieutenant Generall, as a native of the Kingdome and of greate alliance in that Province (if not refractorie) to bringe the armie in a bodie unto the field, and in the interim would attende other affaires himself in Tomond conducinge to the furtherance therof. This gallant gentleman, the Lieutenant Generall, omitted noe time in pursuit of his said commandes untill with a competent armie of horse and foote did shewe his face in the field, though not with his full number accordinge the former provinciall proportion, yett every day multiplied and flocked by heapes unto the campe."

nuairi a bí an t-arm naó móir ullaim aise cáinig tigearna murcraige asur do bréas ré uairó umóir aca. An tigearna murcraige rin .i. Donnóad an cúil, do bí ré pópta le deirbhíurí iarlá ummáman; asur do gairb ré páirt leir an iarlá i scoinnib fear ionaid an pára. Dá méir a luig an t-éalóó roin a cúir fear an Rirtearó níor rtao ré dá faochar. Do lean ré air réib mar do horuigeaó dó.

Asur an bliadóin a bí cúgáinn .i. 1647, bí ré i scaé énoc na nDoir, mar an cúairó ré i sconsnam d'Alarctrom mac Colla áiotais nuairi a bí an tréanlaóó roin i mbaogal asur General táó dá tréigean. Nuairi a bí táó as imteaéó a páire an áir do cúairó Rirtearó cúise asur o'iarh air so bog ip so cruairó gan a cáirve a tréigean, áó carao asur dul i scaóair doib. Duóairt táó ná déanraó, asur o'iméig ré leir éun riubail. O'fill an buicléaraó ra cáó, asur do cúairó as neartú le mac Doimnail, asur o'fanaóar ann so oí gur buaóad an na Gaólaib. Do gabaó Rirtearó ra cáó roin leir, asur ní rior dúinn an rtao o'fan ré an láim as na Galláib. "Noble Richard Butler," arfa ant Aphorismical Discovery (321), "was taken prisoner in this field, wherby acquired imortall fame."

Fuair ré báir, ve réir deallaim, so luac i mbliadóin a 1649. i leabair Sir Seón Silbert .i. Contemporary History of Affairs in Ireland (II, lc. 211), tá leir i gcló ó dúine a bí i scampa eoóain Ruairó uí Néill, as reiróbaó so oí dúine muinntearó ra beirg an ceatramáó lá ve mí na bealltaine 1649. Deirtear gur b'é an t-áair pól mac Conríóó, o'óro san ffraincáir a reirb an leirir rin. i ndeiread na leirtead ip eadó gairmíó an t-eóluir ro:

“D. Richardus Butler, Ormondij consobrinus, qui pro D. O Neillio Kilkenniae agebat, ad meliorem vitam transijt.”

“Do rópáð Rirteapto fé só, ar a laigean, áct ní heól súinn ciar b’iað na mná a gáib fé. Ná ní heól súinn cá mbíó fé ina coinnuióe, Uí an oirapto ran Rirteapto buicléar ann an uair rin so mbíó meapcaíte as na huáðair so léir. Ar an aóðarran ní fuirir a beic deimniúeac i otaob ar Rirtipone gac uair. Deir an ríle sup oógað ionað coinnuióte Rirtipno, asur sup cuirpáð a bean asur a élan le fuaáct ip le fán. De réir mar cuisimpe iriað an tapocómaipre asur muráð an cóiteáin fé noeapa an oioéghioim roin.

“Deir an taicéaóac leir náir máir Rirteapto áct “ríó-
cað ip nío beas oe báir air” oe bliáonta. ní féaópað roin a beic ríor, má bí fé “as léioéireac” as Smoilionro,
IóII, asur so bfuair bár Ió49. Ir oóis liom sup oearmáð
reiríneópa an “ríócað” roin, asur sup “rí fíóio”
ba éopa beic ann; XL.

Buicléar, Séamur: baimeann fé le oallpam supab é reo an
ceatpamáð bapún Oún búinne. Mac éamuinn an Cuipnín
oo b’eað é; XXI

Búrcac .i. oúine sup rloinneað só oe búrc; XXXIX, 269.

Calbin .i. Seón Calbin, (1509–1564) oúine oe luét tionn-
reanta an éreioim phoóairtin; XLII, 113.

Caolte .i. mac Rónáin, oúine o’féinn fínn mic Cumáil;
XIX, 6.

Car, Captaoin: ní bfuairp apócuio oá éuairp rin; V.

Carín, Oilléan .i. Ellen Carew; XXXI.

Carín, Roibeapto .i. Robert Carew; XXX.

Cártað .i. oúine oe muinntir Cártais, XXXIX, 265.

Car .i. mac Conáil Eacúac, ar gneallac na mbrianað;
XIV, 1.

Caáoir .i. Caáoir móir, ní laigean; XXVI, 134.

Cearbail .i. Cearbail Ó Oálaí; LI, 1, 13.

Cian, mac Oilill .i. Cian, mac Oilealla Óluim, rinpéar muinn-
tir Cearrbail asur muinntir meáair rí.: XXXIX, 266.

Clann Ippael .i. an oá éreio óeas oo ríolraí; ó Ippael; XLII,
29, 65.

Coáac .i. Coáac Caol mbreag, ní éireann, 285–268, roim
éirp; XLIV, 25.

Coimóe, an .i. an tigeapna, oia; XLI, 3; XLII, 41; XLVII, 2.

Conn .i. Conn céaócaac, ní éireann, 216–213 p. é.; III, 2;
VIII, 5; XXXIX, 50; XLIV, 38; LII, 2.

Corc .i. ní muíman; oirpéar sup b’eo céaócuir Capéal
ar bun; III, 2; XX, 26; XXXIX, 50.

Crioiméann .i. Crioiméann mac ríóóais, ní éireann; XXXIX,
50.

Críofte; V, 11; XIX, 1; XXIV, 27; XXVII, 3.
Cú Cúlaimn; XL, 240; LIII, 41.

Ῥαῖσθα, an .i. ἀταρ na nṵéite; rinreap tuat oé Ṭanann; XL, 271.

Ῥάιρε .i. Ῥάιρε Ṭorrmáir, ní larmuimhan; féac forur feara, II, 262, 268 ṵó; LIII, 41.

Ῥάιρε .i. tuine de tuataib oé Ṭanadann; XL, 269.

Ῥaman .i. Damon (?), tuine a bí n-a cōnnuioe i gcaatair Cheronaeda. Bí ré garb n-a méin acf feara anacmóda do b'eadó é; XX, 18.

Ῥana, -ann .i. mátair na nṵéite, asur bean an Ῥaḡtha; LI, 10.

Ῥaolḡur .i. tuine de tuataib oé Ṭanann, do réir deallraim; féac Ṭánta Céitinn, l 256; XL, 269.

Ῥά τί .i. mac fiaḡraḡ, ní éireann, ṵ'éas 428 (A. R. É.); XLIV, 23.

Ṭé Ṭanann .i. uéite Ṭanann; uairle tuat oé Ṭanann; XX, 9.

Ṭéirtoire .i. bean nṵaioire. féac Oioio Cloinne Uirneac; X, 3; XIX, 9; XXXIX, 39.

Ṭairmín; XXVI, 177.

Ṭoimall; XXVI, 177.

ḡadbraioeac .i. gíuuiioeac; XLII, 81, 106.

ḡacṡar, mac Ṗríme .i. hector, laoc móir na ṡraoi; XXXIX, 43.

ḡamonn an cúirmín .i. ḡamonn de buitléar, ḡarún Ṭún búinne, q.v., XXXIX.

ḡamonn .i. ḡamonn buitléar, ṡḡearna Ṭún búinne, q.v., I, 13; XIX, 14; XXXVI, 4; XXXIX, 92, 97, 119, 173, 184, 309; XLIV, 45; LIII, 19; LIV, 13.

ḡamonn .i. ḡamonn ó Ṭiomurais, q.v., XLVII, 5.

ḡamonn Cill aonais: (?) ḡamonn ó Ṭiomurais; XV, 21.

ḡidear; XXVI, 103.

ḡireamón .i. tuine de cloinn mhíleac earráinne; bí ré n-a níḡ ar éirinn ar fearó ceitire bliathain oéas; ḡireamán, málaire ar an ainm; XIX, 2; XXVI, 104; XXXIV, 4; XXXIX, 267.

ḡóḡan .i. eoḡan móir, mac Oiliolla Óloim, XXVI, 114, 126.

ḡeólim, asur ḡeólim .i. ḡeólimio Reacṡmar, mac tuatail Reacṡmar; bí ré n-a níḡ ar éirinn; XV, 17; XLIV, 9.

ḡiaḡaio .i. fiaḡaio muilleatan, ní muimhan; XXVI, 114.

ḡionn, féac ḡionn ua ḡaioirne; XL, 238.

ḡionn, ua ḡaioirne .i. ḡionn mac Cuimall; XXXIX, 42.

ḡlaic, an .i. Ṭia; XLII, 48.

ḡlann; a lán ṡaioine óen ainm rin n-a níḡte ar éirinn, asur ra mhúimhan; féac forur feara IV, l. 308. X, 7; XXXIX, 50; XLIII, 83; XLVI, 43.

Ḥailiam .i. laigim; XLIII, 46.

Ḥaoidéal .i. Ḥaédeál, tuine de Ḥlannaiḃ Ḥaédeál, XLIII, 30, 81; XLIV. Ḥaoidil, an uim. 10l., XLII, 10.

Ḥaoidéal Ḥlar .i. mac miiḃl, míc péiniara farraio, ó bfuilto Ḥaéoil; XLII, 98.

Ḥara mac Ḥara .i. ainm laoiḃ i reanrcéal éisin. Ḥarao Ḥlúntuob ainm dearbhrátaḃ a bí as Soll mac mórna; XX, 15.

Soll .i. Soll mac mórna, tuine den bfeinn; XL, 239.

Ḥormflait .i. inḡean flainn sionna. Uo pór rí ar uáir Cormac mac Cuilleánáin, rí Ḥairil; n-a diaio ran uo pór rí Ceairball mac Muireasáin, asur tar éir a báir rin, uo pór rí miall Ḥlúntuob iḃ uóran uo déin rí na uánta. féad Meyer Misc., lc. 333 seq.; XXXIX, 37.

Ḥréasa .i. Ḥréasaiḡ uo tugtaí roin ar Ḥearaltaib na héireann; acḃ ainm uona héireanncaib uile é, uar leir an uḡuor ro; XLII, 108.

Ḥuairc .i. Ḥuairc aione, rí Ḥonnaḃt. Ḥuairc an oimḡ a tugtaí ari, mar ḡeall ar a féile; V, 7; XIX, 18; XXXIX, 197.

holmon: iḃ uóigḡ liom ḡur dearmao rcuḃneóra a cuḡ roin ar holbein .i. hanr holbein (1447-1543), péintéir mórcélú. iḃe uo uoin an pictiúir ar a uugtar "Ringsce an Uáir"; XXI, 43.

laron .i. taoireac na nAriḡonátaḃ a cuaió ḡo uó Colchir a u'iairaió an lomra óir; XXXIX, 237.

lorc .i. ar uTiḡearna; XLII, 158.

lir .i. tuine de Ḥloinn míleao. Ueirḃear ḡur báiteao é ar ḃeacḃ Cloinne míleao i néirunn, asur ḡo bfuil ré curḃa ar Sceitḡ miiḃil, XXVI, 105, 129; XXXIX, 169; XLIV, 34.

lét .i. lét mac Ureóḡáin, dearbhrátaḃ aḃar uo miiḃl earráinne. lét an céao tuine de flioḃt Ḥaéoil a táimḡ ḡo héirunn; uo marbuiḡeao ann é, asur iḃ uá uioḡailt rin a tángaoar Ḥlanna míleao innti, XXVI, 106; XXXIX, 268.

luḡaine .i. luḡaine móir, nó uḡaine móir, rí éireann; LIII, 34.

laoḡaire .i. mac néill naoiḡiallaiḡ, rí éireann; nó laoḡaire loirc, mac luḡaine móir, rí éireann; XLIII; 62.

leap .i. aḃair mhanannáin, asur tuine de Ḥuataib ué Uanann; XX, 11; XLIII, 83.

loirc: (1) laoḡaire loirc, mac uḡaine móir, rí laigean asur rí éireann; (2) loirc .i. loircán reanaḃair Uriain Uóirne, XIV, 1; XLII, 4.

lúiteir, tuine den uream a cuir an creiteamḃ pḃoḃairḃin ar bun (1483-1546); XLII, 113, 117.

mac an tSeannaidis, Captaoin Rirteairt ; XLÍ.

mac Duad ; IX, 13 ; XXI, 23.

mac Mairia .i. ar slánuiḡteóir ; XLIII, 2.

mac Ríadair .i. floinnead ḡaeólaḡ a ḡabhadair cuio oena buitléaraidis ; XXXIX, 91.

Manannán .i. mac lín, uaine de tuaḡaib dé Danann. Deir Sanur Cormaic, aín, ḡur ceannaidis móir é aḡur ḡur i nInir Manann a bíoḡ coinnuiḡe air ; XXXIX, 303 ; XL, 270.

maoire .i. ceann uirḡ cloinne Iḡraél ar a uaeḡt ón éirir ; XL, 271.

meaḡb .i. banríḡḡan Connaḡt, aimir Concuḡair míc neara ; í réin aḡur a fear .i. Oileall, a éis táin bó cuailḡe ; XV, 30.

míceál ; IX, 13.

miḡir, mac an Daḡḡa .i. uaine de tuaḡaib dé Danann ; ḡeobḡar tuairḡe air i uḡoḡmair eadaine ; féad Irische Texte, I, 113 ; XL, 271.

míle, -eḡḡ (míleḡḡ, -lío) .i. ḡolan mac bile míc bḡeoḡain, ar a uḡuḡtaoi míle earráinne ; uaiḡ rin aueirḡear clanna míleḡḡ ; VI, 8 ; XX, 52 ; XXXIX, 267 ; XLII, 133.

móirín .i. ainm mná ; XXVI, 165, 175.

mórcḡḡaoir .i. caḡḡaoir móir, rí laḡean, aḡur rí éirḡann ; uaiḡrin do ríolruis muinntir uíoimuraidis, XLVII, 13.

muirḡearḡaḡ ; féad muirḡearḡaḡ ó hīreannáin ; LVI, 37.

muirḡe .i. máḡair ar slánuiḡteóira, XV, 46 ; XX, 40.

murḡaḡ .i. murḡaḡ ó bḡiaín, iarla inḡe uí éuin ; an té ar a uḡuḡtaoi " murḡaḡ an tóiteáin " ; XL, 211

naoirḡe .i. uaine de éloinn uirneḡḡ, aḡur céile uéirḡe, XIX, 10 ; XXXIX, 40 ; XLVI, 32.

niall .i. niall naoisḡiallaḡ, rí éirḡann, VI, 8 ; XI, 25 ; XXI, 7 ; XXVI, 130 ; XXXIX, 38 ; XLIV, 14.

niall fearaḡ .i. rí éirḡann (761-5) ; XX, 19.

ní cuḡaḡaḡáin, cuibe .i. beannaḡt séamuir buitléar éun ráḡmairḡín haicḡaḡ ; XXI, 9

ní hīreannáin, cairlín (cáit) .i. bean tairḡs uí fearláin, q.v., XXII, 5 ; XXIII.

óbio .i. an ríle, XXVI, 49.

ó bḡiaín .i. taoirḡaḡ na mbḡianaḡ ; uaine de muiḡntir bḡiaín ; LV, 21.

ó bḡiaín .i. Muirḡearḡaḡ, mac tairḡs míc an iarla : uaine de ceannaidis uirḡ arim na nḡaeḡeal do b'eaḡ é rin. Uḡan ré ar éaḡḡ an nuncio, ruḡ náir óein " óá ceinnbīle tḡḡe táil." Uéinteair taḡairḡe do ḡo minic ran Aphorismical Discovery. Seo mar aueirḡear ann, Alt 733 (bliaḡáin a 1751) : At this time Limbricke was leagured hearde upon

three quarters of a yeare by Deputie Earthon (Ireton), and none to relive it in the fiele but Mortagh O Bryan and David Roche, both dilligent and loyall servitors, very often actinge their parte very well to the mightie preiudice of the enemie, by whose vigilant care and manly industrie theire number of horse and foote did dayly hopfully increase, soe that within a shorte time it was thought they would come to very good issue. Nuair a connais Tigearna Cloinne Rio-cairto a feabur a bí as eirige leó, cuir ré Carlehaven cúca, mar 'deató cun a sconnam a cur go luimneac. ina ionadran ip ámlaio a cuir ré acarann ar bun eatorra. Do éreis a scuio fear iao, asur do bréas Carlehaven cúise féin iao. Do pásat luimneac san cabair. Níor laisúiseat ar mipeac muipeartais de báir an oiricé-níin rin. Do gluar ar fuair connas an élar as bailiú fear. Do lean Carlehaven é, as cur irteac air inr sad aontirige. Do rpiríob muipeartac go oí cinn uir ar na nsaedéal a oiarraio connam fear "Mortagh O Bryan resident in Tomond with a partie played his parte very well against the enemie, did send intelligence to the Linster and Ullster Comannders in Conaght, to be pleased to send him some relife, whearupon the matter of 1,000 foote was selected and comannded for this expedition under the leadinge of Colonell Art mc Hugh Boy O Neylle and Mayor Teige O Conor of Linster and Ulster infanterie" (Aphor. Disc., alt 782).

Daineann ré le deallnam go noeasat muipeartac go tír po tuinn tar éir an coasat, asur sumab ann a rpiríob an file ámrán a XIV, as molaó oó a teact plán tar fairrige, XIV.

Ó Dálais, Cearrbhall .i. an file; IV.

Ó Dálais, Cearrbhall óg .i. Cearrbhall féin, nó a mac; L.

Ó Díomurais, Éamonn, brádaí o'Oru San Doimnic. Ruat é um bliadain a 1602. Do hoironeat ina eapros é ar fairce leigélinne, 10 mára, 1642/3; asur veirtear go raib ré, an uair rin da ríco bliadain o'aoir. Ir pollur ón Aphorismical Discovery gur oibris ré go tréan le linn coasat an Chonfermentation. Nuair a bí as teact dian ar an scléir veirtear nár fan eapros; scúise laigean act é féin. asur b'éisín oóran teiceat ré deóir. Do cuair ré go oí an spáinn; asur fuair ré bár tuairim ip bliadain a 1661 as S. Maria de Finir Termae Artaquia; XLVII, 5, 9

Ó Dubáin, Uilliam; ní brádaí don tuairc air rin. Ir oíis liom aih, gur brádaí o'Oru San Doimnic é; II.

Ó Raolán, Taos .i. tuine muinntearóda don bpile; XXII; XXIII.

Ó feargail, Doimnic; brádaí o'Oru S. Doimnic. U rpiríob acá ar an ainm asur ar an ploinneat poin n-a mbea-

ἔαιρ, ἀν τ-αμν cέαθνα. Duine aca do b'eas compánac aḡur anamcára an earruiz ó Díomurais, ó hoiríoneas é (1643) go dtí tuairim ir lár na bliadna 1654. Bí an t-ad. Doimnic páirteac i raotair an earruiz le linn éromail do rchioras na tíre reo, aḡur do ḡluair ré ar veóraiúeasct i n-éirfeasct leir i nveirfeasct na bliadna 1652.

Feabhra 7, 1654, do cearuiz an ad. de Marínir, General an uirio, don ad. Doimnic tuilleas aimpire a eadairt i bpoair an earruiz. Biorair araon an uair rin, de réir veallraim, aḡ bilbáo i rtuairceairt na Spáinne.

Tamall n-a diairoran v'as an t-ad. Doimnic an tearpos; ní fíor casó an pás, ná ní fíor cá nveasct ré. Do cailleas an tearpos, 1661. aḡur bí an t-ad. Doimnic ó fearḡail ar ríise na ríinne ran bliadain 1669; XLVII, 1.

ó heasac, eógan, .i. cruirire: XLVI, 1, 44.

ó hipearnáin, Matḡamain: i mí na Samna 1641, éainiz cuir o'airm na nḡaeóeal, ré éornail de búrc go cairleán éuilinn, i mbarúntasct éilann uilliam, i ḡCo. éioirao áriann, aḡur véineasair iomóruirioim air. Do coinḡibeasct éuise go dtí, i rtorasct na luḡnara, 1642, gur ḡéill muinntir an cairleáin. i mearc na nḡaeóeal do ḡabaó le linn na haimpire rin do bí duine vairb ainm Mathew O Hiffernane (1641 Depositions, T.C.D., Tip. 270). aḡur ríve an ríadnairt a éus Mathew Hiffernan (an fear cέαθna de réir veallraim) uair i ḡCluain meala, ó Samain, 1652, ar an iomóruirioim rin.

"Sayth that hee was att the Seige of Cullin under the Command of Lt. Coll Bourke, beinge forced thereto by the Proclamation that Everyman should rise in Arms against the English; he sayth that Lieut. Coll Bourke commanded the Seige, and yett that he, the sd Lt. Coll., was nott there when the men that came out of the Castle were killed; he sayth that he knew Josias Browne butt knoweth nott whoe killed him; and further sayth nott. Examined by S. Richards (1641 Deps, Tip., 207). B'éirioir gurab don fear amáin an v'á Mhathew rin aḡur Matḡamain reo páoraisín; aḡur b'éirioir gur éus Matḡamain ríadnairt uair i mbliadain 1652 v'oronn raerim v'asḡail ó ḡallairb i n-iarrrmaib a ríorair le linn an éosair. ní fíoruir beic veimníteasct de rin, améac; Cruirire n'ó ríobairt do b'eas Matḡamain, ar don éuma; XLIX.

ó hipearnáin, Muirceairt: bí réit na ríiríeasct i muinntir ipearnáin. Ar an adóairan níor b'ionḡasct liom v'á mb'é Muirceairtac réin uḡoir an v'áin reo "Slán r'ao lot," ar r'or go b'ruilim v'á éur i ḡeló annro. aḡur v'íob r'íro do b'eas uilliam Dall, v'ar n'v'íḡ. aḡur i mbeasct v'íagláin, a éur an t-ad. páorais r'aoir i ḡeló do éumann na téacr, (vol. XVI), veirteair gur aitrerib an

ὑπάται μίσεάλ ὁ κλέρις ἀν ὕδατος ποιν ἰ γκαίρεαλ, 1629, ἀρ λεάδα ἃ ρερίβ βοάιτ ὁ ἡρεαρηάιν ρα ὕλιαθαιν 1582. 1777 1641 Depositiones, ἰ γκολάιρτε na τριονόιτε, ἰ γκόιρ ὀννταε ἑιοβραδ ἀμανν, ἀίμνιταρ “murthers” το νειναθ̄ lena lán ὁαοινε, ἀγυρ ina meapcran, αἰνμ “Murtagh o Hiffernan of Lattin in ye sd county, gent.” (1c. 1b). ἁον ἡαεῶεαλ γυρ κυρεαθ̄ ‘ ουνμαρῶαθ̄’ ina leiτ an uairi rin, ní μνρτε ούινν βειτ νειμνιτεαδ̄ ὅε γο ραῖβ ρυο αἰζε ἀγυρ γυρ βαίναθ̄ ὅε ἐ. μά’ρ ἐ rin an μνρ-ἑαρηταδ̄ ρο ἀγαινε ιρ ρνρμρτε ἃ εῦρπιντ εἰοννρ το ράγαθ̄ ἐ ἀγ ρερααθ̄ leiρ an mboḗταίναεατ, ἀγυρ ἀγ πλείθε leiρ an γκότα γερῶν. ἀγυρ τνρσρα ἁν canσcari ἃ εῦγ αἰρ ἃ ράθ̄ γο ραῖβ “cnám na huairle san éiréaτ”; LVI.

Οἰρίν .i. mac ḥinn mic Cumáill; XXXIX, 41.

Ο νέιλλ .i. ταιοίρεαδ̄ μνννντνρ νέιλλ: X, 20.

Ο νέιλλ, ρεῖθλίμ(e) ρυαθ̄: ἀγ ταγαιρτε οον ὕρεαρ ποιν νεῖρ σνρ Σεόν ἡίλβετ ina λεάδα .i. History of Contemporary Affairs, III, 1c. vii:

Until the publication of the “Aphorismical Discovery,” the only account in print of the proceedings of the Ulster party from 1641 to 1650 was the brief “Relation” by Col. Henry Mac Tuoll O'Neill. This officer's grandfather, Phelim Mac Tuathail, Tuhill or Tuoll, O'Neill was appointed Lieutenant-Colonel of General Owen O'Neill's regiment in the Ulster Army, in 1645, and commanded a party of horse and musketeers at the battle of Benburb in 1646. Colonel Phelim Mac Tuoll O'Neill was reputed to be one of the best of the Ulster leaders, and is frequently mentioned with commendation in the “Aphorismical Discovery” as a courageous, humane and successful commander. In 1649 he was appointed colonel, and in the ensuing year, he defeated a party of the troops of Coote and Venables in Ulster. His name appears among those attached to the Ulster Declarations in June, 1648, and in May 1650. In the latter year he was taken prisoner at Scarriffhollis. After that engagement, he was, according to his grandson, executed by being “knocked on the head with tent poles.” By order of Sir Charles Coote, the head of Col. O'Neill, together with that of Henry Roe O'Neill was impaled at Derry.

ἰ mbliaθ̄αιν ἃ 1642, ὅε ρέιρ “Relation” ὀρρηαῖλ ἐνρῖ υῖ νέιλλ ὀ'εῖρμγεαδαρ ρεῖθλίμνιθ̄ mac τυαḗαῖλ ὁ νέιλλ ἀγυρ mac ἀρταῖν ἀγυρ υαῖρλε εἰλε ὀννταε an ὀύιν, ἀγυρ εῦρπεαδαρ an ρυαῖγ ἀρ ῖλναγ̄ ἁλβαναδ̄ ἀγ ὀοιρ an ὀροῖεῖο ρα ὀννταε rin; γυρ ράγαδαρ na ἡαλβαναιγ̄ 300 ρεαρ ὀά ῖλναγ̄ ρίντε μαρῶ ann, ἀγυρ nām cailleαδαρ na ἡαεῖλ αḗτ ρῖρβεαγ̄άν.

Deir an t-ugḡar céadna gur goineadḡ feirḡlimirḡ i gcas na binne buirbe. Aḡt má goineadḡ níor níor le máḡ é, mar tar éir an éada roin do éuir eóḡan Ruadḡ, feirḡlimirḡ aḡur Cornail Ruḡmaide Maḡ Uirḡir ar cuairḡ tḡe dḡtḡaigḡ Clann doḡ buirḡe mar ar deineadḡar éirleac ar ḡallaiḡ, aḡur mar ar éḡadḡar cḡeacḡa.

An "clear ran áḡ" a mḡlann páḡmaigḡin doḡ, reo mar a éuit ré amac. 1 mbliadḡin a 1648 bí eóḡan Ruadḡ ra mḡmḡin aḡ tḡoio i gcḡinnib náḡadḡ an Nuncio. Éuir ré ré aḡ béal áḡa ḡobann i mḡarúntacḡt Uḡmḡmḡan uacḡmaḡ. Ar roin éuir ré feirḡlimirḡ Mac Tuacḡail aḡur buirḡean fearḡ ḡo ḡtí an tḡadḡac éun é ḡabáil. Do ḡabḡḡ an tḡadḡac, aḡur, annḡan do ḡluair eóḡan Ruadḡ ó éuairḡ ḡo buirḡa. Ar ḡroirint na háite rin doḡ, éáinḡ teacḡaire éuige ó éarḡadḡin Seán Ó háḡáin á bí mar ḡobḡmḡar aige i mḡaile áḡa í, dá innḡint doḡ ḡo maibḡ ḡeneral ḡhertḡon aḡ iomḡmḡuim ḡo dian ar an mḡaile rin, aḡur náḡ ḡḡuláir doḡ féin ḡéilleadḡ mḡma ḡḡaigḡeacḡ ré congḡaíḡ Láiḡreacḡ buill do éuir eóḡan Ruadḡ éun riubail, feirḡlimirḡ Mac Tuacḡail, 450 coirḡe, dá óirḡú doḡ a éuirḡ fearḡ do éur i mḡadḡib, irḡoirdḡe, éar an mḡearḡa aḡ Cairleán Réabḡan(?) i ngḡirḡeacḡt dá míle de Baile áḡa í ó éuairḡ. Deirḡ éḡrḡí Ruadḡ ina "Relation" gur riubluigḡeḡar éomḡ mear roin gur tḡirḡigḡeacḡ 1ḡḡ ḡo 80 fearḡ.

Do'aimḡḡ ḡhertḡon cairleán Baile áḡa í ar ḡtáir, aḡt éirḡ ar pilleadḡ ná fearḡadḡ a baínt ar. Annḡoin do ḡocḡuigḡ ré a ḡunnaí móma ar aḡairḡ cloḡar na mḡráḡar do'Orḡ San Doimḡnic aḡur do dḡmḡḡ ar beirḡ aḡ leaḡadḡ na mḡallaí. Bí leacḡeagla ar ḡhertḡon ḡo ḡḡuigḡeacḡ Ó háḡáin congḡaíḡ ó eóḡan Ruadḡ, aḡur éuir ré Cairḡadḡin Macḡomáir aḡur buirḡean marḡacḡ ó éuairḡ do éḡraínt an áḡa aḡ Cairleán Réabḡan.

Nuairḡ a bíḡear aḡ teacḡt éun deirḡe na feirḡe aḡ na nḡobḡmḡar fuairḡ ré récḡala óḡ íreal feirḡlimirḡ Mac Tuacḡail do beirḡ aḡ Cairleán Réabḡan. Éuir Ó háḡáin duine dá éarḡadḡinḡ ḡo ḡtí ḡhertḡon do'iarḡairḡ roḡ coḡmaic, mar 'ḡ eadḡ, aḡt níorḡ dearmḡairḡ ré ḡan buirḡean mḡrḡoḡadḡrḡí a éur ó éuairḡ ré dḡin feirḡlimirḡ.

Bí dḡimḡ mḡic ḡomáir aḡ an áḡ mómpa, aḡur 1ḡḡ baillḡḡe i n-don ḡarra amáin aḡ feirḡeáin le mḡinnḡirḡ feirḡlimirḡ a bí aḡ teacḡt tḡarna na habann. Do éuacḡar i ḡḡolacḡ, aḡur do ḡḡuioeacḡ i gcḡmḡar na marḡacḡ, aḡur do réadḡileadḡ rḡḡa ran am éearḡ. Do éuit cuirḡ aca, aḡur do fearḡaíḡ an éuir eile an róḡ. Da móḡeáirḡ an fearḡaíḡ é, mar éáinḡ buirḡean feirḡlimirḡ tḡarna na habann aḡur éḡadḡar rḡḡa ḡo ḡtí gur ḡḡreacḡ ar mḡac ḡomáir aḡur ar a ḡluacḡ. Do leaḡadḡ ḡo Baile áḡa í 1ḡḡ, aḡur do ḡḡúḡadḡ irḡeacḡ tḡe arḡ ḡhertḡon. Annḡoin irḡeacḡ éonnaic feirḡean ḡo maibḡ teirḡe

air, agus do ghlair pé leir ó Baile Áta 1. Tá cunntar maid ar an ngníomh roimh ran "Aphorismical Discovery," 443, seq. An bliadain rin nó gairm tó éirir ar ead ceapad an airte rin ar fíorlímíó Ruad. Ca b'fíor d'úinn ná go maib pártmaigín haicéad pa élocar le linn na tróda. Sa láimhpeibinn 24 P 33, l. 236, tá mann fíorlímíó ad cup ríor ar an mbliadain mar marbad fíorlímíó mac Tuadail. Seo mar atá pé:

"féilim O neill, mac Tuadail do marbad ran Sgarib Soluir 22d June 1650.

"Sé céo d'égir ar caogad corrr
doir m'ic d'ó cunntar cothrom,
lór d'fíorinn da cup tar céill
go dul d'féilim ó uirnéill."

Bí ainm mór ar fíorlímíó mar captaen airim. Agus níor b'fíorinn ran ná an cáil a bí air i rudaib r'uaib d'ad agus fíorlímíó. Tuairim ar céad bliadain ní ba d'fíorlímíó bí do d'fíorlímíó mac Cuirín agus cup ríor ar an d'fíorlímíó a bí ad fíorlímíó i n-ólaicán agus i mbuairín agus i n-airtíor ar buicíní gaila a ainmpe péin; agus d'fíorlímíó pé:

má léigtear le daorlímíó fíorlímíó a péil,
a ngléar ead, a n-éad, a mbuair 'r a fíorlímíó,
beir céad fíorlímíó den tróda fíorlímíó gan lúad na mbuair,
ir mo léinpead gan fíorlímíó mac Tuadail beó.

XLV, 3, 7.

Orcar .i. mac Oirín; XL, 238.

pártmaigín .i. naom pártmaigín, arrol na h'fíorlímíó, XL, 133, 223; XLIII, 88.

pártmaigín .i. pártmaigín haicéad péin; XL, 279; LI, 12.

pápa, an; XL, 199, 219.

pápa; pártmaigín pártmaigín .i. pártmaigín buicléar, buicléar uí Cuirín, agus adair Rírtíor buicléar; XL, 18.

raemonn; XXXV, 1.

Ríorlímíó .i. Caclíor mór; péad mórcaclíor; XLVII, 15.

Rírtíor .i. Rírtíor buicléar, q.v., XL, 5, 33, 106. 135, 166 171, 181, 260, 279.

Rírtíor .i. buine daib ploinne de Rírtíor; XXXIX, 271.

Saorlímíó .i. Eoclíor uair .i. Eoclíor muigíneadoin, adair néill naorlímíó, ó b'fíorlímíó clanna néill; XLIII, 26.

Séamur; XXXVIII, 4

Séamur Ruad; b'fíorlímíó fíorlímíó é seo Séamur buicléar an ceatmaic d'fíorlímíó d'fíorlímíó d'fíorlímíó. Do pór pé rin eiléan buicléar, ingean pártmaigín, buicléar uí Cuirín. fíorlímíó pé b'fíorlímíó; XLIII, 1.

Σέαπλαρ; XIX, 19.

Seón; XXXVII, 3.

Σíol Δοῦδα .i. μuinntιr Δοῦδα, ι οἷαμáιν; XXVI, 122.

Σíol Céin .i. ρlíoετ Céin míc Oiliolla Óloim .i. μuinntιr
 éapmáill, μuinntιr mheáδair, μuinntιr Šaðopa, μuinntιr
 eáδopa, 771., XV, 26.

Σíol Conaill éapmáiz: Oeip Céitinn (p. p., II, 98, 100), 5ur
 ι λαιšir Δ éuipeaδar ρlíoετ Conaill éapmáiz púta. Ó Δip,
 mac Conaill é. éángaδar μuinntιr míc Δonšura; Δ5ur
 μuinntιr mómopa ón tapna mac .i. λaoipeáδ Ceannmóir;
 XV, 29.

Σíol Éibir .i. ρlíoετ an tπír mác Δ bí Δ5 Oilioll Ólom
 .i. (1), eošan móir, ó bpuilto mac Capmáiz 771.; (2) Conb-
 mac Cap ó bpuilto O bpuilto 771.; Δ5ur (3) Cian ó bpuilto
 Ó éapmáill 771.; XV, 25.

Σíol 5Cuinn .i. ρlíoετ Cuinn éaδoátaiz; upmóir oe μuinntιr
 leite Cuinn; X, 20; XXVI, 126.

Σíol mbpuilto .i. μuinntιr bpuilto; XXVI, 121.

Σíol nDáláiz .i. μuinntιr Dáláiz; XXVI, 131.

Σíol Róiz .i. ρlíoετ feapšura míc Róiz, Δ éuip púta, oο péip
 Céitinn (II, 100), ι 5Connaátaib; XXXIX, 268.

Σtapopmo .i. Tomár Wentworth, 1apla Σtapopmo (1593-
 1641); éáiniz 5o hÉipinn map feap ionaio 1631; bí pé
 anaóδian ap éaitlicib na típe peo; oο míc pé oéantúr olla
 annpo, Δ5ur oο éuip oéantúr an lín ap bun ina ionaio. Oo
 oeimeáδ "impeaching" ap ι lááair párlimint, Δ5ur oο
 oaoipaδ é. Oo baimeáδ an ceann oe; VIII.

Suibne .i. Suibne geilt; oο éaill pé Δ mheáδair ι 5caé Muize
 Raé, Δ5ur oο 5luair ap poim ap puio na típe ina feap buile.
 péáátair Δ eáátaioe ι 5cló Δ5 Séamur Ó éaoim, Cumann
 na oTéacp, XII; XIX, 5.

Tailgeann, an .i. ainm Δ tugtaí ap naom pátoiaiz; XLII, 13.

Tál .i. ainm Δ tugtaí ap éap, mác Conaill eácluaie, ní Muimán
 (Δ.Ο. 336); uaió rin Δ píoipmizeaδar Dál 5Cair .i. bpuiaiz
 771., VI, 2; XLII, 136.

Tál: ppiém Tál .i. Dál 5Cair. feáδ Tál éuar, XXII, 12.

Tálpuil, an .i. ρlíoετ éair. péáδ Tál éuar; XXXIX, 265.

Té .i. Téa inšean lušaió míc ioáa, Δ5ur bean éipeamóin.
 Oeipéap 5ur b'í Δ éós Teámair (.i. múp Téa); vid. p.p. II,
 1c. 104; VI, 2.

Tioáoio .i. Sir Tioáoio puipréal, bapún luáámaδ; XVIII,
 18; do. 23.

Toibín, Máipe; ní bpuaiméap Δ tuaimpece; XI, 6; XII.

Tuaáa; clann Tuaáail, tpeib oe μuinntιr néill, XLV, 5.

Ulaio .i. μuinntιr éuize ulaio; XLIII, 45.

ΔΙΗΜΝΕΑΔΑ ΔΙΤΕ

Δίηγε 1. γενησάνην na τούτῳ μορτίμῳεall ἔνοc Δίηγε 1 5Co. Luimniḡ; XL, 280.

Δανάην, an .1. μάλαργε Δίηγε an an Δανόβαρ, the Anner river, 1 5Co. ἔιοβραo Δράνη; Δανόβλατ na hAnamhan .1. Darún Dún búinne; XVIII, 5.

Δονράτ Δά τί .1. ἔιηγε; XLIV, 23.

Δρα, an; Δίηγε na hAdann 50 ἔφιλ baile móρi ἔιοβραo Δράνη an Δ βραδῶδ; XL, 225.

Δτ ἔλιατ .1. Baile Δτa ἔλιατ; LIV, 20.

Baile an Δίηγε: τρι Δίτ ven Δίηγε rin 1 5Co. ἔιοβραo Δράνη: Baile an Δίηγε, 1 βραρίορτε Ράτ ἔλαιννín, 1 mbarúntaét ἔλαιν uilliam; Baile an Δίηγε, 1 βραρίορτε ἔρóncoill ra ḡar. ἔέαona· Δ5ur D. an Δίηγε, 1 βραρίορτε ἔλαιννín, 1 mbar. an Τρεana ἔεαδóin. Δ5ur τά παρίορτε Baile an Δίηγε 1 5Co. Luimniḡ; XL, 149.

Banba .1. ἔιηγε, VIII, 2; XXVI, 101, 138; XL, 12, 210; XLII, 1; XLIII, 9, 20; LIII, 37.

Bealaé na 5Cloé; παρίορτε 1 mbar. Urrumhan uaétmaé, Co. ἔιοβραo Δράνη. Baile na Cloíe atá Δ5 Ó Donnabáin ina "Luireada" an an Δίτ reo Ballynaclogh, Δ ἔεαrla. τά Ballynaclogh eile 1 βραρ. ἔλαιννίς, Co. Luimniḡ; ceann eile 1 βραρ. Ράτ ἔλαιννín, Δ5ur 1 βραρ. Reilís Muire, Co. ἔιοβραo Δράνη; XL, 261.

Bean Δίηγε .1. ἔιηγε; XLIII, 5.

Breaḡa .1. an τούτῳς 101r Δ5ur an ἔόinn; XLIII, 29. ἔμωτάin, an .1. Brittany, 1 ττωαίρcear na ἔραingce; LIII, 45.

Canterbury .1. Canterbury, 1 Sarana; V.

Céile Cuinn .1. ἔιηγε; VIII, 5.

Cill Δοναίς (?); XV, 21.

Cill Dapa; XXXIX, 297.

Cill Eacra .1. Killahara, 1 βραρίορτε Luacmaó, 1 mbarúntaét ἔίη uí ἔόgarταις, Co. ἔιοβραo Δράνη; XVIII, 8.

Cill Teimnéin.1. Cill Teimneáin .1. Kiltinan, παρίορτε 1 mbarúntaét an Τρεana ἔεαδóin, Co. ἔιοβραo Δράνη; XXXIX, 222

Cláipe .1. Sliaḡ 5Cláipe, 1 n-aice le Dún Τρι Liaḡ, 1 mbarúntaét Coir Sléibe, Co. Luimniḡ; XL, 198.

Clár, an, Clare, 1 βραρίορτε ἔίη Teimneáin, bar an Τρεana ἔεαδóin, Co. ἔιοβραo Δράνη; XVII, 7; Co. an ἔλάρ, XXVI, 119.

Clár Áine .i. clár na Mumhan i gCo. Tiobrao Árann agus i gCo. Luimniḡ; XL, 280.

Clóc Liaḡ .i. Clóc Liaḡmune, i n-aice le Baile Mhircéala, i mbarúntaḡt an Cunnúnaigh, Co. Corcaigh; XL, 173.

Cluain an Éire, Cloone, i bparóirte Luadmaḡ, bharúntaḡt Éile uí Fódairtaigh, Co. Tiobrao Árann (?); XIX, 21.

Cóige Dáire .i. Cúige Mumhan; LIII, 41.

Coill Chrúaḡ, an .i. Kiltruaig, i bparóirte Éill Fíoinn, i mbarúntaḡt Coir Sléibhe, Co. Luimniḡ; XL, 165.

Coill Saladaiḡ .i. Sulcáio (?), paróirte i mbarúntaḡt Élann uilliam, Co. Tiobrao Árann; XVIII, 10.

Colchir .i. Colchis nó Mingséil, ainm tíre san Aisia. Ir ann a cuasair na hArisónadaiḡ ar a n-eaḡtra, a o'iairraḡ an Iomraḡó óir; XXXIX, 238.

Comra .i. pléibte i stuairceair Co. Bhorcláirge; LIV, 23

Connadta, XXVI, 123.

Corcaḡ, XXVI, 113.

Críocha Fhrangc .i. tír na bFhrangc .i. an Fhrainc; V, 2

Críocha Néill .i. Éire; XXI, 7.

Críoc Cobḡaiḡ .i. Éire; XLIV, 25.

Críoc Fíoinn .i. Éire; X, 7.

Críoc Uirniḡ .i. Éire; XX, 12.

Crúadain Cuinn .i. Crúadain i gCo. Rorcoimáin. i Lead Cuinn atá; IV, 4.

Cúl, an .i. Coole, i bparóirte Cairleán Ó Liaḡáin (?); XL, 155.

Déireadha .i. Déire Mumhan; XXII, 4.

Dún Búinne .i. Dunboyne, paróirte agus bharúntaḡt i gCo. na Míche; XXXIX, 95; LIII, 18.

Dúḡaiḡ Cuinn .i. Éire; XLIV, 38.

Éirirte; XLII, 29, 57, 66, 77, 81.

Éire Airt .i. Éire; XLII, 140.

Éire Cuinn .i. Éire; LII, 2.

Éire Ír .i. Éire; XXXIX, 169.

Eócaill, i gCo. Corcaigh; XL, 177.

Eórair .i. an Roinn Eóirpa; XXI, 14; XLIV, 37.

Fáil .i. Imir Fáil, Éire; XIX, 6; XXI, 4, 49; XXVI, 127; XL, 73, 252; XLII, 10.

Fearann na bFlann: i bparóirte Baile Fhae, Co. Tiobrao Árann, tá áit aia stuḡtar Doine na bFlann, agus b'éirir gur uóran atá an fíle as taḡairt. B'éirir fór gurab ainm fíleata ar Éire Fearann na bFlann; XLVI, 43.

Feiméan .i. Maḡ Feimín .i. oirḡear bharúntaḡt Ó Faḡaiḡ, i nbeirceair Co. Tiobrao Árann. Féad Leabair na gCeair, 18 n; I, 15; XLIV, 46.

Féoir .i. abainn na Féoirac; XXXIX, 279.

fine Sall .i. an tócaíḡ coir fearḡe ioir baile áta cliaḡ aḡur
 Omoiceao áta, XXXIX, 300.

ḡionnruir .i. an Rúir ḡionn, ainm ar roinn den Rúir ; XL, 103.

ḡó ḡáil .i. éire ; VII, 1 ; XVII, 2.

ḡó ḡerólin .i. éire ; XLIV, 9.

ḡóla .i. éire, XXI, 16 ; XXVI, 45, 101, 110, 129 ; XL, 38,
 66, 127, 182.

ḡó néill .i. éire ; VI, 8.

ḡonn ḡuirió .i. Críoc na ḡruineadac, ainm ar éirinn, to ḡeir
 áitinn ; Forur feara I, 98 ; XLIII, 21

ḡraige, an, XXXIII ; LII, 1 ; LIII, 6 ; LIV.

ḡuarḡort éireadain .i. éire ; XIX, 2.

ḡuarḡort ḡáil .i. éire ; XII, 28

1ac na nart .i. éire ; XIV, 12.

1ac néill .i. éire ; XLIV, 14.

1uir ḡáil .i. éire ; LIII, 9.

1uir ḡaioeal .i. éire ; XLIII, 34

1uir néill .i. éire ; XI, 25.

1eiglinn .i. paróirte aḡur baile móir i mbarúntacḡ uí Omoḡa
 1arḡarac, i ḡCo. áeḡarḡaiḡ ; XLVII.

1ire .i. adainn na 1ire ; XXXIX, 280.

1ior Cearrḡaill .i. ḡráioḡaile i mbarúntacḡ na Cille móire i
 ḡCo. áorḡaiḡe ; XL, 161.

1ior 1aoḡaire .i. éire ; XLIII, 62.

1obán .i. Louvain ḡa ḡeilḡ ; VI.

1onḡain .i. ḡríomḡacair ḡarana ; V.

1uacmao .i. Loughmoe, paróirte i mbarúntacḡ éile uí ḡóḡar-
 ḡaiḡ, Co. áioḡrao áriann ; XIX, 17.

maḡ naoo .i. éire ; XLIX, 2.

máloain, an .i. Maldon, baile ḡuirḡ aḡ bun an Chelmer, i ḡir
 Essex, i ḡarana ; XXXV, 4.

maíla, baile móir, i mbarúntacḡ feara muiḡe, Co. áorḡaiḡe ;
 XL, 145.

málar ḡloinn ir 1ir .i. éire ; XLIII, 83.

míoe, an .i. ḡeandúcaíḡ na míoe ; XXXIX, 299.

míéire .i. éire mín ; XLV, 10.

morḡior .i. Morlaix, baile móir ḡa ḡrioḡáin ; VIII.

morco .i. caḡair móir ḡa Rúir, XL, 108.

muir Ruao (an) ; XLII, 33, 67.

muíma, an muíma ; XXXIX, 298 ; XL ; LIV, 21, 25.

Oileán éireann .i. éire ; XLII, 125.

Oirḡar 1uḡuine .i. éire ; LIII, 34.

παρητάρ, páρητάρ .i. neam̃; XII, 39; XL, 222; XLIV, 19.
 πολαινν, XL, 99.

Ράιτ̃ ίη .i. έίη; XLIV, 34.

Ραοίλε .i. δινν ρεανράτα δρ αν γσnocán τά ηγοιρτέαρ μullač
 Ραοίλεανν ι γCo. έίλλ τάρα, τυαιρμ ιρ έύγς μίλε ροιρ ό
 τεαρ ό θαίλε άτα ί. ιρ ανν α βί ρρίοιμόύν ηα μαιρεάτoις
 .i. μuinντιρ τυαταίλ. ρέαč ιεαθαρ na γCεαρτ, ιč 210;
 XXXIX, 83, 220.

Ραοίλεαννα .i. αν υιήιρ ιολρατό δρ " Ραοίλε "; XLVII, 6.

Ριαρcač (?) ; XL, 156.

Ρόιμ, αν; XXVI, 135; XL, 16.

Ρορ̃ μic ტრუიმ, .i. baile móρ ι γCo. ιoc γCαρμαιν; XL, 170.

Σαcραιν .i. Σαpана; V, 2.

Σαοηγορτ ρειτόλιμ .i. έίη; XV, 17.

Σεanačáθ na θpionnn .i. έίη; LIII, 39.

Σιοναινν .i. άδαινν na Σιονna; XXXIX, 280

Σιύιρ .i. άδαινν na Σιύίη; XXXIX, 278.

Σμοίλιονρco .i. baile móρ ρα Ρúιρ, δρ αν mbóταρ ιαραινν
 τυαιρμ ιρ céατ go ιειč μίλε ριαρ όη μορco; XL, 103.

Σpáινν, αν; XV, 38; XVII, 12; XIX, 3.

Σulčóro .i. Sologhed, ραρόιρτε ι mbapúntačt έlann uilliam,
 Co. έioθpaτ άpann; XVIII, 10.

Ταλαίμ έίρεαμόιμ .i. έίη; XXXIV, 4.

Τεαč αν ტრír .i. Τεαίμαιρ; δρ ροιη τυγταρ μαρ δινν δρ έίρηνν
 έ; XLIV, 8.

Τίη αν ტailξinn .i. έίη; XLII, 13.

Τίη ρα ტuinn .i. hollóno, αγυρ ρlónτορ; L, 11; LI, 2.

Τραοι, αν; XXXIX, 44.

Τρεόνταρτάίη .i. αν Ταρτάίη ραν άιρια; XL, 108.

Τριαν Μεατόδoι, αν .i. βαρύνταčt ι nδειρceαρτ Co. έioθpaτ
 άpann; αν ტrian მეaτόδoნაč ιρ coitčianτα άιη; XXXIX,
 96.

Τυατόμαιν .i. τυαιρceαρτ na μυman; XXXVII, 4.

Τυλαč Τέ .i. Τεαίμαιρ; αγυρ δρ ροιη τυγταρ μαρ δινν δρ
 έίρηνν uile έ; XLII, 32.

Υί Cuiρίν .i. Βαρύνταčt ι n-οιρτέαρ τυαιρciρτ Co. έioθpaτ
 άpann, XL.

Υλατό .i. cúige υλαθ, nó μuinντιρ cúige υλαθ; " go holltaib̃,"
 αδειρτέαρ ραν ταθαρτάč, XL, 198.

Υρ̃mυman .i. οιρτέαρ na μυman; βαρύνταčt ι τυαιρceαρτ
 Co. έioθpaτ άpann; XXXIX, 298; XL, 199.

πολιόρι

ἡ δὲ βραχὺται ἀνηφο ἀέτ ποταίλ καὶ φυλ ἰ βροχόριμ ἀν ἀέταρ
 πάτορμαῖς ἡδ Οὐννίν, νό ποταίλ ἀτά αἰζερεαν ἀσυρ αἰτεαρμαὶ
 βρῖξ λεό, νό μαλαίρε λειμῖξτε οἷα ἰ οὔεατ ἀν λεαβαίρ πο.
 ἀν λείξτεόρι πο ἐαβαίρε κα νότ πο πέ ντοεμα: abs., abstract;
 auton., autonomous; coll., collective; cop., copula; cpd.,
 compound; fig., figurative; poet., poetic; var., variant.

ἀβδατά, adj., jocose, playful;
 XLVII, 13.

ἀβλόριμ, m., a buffoon, jester;
 LI, 6.

ἀέατ, m, a field, plain, green;
 dat. pl. ἀέατοῖβ; XXVI, 17.

ἀποείαμ, 1 pl. pres. indic., of
 ἀποείμ I see. (With sense
 of 1 sing.); LV, 1.

ἀξ, gen. ἀίξ and ἀξά, m.,
 battle, fight; valour; XXII,
 2; XLII, 124.

ἀξάοξνύρ, f., cpd. of ἀξάο
 and ξνύρ, the features,
 complexion; XXXII, 2.

ἀξήμαρ, adj., valiant; XV,
 27; XL, 250.

αἰβίτολ, -ολε, f., alphabet,
 elements; VIII, 4.

αἰθέαρ, m., the air, sky;
 XXXIX, 56.

αἰζνε, resolution; XVII, 9.

αἰλζεαν, adj., pleasant; XII,
 12.

αἰμφο, f., an unfruitful one;
 XL, 276.

αἰνβρίνε, m., a foreign tribe;
 a stranger; XLV, 6.

αἰνγεαλθα, adj., angelic; as
 n., an angelic one; XX, 5.

αἰνιόλιξε, poet. for αἰνολίξε,
 injustice; XXII, 13.

αἰνιούλ, gen. of αἰνεόλ, ig-
 norance, want of knowledge;

ποίλέμ α., a jump in the
 dark; XXXI, 2.

αἰρο; ἡ ἡαίρο τὰμ αἰρ, there
 is no means that I can de-
 pend upon; XII, 22; heed,
 XXXIX, 313; repute, XL,
 94.

αἰρορεαν, f., a principal
 star; XXXIX, 54.

αἰρε; τ'αἰρε μιοτ, look to
 yourself, take care; XLII,
 125.

αἰροε; σο há., for σο ἡαίρε,
 especially; XLV, 2.

αἰρμαδ, adj., of wide repute;
 XL, 126.

αἰρρεαδτ, var. of αἰρραῖοεαδτ,
 old age; or of αἰρριζε, to
 relate (?); LVI, 20.

αἰρε, f., manner, trick, deed;
 XXV, 6; LIII, 23.

αἰτεαρ, m., success, triumph;
 XL, 87, 189, 238.

αἰνε, a command; ἀτάιμ
 πέτ αἰεανταῖβ, I am at
 your service; XX, 56.

αἰννομ, var. of αἰνιόνομ, I
 recognise; XX, 7.

αἰλάμ, -οιμ, m., the alarm;
 XL, 177.

αἰμρα, -ραν, f., alms; LI,
 16.

αἰμραδ, adj., charitable; XL,
 233.

- Ἀλπαῖς, adj., angry, vehement, greedy; XVII, 5.
 Ἀμῖν, adv., even; XII, 34; XX, 10.
 Ἀμαρῖας, -αῖς, m., affection, regard; VIII, 2. (? मामार्-
 ρας = menmarc, Wind. Wort.)
 Ἀμωρ, poet. var. of ἄμαρ, a hireling soldier; LI, 2.
 Ἀμυῖς, adv., away from home, in a foreign land; XLIV, 32.
 Ἀναλλόω, adv., long ago; XLII, 105.
 Ἀναμ, dat. and pl., -nmainn, m. and f., soul; XVIII, 23.
 Ἀνῖμιν, var. of πανῖμιν, or πανῖμιντ; XXVI, 28.
 Ἀννάιτ, f., year, "annal"; XLII, 159.
 Ἀνωρ, adv., form of ἀνωρ; XLIII, 65.
 Ἀνρῖμπ, f., great pride; XXV, 8.
 Δοθανάιρ, for δοθονόιρ, honour cheerfully bestowed; XIX, 22.
 Δοι: ἀμ δοι, because of; XXI, 56.
 Δοινῆιμ; ο'α, of set purpose; XL, 30.
 Δοιρσιῖς, var. of ἄρῖσιῖς, raise, increase; XXI, 46.
 Δομαιμ, v. trs., I consent to; XV, 37; XXV, 15.
 Δον; as n., one, anybody; XXV, 5; XXXVI, 3; XXXIX, 169; XLVII, 1; in' don, n-α haon, alone, I, 13; XXXIX, 273; μαρ don, like a person, XLIV, 31.
 Δονφόιρ, f., any company, or tribe; XLIII, 48.
 Δονοῖρε, m., a chief instructor; XL, 140.
 Δονράιτ, f., principal dwelling; XLIV, 23.
 Δονροῖςα, m., only chosen one; XLIX, 3.
 Δορ, folk; Δ. αἰμιρε, fools; XX, 26; Δ. ἰαριταῖρ, beggars, mendicants; XXXIX, 220.
 Ἄρῖο, m., a height, high place; le hárῖοιῖς ear, against the high places in watercourses; XV, 12; ορ ἄρῖοιῖς, publicly; XL, 55.
 Ἄρῖοῖμιν, v. tr., I increase, turn strongly; XII, 30.
 Ἄρῖαῖτα, adj., powerful, monstrous; XXXIX, 150, 292.
 Ἀραν, m., stocking; fig., foot; XXXIX, 256.
 Ἀτάιμ οῖιτ, I speak of you; XL, 56.
 Ἀῖταιμ, adj., quick, prompt; XX, 16; XXXIX, 151; XL, 25.
 Ἀτύ, var. of ἀτάιμ; XXVIII, 4.
 Βάινρῖαο, cpd., white teeth; XX, 41.
 Βάιρε, m., play, entertainment; 1 mb. βδοιρε, in stupid play, in foolish diversion; XLVI, 30.
 Βανῖμιν, a band of women; XL, 257.
 Βάνρῖον, m., pasture land, lea; XLIV, 3.
 Βδοιῖρῖοῖτάν, m., foolish trembling; XLVII, 16.
 Βδορῖαῖο, -αῖο, f., folly, inanity; I, 14.
 Βδοῖρῖαρε, -ρῖαρε, m., arrogance(?), vanity; XVI, 5.
 Βαραδun, poetic form of βαρύν, a baron; XVIII, 8.
 Βαραμάιτ, -ῖνλα, f., expectation, hope; VIII, 10.

- βαρρῆιοννῆαν, cpd of βαρρ-
 ῆιονν, fairhaired, and ῆαν; VIII, 8
 βάρρρεμ, f., the highest beauty of countenance; XX, 32.
 βαρρῆαιρ, adj., of fair sod; b. οἰλέιν, the chief of fair islands; XLIV, 20.
 βασάιλλε, f., company, corps; XL, 154.
 βαῆλας, -λαιζ, m., a fop; charlatan; VII, 7.
 βαρρα γνώμα, deeds of action, acts; XLII, 79.
 βαρραυῖο, m., one who threatens; XXV, 7.
 βέλῆλις, adj., expert of speech; X, 10.
 βια; ní βια, 3 s., fut. neg. of τά; XLIII, 60.
 βιαο, 1 sing., fut. of τάιμ; XLIV, 33; ní βιαμ, 1 pl. fut. neg., XXVI, 29.
 βιννῆεανν, m., pleasant hill, or headland; XLIII, 55.
 βιτῶεόιν, f., eternal consent; XXXIX, 314.
 βλιαθῆαδ, adj., full of years; so βλιαθῆαδ βυαν, for many years; XXVII, 4.
 βλάτρεοτ, m., a flower in bloom; XLVII, 19.
 βορροῦλοι, f., cpd. of βορρο, verge, border, and ῶλοι, a lock of hair; XI, 15.
 βορρῶλορς, m., swelling shell; XI, 19.
 βόρ, older form of πόρ, still, yet; XXXIX, 175; XLIII, 25.
 βραοινῆλιυῆ, cpd. adj., dewy-wet; XXXIX, 75.
 βραρλυαῆ, adj., lithe and active; XXXIX, 116.
 βράῆ; so βράῆ βράῆ, ever and ever; XXXIX, 232.
 βρέανῆμυρςαιρ, -αιρ, m., a vile rabble; XV, 36.
 βρέιθιοναρ, m., a garment of freize; XXXIX, 75.
 βριαναῆ, adj., partitioned, varied; XLIV, 15.
 βρίζμιοῆαιρ, adj., pleasing of speech; XX, 42.
 βριοῆτ, f., incantation, magic spell; XLII, 31.
 βρῶομῆαδ, cpd. adj., brilliantly golden; XXI, 20.
 βρόνῆαιοι, f., cpd. of βρόν and αιοι; sorrowful bewailing; XI, 12.
 βρυαῆτειρς, cpd. adj., of small circumference; XXI, 41.
 βρυοννῆαλ, m., forefront; 1 mβρυοννῆαλαῖβ βρῖορς, in the grip of bondage; XLIII, 11.
 βρυιῆῆρ, f., a quick flow of melody; XXXI, 3.
 βρυῆ, βρῖοτ, m., fur, down, nap in cloth; LVI, 19.
 βρυῆζάιρ, f., a frantic shout; XXX, 1.
 βυαῆαλλῆαδ, m., a trumpeter; XXV, 12.
 βυαῖοῆλιῖοτ, virtuous progeny; noble race; XIX, 19.
 βυαῖιμ πέ, I attempt, attack; VII, 3.
 βυαιν, v.n. to go, take; X, 4, 11; βυαιν λε (τοο), to touch; XII, 4; XXI, 40.
 βυαλαῖο, m., act of coining; XXXIX, 216.
 βυανῆαίρς, m., lasting victory (play); LIII, 42.
 βυανῆρῖορς, -μυῖορς, f. perpetual slavery; XXV, 14.
 βυαννα, gen. id., a billeted soldier; V, 10.
 βυαρ, m., host; XLI, 7.
 βυῖοῆῶλοι, cpd. of βυῖοῆ and ῶλοι, yellow hair; IX, 5.

buiróem, a middle-Irish form of féin, self; VI, 5.

buiroéimilleap, golden, waving hair; XX, 34.

buiroeneac, adj., having companies; XXXIX, 141.

caḃaricac, -ḃaiḡ, m., helper; XVIII, 22.

caḃblúb, f., cpd. of caob(?) and lúb, a mass of curls; XXXII, 3.

caémíneál, -áil, m., gentle kindness; XIX, 17.

caioḃeab, -mib, m., companionship, fellowship; VIII, 3.

caioḃeabac, m., co-tribesman, companion; XXXIX, 174.

Cáil: 1 sc. 50, so that, therefore; XXXIX, 29.

Caile, f., a country woman; XLIII, 63.

Cáilḡlic, cpd. adj., of wise repute; XII, 10.

Caín, adj., gentle, fair; LI, 13.

Caiḃir: cuḃairḃ caiḃire ir éeannair ḡan táḃacḃ, 'worthless carpet warriors and flunkies'; XL, 218.

Cáiréim, poet. for cáiréim, triumph; XX, 53.

Camcúl, -úil, m., curly hair; XXXII, 3.

caoilḃreir, f., narrow growth, width; XXI, 28.

caoilclí, f., a narrow chest, a shrunken heart; IX, 4.

caoince, f., melody, strains of music; XXXIX, 111, 233.

caoimḃriotal, cpd. n., gentle speech; XX, 39.

caoimḃeic, v. n. m., act of gently warbling, reciting; XXI, 22.

caoḃ láibe, a mole; XL, 188.

caolḃorḃ, -oirḃ, m., cpd. of caol and borḃ, brink, edge, strand; XXXV, 4.

caolmála, slender eyebrow; XX, 36.

caolmaḃ, -maiḡ, m., tether; narrowness; III, 15.

caom, m., feast, company; XXXVI, 2.

caomḃnoc, -nuic, m., a gentle hill; VIII, 2.

caomnac, adj., protecting, defending; XXXVI, 2.

caoir, -oirie, f., a coal; caoir ḡrír, a red or burning coal; IX, 8.

Cáira, poet. var. of cóira, compar. of cóir, just, right; LI, 16.

carcarcúil, f., a prison, a penitentiary; fig., the body; XXV, 24.

Cáirnuḡim, I pile up; XL, 75.

caraoirḃ, f., inciting, accusing; XXV, 4.

carbuiroean, cpd. f., troublesome company; XXV, 5.

carc, -ca, m., body; XXIV, 6.

carmaíl, var. of cormaíl; XLII, 107.

carḃaḃlaoirḃeac, adj., having curly hair; X, 13.

Cátac, adj., respectful, honourable(?); XL, 211.

Caḃḃa; c. cleap, a wizard, magician; seems to be formed, by extension of meaning, from Caḃḃaḃ Ṯraoi, the druid, and according to some authorities, father of Concuḃar mac nerra; LI, 3.

Caḃrlḡḡac, adj., having warrior hosts; XXXIX, 162.

Céaḃaoirḃ, f., original prettiness; LVI, 30.

- ceán, m., affection, love; mo é. to, 'my blessing to,' a form of address; XLVI, 1; LIII, 33; LV, 8, 20; LVI, 41.
 ceán, gen. pl. of cion, a fault, sin; caṣa na ṣcean rṣanaṣ, the hosts of the bridled passions; XLII, 47.
 ceann: cinn oirṣ, landed gentry; XLII, 12.
 ceannaṣair, var. of ceannuṣir, you purchased; XXIV, 27.
 ceapaim, I bind, place in stocks; XX, 54; XVII, 7.
 ceapto, -a, m. and f., a tradesman, LI, 5; a poet, XXI, 24; gen. -eirtoe, f., a trade, feat of arms, XL, 240.
 céim, f., rank, dignity; 1 n-uáctar céime, at the height; XIX, 13.
 céimeannaṣ, adj., illustrious; XV, 26.
 ceinnbúile, m., a chief; XLII, 136.
 ceir, f., spear; XLV, 11.
 céir, f., sound-board of a harp; LIII, 30.
 ceóúú, cpd. adj., dark as a mist; XXI, 36.
 ceólcáir, f., harmoniousness, fondness for music; XXXIX, 233; XLVI, 42.
 ceólcár, adj., musical, fond of music; XXI, 40; XXXIX, 159.
 ciallṣlan, adj., chaste in speech; XXXIX, 154.
 cian, f., a long time, LVI, 21; in pl., ciana, times long past; le cianaib, for long ages; XIV, 13; XXXIX, 15.
 cícṣtior, cpd., swelling margin; XIX, 33.
 cíṣ, cíog, vars. of cíoc, breast; XXI, 45; XLII, 150.
 cionnoub, cpd. adj., black-headed, dark-haired; XI, 18.
 cionoṣaṣ, var. of cionuṣaṣ, v. n., m., act of transgressing; XLVII, 3.
 claṣaṣ, -aiṣ, m., earth or ground hardened by trampling on it; V, 4.
 claṣólúṣ, adj. cpd. of claṣoe and olúṣ, thick as the bushes on a fence; XXXII, 3.
 claiṣoe, m., trench; XXIV, 7.
 claiṣtin, var. of claiṣtin, v. n., act of hearing; XII, 5.
 clampaṣ, m., wrangling, uproar; c. oála, strife among friends, or relatives; XL, 220.
 clár, m., the forehead; XXI, 25.
 cleaṣtaṣ: to é., as a custom; XXXIV, 4.
 cliaṣ, f., clergy, religious orders; XXVII, 1.
 cliaṣaṣ, adj., clerical; II, 5.
 cliaṣ, f., host, phalanx; LIII, 8.
 cliaṣṣiaṣ, cpd. adj., of large phalanxes; XLIV, 3.
 clócaol, adj. cpd. of cló, outline, and caol; thin; XI, 17.
 clóó, -óa, m., form, shape; XXIV, 4.
 clóilíon, m., cpd. of cló and líon, the number sufficient to form an outline, or figure; XI, 2.
 clónórṣlan, cpd. adj., of chaste form; XXI, 17.
 clor, v. adj., heard; LIV, 2.
 cluaṣ, -ne, f., a trick, deception; IX, 12.
 cluaṣaṣ, adj., cozy, comfortable; LVI, 49.

- CNEPTACT, f., propriety, honesty; XXIX, 4.
 CNÚ: Δ ἑ. ἐμοῖο, a term of endearment; XXVIII, 1.
 CNUAP, m., wreckage, drift, etc. collected by the tide on the shore; XL, 172.
 COBPAIO, 'of stability,' stable firm; XLIII, 27.
 COGAL, m., a cowl, covering; XLV, 8.
 CÓIB, -be, f., company, crowd. Also cóip; II, 4; XLIII, 41.
 COISCPÍOAC, adj., having sway over neighbouring territories; XXXIX, 164.
 CÓIGEAO, -io, m., for cúigeao, province; II, 7.
 COILEÁN, var. of coileán; XXXIX, 104.
 COIMHDEACT, -a, f., var. of coimheact, attendance, company; XXXIII, 3.
 COINEACAP (cončap), adj., fond of dogs; XXXIX, 147.
 COINGLEIC, f., struggle, conflict; XLII, 39.
 COINNEALBÁTAO, act of excommunicating. Clann na coinnte báite, children of excommunication, XL, 217; cum coinneal ro bátao, for excommunication, XL, 114.
 COINNTIAC, adj., glossy(?) ; XI, 15.
 CÓIRČIOČ, f., cpd., of cóir proper, and cíoc, breast; XI, 9.
 CÓIRIUGAO, m., arrangement, setting of music; XXXIX, 233.
 CÓIRI, -re(Δč), f., company at a feast, or wedding; II, 5.
 COMAIRLE: Δη ἑ. Δμo, the Supreme Council of the Confederation; XL, 185.
 COMBOUAN, m., a poem with lines of equal length; L, 4.
 COMPOGAL, var. of compoğal, v. n., f., act of dividing, bestowing; XLVII, 4.
 COMPAAC PINGIL, duel, single combat; XL, 113.
 COMPOIMN, f., one of the divisions of a tune, or piece of music; XLVI, 41.
 COMPUACAP, m., attack in force; XXXIX, 77.
 COMPCAOILIM, v. tr., I mutually unfold; XI, 2.
 COMČNÚČ, m., equal envy; XLVI, 15.
 CONNAILBE, f., friendship, affection; XLII, 141.
 COP, m., a stir, change; XLIII, 20; XLIV, 22.
 CORCMAIM, v. tr., I redden, encrimson; LIII, 29.
 CORP ČPÍOCT, the Blessed Eucharist; XLII, 72.
 CÓRR, adj., long, tall, straight; XVIII, 26.
 CÓRR, var. of corrr, f., a bird of the heron kind; XII, 37.
 CORRRBMAOI, f., even, or regular, eyebrow; XI, 18.
 CÓRRMOSUL, m., gem; XXXIX, 98.
 CORRMULE, f., simile, comparison; XLIII, 70.
 COČROM, m., benefit, advantage; VII, 7.
 CRANN, -ainn, m., destiny, lot; VIII, 12; XXXVII, 1.
 CRANNČRUIT, f., wooden harp; XXX, 2.
 CRANN PEPAPIM, prop, support; XXXIX, 86.
 CROIOBŔLIOČT, m., a branch of a family; XXI, 18.
 CREACTBUIOE, sallow, tawny; XXV, 13.

Κρέκορρ, m., body (of clay); XXV, 13.

Κρέϊοιμ, f., a gnawing; a wound; LIV, 1.

Κρίοδαδ, adj., possessing lands; XXXIX, 147.

Κρίοδοιμεαρ, -μυ, m., borderland; VI, 2.

Κρίονθρορ, -υιρ, f., an effete rabble; V, 4.

Κρό, gen. κραιοι, dat. κρύ, m., a house, booth, cell; κρό κορμα, an ale-house; XLVI 39.

Κρόδσα, adj., saffron-coloured, orange; XXI, 19.

Κρόδίορ, f., cpd. of κρό, blood, and είορ; a crimson honeycomb; XI, 22.

Κροϊόλιονήαρ, adj., possessed of numerous herds; XXXIX, 164.

Κρυαδός, cpd. adj., slow and difficult (of music); XLIX, 5.

Κρυαδόςλας, -αις, f., a hard fistful; III, 12.

Κρυιννεσίξ, -ε, f., cpd. of κρυιν, round and, εσίξ or εϊός, breast; XXIV, 18.

Κρυϊτμήν, cpd. adj., of gentle form; XXXIX, 41.

Κυαδ, m., a drinking-vessel, goblet; XXXVII, 2.

Κυαϊλθρυρ, -ce, f., a broken or disjointed mass; XIX, 8.

Κυαν, retinue, company; LV, 4.

Κυαννα, adj., protecting, trustworthy, gentle; XXIV, 27; XXV, 8; (κυανσα), XIX, 39; (κυανναδ) XXI, 28; XXXIX, 181; as n., gentle maiden, XII, 10.

Κυρινήν, dim. of κυρ, heap, mass; αν κυρινήν κυρ, ringleted; XLIV, 48; LIII, 19.

Κυριαδ, -μειξ, m., champion, knight, warrior; XIV, 10; XXIX, 115, 192; LIII, 21.

Κυορορνάο, m., a deep sigh; groan of one condemned; XXXIX, 39.

Κάιτ, gen. and pl., κάτα, f., a case, affair, circumstance; XL, 33, 93, 195; XLII, 148; LVI, 25.

Κάιτ, gen. and pl. κάτα, f., a meeting, encounter; XI, 5; XII, 38; XVI, 7; XVIII, 11; XXI, 52; XL, 220.

Κάιτ, f., v. n. of κάιτιμ, I give, bestow; XL, 178; XLII, 73.

Κάιτιμ, v. trs., I give out, bestow; XV, 22; XX, 27; XXI, 29; XXII, 16; XXXIX, 176, 186; XL, 128; XLIV, 2; Κάιτ ποτ αιρε, take heed, IV, 5.

Κάμ, -άιμε, f., retinue, company; XX, 9.

Κάινγεαν, -γιη, marriage contract, vow; XXIX, 1.

Κάινγεανσολύμ, f., a rigid mass; XXXIX, 64.

Κάιρσεαλ, temper, churlishness(?); Κάιρσαλ, bad weather; severe time, O'R.; XL, 129.

Κάμκυρε, m., a band of poets; XLVIII, 2.

Κάμ μέ (? κέιρε), elk(?); fig., hero, champion. Cf. O'Bruadair I, p. 28, γαδ κέαδκάμ κάβαδ κάνα κάινγεαν Vid. Marstr. Col. 60; XXXIX, 107; XL, 251.

Κάμρκοιτ, f., a poetic school, or gathering; XL, 70.

Κάραδ, gen. of Κάιρ, used as an adj., strong as an oak; XXXIX, 297.

- Θεαῖςνίον, m., a good act, favour; XXV, 1.
 Θεαλῦθα, adj., shapely, handsome; XLVI, 14; XLVII, 17; LI, 10.
 Θεαλοῦθα, var. of θεαλυθα; XLVII, 1.
 Θεάντα, gen. of v. n., θέαναι; XXXIX, 110.
 Θεάρρεναυότεα, f., excellence, refinement; XL, 63.
 Θειβλέαν (θειβλεάν), m., orphan; XXXIX, 222.
 Θείτοθα, -τή, f., a lady having white teeth, X, 9.
 Θεῖξφι, -ι, m., goodly knowledge; L, 20.
 Θεῖναι, old dat. of θέαναι; XLIII, 44; LV, 12.
 Θεῖρβῖνε, f., genuine family; XLII, 135.
 Θεῖτ, poet. form of θῦτ; LIV, 25.
 Θία, θια το ῥπίο, what a reproach! θ. το ἐκινεότ, what kindness! α θέ το θυατό, what virtue! IX, 9; XLII, 130; LIII, 26.
 Θιανανὰ, m., a difficult path; XXXIX, 239.
 Θιοβυῖτε, (?) θιοβῶυῖτε, part. of necess., θιοβῶυῖ-ιμ, I destroy, bring to an end; XIII, 6.
 Θιοῖλμ, -λομα, act of gleaning, compiling, compendium; θ. μο θιοῖσμαρε, repository of my affection; XIII, 2.
 Θιοῖσναιτ, f., dignity, rank; XX, 19.
 Θιολ, -λα, v. n. of θιολαιμ, I sell, contribute; XXXIX, 110, 196, 209; fig. payment, fitting tribute, VI, 2; XXXIX, 301; XLII, 43.
 Θιολῶα, m., contributor, supporter; XXXIX, 84.
 Θιωμαα, (θιωμαα?), dissatisfied; XXXIX, 197.
 Θιονσαντα, adj., worthy, fit; XXXII, 4.
 Θιον, m., palace, royal mansion; XLIII, 3.
 Θιοτα, v. n., destruction; XX, 31.
 Θιρβεαθα, m., act of belittling; a diminutive (grammar); XX, 1.
 Θιρλε, var. of θιρλε, compar. of θιρ, loyal; XXXIX, 27.
 Θιρ, m. dice; XXVI, 34.
 Θιρτεαθα, m., close connection; XXXIX, 14.
 Θιρτεαοι, cpd. adj., loving and gentle; XXXIX, 316.
 Θο-θεα, 1 sing. fut. of θο-θειμ; θο-θεα αἱ μ'αἱ, I shall return; XLIV, 28.
 Θο-θιό, poet. var. of θο-θυα; XL, 273.
 Θοττοαῖρε, f., cruel slavery; XL, 93.
 Θο-θιρ, v. tr., knew; used as past tense of θο-θειμ; XLIII, 21.
 Θο-θεα, neg. ní θεα, 1 sing. fut. of θο-θηναι; θο-θεα-μνα, 1 pl. (with sing. meaning), fut. emphat.; I, 6; XXVI, 3, 15.
 Θο-θιρ: θά θραγαμ, 1 sing., pres. subj., if I find, see; XXIII, 7.
 Θοῖς, hope, confidence, expectation; XII, 21; XXXIX, 282; θιό τοῖς, as is expected, XLIII, 75. μαῖτιμ τομ τοῖς, I give up all hope, XL, 4; θοῖς θιρ μῖτι, I expect it was time, XLIII, 5; a place, person or thing that does not fail one, XL, 189; XLIII, 76; θοῖς ῥί, a like-

- lihood of seed, a likely place for seed to appear, XI, 13.
- ῥοιρτε, p. part. of ῥοιρτιμ I pour out; XL, 74.
- ῥοιρτιμ, m., unchaste affection; LVI, 40.
- ῥοιρτιμ, adj., of strong companies; XXXIX, 161
- ῥοιρτιμ, m., a slug; XXVIII, 3.
- ῥοιρτιμ, m., full covering of dew; XXI, 2.
- ῥοι, adj., proper, natural; XXXIX, 281; XLII, 99; XLIII, 72
- ῥοι, -αι, m., a tress of hair, the hair of the head; IV, 8.
- ῥοιρτιμ, adj., liberal of gifts; XXXIX, 197.
- ῥοιρτιμ, m., spider; ἄν ῥοιρτιμ ἕαναιρ ἄ κλυρτιμ ἕαιρ, you roused up everybody; XXX, 4.
- ἑαῖρ, -αιρ, f., horses; XVIII, 3.
- ἑαῖρ, ἑαῖρ, a chain, collar; LIII, 27.
- ἑαῖρ, f., absence, longing; XXXV, 3; XXXIX, 19, 172; XLIX, 1.
- ἑαῖρ, m., wisdom, knowledge; XL, 24.
- ἑαῖρ, -ε, f., flaw, blemish; XV, 19.
- ἑαῖρ, var. of ἑαῖρ, error, straying; XXV, 16.
- ἑαῖρ, adj., strong, sharp, rough; XXV, 3; LVI, 11.
- ἑαῖρ, m., ship, vessel; XLII, 91.
- ἑαῖρ, m. and f., force, compulsion; VIII, 11; XV, 9, 18; XLIII, 16; ἑ. μαοιτε, distress of anguish, XXXIX, 309.
- ἑαῖρ, f., entire loss; XL, 228.
- ἑαῖρ, -αῖρ, f., model, counterpart, simile; XLII, 32.
- ἑαῖρ, adj., compar. and superl. of ἑαῖρ, acquainted with; XXXIX, 8.
- ἑαῖρ, m., a learned person; guide; XLVI, 33.
- ἑαῖρ, adj., acquainted with; LI, 8.
- ῥά: ῥά ἑαῖρ ἑαῖρ, throughout Ireland; VIII, 5.
- ῥάβ, var. of ῥάβ, fable; XII, 21.
- ῥάβ, m., cause, blame; LI, 14.
- ῥάβ, var. of ῥάβ, impv. 2 s., of ῥο-ῥεῖμ (ῥο-ῥεῖμ), I find; L, 12.
- ῥάβ, f., a clothes rack, a rack for holding weapons(?); vid. Meyer, Contrib. sub ἑαῖρ; LVI, 9.
- ῥάβ, var. of ῥεῖρ, fut. auton. dep. of ῥο ἑαῖρ; XXVI, 17.
- ῥάβ, -ε, f. neglect; I, 3.
- ῥάβ, f., a palm-branch; fig., hero, chief; XLVII, 9.
- ῥάβ, f., joyousness; XXXIX, 248.
- ῥάβ, f., vigil, watch; time spent awake; LII, 3.
- ῥάβ, -αῖρ, -αῖρ, f., an incline; ῥεῖρ ἑαῖρ ῥάβ, a quagmire on level ground; XL, 246.
- ῥάβ, adj., frequented by seagulls; XLVII, 8.
- ῥάβ, m., a small fault; I, 3.
- ῥάβ, 'pastime,' play; XXVI, 18.

- ρεᾶτ, adv., now, then, once ; XIV, 15.
 ρεᾶσαι: ní ρεᾶσαι, var. of ní ρεᾶσθαι, they do not know ; XVII, 12.
 ρεᾶστέριον, m., cpd. of ρεῖον, service, and τέριον, troop, company ; a serviceable collection ; XXXII, 1.
 ρεᾶσθας, m., commander, chief ; XLIV, 35.
 ρεᾶσθας, cpd., lands, districts ; XXII, 3.
 ρεῖρ, f., agreement ; XL, 122.
 ρεῖρι, gen. of ρεῖρ ; XLIV, 46.
 ρεῖσας, -ας, m., pastime ; XVII, 15.
 ρεῖσαι, f., herb, weed ; XLII, 81.
 ρεῖσαι, an eye-witness ; XL, 101.
 ρεῖσαι, cpd., perverted power ; LIII, 6.
 ρεῖσαι, m., bounteous garden ; XL, 252.
 ρεῖσαι, adj., impulsive ; XXXIX, 196.
 ρεῖσαι, m., a generous person ; XXXIX, 94.
 ρεῖσαι, m., a generous youth ; XLIII, 107.
 ρεῖσαι, 50 ρ. bravely (?) ; XLIII, 45.
 ρεῖσαι, pl. ρεῖσαι, bands of soldiers, XV, 10 ; pl. ρεῖσαι, XVII, 2.
 ρεῖσαι, v. n. f., act of weaving ; composing verses ; XIX, 16.
 ρεῖσαι, m., a weaver (?) ; LI, 7.
 ρεῖσαι, f., passionate rage ; XLVIII, 2.
 ρεῖσαι, -ας, f., figure, sign ; XLII, 111.
 ρεῖσαι, v. adj., invited to a wine-feast ; XX, 20.
 ρεῖσαι, f., noble blood ; XXXIX, 97.
 ρεῖσαι, cpd. of ρεῖσαι and εῖσαι ; fair breast ; XXIV, 17.
 ρεῖσαι: ὅα βεῖσαι, pres. subj. auton., of ρεῖσαι, I ask, try, enquire ; II, 6.
 ρεῖσαι: ρ. κατὰ, just cause of battle ; XLIII, 92.
 ρεῖσαι, v. n. cpd. of ρεῖσαι and εῖσαι, deliverance ; XXIV, 25.
 ρεῖσαι, m., true flower ; XXXIX, 304.
 ρεῖσαι, f., true history, truth ; XXXIX, 65.
 ρεῖσαι, f., true contentment ; XLVIII, 1.
 ρεῖσαι, m., true patron-saint ; XLV, 13.
 ρεῖσαι, f., true clemency ; XXXIX, 127.
 ρεῖσαι, cpd. adj., truly clement ; XLVII, 19.
 ρεῖσαι, f., the firmament, XLII, 42, 69 ; ρεῖσαι, XXXIX, 55.
 ρεῖσαι, cpd., princely king ; XXV, 20.
 ρεῖσαι, adj., giving drink-feasts ; XXXIX, 162.
 ρεῖσαι, m., flour, manna ; XLII, 43.
 ρεῖσαι, f., cpd. of ρεῖσαι and εῖσαι ; land, country ; XI, 25.
 ρεῖσαι, -ας, f., company, tribe ; II, 6.
 ρεῖσαι, var. of ρεῖσαι, burnished ; XXI, 24.
 ρεῖσαι, -ας, f., a light line ; XI, 17.
 ρεῖσαι, m., dimin. of ρεῖσαι, shelter (?) ; XI, 4.
 ρεῖσαι, εἰσα, n. m., enmity ; a grudge ; XLVI, 27.
 ρεῖσαι, f., an eminence in level country ; XL, 198.

բօն, m., seed, stock, tribe ;
 XLIII, 89.
 ԲՕՇԱՆՃՕՐԵ, m., a sheltered
 garden, XL, 73.
 ԲՐԱՐՔԵՕԼ, m., quick melody ;
 XXXI, 3.
 ԲՐԱՆՇԱ, gen. ԲՐԱՆՇ, Franks,
 Frenchmen, used only in pl ;
 V, 2.
 ԲՐԱՕՇՃԱԼ, f., angry valour ;
 XL, 175.
 ԲՐԱՕՇՅՕՐԻՄ, -e, f., angry ven-
 om ; XV, 5.
 ԲՐԱՕՇՄԱՅԻՆԵ, coll. n., f., fierce
 tribe ; XV, 30.
 ԲՐԱՕՇՄԱՅ, fierce chief ; XV,
 44.
 ԲՐԻՇ, ԲՐԻՇՈՒ, auton. past, ու-
 չեմք : was found ; V, 1.
 ԲՐՄԵՆՑ, f., backward track ;
 Ի ԲՐՄԵՆՑ ՆՕ Ի ԵՐԱՐՃ, on
 the road or in remote
 places ; XL, 230.
 ԲՐՄԵՆՅՈՐԵ, cpd. adj., fever-
 ishly active ; XLIX, 6.
 ԲՐԱՅ, m., a wretch ; wander-
 ing, restless creature ; X, 17.
 ԲՐԱՐՇԻԼԵ, f., poor spouse ;
 XVI, 2.
 ԲՐԱՐ, adj., cool, gentle ; XIX,
 15.
 ԲՐԱՐԱՅ, v. n., alleviation ;
 LIV, 5.
 ԲՐԱՐԵԱՆ, v. n., m., alleviation,
 protection (? var. of ԲՐՄԵ-
 ՆԻՄ) ; XL, 14.
 ԲՐՇՆԱՇՏԱ (?) ; XL, 120.

ՃԱԾԱՅՄ : ԻՐ ՃԱԾՏԱ, part. of
 necess., 'must be accepted,'
 LI, 4 ; ՃԱԾԱՐ ԼԵ ԻՄԱՐ, you
 undertook, XXIV, 21.
 ՈՍ ՃԱՅ, var. of ՈՍ ՃՈՐՈ, past
 tense of ՃՈՐԻՄ, I steal,
 XXVII, 1.

ՃԱՆՆԻՇ, cpd. of ՃԱՆՆ, not
 yielding milk, and ՇՈՇ ; fig.
 for ՃԱՆՆԻՐ ; XXII, 9.
 ՃԱԼԼԻՄԻԼ, f., foreign blood ;
 XXXIX, 261.
 ՃԱՕԼՄԱՐ, adj., kindly, friend-
 ly ; XV, 46.
 ՃԱՕՏԱ, pl. ՃԱ, a dart, arrow ;
 III, 12.
 ՃԱՐԵՋՄԻՐԵ, cpd. adj., rough
 and bitter ; XII, 6.
 ՃԱՐՈՏԱ, m., guard, defence ;
 XL, 89.
 ՃԵ, gen. ՃԵՕԾ (ՃԵԱԾ), m., a
 goose ; XXI, 44.
 ՃԵԱԼԵՐՈՇ, -ՃԱ, m., bright
 mansion ; XXIII, 4.
 ՃԵԱԼՃԱՐԵ, pleasant laughter ;
 XXXIX, 248.
 ՃԵԱԼ, -ԻԼ, m., a pledge ;
 ԼԱՕՇՄԱ ՃԻԼ, pledged war-
 riors ; VIII, 7.
 ՃԵԱՐԼԱՆՆԱՇ, adj., having
 sharp spears ; XV, 27.
 ՃԵԱՐՄԱՅ, m., wound, scar ;
 XLII, 7.
 ՃԵԱՐՄՃԱ, cpd., short spear ;
 XXVI, 24.
 ՃԵՐՇԵԱՐԱՆ, -ԱՆ, m., a bitter
 complaint ; XIX, 1.
 ՃԵՐՄԻՆ, m., thorough know-
 ledge ; XXXIX, 31.
 ՃԵՐՄԵԱՆՆ, f., a sharp-pointed
 weapon ; XLIII, 105.
 ՃԻԼԼ, v. n., yielding, sub-
 mitting ; XVII, 6.
 ՃԻԱՆՈՅՈՒՄ, cpd., a tidy
 collection ; XXVII, 2.
 ՃԻԱՐՈՒԼ, m., weak recom-
 pense ; XXV, 19.
 ՃԼԱՄ, f., satire ; fig., a satirist ;
 XXXIX, 168.
 ՃԼԱՆՇԱՐՄ, cpd. adj., chaste
 and gentle ; LV, 17.
 ՃԼԵԱՆՆԱՄՃ, f., a level dis-
 trict between hills ; XXI,
 7.

- Σλέαρ, gen. Σλέιρ, m.: 1 ης.
 so, ready for, so that, X, 4;
 so ης. ανθρανν, in poor
 circumstances, XLI, 7.
 Σλέινιν, f., flagrant venom;
 XLIII, 43.
 Σλέιμε, f., bravery; heat of
 battle; XLI, 1.
 Σλείριονλάν, adj., fully pre-
 pared; XLII, 31.
 Σλέό, Σλιάό, m., noise; com-
 plaint; XVIII, 4.
 Σλεόκοιμας, m. cpd., fight,
 conflict; XXI, 33.
 Σλεόθωον, cpd. adj., loudly
 plaintive; XI, 12.
 Σλιocar, m., tactics in war;
 XL, 90.
 Σλόιρρίον, cpd. adj., truthful;
 XI, 7.
 Σλόιρρίε, cpd. adj., prudent
 of speech; XXI, 38.
 Σλόρ; Σ. Σνάέ, a common
 saying; XLII, 103.
 Σλόμας, adj., musical, har-
 monious; XI, 26.
 Σλοταρξάιρ, f., a hoarse shout;
 XXXIX, 61.
 Σνάίτρίανν, f., a standing
 army; general public; XX,
 14.
 Σναοι, f., liking, favour;
 XXVII, 1.
 Σναοιζεαρ, m., spell of gentle-
 ness; or perhaps, Σναοι-
 θέαρ, courteousness, gentle-
 ness, XLVII, 12.
 Σνάρ, m., artifice, duplicity;
 XII, 15.
 Σνάτερρμυιέ, m., usual cur-
 rency; XII, 20.
 Σνέαθονν, cpd. adj., brown-
 haired; LIII, 20.
 Σνιόμαιμ, v. tr., I exercise;
 LIII, 25.
 Σνιόμξαρτα, cpd. adj., skilful
 of action; LIII, 20.
 Σνόδαοιν, cpd. adj., un-
 worried; XI, 7.
 Σο, prep. with; Σο Σcéιττ,
 with sense; rational, wise,
 XI, 10.
 Σοιλλρεαδ, adj., cankerous,
 corroding; XI, 12.
 Σοιριτίστε, v. adj., sore, pain-
 ful; XLV, 16.
 Σπάό, m., order, grade, XIX,
 28; XL, 84.
 Σπάρίοιμ, Σπάόαιμ, I love,
 LIII, 25.
 Σπάιννε, abs. n. f., ugliness;
 IV, 6.
 Σπαματαδ, in phr., Σ. οηαοι-
 θέαετα, a druidic charm,
 formula, XX, 38.
 Σπán, m., grain, corn; XVIII,
 3.
 Σπάρρα, adj., gracious, saintly;
 XLVI, 12.
 Σπεαό, Σπαιξ, f., a stud of
 horses; LIII, 25.
 Σπεαόθαοι, f., shout of pain;
 urgent cry; XXV, 20.
 Σπεαόνας, var. of Σπερòνεας,
 mirthful; XXXIX, 258.
 Σπεανέυηιμ, v. tr., I orna-
 ment; XX, 44.
 Σπεαννξλόρ, m., pleasing
 voice; XXXIX, 136.
 Σπεαννξναοι, a pleasing coun-
 tenance; XXXIX, 252.
 Σπέαρ, -ρα, m., work, em-
 broidery; fig., essay, com-
 position; I, 3.
 Σπειρ, f., attack, heat of
 battle (?); XL, 163.
 Σπμανζα, m., a sunbeam; Σαν
 ζ., without brilliance, XLII,
 79.
 Σπιννξλιε, cpd. adj., pleasant
 and prudent; XI, 7.
 Σπιννξλιεεας, adj., of pleas-
 ant, or humorous ways;
 III, 3.

- Σπίοβ, -ίβε, f., griffin; fig., a warrior, hero, champion; XV, 23.
 Σπίοῦδα, m. cpd., a battle of warriors; XXI, 33.
 Συαίρνη, f., dangerous venom; XLIII, 23.
 Συαραδα, adj., dangerous; XXV, 6.
 Ταρμάρ, -αίη, m., remnant, relic; 1. Δίη, a remnant after the war, XVII, 13.
 Ταρμαδ, f., act of seeking; XXXIX, 239.
 Τεγαρά, n. pl., various kinds of spells; L, 8.
 Τίσις, f., various tints; IX, 8.
 Τρεαδ, m., various rights; XLIII, 47.
 Τιμλρενς, f., agitation of the borders; XXXIX, 55.
 Τινεαδ, -νιό, m., sorrow, anxiety; XXXIX, 52, 81.
 Τιμυρε, f., var. of τιμρε, moving, shifting; XXIV, 10.
 Τινεαδ, m., the woof in cloth; LI, 8.
 Τινλιςτε, v. adj., prepared, ready; III, 12.
 Τολέμουα, n. pl., poet. for τολέμοα, many shapes, XX, 10.
 Τομάλ, m., surrounding defence; LVI, 35.
 Τομραμ, v. n. m., riding, coursing; XL, 245.
 Τονγυρε, f., watch, guard, protection; XLV, 7.
 Τονπραμ, m., tending; LIV, 13.
 Τονπραγτεαδ, adj., having a desire to attack; LIV, 14.
 Τηρ, -ηρε, tidings, history; XIV, 16.
 Τασλὺβ, f., gentle curl; fig. for αἰνυή, maiden, XXXI, 1.
 Τασραμε, f., abatement, diminution; VIII, 11.
 Τάιμφιλε, m., daring poet (?); XLV, 4.
 Τάιμφρεαρταλ, m., serving by hand; XXXIX, 234.
 Τάινμεαρ, v. n. m., trying, judging fully; XL, 173.
 Τάιμαδ, v. n. m., gen. τάιςτε, act of shooting; XL, 141.
 Τάν; 1. τάν ρύλ, in full view, plain to be seen; XLII, 108.
 Τάνκορρ, m., full corps; XL, 153.
 Τάνφασα, cpd. adj., very long; LVI, 18.
 Τάνγλονν, m., a deed of valour; LIII, 44.
 Τάνρκορ, m., a full company; XL, 140.
 Τάντραοδάμ, v. tr., I overthrow completely; XX, 50.
 Τας (?); XX, 35; XXI, 2.
 Ταςάν, fulness (?); XLIII, 64.
 Ταςι; Δ ταςι or Δ ταςις, a term of endearment; IX, 1; XXI, 5.
 Ταςι, gen. of τὰ, day; XI, 3; XXVIII, 4.
 Ταςιόεανς, a ship of war, galley; XXXIX, 270.
 Ταραρσοιμ, f., a burning pain; XII, 35.
 Τας, poet. form of τεατ; LV, 4.
 Τεαοαρτεαδ, -ταίς, m., a smiter; XVIII, 21; XL, 141.
 Τεαδ, m. and f., country, district, place; XLII, 59.
 Τεαταναις, compar. of τεαταν; XXII, 3.
 Τέιβεανν, m., levy, troop, host; XXXIX, 277; XL, 136; XLIII, 104.

- λέιυείρεαδτ, leading, charging; XL, 104.
 λείγim, poetic form of λείγim, I let, allow; IX, 5.
 λείγ τοτε, let (it) pass; I, 5.
 λείρεαρε, fully and correctly; XL, 75.
 λείρεόλαδ, m., a most learned person; XXXIX, 185.
 λείρημοτα, m., clear recitation, speech; XXXIX, 235.
 λείριμεαλλ; λ. λίριμε, partiality, turning from the straight path, XL, 185.
 λείον, poet. gen. of λείαν, sorrow; XVIII, 22.
 λείx, law; XLII, 121.
 λιατнуиm, f., a large (hoary) number; XXXIX, 15.
 λίθεаре, m., a bright eye; XXXIX, 250.
 λίτε (λί), m., lily; XXI, 42.
 λinn, dat. of λionn, liquid (?), X, 18.
 λinn, f., time; generation, collection of people (?), XLII, 4.
 λiongлан, adj., bright as linen; XXXIX, 253.
 λionnán, poet. form of λeannán; LVI, 36.
 λionnporc, m., cpd. of λionn, liquid, and porc; a sprightly eye; XI, 19.
 λionntaοiβ, (?) λionnέaοim; LVI, 19.
 λίρεμiorта, gen. of v. n., λίρεμior or λίρεμiorαδ, driving away of colour, or complexion; XX, 6.
 λoιngear, -гре, f., a fleet; XL, 169.
 λóitín, m., a slight breeze; λ. λingte λαοδ, a breath that incites warriors; XI, 6.
 λompéite, cpd. n., pl., gaunt muscles; LVI, 22.
 λopán, m., pretty female, child; XXXIX, 80.
 λóρlόgimар, cpd. adj., sufficiently precious; XXI, 30.
 λop, m., tail; οά λop, older ар а λop, on account of it; LIV, 24.
 λυαδ, -αιγ, m., effect, result; X, 5.
 λυαиόleaδ, adj., stirring, busy, active; XXI, 47.
 λυαиέciονта, cpd., numerous crimes; XXV, 19.
 λυαδ, adj., fast; fig., mad; XIX, 5.
 mac μαιρε, (?) gun, musket; XXVI, 24.
 mac paмla, copy, match, equal; XL, 21, 76.
 macтнуиγim, v. intr., I think, wonder; v. n., macтнуγaδ; XXXI, 4.
 macδ, pres. subj. cop. with, μά: macδ áit λeip, if it please him; XXXVI, 3.
 μαιρε mullaiγ, the top lath of a crib, etc. Fig., a chief, leader, XXXIX, 100; LIII, 32.
 μαιp: οά μαιp, of all that live; XIV, 9.
 μαιtim το, I renounce; XL, 4; XLIV, 37.
 μαλαipт; ι m., instead of, IV, 1.
 mannt, -ainnt, m., a gap in the teeth; fig. a bite, satire; I, 8.
 μαοиτε, f., anxiety (?); LIV, 10.
 μαοиpcead, generous of gifts; XV, 30.
 μαοилаδ, -лаиγ, m., a good-natured person; III, 1.

μαῖν, adj., slow in passing ;
XLIV, 32.

μαῖνιξις, adj., of slow vision ; X, 3.

μαῖναι, m. na ῥιός, the living, those alive ; XII, 17.

μαρ, adj., handsome, comely ;
as n., a handsome person ;
LIV, 21.

ματῖμας, m., goodly youth ;
XXXIX, 303.

μεαροῦαιρεα, cpd. adj.,
active in bestowing gifts ;
XXXIX, 106.

μεαρτα, adj., fitting, suited ;
XXIII, 6.

μεαρτυρ, m., tower of respect ;
man of judgment ; XL, 20.

μέριγεα, -ῖτε, f., a maiden ;
adj., bright-fingered ; XIX,
10.

μεία, adj., unlovely, cheerless ; XX, 51.

μῖσῃνοῖα, adj., of sickly countenance ; IX, 7.

μίλῖα, adj., pallid of features ; IX, 16.

μῖνῖρεῖτε, n. pl., jewels of value ; XLV, 15.

μῖνοῖα, var. of μῖνοῖα, v. n. m., act of decreasing, breaking small ; XLVII, 4.

μῖοῖα, poet. form of μῖοῖα, miracle ; XX,
32.

μῖοῖα, m., cpd. of μεαρ and κοῖα, quick defence ;
XLV, 10.

μῖοῖα, adj., misshapen ;
XLVII, 20.

μῖοῖα, adj., stately ; XI,
19.

μῖοῖα, var. of μῖοῖα ;
XLII, 1 ; v. n., μῖοῖα ;
XLIII, 2, 37.

μῖοῖα : μῖοῖα, on top of,
together with ; XLVII, 12.

ναοί, adj., new, fresh ; XI, 14 ;
XXVIII, 2.

ναοῖο, f., holy cross ;
XLIII, 102.

νέαμον, f., pearl, precious stone ;
XXXIX, 97 ;
XLVII, 6.

νεῖ, for νεῖ, gen. of νί, a thing ; LIV, 27

νεοῖο, a wretched one ; XLII,
54.

νίμ, οο νίμ, for older, οο-
νίμ, I do, I make ; I, 1.

νοο, -οο, m., a contraction in writing. νάμ οοῖο, who have failed to send me the least answer ;
VII, 6.

νυαῖα, adj., heavenly ; XLII
55.

νυαῖοῖα, m. cpd., fresh strength ; XII, 25.

ο, adv., since, when ; οο ο, when it sees, XI, 1.

ο, m., a youth, young man ;
XLVII, 7.

ο, m., a young laic, person ; XI, 31.

ο, cpd. of ο, virgin, and ο, carving ;
maidenly form ; XI, 23.

ο, cpd. of ο, and ο, a maiden ;
XI, 9.

ο, m. and f., a young little maiden ; XI, 5.

ο, m., younger generation ; XI, 29.

ο, m., an onion ; XLII,
58.

ο, m., an illustrious person ; LIII, 38.

ο, poet. form of ο, illustrious ; XLII,
40.

- Οἰμέας, m., envy, jealousy ; XLII, 155.
 Οἰμεαρ, -μῆρ, m., district, country ; I, 15 ; LIII, 34.
 Οἰμεαρὲλάρ, m., local plain ; XL, 280.
 Οἰμητιός, adj., comely, tidy ; XI, 5.
 Οἰς, uic, dat ulc, evil, harm, misfortune ; XIV, 5.
 Ὄννα, adj., simple, quiet ; XXVI, 37.
 Ὀρ, m., mouth ; XXI, 41.
 Ὀρκαρ, m., Oscar, warrior ; XXXIX, 287.
 Οτμαρ, m., filth ; XLII, 19.
 πάριττιλιὰς, cpd. of πάριτ, affection and τιλιὰς ; a term, of endearment ; XX, 49.
 παρῆρα : p. εαγλαίρε, parson, churchman, XVII, 22.
 πλανέας, f., planet ; XXXIX, 56.
 πλαορ, m., eyeball ; XX, 37.
 πρίστμιλῆρ, cpd. adj., sweet to kiss ; XXI, 41.
 πρὸρὸλαοι, f., cpd. of πὸρ and ὀλαοι, hair natural of its kind ; XI, 4.
 πρὸρφυλ, f., the tribe (blood) one has descended from ; XL, 53.
 πρὸρταδοίμ, f., reproach for one's ancestors, or contempt of them ; XLVII, 14.
 πρᾶταινν, f., talk, chatter ; LI, 12.
 πρῆμῖτονάς, var. of πρῖομ-
 ῖτονάς, highest prosperity ; XXII, 8.
 πρῖομὸρᾶοιὺδεάτ, f., magic of the highest order ; IX, 10.
 πρῖομῖφυλ, f., chief, or primitive blood ; XXXIX, 263.
 πρῖομλοῖτ, m., chief fault ; XXXIX, 29.
 Ραβαιμνεάς, m., a generous person ; XXVI, 13.
 Ράῶα, v. n., m., var. of ράῶ, act of saying, speech ; XI, 27 ; L, 13, 19 ; LI, 15.
 Ραῖτ, throw, cast (?) ; LIII, 31.
 Ραονάς, adj., having roads or paths ; XLIV, 16.
 Ράτ, f., guarantee, surety ; XLIII, 29.
 Ρεααίμεατ, -τα, act of reciting ; XII, 1 ; XVIII, 28.
 Ρεῖρμωρ, -μωρ, m., calm or gentle eye ; X, 3.
 Ρεῶθ, -ῶα, m., hoar frost ; XXI, 32.
 Ρε'μωιτε, for με ἀμωιτε, with one another ; XLIII, 93.
 Ρῖα, pres. subj., 3 s., of ρῖσιμ, I reach ; XLIII, 59, 106.
 Ρῖαγλατᾶτ, regulating, government ; II, 2.
 Ρῖαράς, adj., ready to be dispensed ; XLII, 48.
 Ρῖοῖν, poetic form of ρεῖοῖν or ρωῖοῖν, a little one ; IX, 3.
 Ρῖζε, n., the forearm, wrist ; v. n., act of binding ; fig., power ; LIV, 18.
 Ρῖζῖνε, royal tribe ; XLV, 3.
 Ρῖzne, f., tenacity, patience, delay ; XIII, 6.
 Ρῖύ, var. of τεό ; XLII, 150.
 Ρό, excess ; XLII, 93.
 Ρόαμᾶρκαμ, v. tr., I view well ; XXI, 54.
 Ροῶῖτορ, ρο-ο-ῖτορ, 'of whom you heard ; LI, 1.
 Ροῶοιζῖ, f., a very great sorrow ; XLII, 140.
 Ρόμῖμε, f., great activity ; XLV, 2.
 Ρόμειρα ; ῖρ μ., adj. superl., nearest by far ; XLVII, 10.
 Ρομν, f., a legacy, portion ; XLII, 96.

Roínn, f., food, rations ; XLII, 44.
 Roínn ; raoim n., to my share, as my lot ; X, 19.
 Ronnta, v. adj., divided ; XLIV, 7.
 Ruinn, var. of rinn, linn, prep. pron. 1 pl., with ne, le, LI, 15.

Sainisil, chancel ; XXIV, 14.
 Sáiteadó (ráteadó), act of urging ; XL, 137.
 Sáimşlan, cpd. adj., quiet and chaste ; XII, 11.
 Sáimşuile, f., a gentle flood, a smooth-flowing stream ; XLVIII, 4.
 Sannatac, adj., vigorous, pushful ; XL, 167.
 Saoðaim, v trs., I pervert ; XV, 42.
 Saoðóol, n. cpd., m., specious snare ; XL, 194.
 Saoşlan, a stately maiden ; X, 14.
 Saoileac, adj., easy-going, conciliatory ; XXXIX, 142.
 Saoirşiočán, cpd. n., m., a noble shower, company (?) ; XLVII, 14.
 Saoirşear, m., nobleman, free man ; XLIV, 35.
 Saoir ; cana řaoir, a friendly artizan(?) ; LV, 12.
 Saoirşoir, m., noble land ; XV, 17.
 Saoirşetac, m., noble speaking-voice, fine timbre ; XLVII, 18.
 Sáraó, m., sufficiency of food ; XLII, 50.
 Sax, Saş, contracted forms of Sacřanaac ; XV, 36 ; XVI, 5.

Scáitceirt, f., act of concealing beneath a shade, or covering ; burial ; XII, 2.
 Sceimleac, adj., possessing bands of scouts ; XXXIX, 145.
 Scéitşbear, f., covering of a shield ; defence ; XLIII, 102.
 Seadacton, m., cpd. of readac, and lon, a fast-flying bird(?) ; XII, 39.
 Seada, adv., beyond ; XLII, 146.
 Seadó, m., courage, nerve ; XLII, 4.
 Seadóřamail (?) ; XXXIX, 307.
 Séadó řuirşe, a love token ; XLIV, 1.
 Séaşain, adj., stately, spirited ; IX, 14 ; X, 10 ; XXXVI, 1 ; LIII, 15. Genitive of řeášon, hero, champion ; XLVII, 10.
 Seanačadó, m., ancient plain ; S. na řřionn, poetic name for Ireland ; LIII, 39.
 Seanačior, cpd., a tribute long due, or long paid ; XXII, 15.
 Seanařcál, m., seneschal ; XXXIX, 285.
 Seanşán, m., a brave man ; LIII, 39.
 Searşělár, m., the bitter expanse (plain) of the sea ; XL, 270.
 Searşclutair, cpd. adj., of warm affection ; XII, 11.
 Seim, v. n. f., gen. řeanna, act of playing on a musical instrument ; VIII, 7.
 Séirşadái, v. n., singing melodiously ; XIX, 15.
 Seólaó, v. n., m., course, direction ; XLVI, 2.

ΣΙΔΑΡΑΙΝΝ, adv., with verbs of motion, westwards; XXXIX, 245; XLIV, 5.
 ΣΙΝΙΜ, I cross over, surpass; XIII, 8; XLII, 8; ρίντε le, in competition with, XXXI, 2.
 ΣΙΝΝΛΑΙΡ, adj., singular(?) ; XI, 8.
 ΣΙΝΝΡΕΔΡΟΔ, adj., senior, ancient; III, 4.
 ΣΙΟΒΑΙ : ΔΣ ΡΙΟΒΑΙ, during, in the course of; LIII, 28.
 ΣΙΟΒΗΑ, m., a fairy, weakling; XX, 8.
 ΣΙΟΣΤΟΔ, adj., calm, peaceful(?); XLIV, 24, 39.
 ΣΙΟΣΥΙΘΕΑΚΤ, -τα, f., fairy wives; IX, 2.
 ΣΙΟΡΘΗΑΤ, m., a constant mantle, covering; XXI, 32.
 ΣΙΟΡΘΑΚΤ, -τα, f., longing; XIX, 18.
 ΣΙΟΡΦΑΙΡΕ, f., vigilance; LII, 4.
 ΣΙΟΡΦΥΡΑ, superl. adj., always most easy, practicable;
 ΣΙΟΡΞΑΘΛΑ, pl. f., long branches, XXXIX, 262.
 ΣΙΟΡΡΑΘΑΡΕ, m., constant vision; L, 16.
 ΣΙΟΡΡΥΝ, m., cpd. of ρίον and ρύν, constant love; XXXV, 1.
 ΣΙΟΤΕΡΟΘ, m., a gentle (fairy) hand; XXI, 47.
 ΣΙΡΡΥΡ, -re, f., cyprus, a kind of crape; XX, 47.
 ΣΙΡΡΕΛΑΘ, f., a long feast; LIII, 28.
 ΣΙΡΥΜ, v. tr., I ask, seek, require; LIV, 7.
 ΣΙΤΘΕΑΝΑΜ, m., peace-making; XLV, 12.
 ΣΛΑΝ ΡΑ : I defy them to hurt; LIV, 1.
 ΣΛΑΝΘΡΟΘ, m., a sound hand; XXXIX, 255.

ΣΛΕΑΡΘΑΙΤΗ, gen. of ρλιορ-θαίτεαμ, fatiguing, of the sides, or body, used as adj.; worn out, weary; XX, 3.
 ΣΛΙΣΤΕΑΘ, adj., sagacious; XLVI, 16.
 ΣΛΙΜΡΥΝΝΕΑΜ, -ιμ, m., pliant energy; III, 9.
 ΣΛΟΞΜΥΡΕΑΡ, m., a weighty host; XXXIX, 271.
 ΣΛΟΞΓΛΙΟΝ, m., a number sufficient to form a sluagh or host; XI, 29.
 ΣΝΑΜ : ΔΣ Ρ. ΛΕΘ ΘΝΕΑΡ, marching slowly towards you; XV, 8.
 ΣΝΟΘΡΟΙΡΘ, cpd. adj., cheerful of countenance; XXI, 11.
 ΣΟΞ ΡΙΘΕ peaceful happiness; XI, 8.
 ΣΟΙΞΝΕΑΝ, var. of ραιΞνεάν, a flash of lightning; XXXIX, 62.
 ΣΟΜΙΞΤΕ, p. part., ρομιΞιμ, I urge; XL, 191.
 ΣΟΛΥΡΘΝΕΑΡ, m., white skin; XLV, 16.
 ΣΟΜΠΛΑΘΑΚ, adj., exemplary; XXI, 48.
 ΣΟΝΝ, m., stick; defence; XLIII, 17.
 ΣΟΝΝΑΙΜ, v. tr., I cast, thrust; LIII, 31.
 ΣΟΤΑΙ, gen. of ροταΙ, pride, haughtiness; 50 ρ. proudly; XL, 150.
 ΣΠΑΙΡΑΝΝ, -ne, f., conflict, fight; XVII, 10; XL, 242.
 ΣΠΑΙΡΑΝΝΟΙΟΜΡΑΘ, cpd. adj., haughty in battle; XXII, 11.
 ΣΠΛΙΝΙΘΕ, m., a poor, thin, creature; IX, 16.
 ΣΠΡΕΡΘ, f., a lighted coal; fig. vigour of youth; X, 19;
 Ρ. ΣΠΡΕΑΘΑΙΤΕ, burning coal; fig., warm affection, VIII, 5.

- σπρεῖν, f., wretch, weakling ; XI, 31.
 σπριοναῖτε, adj., mean, trifling ; III, 14.
 σπυδαῖ, adj., flowing ; XLVI, 2.
 στάτ, -τα, m., (the) state ; XL, 194.
 στάτμα, adj., stately ; XL, 245.
 στέις, -σε, f., slice, portion ; VIII, 12.
 στελλῆς, -αι, m., constant tearing ; XVII, 3.
 στίλ, f., title ; XXXIX, 93.
 στίονόρις, f., a stirrup ; XXXIX, 291.
 στουᾶς, var. of ρτουᾶ, arch ; X, 13.
 στουαιμοῦς, m., pleasing shape ; XII, 9.
 σταῶς, pl. of ραοί ; XXXIX, 157 ; XLI, 6.
 σταυδαῖ, adj., artistic, skilled ; XXX, 3 ; as n., a learned person ; XII, 11.
 σταῖν, adj., small, trifling ; ρ. ναῖ, almost ; XII, 32.
 σταῖννεαῖ, adj., used as noun, m. and f., a tranquil one ; X, 10.
 σταῖνταρ ; gen. -αι, as adj., well-known, easily recognised, XXV, 10.
 σταῖννός, adj., well-known, remarkable ; XIX, 19.
 σταῖννός, m., restful eye ; XXI, 30.
 σταῖννα, compar. of ραῖν, pleasant ; V, 5 ; XL, 258.
 σταῖννός, v. n. of ραῖν, I certify ; V, 7 ; p. part. ραῖν, XL, 100.
 σταῖν, -με, f., amount, number, VIII, 8 ; XLI, 7.
 σταῖν, var. of ραῖν, brightness ; XXXIX, 246.
 σῦνός, cpd. adj., having large eyes ; LIII, 35.
 σύρμα, v. tr., I ask, seek, try for ; ραῖν, 2 pl. pres. indic., for 2 sing. ; XXVIII, 3. (Var. of τῦρμα).
 ταῖς, m., act of enforcing, exacting ; XLII, 14.
 ταῖς, gen. of τοῖς, what is fitting, proper ; XLIII, 91.
 ταῖς, adj., harmonious, melodious, pleasing (of music) ; XXXI, 3.
 ταῖς, m., journey, circuit ; XL, 83, 121, 197.
 τὰς, old form 1 pl. pres. indic. of τὰς ; 1 τὰς, in which we are ; XVIII, 6.
 ταῖς, adj., feeble ; XVI, 4.
 ταῖς, m., var. of τὰς(?) ; ἐὰς ταῖς, a celebrated performance, a noted occurrence ; XX, 51.
 ταῖς ; ἀν ταῖς, ἀν ταν ρο, adv., now, at present ; LI, 15.
 ταῖς, adj., bright side ; as n., fair one, maiden ; XLIV, 26.
 ταῖς, part. necess., to be trusted ; I, 8.
 ταῖς, var. of τῦρ, quick-est, soonest, oldest ; XLVI, 11 ; LVI, 52.
 ταῖς, prep., on account of, because of ; XIII, 7.
 τὰς, the hair bound up ; XX, 33.
 τε, adj., earnest, zealous ; LIII, 17.
 τεὰς ἡ-δοῖς, guest house ; XL, 130.
 τεὰς : τ. ταῖς, speaking of, mentioning ; XXIV, 19 ; XXXIX, 118.

- Τεαύμα, pl. of τεῖον, distress, hardship, disease ; XLII, 147.
 Τέαδαρ, -αιμ, m., stoutness, substance. Δμ οτ. πάιλ, our strong protection ; XIX, 30.
 Τεαρ, m., heat ; τ. να οίτε, the excitement of the loss ; XXXIX, 2.
 Τεαρμάδ, -αις, m., warmth, sultriness ; XX, 48.
 Τεαρτυίς, v. n., is wanting, is absent ; died ; XII, 13.
 Τειβιμ, I cut ; τειβιὸ céim, it turns aside ; v. n., τειβε, and τειβεαὸ ; XLII, 84 ; XLIII, 72.
 Τί ; pl. τίτε, furrows, wrinkles ; XIX, 12.
 Τί, var. of τέ ; Δη τρεαρ τί, the third one, person ; XXV, 13.
 Τιαζάτ, poet. form of τεάτ ; XIV, 16.
 Τιαζαρνα, poetic form of τιζαρνα ; II, 1.
 Τίς ιρτεαδ, arrive, come to pass ; XLIII, 33.
 Τινηρεμ, -ειμ, m., cpd. of τεανν, strong and ρεμ ; XI, 30.
 Τιοόλας, v. n. of τιοόλαιμ, I bestow ; XXXIX, 63, 201 ; τιοόλας, act of delivering, casting, XXVI, 22.
 Τιωμαέμοιρε, cpd. of τιμ, timid, gentle, and μοιρε ; XXIV, 9.
 Τιονάι, var. of τιονόι, a gathering ; XXXIX, 230.
 Τιονηγιάδ, cpd. τεανν, strong, and ηγιάδ, love ; VII, 5.
 Τίοη, f., land, country ; XLII, 75.
 Τίρεαδ, adj., possessed of lands ; XXXIX, 160.
 Τλάττορ, -ττορ, m., a poor wisp of straw ; IV, 1.
 Τνούο, var. of τνούτ ; LV, 23.
 Τνούτ, gen. -ιτ, m., desire, longing ; XXXII, 2.
 Τοττ, poet. form of τεάτ ; LVI, 39.
 Τόιρνεαμ, form of τοιρνεαμ, act of humbling, destroying ; XIX, 44.
 Τόμα, -ανν, f., border, edge, boundary ; XXI, 26.
 Τορμυιρε(?), XI, 13.
 Τόρ ; Δμ οτόρ .ι. Δμ οτύρ ; XI, 3 ; XLII, 88.
 Τραρνα, m., breadth, width ; XX, 36.
 Τρεαδβυρκαν, cpd., a mob that possesses flocks, or wealth ; XIX, 29.
 Τρεαδβρύζαδ, cpd. of τρεαδ, a lance, and βρύζαδ, act of crushing, wounding ; a spear-wounding ; XXXII, 1.
 Τρεαρ, var. of ηρεαρ, a while, turn ; XXXIX, 2.
 Τρεαραιόεατ, f., onslaught, attack ; XXV, 3 ; XXVI, 16.
 Τρεάταν, m., fury ; XLII, 38.
 Τρέιρε, τρέιτε, accomplishments, good qualities ; XLII, 88.
 Τρέιζιμ : εο οτρέιζεαρ. I sing. pres. subj., depon., may I give up ; XXV, 12.
 Τρέιμρ, var. of τρέιμρε, a while ; XI, 30.
 Τρλλιμ, v. tr., I ornament, variegate ; XI, 23.
 Τρομλυίμ, I lie heavily ; LIV, 24.
 Τρομρυμ, m., an influential chief ; XLV, 5.
 Τρυαδ, m., a wretch, object of pity ; XXXIX, 33 ; LVI, 53.

- Τῖυαζῆναιτ, f., a wretched one ;
 XLII, 126 ; ἀρ ὅτ. ζῆμιτ,
 'our maiden in distress,' i.e.
 Ireland, XIV, 2.
 Τῖύαρ, m., miserable condition,
 X, 18.
 Τῖυιμνέαιτ, m., a deep trance ;
 XLIII, 12.
 Τύ, for ἀτύ, old form of
 ἀτάιμ ; LVI, 32.
 Τυαιμρε : παοιμ τυαιμρερε,
 to visit me, towards me ;
 XXV, 9.
 Τυαιτθεαριταδ, -αιζ, m., evil
 doer, one prone to evil ;
 XXV, 16.
 Τυτσα, pl. -σαῦα., flood ;
 XXXIX, 315.
 Τύραδ, adj., possessing towers,
 or castles ; XXXIX, 160.
 Τύρ, f., incense ; XLVI, 32.
 Υαῦα, υαῦαιβ, poet. for υαῦα ;
 XLII, 96 ; LV, 16.
 υαιzneac, adj., eerie, mys-
 terious ; XXI, 38.
 υαιzneap ; ἀρ υ., alone, lonely,
 XXXIX, 40 ; 1 n-υαιz-
 neapaiβ, at times when one
 is alone, XXV, 15.
 υαιμ : νί huaim ιρ λέιμ, it is
 quite clear to me ; XIX, 25.
 υαιν ; ἀρ υαιν, in turn, alter-
 nately ; XLVI, 13.
 υαμαδ, adj., joined together ;
 XLIX, 7.
 υαν, m., froth, afflatus ; XXI,
 24.
 υεάν, interj., alas ; XLII, 115.
 ύιρέρσοδ, f., generous land ;
 XXI, 4.
 υιρρεάλα, tidings, legends ;
 XL, 70.
 υιμ : υιμ ἐόρ, for a beginning ;
 XII, 14.
 ύιρλόν, cpd. n. m., fresh food ;
 good support ; LIII, 36.

tuilleadh gluaise

An Doctúir Comarctún, Earraig Bóirt Láimhe, do cailleadh 1652, as Nanter, ra b'fhaingc, bí mac veirb'éar aise rin, asur "Patrick Hackett" doob ainm asur ploidneadh dó. Do b'é an taidéalaic roin a rchíob an éainnt atá ar éamba an earraig rin as Nanter. Ní b'fhaingc veimniú ari, áin, surab ionann an Patrick Hackett rin asur pádraisín reo asainne.

I. An dá ceatamhain torais den aihán ro ar pasáil, i 5Colláirte na Tríonóire, H.4.20, lē. 12. Tadh Ó neactain a rchíob an leabhar roin. A teirdeal ann: pádraisín haicéu .cc. 1. 1, na raiinn. 2, ríar. 4, baosul 50 mberar; aníac. 5, do éitir. 6, do éneatara; céona réu. 8, abríad.

IX. Cóib eile den aihán ro i 5Colláirte na Tríonóire, H.4.20, lē. 217. É san ainm uéadair. 1, a laoi dáoine, H. 2, triosuireadé ní rí. 5, tras léis. 7, ciomuió (sic). 8, liuó do éaoiréir. 11, Ón tr.; a mbioimaoirne; buan. 12, tioblaioirécht. 14, nac rmaoiriúden an trioténaoi. 15, sur mioségnioin an riorélaioirte ro léigen uadh. 16, rpinnio; truas.

XX. 18, san tlar lé damain .i. san réadaint do damaint, nó do damáirte (?).

XXI. 21, ríoean éon .i. ríon a cuac (.i. a fuilc). O'róbair sur éoin cuaca (.i. éin) ríob. 23, mac Duac .i. (?) mac Dé. 50, ós ósda .i. Cuibe ní Cuacásáin .i. ós, nó bainna na ríli-úeacta.

XXIV. Ceitire láimrchíobinn eile ran acatamh dó ro .i. 23C20, lē. 106; 23C21, lē. 139; 23H15, lē. 18; 23O39, lē. 11. A teirdeal: éamonn an dúna cct, H, C21; nreathur cia éan na raiinn reo, C20, O.

Asur i Muig huaðao tá an t-aihan ro i leabhar a IV ve leabhair uí mureada, lē. 219. "Donnadh an Duin cc., a teirdeal annran. Iré ir ríóicéige nár b'é an taidéalaic a éap é.

Seo beagán variae lectiones ar H15, C20, asur O39: an éad ceatamhain asur an dara ceann do malairt áite ionnta. 1, lafairc uile, C, O. 4, freasairc ar pas don, H, C, O. 6, sarf, C, O. 8, ar ríit, H, C, O. 12, ra treasairc ar pas 50 lafairc éine níme an ríob, C, O. 11. 13-16 asur 17-20 do malairt áite, H, C, O. 14, leat aingil neaimé, H. 17, eacair,

H; ταιγς το ιμας, C, O. 18, τόλ, MSS. acht C, O. 23, αρ ιρ
ρεαδς, H, C, O; βί αο τόρω, C, O. 28, σο βραδαρ, H; αν
εαδραμα ροιν αρ εαρναμ, C, O. νίορ δαιεαρ ρεϊομ αρ C21,
νά αρ λεαδαρ ιμυιγε νυαόαο.

XXVI. βί να 38 líne τοραις den αμραν ρο ι γελό αδαμν
νυαιρ α εμρ Mr. R. Flower, αν αιρτε αρ ραο εγзам он
mBritish Museum. ρυαιρ ρε ε ρα λεαδαρ Add. 18749, f. 64b.
Α εϊρεαλ ann: "Ollam éigin." Σιο ιαο να variae lectiones
ιρ τάδαεταγς ann von 38 líne ριν: 1, οία ειαδαρμυρ.
2, ρολεόναό. 3, το όεαναιο βεαρτ бур. 4, λειρμω τόμο
βαορ. 5, λεϊτε νι γέιλλιμ νιρ. 6, ταιρnnуς ρί α ράό.
7, ιρ εαϊτ ριε α ρορ. 8, κάτρεαο λεϊτε meoncloč ιρ ρμορτα.
10, ρεόλταγς. 12, μαοίμεε ερόα. 13, νι βιαο; σο
ρεαρμαόαε. 14, νί ιαρραιβ. 15, νί όεαναο; ραιτιβ μεαρς
όγαιβ. 16, cleapaisgeačt no gleacaióeačt ρομμεαρ. 17,
leanann l. 22; ρνί ραιερα με αιρ cuióib. 18, αιγε ράιρtime
no. 19, νί ραεαιο; ccoimling. 20, háoib mónuς. 21,
leanann l. 16. 22, αιγε τίολαιεε. 23-4, αρ λάρ. 26, ρομα
εόιnnpe. 27, α βειε λάρ νι ναρμεαε. 28, ρύαρ νι ύαιρpe. 29,
νι βέιο σο γρεанаε. 31, αιγε ραιnc no ας ρινim ό. 32, αις
βρεαρννιόεαε no ας ρεαρμαίόεαε αιρ b'όαιβ. 33, νί ιμεορμαο
εάρτα αιρ ελάρ σο ρεόις ρεαρτ. 34, οίρle ρίορ σο κορnnαε.
36, mo luíó αιρ λάρ. 37, βιαο; όνα. 38, βιαο ριοεμαρ.

XXXVIII. μά'ρ ρίορ αν ταγμα ατά ρε bun να εεατραμαν
ρo, H.4, νίορ β'ε αν ταϊεάααε α εεαρ ε, αετ αν τοιρ. ράοραις
ó Duingcin (Rev. Patrick Dungen), μινιρτιρ το χοιρtoneαό
ι γcolláirte να τρiонóρe. ó Conntae an Dúin τό, το ρέιρ
όεallmaim. Όρuilng ρε εεαραό αςур εμαόεан ó μινιρτιρb
Albanača να háite ριν. εuaio ρε annρoin σο οτί Oileán
mhanainn μαρ α βρυαιρ ρε εαδαιρ ιρ congnaim ó Lord Derby να
haiρpime ριν. Σεόβεαρ tuilleaó eóluir n-a εαοb ρan County
Louth Archaeological Journal, Vol. II, Nos. 3, 4; Vol. III,
No. 1, μαρ α βρυil κυρ ρίορ αιρ ας εηρί ó μμυργεαρ, γη.

XXXIX. 24: ταδαирт von тpeannóp .i. cooiaó ι n-aon-
λεαδαιό, μαρ εομαρτα μμινnteapóαιρ αςур ρεϊότις.

XL. 20, αν leg. ιρ μεαρταρ γαε νόρ .i. αςур άιρiмeαρ γαε
νόρ; νό, ηεαρτυρ .i. ηερτορ(?). 32, μόρ .i. ριρτεαρτo: γλυαιρ
ан "Риртеартo" αρ αν οά líne ριν 31 αςур 32, βέίοιρ. II4,
Coimnealbáaó ан ριονόρ όн εαγλαιρ αρ εομμιαε ρινγil ναε
ολεαγέαε. εύρpa coimne .i. coμμιαε ναε ολεαγέαε .i. coμμιαε
ρινγil le haiρm μαρbεαεα, αςур εεαραό ροιm ρε αρ άιτ αςур
αρ αιμριρ αςур αρ γνέ αιρm. Νί όέινεαό ριρτεαρτo α λεϊείρo.
230, ι βρμeиng nó ι βράραε .i. αρ αν mbόεαρ μόρ nó ι n-άιτ
ιαργcúla(?).

XLII. 95, ʒiaɾ ɣɪɫ. .i. na coinnle ʒo bátað beio ɾiað aɾ
 ʒaɾað aɾɪɾ i nɣɪuaðoɲaib a ɣcloinne ɾin, lá: .i. beio coinnel-
 bátað a ɾinɾealɪ maɪ aðʒaɪ náiɾe aca. 115-6, 'ɾin ɪað ɪað,
 aɣuɾ bíoð ʒuɪ moɣa aɣaib.'

XLIII. 89, aɲ ɾóɪɪ, MSS. 102, a naoméɾioç .i. bɾataç aɲ
 Chonɾeɾeɾaɾiaɾiaɲ—cɾoç (cɾoɾ) ʒán aɪ ɛalaɪɲ ɣoɪɪɪ.

LIV. 3, baɾ .i. ɣɾeadoð baɾ; coɲaɾɛa bɾóɪɪ.

BOSTON COLLEGE

3 9031 01192186 3

